CIHM/ICMH
Microfiche
Series.

CIHM/ICMH
Collection de
microfiches.

Canadian Institute for Historical Microreproductions / Institut canadien de microreproductions historiques

© 1985

The copy filmed here has been reproduced thanks to the generosity of:

Anglican Church of Canada

General Synod Archives

The images appearing here are the best quality possible considering the condition and legibility of the original copy and in keeping with the filming contract specifications.

Original copies in printed paper covers are filmed beginning with the front cover and ending on the last page with a printed or illustrated impression, or the back cover when appropriate. All other original copies are filmed beginning on the first page with a printed or illustrated impression, and ending on the last page with a printed or illustrated impression.

The last recorded frame on each microfiche shall contain the symbol → (meaning "CONTINUED"), or the symbol ▽ (meaning "END"), whichever applies.

Maps, plates, charts, etc., may be filmed at different reduction ratios. Those too large to be entirely included in one exposure are filmed beginning in the upper left hand corner, left to right and top to bottom, as many frames as required. The following diagrams illustrate the method:

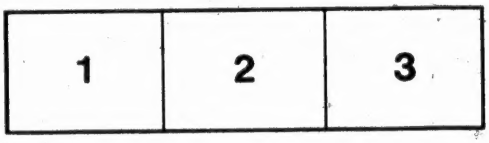

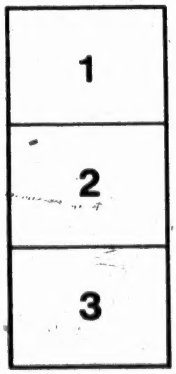

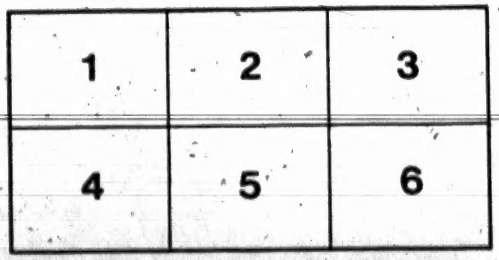

L'exemplaire filmé fut reproduit grâce à la générosité de:

Anglican Church of Canada

General Synod Archives

Les images suivantes ont été reproduites avec le plus grand soin, compte tenu de la condition et de la netteté de l'exemplaire filmé, et en conformité avec les conditions du contrat de filmage.

Les exemplaires originaux dont la couverture en papier est imprimée sont filmés en commençant par le premier plat et en terminant soit par la dernière page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration, soit par le second plat, selon le cas. Tous les autres exemplaires originaux sont filmés en commençant par la première page qui comporte une empreinte d'impression ou d'illustration et en terminant par la dernière page qui comporte une telle empreinte.

Un des symboles suivants apparaîtra sur la dernière image de chaque microfiche, selon le cas: le symbole → signifie "A SUIVRE", le symbole ▽ signifie "FIN".

Les cartes, planches, tableaux, etc., peuvent être filmés à des taux de réduction différents. Lorsque le document est trop grand pour être reproduit en un seul cliché, il est filmé à partir de l'angle supérieur gauche, de gauche à droite, et de haut en bas, en prenant le nombre d'images nécessaire. Les diagrammes suivants illustrent la méthode.

CB 50.8
E72.4

ANGLICAN CHURCH
OF CANADA

GENERAL SYNOD
ARCHIVES

Church House Toronto

CB 50.8
E72.4

NALEGAPTA

JESUSIB KRISTUSIB,

PIULIJIPTA PINNIARNINGIT;

OKAUTSIN̄IK TUSSARNERTUN̄IK,

AGLANGNIARTUT SITTAMÆT, KATTISIMAVUT
AITAUTSIMUT.

PRINTED FOR

The Brethren's Society for the Furtherance of the Gospel among the Heathen;

FOR THE

Use of the Christian Esquimaux in the Brethren's Settlements, Nain, Okkak, and Hopedale, on the Coast of Labrador.

LONDONNEME:

W. M^cDOWALLIB, NENILAUKTANGIT.

1810.

Innutsivit pinniarninginut tamainut;

Nalegak Gud pitsartutittigut.

TAMEDSA

AGLAIT KIGLILERNINGIT

TUKKINGILLO.

I.

Okautsinnik tussarnertunnik aglaktub Johannesim okausingita tussarnertut kiglilerviksanget. *Joh.* 1. 1—18.

II. Okautsinnik tussarnertunnik Lukasib aglangit Teofilusemut. *Luk.* 1. 1—4.

III. Jesusib Kristusib sivorlingita Attingit, Davidib kinguvanginit Josefemut tikkilugo. *Math.* 1. 1—17.

IV. Jesusib Kristusib sivorlinginnik, Arngnæt Mariam angajokanginnik. *Luk.* 3. 23—38.

AGLAIT SIVORLET.

Jesusib Kristusib sivorlingello Johannesib innulerningœnik sorrutsioningœngniglo.

§ 1. Johañesib Babtiterijub iñulerninganik, Zachariase okautsaulerpok.
§ 2. Jesusib Kristusib iñulerninganik, Maria okautsaulerpok.
§ 3. Jesusib Kristusib iñulerninganik, Josefe okautsaulerpok.
§ 4. Elisabete Mariab nellipsarpa, nakoridlarningalo (Gudemik).
§ 5. Johañese Babtiterijok iñulertok, Zachariasiblo nakoridlarninga (Gudemik).
§ 6. Kristusim iñulerninga Bethleheme kippiningalo attingalo.
§ 7. Illissimajut uñanget tikkitut; Nnnnamut Egiptenmut Jesuse kemajok, utterlunelo Nazaretemut.
§ 8. Nutararsuk Jesuse pitipæt kattimavingmut Jerusalemetomut.
§ 9. Nukapiab Jesusib sakkijarninga kattimavingme Jerusalemetome.

AGLAIT AIPANGET.

Johannesib Babtiterijub ajokertuininget kiglinganik, Nalekablo Jesusib Babtitauninganik, ajokertuilerame kingorngagut anniviksiorviet nelliutitinnago.

§ 10. Johannese ajokertuilerpok.
§ 11. Jesusib Babtitauninga.
§ 12. Jesuse oktortaugame, ajugaujok.
§ 13. Jesuse Kristuse Johannesim okautigiva.
§ 14. Jesuse illiñiartingit Sivorlit.
§ 15. Jesuse tattaminiarnartullijok kaname Galilæametome.

AGLAIT PINGAJUET.

Sivorlermik anniviksiormetta, aipanga nelliutitinnago.

§ 16. Jesuse ajokertuilerame, kattimavingmit annitipeit idluitulliartut.

§ 17. Nikodemuse okautiva.
§ 18 Kristuse Johañesim okautigiva kingorlerpamik.
§ 19. Judæamit aularame, Samaria apkotigiva Galilæamut.
§ 20 Aipeksanganik tattāminiarnartullijok Galilæame Attañiub kivganget erngninganik.
§ 21. Uvlok, Fingstenmik attelik nelliutingmet, Jerusalemut aivok; okkiut tellimaujortut pingasuarterlutik sittamaujortullo kannimajok piungnertipa.
§ 22. Jesuse ajokertuivok Galilæame, Nazaretemelo kappernaumelo.
§ 23 Umiakotome, iñame Galilæametome.
§ 24 Nunnenne tamainne.
§ 25. Kakkamelo. Kakkame ajokertuivok.
§ 26. Tattāminiarnartullijok kallæktomik.
§ 27. Sorsuktukset kappitanga kivganganik.
§ 28. Añernekullungmik illumiutalingmik.
§ 29. Petrusib nulliet arngnanik, unnuktunniglo kannimajunik annernekullungniglo illumiutalingnik.
§ 30. Jesuse tattāminiarnartullijok añoremik iñarbingmiglo.

§ 31. Marrungnut satanaselængnut.
§ 32. Tumaksajok piungnertipa.
§ 33. Matheuse kaikova mallitsainarkovlune: illiñiartingit agleromangimetta, appersormatsuk, kioveit.
§ 34. Tattamminiarnartullininga arngnamik aunatsainartomik, Jairusiblo pañinganik.
§ 35. Marrungnut tautungitungnut, annernekullukartomiglo.
§ 36. Tillijet aulartipeit.
§ 37. Nainemiomik nukakpiamik tattamiñiarnartullijok.
§ 38. Illinniartingne Johannesib tillivæk, Johañeselo Jesusim okautigiva iñungnut.
§ 39. Arngnak ajortolik sernigiva Farisæermit.
§ 40. Illiñiartiñe sernigiveit, singailingnik nutsulermetta Sabbateme.
§ 41. Tattamminiarnartullininga angumut tokkungajunnik aggalingmik.
§ 42. Tattamminiarnartullijok satanaselingmik.
§ 43. Adsigektunik Jesuse okarpok.
§ 44. Illinniartine uttermetta, illagællugit Jesuse iñukangitomut keñavok, Johañese

niakoermatsuk, tussarame: Inugaseksuillo 5000 nerritipeit kakkojenik tellimainarnik.

§ 45. Tattaminiartullivlune imak pissukpa.

§ 46. Keppernaumiut illiniarvingine Jesuse ajokertuivok nungusuitomik nerkiksamik.

AGLAIT SITTAMANGET.

Aipeksanganik anniviksiormetta ajokertuininga anialervia nelliutitinago.

§ 47. Inungmik makkojungnartomik pijok Jesusib nellojungnertipeit.

§ 48. Arngnab, kanaanittit illangeta paninganik tattaminiarnartullijok.

§ 49. Tussilartomut okarnermik ajorsartomut.

§ 50. Inugaseksuit, 4000 angutit tattaminiarnartulliaminik nerritipeit.

§ 51. Killangmit nellonaikutekaromajut, kioveit: Farisæerillo Sadduzæerillo kakkojangita sernautiksangannik usertorko-

veit. Tautungitok tattamminiarnartulliariva.

§ 52. Igluliormetta kessertutinnik, Jesuse Jerusalēmut aivok, kattimavingmelo ajokertuivok.

§ 53. Kattimavingme-ĩname, Judikut okautiveit.

§ 54. Angut kigliminit tautungitok, tattamminiarnartulliariva. Mianersijomik ajungitomik okarpok.

§ 55. Piĩiarningit, kattimaviub piarerninga nelliutingmet.

§ 56. Jesuse Kristuse Petrusib okautigiva. Aniaminiglo tokkominiglo omaromarnerminiglo Jesuse okalerpok.

§ 57. Kakkame ablapsaulerlune ãnanausijauvok.

§ 58. Nukakpiamik okajuitomik illissimailingajomik tattamĩniarnartullijok.

§ 59. Jesuse ama ãniaminik tokkominiglo omaromarnerminiglo okarivok: Tattamminiarnartomik amujamik aulisekamik kanninganit kenaujamik akkillerkova kattimavingmut tunnitiksatik.

§ 60. Illiniartingita appersormatsuk: kina

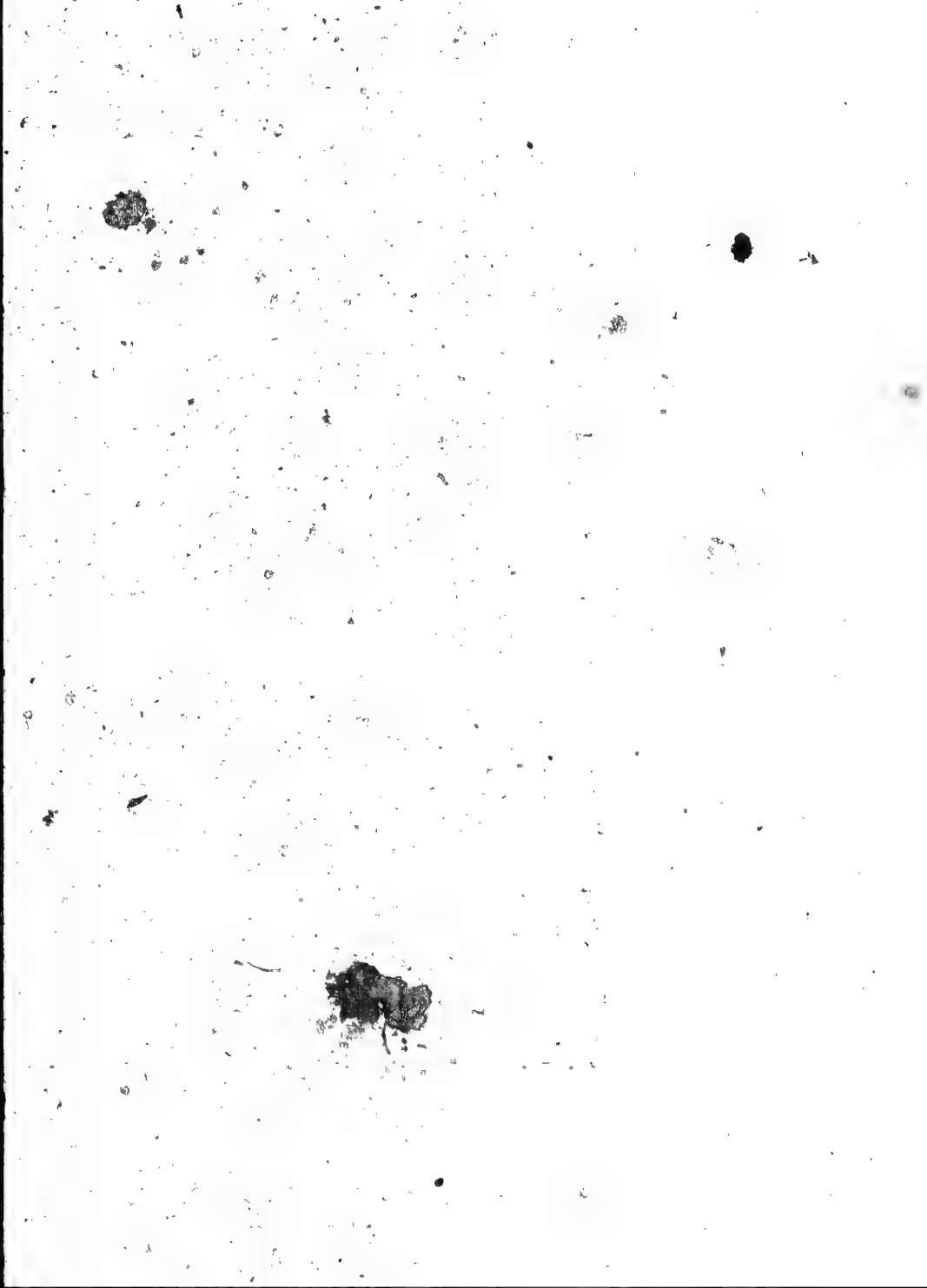

anginerõmanget? kioveit, inerterlugillo sinaungasarkonagit, issumagijungnerkovlugille illamik ajorningit.

§ 61. Kingorlerpamik Jesuse Jerusalemut aularpok.

§ 62. Illinniartingit ungniakattartunik pingasuertorlutik tellimaujortullo tilliveit: tapkoa kuviaisûklutik ama utterput.

§ 63 Aglangnik illissimajok okautiva, kannok illivlugo pijuksauvok, innogut nungu suitok kingomgutijomavlugo.

§ 64. Marta Marialo itterpæk.

§ 65. Illinniartingit tuksiarnermik Jesusim illinniartipeit.

§ 66. Uvlob kerkane nerrigamik, suadlarpeit Farisæerillo Aglangnik illissimajullo.

§ 67. Illiñiartingillo innugiartorsuillo ajokertorpeit.

§ 68. Ablapsamik issumatarkoveit.

§ 69. Tattaminiarnartullivok arngnamik okkiut arverterngemit pingajoartut okkungainartomik.

§ 70. Ikkitunnik piulijauniartunik appersormatsuk, kioveit.

§ 71. Herodese Jesusim okauterkova issumaminik.
§ 72. Imermut puvitomik tattaminiarnartullivok. Illinniartingit Jesusim ajokertorpeit ingmingnik miklilernermik.
§ 73. Illinniartinelo mallikinelo kanoênernik ajokertorpeit.
§ 74. Adsigektunik nellojungnertipeit saukamik tamarsimajomik, Erngnermiglo tammarsimajomik, idluartomik pinniarmet ajortulliartut illasearileramigit.
§ 75. Adsigektomik okarpok pimaklernermik idluangitomik, angumiglo agluitorsoarmik, Lazarusemiglo.
§ 76. Illinniartinne innerterpeit.
§ 77. Tellimaujortunik kallaktunik tattaminiarnartullivok. Gudib Nalegauninga kakkugo piomartok appersormatsuk, kioveit.
§ 78. Adsigektomik okarpok Erkartuijomik idluangitomik, Farisæermiglo Zoelnermiglo.
§ 79. Nulliaret avisinermik appersormatsuk, kioveit.
§ 80. Nutakket Jesusib saimartipeit.

§ 81. Judikut angajokongetta pijub appersormago, kiova. Petruselo kiova.
§ 82. Lazaruse omartipa.
§ 83. Pingajuksanganik äniaminik, tokkominiglo omaromarnerminiglo okarpok. Zebedæusim erngnekita tuksiarvigivæk.
§ 84. Zachæusemut itterpok.
§ 85. Tautungitungnik marrungnik tattamminiarnartullivok.

AGLAIT TELLIMANGET.

Aniviet uvlungit (kattiviet pingajuet nelliutingmet annivlksiormetta kingorngagut) Jesusib Kristusib Omarningalo killalliarningalo nelliutitinagit.

§ 86. Jesuse Mariab mingoarpa.
§ 87. Lazaruse omartimago, Ajokertuijorsuit tokkotsomagalloarpæt.

PINNIARNINGIT SONTAGEME.

§ 88. Jerusalemut itterpok.
§ 89. Nelliutuksamik tokkunget pitsartuninganik okarpok.
§ 90. Jerusalemit Jesuse aularpok Bethaniamut.

PINNIARNINGIT MONTAGEME.

§ 91 Napartomik Feigeliksamik pannertomik: kattimavik ivlerilerpa.

PINNIARNINGIT DIENSTAGEME.

§ 92. Okpernerub pitsartuninga Jesusim okautigiva illiniartiminut.
§ 93. Kia ajokertuikova, Farisæerit appersormatsuk, Jesusim appersoriveit.
§ 94. Adsigektomik erngnængnik marrungnik adsigengitungnik.

§ 95. Perorsevilliudlartomik weineliksamik.

§ 96. Attannersub erngninget nullianingninganik okarpok.

§ 97. Attañivaksub piksanganik Farisæerit appersorpæt.

§ 98. Saduzæerit appersorpæt tokkungajut omarvianik.

§ 99. Perkojeñik anginerojomik aglangnik illissimajut illangeta appersormago, Jesusib appersoriveit messiasemik, Davidib naleganganik erngninganiglo.

§ 100. Farisæerinut aglangniglo illissimajunnut mianerikoveit. Ipkoalo Jerusalemiullo okautigiveit innungnut.

§ 101. Uigarnerub kenanjararsoængnik tunnergutingoængnik okarpok.

§ 102. Kattimaviub asserortauninganik, iglugaseksuillo Jerusalemib asserortauninginnik, Nalekablo tikkitsomarninganik.

§ 103. Adsigektomik okarpok uigasungnik illissimajunnik illissimangituniglo, sillarsub naggatiksanganik, Sillarsoarniut erkartortauningañik.

PINNIARNINGIT MITWOCHEME.

§ 104. Illinniartime ittigangit Nalekam ubvarpeit.

§ 105. Judasib pitinasualerpa tokkomut.

PINNIARNINGIT DONNERSTAGEME.

§ 106. Aniviksiorutiksamik Saugarsungmik Jesusim akiksorkovæk.

§ 107. Nellojungnertitaunerminik okarpok illinniartinelo manigortipeit.

§ 108. Aniviksioramik nerrinerlo soreramik, timiminiglo aungminiglo idluartotuamik nerrekoveit immerkovlugillo, nungullugit erkaikovlune.

§ 109. Anginerojomik akkirartulermetta sorerkoveit. Petruselo inerterpa.

§ 110. Illinniartiminut okarpok sorerutiksamik, Nalekablo tuksiuta piarialik.

§ 111. Illinniartinne illagællugit orksuktalingmut kakkamut pivok.

§ 112. Tagvane pingasunik tuksiariakattarpok, tokkub kaglilermago, auktun-ẽtomik kiægukpok.

§ 113. Kunniklugo Judasib pitipa, tiguvæt tagva.

§ 114. Kellersorlugolo ajokertuijorsoarmut ãkarpæt, kachimiojunut Judikut angajokanginnut kiglissiniartaugame, Kristuseogame okarpok.

§ 115. Pingasunik Petrusib missiutigigamiuk keavaksoadlarpok.

PINNIARNINGIT FREITAGEME.

§ 116. Jesuse ama kachimiojut illunatik kiglissiniarpæt, Nunnab attanninganut Pilatusemut unnertorpæt.

§ 117. Judase nangminek kingmitsartorpok.

§ 118. Jesuse unnertotigivæt sorlo ajortulliartok.

§ 119. Attanniogame missiængilak. Pilatusib pingitok okautigiva, Herodesemullo tilliva.

§ 120. Jesuse Pilatusim aularkojomagalloarpa pingasunik.

§ 121. Barrabasele aularkogamiuk, Jesusele ipperartorkova aklunatsanut. Sorsuktukset kappitipæt ulliksoarmik anpaluktamik, Niakotiksamik kenaniktunik kikkilautinik niakooserdlugo.

§ 122. Jesuse ama Pilatusim aularkonasugallaarpa, ketale sallagilermatsuk, tunnidlarpa tapkonunga kikkiektorkovlugo seningajolingmut.

§ 123. Jesuse aularutivæt kikkiektortauviksannut Golgatamut, tagvanelo ajortulliartuk akkorngængnut kikkiektormatsuk, okarpok: Atatak, issumagijungnertikit.

§ 124 Assingit Jesusim okausingit kingorlet tokkungalo.

§ 125. Tokkolermet, tattaminiarnartut piokalauktok, kappitaublo okautigiva.

§ 126. Jesusib seneranga angmarpæt.

§ 127. Jesuse illijartorpæt.

§ 128. Illuvinga usertorpæt.

§ 129. Jesuse makkisimangmet, arngnet okautsaulerput.

§ 130. Jesuse tokkungajunit makkisimagame, sakkerpok sivorlermik.

§ 131. Aipeksanganik sakkerpok.

§ 132. Kenaujet tunniveit usertortunnut.
§ 133. Pingajuanik sakkerpok.
§ 134. Settamanik sakkerpok.
§ 135. Tellimanik sakkerpok.
§ 136. Arvengemik sakkerpok.
§ 137 Arvinemit aggartunik sakkerpok.
§ 138. Arvinemit pingajuartunik Settamartuniglo sakkerpok.
§ 139. Arvinemit tellimartunik sakkerpok. Killalliarlunelo.

TAMEDSA NALEGAPTA

JESUSIB KRISTUSIB

PIULIJIPTA PINNIARNINGIT.

I.

Johannesim okausingita tussarnertut Kiglilerviksanget.

JOH. I. 1—18.

Tamaitorsoarnik kiglingane okausek-ītok, okauserlo Gudemetok, Gudelo okausiojok. Tamaitorsoarnik kiglingane imna Gudemetok. Tamaitorsoarnik tapsomunga pingortitauvut, illunamassiatik pingortisimajut, assianik pingortitsijokangilet, tamna kissiet (pingortitsijivæt). Inōsek tapsoma il-

luanetok, innotsib tapsoma innuit kaumartipeit. Kaumajok tartome kaumagalloartok, tartuble illelliungila. Iñuk Gudib tilliva Jokañesemik attelik. Taimna okautsiartortok kaumajomik okarlune, tamaita okpertiniardlugit: Nangminek taimna kaumajoungitok, kaumajomigle okarkojautuinartok. Kaumajorle okpernartok mattomunga nuñamut pivok, sillarsoarmiut tamaita kaumarsarlugit. Kaumajok okpernartok sillarsoarmetok, sillarsoak pingortitauvok tapsomunga, sillarsoarmiulle illitaringilæt. Iñutitaminut pigalloartok, innutitangita illelliungilæt: tapsomingale illelliortut, attinganullo okpertut kittorngaritipeit Gudemut: aungmit pingitut, uviniublo piomajanganit, angutib piomajanganillonēt pingitut, Gudemille erngniangomajut. Okausek imna uviniolerpok innukattigællutalo, ānanauninga tekkulaukpavut, sorlo Atatab Erngnetuanget ānanauninga, saimajorsovlune miksekartorlo. Johannesib okautigigamiuk, kaggudlarlune okarpok: Taimnaujok okautigilauktara imæne: Kingumipkut kaijok sivunimnelauktok, pilerkartinanga taimna-llauktok. Tapsoma pitteka-

lorninginanit tamapta pilaukpogut saimañek saimañermut. Perkojet Mosesemut tuñijaujut, saimañerle miksekarnerlo Jesuse Kristusemut pivuk. Gudemik tækkomajokangilak, Erngnetuab Atatab sänganetub mattominga nellojungnertilaukpätigut.

II.

Lukasib aglangit Teofilusemut.

Luk. I. 1—4.

Uñuktut aglalaungmetta illutsinnik uvaptingne, imak uniukautingmattigut tamakkoninga nangminek kiglinganit tautulauktut, hingornganelo okautsinnik kivgartolertut, tamaña ajungitsugivara, tamaita kiglinganit kiglissitigilualaurapkit, illingnut nægliktara Teofiluse aglaluarlugit, kiglilingmik piokalaunertunnik pivlugit tussarkovlutit, nellojungneralloaravit.

III.

Jesusib Kristusib sivorlingita Attingit, Davidib kinguvanginnit Josefemut tikkilugo.

MATH. I. 1—17.

Aglait tagva Jesusib Kristusib sivorlinginnik, tamna Davidib erngninga, tamna Abrahab erngninga. Abrahab erngneriva Isaak. Isaab erngneriva Jako. Jakob erngneriva Juda kattangutingillo. Judab erngneriva Farez, Zaralo Tamaremit. Farezib erngneriva Hezero. Hezerub erngneriva Rammc. Ramib erngneriva Aminada. Aminadab erngneriva Nahase. Nahasub erngneriva Salmo. Salmub erngneriva Boase, Rahabemit. Boasib erngneriva Obede, Rutemit. Obedib erngneriva Jesse. Jesib erngneriva Attanek Davide. Attaniub Davidib erngneriva Salomo, Uriab nulliarilauktanganit. Salomub erngneriva Roboa. Roboab erngneriva Abia. Abiab erngneriva Assa. Assab erngneriva Josapha. Josaphab erngneriva Jora. Jorab erngneriva Osia. Osiab erng-

neriva Jota. Jotab erngneriva Achase. Achasib erngneriva Ezechia. Ezechiab erngneriva Manasse. Manassib erngneriva Amone. Amonib erngneriva Josia. Josiab erngneriva Jechonia, kattangutingillo, taipsomane Babilonemut aularutsautillutik. Babilonemit utteramik kingorngagut Jechoniab erngneriva Sealtiel. Sealtielib erngneriva Zorobabel. Zorobabelib erngneriva Abiude. Abiudib erngneriva Eliachi. Eliachib erngneriva Assor. Assorib erngneriva Zadok. Zadob erngneriva Achi. Achib erngneriva Eliud. Eliub erngneriva Eliasere. Eliaserib erngneriva Matha. Mathab erngneriva Jako. Jakob erngneriva Josefe, Mariab uiksanga. Tapsoma Mariab erngneriva Jesuse, Kristusemik attelik. Erngneret tamaita Abrahamit Davidemut tikkidlugit arkangemit sittamarput: Davidemillo Babilonemut aularutsautiñatik, Erngneret arkangemit sittamarivut. Babilonemit utteramik Kristusemut, Erngneret arkangemit sittamarivut.

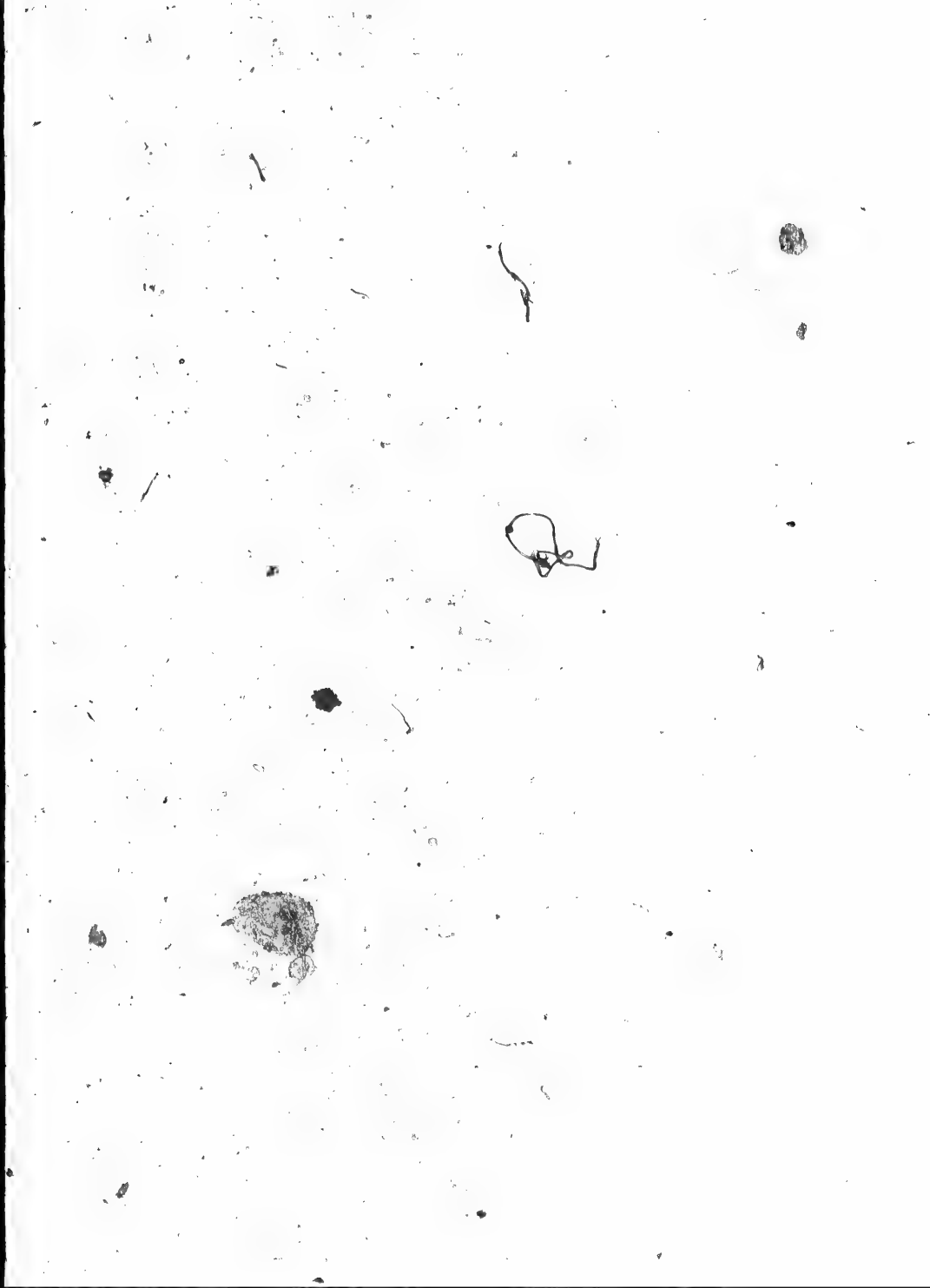

IV.

Aglait tamedsa Jesusib Kristusib sivorlinginnik, Arngnæt Mariab Angajokanginnik.

Luk. III. 23—38.

Jesuse erngnionasugivæt Josefemut, Elia taipsoma sakkia, taimna Matatib erngnerilauktanga, taimna Levib erngnerilauktanga, taimna Melchib erngnerilauktanga, taimna Janāb erngnerilauktanga, taimna Josefib erngnerilauktanga, taimnā Mathatiasib erngnerilauktanga, taimna Amosib erngnerilauktanga, taimna Nahub erngnerilauktanga, taimna Eslib erngnerilauktanga, taimna Nangib erngnerilauktanga, taimna Matib erngnerilauktanga, taimna Matatiasib erngnerilauktanga, taimna Semeib erngnerilauktanga, taimna Josesib erngnerilauktanga, taimna Judab erngnerilauktanga, taimna Johanāb erngnerilauktanga, taimna Resab erngnerilauktanga, taimna Zorobabelib erngnerilauktanga, taimna Salatielib erngnerilauktanga, taimna Nerib erngnerilauktanga, taim-

na Melchib erngnerilauktanga, taimna Addib erngnerilauktanga, taimna Kosab erngnerilauktanga, taimna Elmodab erngnerilauktanga, taimna Herrib erngnerilauktanga, taimna Jesob erngnerilauktanga, taimna Elieserib erngnerilauktanga, taimna Joreb erngnerilauktanga, taimna Matatib erngnerilauktanga, taimna Levib erngnerilauktanga, taimna Simeonib erngnerilauktanga, taimna Judab erngnerilauktanga, taimna Josefib erngnerilauktanga, taimna Jonab erngnerilauktanga, taimna Eliakib erngnerilauktanga, taimna Melab erngnerilauktanga, taimna Mainab erngnerilauktanga, taimna Matatab erngnerilauktanga, taimna Nathab erngnerilauktanga, taimna Davidib erngnerilauktanga, taimna Jesib erngnerilauktanga, taimna Obedib erngnerilauktanga, taimna Boasib erngnerilauktanga, taimna Salmub erngnerilauktanga, taimna Nahasub erngnerilauktanga, taimna Aminadab erngnerilauktanga, taimna Arab erngnerilauktanga, taimna Esrob erngnerilauktanga, taimna Farezib erngnerilauktanga, taimna Judab erngnerilauktanga, taimna Jakob erngnerilauktanga,

taimna Isaab erngnerilauktanga, taimna Abrahab erngnerilauktanga, taimna Tarab erngnerilauktanga, taimna Nahorib erngnerilauktanga, taimna Saruchib erngnerilauktanga, taimna Ragahub erngnerilauktanga, taimna Falegib erngnerilauktanga, taimna Eberib erngnerilauktanga, taimna Salab erngnerilauktanga, (taimna Kainab erngnerilauktanga), taimna Arsagsadib erngnerilauktanga, taimna Semib erngnerilauktanga, taimna Noab erngnerilauktanga, taimna Lamechib erngnerilauktanga, taimna Matusalab erngnerilauktanga, taimna Enochib erngnerilauktanga, taimna Jaredib erngnerilauktanga, taimna Maleleelib erngnerilauktanga, taimna Kainab erngnerilauktanga, taimna Enosib erngnerilauktanga, taimna Setib erngnerilauktanga, taimna Adamib erngnerilauktanga, taimna Gudib pinga.

AGLAIT SIVORLET.

Jesusib Kristusib sivorlingello Johannesib innulerningœnik sorrutsioningœngniglo.

§. 1.

LUK. I. 5—25.

Nuñame Judœame Herodese attañiotillugo, ajokertuijokarpok Abiab simertangita illanganik, Zackariasemik attelingmik, taipsoma nullia Aronib pañingita illanget, Elisabemik attelik. Tamarmik idluartuk Gudemut, Nalekablo perkojangit piomajangillo tamaita nalcluarpakit. Kittorngakangituk, Elisabete kittorngisuiname, iñukoardlutik tamarmik. Taipsomane Zachariasib simertine nelliutingmet, ajokertuijotitut assingititut pinniaranie Gudemut, satab pitimago ajokertuijub illusingiñut, Nalekab iglunganut (ivsornaitomut) itterlune tippigiktomik pujorame: Innugaseksuit illunatik sillatanetut (iglub pãngane) tuksiarlatik pujortillugo. Nalekab

Engelingita illanget tækkotipok tapsomunga, Altarib pujorviub tallerpiet tungane nængertok. Tamna Zackriasib tækkogamiuk kvaksalarmelo erksilerpok. Engelible okautiva: Zachariase! erksinæk, tuksiarnitit tussartauvut: Nulliet Elisabete erngniomarpok erngniksarnik, taimna Johañesemik atseraromavet. Kuviaisutigilugo alliagiomavet, uñuktuttauk iñuit kuviaisutigiomavæt iñupet, Nalekamut angidlaromarmet. Weinemik assianiglonēt imiksamik pitsartudlartomik immerniængilak, anãname timinget illuanetillune Añernek ajunginek illumigijaularpok. Israelib kinguvangit uñuktut satitsomarpeit Gudemut Nalegangañut. Nalekab sivorlerijomarpa Eliasib añerningatut pitsartuningatullo, angajoket omættingit kittorngettik illagivlugit, sãtitsomarpeit Nalekamut, okpingitullo pititsomarpeit idluartut illissimaninginnut, taimak Nalekamut iñungnik oppalungersimajunnik akigomavlugit. Zachariasib Engele okautiva: Suna nellunaikutaksarivigo? Itulerama nulliaralo ningiungolertok. Engelib kiovlune okautiva: Gabrieliovunga Gudib sãnganetsainartunga, tillijauvunga o-

kauterkovlutit, mattominga nellojungnertitaukovlutit. Ahak, okautsikka illingnut nellautsijut okperinginangne, okarungnængilarpotit, okarnermik ajorsalerlutit, okautsima nelliuviksangetta uvluksanget nelliutitiñago. Zachariase kattimavingme mullungmet, innuit sillatanetut uttakkivæt tattamīniarlutik. Añigame okauneræt ajoriveit, mallugivæt tagva tækkojorællugo kattimavingme. Aggangminut nullorarpeit okarungnængerlune. Pīniareksame sorervinget nelliutingmet iglominut angerarpok. Uvlulle taipkoa nangmetta, tapsoma nullia Elisabete singailerpok, takkennik tellimanik īserdlune okarpok: Taimak Nalekab pivānga, uvlut taipkonañe tækkunaraminga, kangusunera uvamnit perlugo iñungne.

§. 2.

Luk. I. 26—38.

Takkine arvenelingne Engele, Gabrielemik attelik, Gudib tilliva iglugasciñut Galilæametuñut, Nazaretemik attelingnut, nigasungmut angajomut Davidib kinguvangita

illanganut, Josefemik attelingmut, uigasuk Mariamik attekartok. Engelib ittervigiva okarlune: Sallutitauvotit saimartitauvotillo! Nalekab neijorpãtit, pillorinerovotit arngnennit tamainnit! Engele Mariab tækkogamiuk, okausingillo tussaramigit, kvaksarpok issumalilarmelo: Kañok tagva sallutitauvik? Engelible okautiva: Maria! erksinæk, Gudib saimartilaungmattit. Ahak! singailarpotit erngnermik erngniomãrlutit, Jesusemik atseraromavet. Tamna angidlaromarpok, kotsingnerub erngminganik taijaujomarpok. Gudib Nalekab tuñijomarpa angutæt Davidim iksivautanganik. Jacob iglunganut attañiojomarpok issokarniængitomut, attañioninga issokarniængilak. Engele Mariab apperiva: kañok tagva pilarka? Angumik kausimanginama? Engelib kiovlune okautiva: Añernerub ajunginerub kollangiaromarpãtit, takpiksomalo pitsartuningnet ulligomarpãtit. Tamaña pivlugo ajunginek erngniekset Gudim Erngninganik taijaujomarpok. Ahak! Elisabettauk illet singaigivok erngnermik ningiungolerlune, takkit arverningane, taimna kittorngisuitok illunatik okautigivæt, Gude

sappernartissingimet. Mariale okarpok: Attauk, Nalekab kivgarivãnga, okaravit taimailerlanga, Engelib kemẽkpa tava.

§. 3

MATH. I. 18—25.

Kristusim arngna, Maria, Josefemut angersimalerame, mallungnarsivok singailerdlune Añernermut ajunginermut, sulle, kattitiñagik. Josefe uiksanga idluartogame, kangusuktitsomangila iñungnut, okarane issumalerpok kamãgijungnerlugo. Taimagle issumalermet, Ahak, Nalekam Engelinget sakkerpa siñektomatillugo, okarlune: Josefe, Davidim erngninga! sivoranæk Maria nulliekset illingnut pilugo, singainga Añernermit ajunginermit pingmet. Erngnermik erngniomarpok, tamna Jesusemik atseraromavet, iñutitane piulijomarmagit ajorningiñit. Tamedsa tamãt taimailerpok, Nalekam okausingit nellautaijomut nellautsekovlugit, inak okartok: Ahak! uigasuk singaijomarpok, erngnermik erngniomarlune,

Imanuelemik atseraromarpæt, attinget, tukkinga imaipok: Gudim illagivãtigut. Josefe siñingminit tuppakame, taimailivok sorlo Nalekam Engelinget okautimãgo, nullieksane aivlugo; aktungilale, erngniliaminik erngnerkartiñago.

§. 4.

Luk. I. 39—56.

Uvlune taipkonañe Maria aulalerpok, aisarlune kakkennut iglugaseiñut Judæab nuñanganetuñut, Zachariasim iglunganut itterdlune Elisabemut okarpok: ullapirsautekarit. Mariab okausinga tamãna Elisabetib tussarmago, timinget singainga nerritoralerpok, tagvainak Elisabete illummertaulerpok Añernermut ajunginermut, nipliadlarlune Mariamut okarpok: Pillorinerovotit arngneñit tamaiñit, timivit singainga pillorikivok. Kañok okarpik, nalekama anananget tikkimmanga? Ahak; ullapirsautekarit okaravit, tussarapkit, nutarak illumnetok kuviaisungnermut nerritoralerpok. Pillorikpotit

okperavit, illingnut Nalekam okausingit illunatik nellautsilermetta. Maria okarpok: Tarngnima Nalegak nakoridlarpa, Gude Piulijiga añernerma kuviaisugvigiva, saimannerminut kivgakullune kamagilermago. Ahak, mañamit iñuit illunatik pillorigiomarpãnga, angijovaksoarmik pingmanga, ajugakangitub, ajunginermiglo attiggub. Napkininga nalektiminetsainarpok soraijunanne. Songogame tallerminut siamartipeit omamingne piujorijut. Pitsartojorsuit iksivautangiñit orrutipeit, nellokotijorijut angijorortipeit. Kaktut tuñiluarpeit piksangiñik, agluitulle aulartipeit sokkartinagit. Kivgeñe Israele Gudib piuliva issokangitomut, nãpkininga erkaumavlugo, okarame sivorliptingnut Abrahamut kinguvanginullo tamainnut. Takket pingasut navlugit, Elisabete Mariab neijoramiuk, angerarivok iglominut.

§. 5.

Luk. I. 57—80.

Elisabetib erngniviksane nelliutingmet, erngnermik erngnivok, Nalekab nãpkigingmago, nuñakattingita illangitalo tussaramitsuk, kuviaisukattigivæt. Uvlut sittamaujortut nãgmetta, kippilugo (nutararsuk) tikkipæt, angutanut Zachariasemut atteritipæt. Arngnæt kioveit okarlune: Naukagle, Johañese attekalerpok. Okautivæt: illakangilatit taimaitomik attelingmik. Anguta Zachariase nullorartipæt, kañoetomik atserer-kojomavlugo? Aglageksamik kaikojivok aglaklune okarporlo: Jokañese attinga. Illunatik tattaminialerput. Tagveinak Zachariasib kañinga okkangalo angmartitauvuk, okalerdlune Gude nakoridlarpa. Nuñakattingit illunatik erksilerput, tamakkoa tamaita tussaumalerpeit kakkamiut illunatik Judæame. Tussartullo tamaita omamigilerpeit okarlutik: kañok illingajomarasugiviuk nutararsuk una, Nalekam aggangminut neijor-

mago? Angutalo Zachariase Añernermut ajunginermut illumertaulerpok nellautsilertuñik okarlune imak: Nakoridlartaule Nalegak, Israelib Gudinga! iñutitane tikkidlugit piulingmagit, Piulijorsoarmik pitingmattigut kivgame Davidim iglungane: itsarsoak taimak okarame idluartut nellautaijut kañingittigut: piulijomavluta keñugijiptingnit, omigijiptalo tamaita aggangiñit, angajokavut nãpkigilugit, anganine ajunginek erkaumavlugo, Abrahamut atataptingnut miksekartomik okarame: piulijaukovluta kennugijipta aggangiñit, kivgartorlugo Gude innotilluta erksinata, Jvsornainermiglo idluarnermiglo kuviagijanganut. Igvit nutarak, taijaujomarpotit kotsingnerub nellautainginganik; Nalekab sivorlerijomarpãtit apkotiksanga akiksorkovlugo, iñutitangit nellojungnertilugit piulijiksamik, ajornermingnik issumangnerungnertomik, Gudipta omættinget nãpkininganut, tapsomanget nuijub kotsingnermit tikkipãtigut; kaumarsarlugit tarsiortut tokkublo tachanetut, ittikkavut torarlugit apkomut ullapirsartauvionartomut. Nutararsuk aglisilerpok, sangidlarlunelo anner-

nerme, iñukangitomelunelo, sakkerviksane Israelib kinguvanginut nelliutilerkartiñago.

§. 6.

LUK. II. 1.—21. MATH. 1.—21.

Taipsomane attañersub Augustusib attanniovime iñuit tamaita aglaktaukoveit. (attingit). Tamedsa aglait sivorliojut, pivut, Zireneuse attañiotillugo Siriame. Illunatik iglugaseksoarmingnut aivut aglaktaukovlugit. Josefetauk aularivok Galilæamit, iglugaseinit Nazaretemit, Judæamut Davidim iglugaseksoangiñut, Bethlehemik attelingnut; Davidim iglunganit kinguvanganillo pigame, aglaktaukovlugo, Maria nullieksane aiparællugo, tamna singaijok. Tagvanetillutik, erngnisulerpok, Erngniliaminik erngnivok. Iñuserdlugolo añoravinermut, nersutit nerchevianut illiva, siñiktarvingme iñiksakanginamik assianik. Taipsoma erkane mianersijun-ïput, naksame nersutitik avalulingmetut mianerivlugit pivut. Ahak, Nalekam Engelinget tikkipeit, Nalekablo kaumasinget kaumartidlarpeit, erksidlalerput. Engelible

okautiveit: Erksinase! Aĥak, kuvianartorsoarmik okautivapse, sillarsoarmiunnut tamaiñut pilarniartomik: Pivluse maña Piulijok, Nalegak Kristuse erngniangongmet, Davidim iglugaseksoangiñe. Tagva nellunaikutarissiuk: Nutararsuk annoravinermut iīmusersimajok, Nersutillo nerchevianut illimajok naipilarpasse. Tagvainak Engeleme killangmiugaseksuin-ïtut, Gude nakoridlarpæt okarlutik: Gude kõtsingnermetok nakoridlartaule! ullapirsautekarle nunname! Inungnelo kuvianartokarle! Engelit taipkonanget killalliarmetta, mianersijut ingmingnut okalerput: Maña Bethlehemut ailaumitta, pijokalertomik tagvane tækkojartorluta Nalekam okauterkojanganik uvaptingnut! Tuavilutik tagvunga pivut, Marialo Josefelo tikkipagik, taimaktauk Nutararsuk nersutit nercheviane illimajok. Tækkogamitsuk, okautigiartorpæt tamainut, Engelib okausingit unipkautigiveit Nutararsuk pivlugo. Tussartullo illunatik mianersijut okausingit tattaīniariveit. Mariable tussartane tamaita puigorungnængerlugit omamine erkarpeit. Mianersijut utterivut, Gude na-

korilugo kujagidlarpæt tussartattik tækkojat tiglo pivlugit, taimak okautsaulauramik.

Uvlut sittamaujortolermetta, Nutararsuk kippijaungmet, atserarpæt Jesusemik, Engelib taimak taingmago, sulle arngname timingit illuane-ĭlerkartiñaga.

§. 7.

Math. II. 1—23.

Jesuse erngniangongmet Bethleheme Judæametome, Herodese attañiotillugo, Ahak, illissimajut unanget (nellojut nuñangiñit) Jerusalēmt pivut, okarlutik: Erngniangokammertok Judikut attañinget naneka? uvlorianga uñane tækkogaptigo, Nalegiartordlugo tuksiarvigiartorpavut. Attangub Herodesib tamaña tussaramiuk, kvaksarpok Jerusalemmiullo illunatik: Ajokertuijorsuillo aglangniglo ĭllisimajut iñungnetut tamaita kattikoleramigit, kiglissiñiarpeit Kristusim iñulerviksanganik. Ipkoa okautivæt: Bethleheme Judæametome: Taimak aglaksimangmet nellautaijunut: Igvit Bethleheme, mingnerungi-

latatit assieñit iglugaseinnit Judæametunnit, illingnit pilārmet Nalegak, iñutitamnut, Israelib kinguvangiñut attañiokovlugo. Illisimajut Herodesim ingmikut kaikoveit angegutsivlune, apperiñiarlugit uvloritsamik kanga tækkotitomik, Bethlehemut aikoveit okarlune: Aileritse nutararsuk apperkotigejartorluga, neñigupsiuk, okautigissinga, uvangatauk tuksiarvigiartoromagivara. Attannek Herodese tussaramitsuk, aularput. Ahak, uvloriak uñane tækkojatik sivorlerivæt, nutararsum iñinget kollanut pigame, nokarpok. Uvloriak tækkolermigamitsuk kuviaisuvaksoadlarput, iglomut itterlutik nutararsuglo arngnalo Maria naipipakit, pamangavlutik nutararsuk tuksiarvigivæt, iklervittiglo mattueramikit, pillipæt kenaujeksamik aupaluktamik tippeggiksamiglo. Siñektomagamik Gudim okaumagit Herodesemut utterkoñagit, apkotemik assiagut nunnamingnut angerarput.

Aularmetta, ahak, Nalekam Engelinget Josefe sakkerpa, siñektomatillugo, okarlune: makkitit nutararsuglo, arngnalo pikik, nunnamullo Egiptenmut keñalerit, tagvanelau-

lutit uvamnut okautsaulerkartiñæk, nutararsuk Herodesib tokkuñiaromangmago. Makkipok tagva, nutararsuglo arngnalo unnuame ingminut pivæk, nuñamut Egiptenmut keñavok, tagvanelerlune, Herodese tokkungalertillugo: Nalekam okausingit nellautsekovlugit, nellautaijomut imak okartok: Erngnera kaikolauktara nuñamit Egiptenmit. Herodese kausimalerame, illissimajuñut tappagijaugame, kañingajadlalerpok, nutararsuit tamaita Bethlehemetut erkanetullo okkiuk marrungnik nelliutijut nukkaklillo tokkotsartorkoveit, kiglissitsialauramigit sivorngagut (iñulervianik). Nellautaijub Jeremiasim okausingit nellautsimalerput imak okartok: Kakkeñe nippersoak tussartaujok, ogguadlarnerlo, keavaksoadlarnerlo, kaggudlarnerlo: Rahelib kittorngañe keagiveit, mannigortitaujomañañelo, nungutaungmetta. Herodese tokkungmet, ahak, Nalekam Engelinget Josefe sakkerpa sinnektomatillugo nuñame Egiptenme, okarlune: Makkitit nutararsuglo arngnalo illingnut pikik, Israelib nuñanganut uttilerit, tokkungmetta nutararsungmik tokkotsijomalauktut. Makkipok

tagva, nutararsuglo arngnalo neksardlugik, Israelib nuñanganut pivlune. Tussaumagamiugle Archilause attañiolertok Judæame, angume Herodeseolauktum attannioninga kingormgutileramiuk, taikunga piñek sivoralerpok. Siñektomatillugo Gudib perkungmago, Galilæam erkanut aularpok, Iglugaseiñut Nazaretemik attelingnut pivlune, tamaña nuñagilerpa; nellautaijut okausingit nellautsekovlugit, imak okartut: Nazaremiomik attekaromarpok.

§. 8.

Luk. II. 22—40.

Uvlut nelliutingmetta, Maria sujungailune, Mosesib perkojangit malliklugit; nutararsuk Jesuse takpaunga Jerusalemmut aitipæt, Nalekamut pititsomavlugo, (aglait pivlugit Nalekab perkojangiñe: Angutiarsuit kittorngengautit ananatik sivorlerpeit añiguijut, Nalekamut perkojomarpeit) tuñergotiksettik tuñilugit, sorlo Nalekab perkojangiñe aglaksimavok; Taubiñik (Akigiojartungnik)

piarkeñiglonĕt marrungnik. Ahak, taipsomane angut Jerusalēmetok, Simeonemik attelik; iñuk taimna idluartok Gudelo naletsainarpa, Israelib mañiguiniksanganik neriuklune uttakkijok, Añernerum ajunginerum iñigiva. Añernermut ajunginermut nellojungnertitaulauktok, tokkoniængilak, Nalekab Kristusinga tækkokartiñago. Tamna Añernerum ajunginerub kajungertiñago, kattimavingmut pivok: Nutararsuk Jesuse angajokakita ătiñakko, perkojet naleklugit, aglaillo malliklugit nutararsutik pivlugo, Simeonib tiguva, erkisimiardlugo, Gude nakoriva okarlune: Nalegak, mana ullapirsarnartomut kivget angerarle, sorlo okalauktotit, ĭsimnut piulijiksarekojet tækkogapko, tamna iñuit illunarsoatik kenangit sangiñe piarertinangne sakkertilugolo, kaumajok nellojuñik kaumatsitiksak, iñutitavillo Israelitit nakorijanget. Nutararsuk pivlugo tussartatik Josefib atateksanget arngnællo tattañiniarivakit. Simeonib saimartipæk, arngnanullo Mariamut okarlune: Ahak, una orrojutiksaujomarpok, makkijutiksaujomarporlo annuktuñut Israelib kinguvangiñut, nellunai-

kutæksaujomarlunelo akkerartugeksak (Tarngnikullo (Maria piva) kibliktaujomarpotit saviksoarmut), uñuktut omættingita issumangit sagvartaukovlugit.

Arngnaktauk nellautaijok tagvanenivok Hannamik attelik, Fanuelib pañia, Aserib kinguvangita illanget, ningiungolertok, uikalauktok okkiunik arvengemit aggartunnik uigasulaukardlune kingorngane, mannale uigarniojok okkiungit ungniakattartut sittamertorlutik, kattimavingmetsainarame, tuksiarnermullo nerringiñermullo Gude kivgartorpa uvlullo uñuello tamaita. Tapsomatauk tikkipeit, Nalegak nakoridlarpa, okautigilalo piulijutiksamik uttakkijunnut tamaiñut Jerusaleñetuñut.

Tamaita namaksigamikit Nalekab perkojangit pivlugit, ama Galilæamut utterivut iglugasengmingnut Nazaretemut. Nutararsuk aglissikpok pitsartudlarlunelo añernerme, sillatovaksoadlalarmelo, Gudib saimaninget neijoriva.

§. 9.

Luk. II. 41—52.

Angajokakit operṇget tamaita Jerusalemmut aivuk, aṇivium erkaumavia nelliutilerangeṭ. Jesusib okkiungit arkangemit aggarlermetta, illagællugo takpaunga Jerusalemṇut aivuk, illusettik attordlugo. Uvlut taipkoa nagamikit, angerarmeṇik, nukapiak Jesuse Jerusalemṇe nokarpok, Josefiblo arngnællo nelloyæk. Illagilauktamingnut illausugigamiko, uvlok attausek ingeraramik kenneriartorpæk, apperkotigællugolo illamingnullo illitarijamingnullo, Nenninginamiko, ama Jerusalemṇut utterpuk keṇeriardlugo. Uvlut pingasulermetta, naipipæk kattimavingme iksivajok ajokertuijorsuit akkorngane, tapkoa naleklugillo apperiveit. Nalektullo illunatik tattamṇiniariveit sillatuningalo kiosingalo. Angajokækita tækkogamiko, kvaksarpuk, arngnæt okautiva: Erngnik, sõg imailiorpittiguk? Ahak, atateksavit uvangalo kennilaukpaptigit kiksarluṇuk. Jesusib kio-

væk: Sõg keñerpittinga? nellovitik, Atatama piñe piñiariakarapkit? Kannorle okautingmagik, okausingamik tukkissingilæk. Illagællugik tava taununga Nazaretemut aivok, naleluarlugiglo. Okausingille makkoa tamalta arngnæt omamine torkorpeit. Jesusele sillatulerpalliadlarpok, okkiungillo unuksivalliadlarlutik, saimalerpalliadlalarmelo Gudemelo inungnelo.

AGLAIT AIPANGET.

Johannesib Babtiterijub ajokertuininget kiglinganik, Nalekablo Jesusib Babtitauninganik, ajokertuilerame kingorngagut anniviksiorviet nelliutitinnago.

§. 10.

MATH. III. 1—12. MARK I. 1—8.
LUK. III. 1—18.

Okkiut arkangemit tellimaulermetta, Attañersoak Tiberiuse Attañiotillugo; Pontiuse Pilatuse attañiokattaumet Judæame; Herodeselo nuñam illainangane attanniongmet Galilæame; nukkalo Filippuse nuñam illainañgane attañiongmet Itturæame Trachonitisim erkane; Lisaniaselo nunnam illainangane attañiongmet Abileneme; Hannaselo Kaifaselo ajokertuijorsutillugik; Jokañese Zachariasim erngninga, Gudib kaikova iñukangitomit. Jordanim erkanut ta-

mainut pivok ajokertuivlune Babtitaunermik ajortunmit pejautiksanik, imak okarlune: Kakkialeritse, (issumataritse) killaub nalegauninga palligutingmet. Tamedsa okautsit tussarnertut kiglilerviksanget Jesuse Kristusemik, Gudim Erngninganik, sorlo nellautaijut aglangine aglaksimavok: Ahak, Engeliga tillivara sivunernut, apkosiorkovlutit. Taimnauvok nellautaijum Jesaiasim okautigilauktanga, okarame: Ajokertuijub nippinga inukangitome imak pivok: Nalekam apkotiksanga akiksorsiuk, apkoserngit narrotissigik. Korkut illunatik kipviartaujomarput, kakkello kakkarsuillo illunatik nakkiglijaujomarput, apkoserngillo niungajut narrotitaujomarput, apkoserngillo manetut maniksidlaraujomarput, uvingit (sillarsoarmiut) illunatik Piulijok Gudeinit pijok tækkojomarpæt.

Johanese anoralik nersutijub kamelib merkungiñik, tapselalarmelo amiviñermik, piglertaujartullo igupsajartullo orksungit nerkigiveit. Jerusalemiut anivigivæt, Judæamiullo Jordanim erkanetut illunatik Babtitaujomavlutik tapsomunga Jordaneme kongme,

ajornitiglo sagvarlugit. Farisæerillo Saduzæerillo uñuktut Babtisivinganut tikkingmatsuk, Johañesib tækkogamigit okautiveit: Kuglugiangojartose illipse! Kia kemakovãse ningautsib pilãrniartub? Atte, kiglilingmik sagiarluse ablatsamik issumakaritse. Illupsigut issumaniarase, imak okaromavluse: Abrahame atatagivavut. Okautivapse: ujarkeñit makkonanget Abraha Gudib kittorngesartigiva.

Ullimaut napartub miñernangañelerpok. Napartok nelliak ajungituñik paungakangitok kippijauniartok, ikkomamut egilugo. Innuit apperivæt okarlutik: Kannok pinniarkita? Kioveit okautivlugit: Marrungnik annoraggub aipanga tuñilugo pekkangitomut, nerkiksaliktauk taimaililugo. Zoelnerrittauk tikkipæt Babtitaujomavlutik, apperivlugolo: Ajokertuijok kañok uvagut piñiarkita? Kioveit: uñunerseñik piomaniarase, perkojet kisseta piñiarlugit. Sorsuktuksettauk appersorpæt okarlutik: Uvagulle kañok piñiarkita? Okautiveit: Iñungnik akunaidlarniarase idluitulliaraselonĕt, akkillertaunise namagissigik. Iñuille neriungnetta, illunatik

omættimingne Johañese Kristuseosugigamitsuk; Johañesib kioveit, tamaita okautivlugit: Uvanga imermut Babtipapse, nutamik issumakarkovluse; Kingunipkut tikkituksak pitsartunersauvok uvamnit, nellokotivungalo, tapsoma sangane okkolunga ittiggagutingit singejarlugik tigulugik malliklugolo. Tapsoma Babtitsomarpãse Añernermut ajunginermut ikkomamullo. Tapsoma poagit tigumiarpa, kematullivingme nettinga sannieromarpa, kakkojeksariktullo kematullivingminut kattitsomarpeit; piungitulle ãtsomarpeit ikkomamut kamitsuitomut. Assinginullo unuktuñut okautsinnut innerterpeit, okautivlugillo okautsiñik tussarnertuñik.

§. 11.

Math. III. 13—17. Mark. I. 9—11. Luk. III. 21, 22.

Taipsomane iñuit illunatik Babtitaungmetta, Jesusetauk Galilæmmit Nazaretemit Jordanemut Johannesemut pivok, Babtitaujomavlune tapsomunga. Johannesible in-

nerterpa okarlune: Babtitaujariakaralloarpunga illingnut, igville tikkiparma. Jesusib kiova, okautivlugo: Mãna taimailerlanga: Idluarnermik tamainik namaksijuksauvogut. Perkova tava. Jesuse Babtitaugame, tuavidlune timuarpok tuksialarmelo. Ahak, killak kollãne angnalerpok. Gudim Aĩnerninga Johañesib tækkova tingmiatut, taubetut, akkartok, (Jesusib) kanganut pijok. Ahak, nippe killangmit tussartaugivok okarlune: Tagva Eingnera nugliktara, tamna kuviagijara. Jesusim okkiungit ungnigamik tellimajortulermetta, ajokertuilerlune piĩnialerpok.

§. 12.

MATH. IV. 1—11. MARK. I. 12, 13. LUK. IV. 1—14.

Jesuse Annernermik ajunginermik illumilik, ama Jordanemit utterivok, Annernerum aitipa innukangitomut oktortaukovlugo Satanasemut. Uvlunnik marrungnik ungniakattartut tagvane nersutit nu-

juartut akkorngannetok; uvlunnik marrungnik ungniakattartut Satanasib oktorpa; uvlullo taipkoa-ītillugit, nerringilak. Uvlullo unuello marrungnik ungniakattartut nerringiname, kālerpok kingorngagut. Oktortub, Satanasib tikkipa okautivlugo: Gudim erngnerrippattit, ujarket ukkoa okautikit kakkojarorlerkovlugit. Jesusible kiova okarlune: Aglait imaiput: Kakkojatuiñak iñum iñotigingila, Gudible okausingit tamaita kañinganit añijut iñotigiveit. Satanasim aularutipa iglugasoksoarnut ivsornaituñut, ātilalo kattimaviub nuvugusinganut, okautivlugo: Gudim erngneripattit, akkarit, aglaksimangmet: pivlutit Engeline perkojomarpeit, erkisimiarkovlutit sapputilutillo, ittikkettit aporkonnagit ujarkennut. Jesusim okautiva: Taimaktauk aglaksimagivok: Gude Naleket oktorniarnago: Kingorngane Satanasim aitipa kakkaksoarmut kingiktorsoarmut, sillarsum attannioningit tamaita ānanāuninnelo tapsomunga attautsikut kemmergotipeit, okautivlugo: Makkoa attannioningit tamaita ānanauningillo illingnut tuñijomavakka, uvamnut tuñijaungmetta, is-

sumamniglo tuñivakka piomajamnut. Mañā pamangavigijomagumiga tuksiarvigivlunga; Makkoa tamaita tuñijomavakka illingnut, tamaita piksariniartattit. Jesusib tāva okautiva: Satanase, uvamnit āularit, aglaksimangmett Gude Naleket tuksiarvigivlugo kissiet kivgartorniarpet. Satanasiin oktortañe tamaita nagamigit, mañakut kēmekpa kēñavlune. Ahak, Engelit tikkipæt kivgartovlugo.

§. 13.

Joh. I. 19—28.

Tamedsa Johannesiin unipkausinga, Judikut Jerusalēmiut tillingmagit ajokertuijut (ikkajortingillo) Levitit Johañesemut, imak apperikovlugo: Kinavit? nellagut okarpok: Kristusemngilanga. Apperigivæt: Kinavime? Eliaseovit? kioveit: aukak taimnaungilanga. Nellautaijovit tikkituksauvlutit? kioveit: Aukak. Ama appersorpæt: Kinavime? uvaptingnik tilliklertut kannok kioniaromavittigik? illingnik kannok okarkit? Kioveit: Ajokertuijub nippinga innukangitome, sorlo Nellautaijok Jesaiase okartok:

Nalekaun apkotiksanga akiksorsiak. Tillijaujulle Farisæerinit pijut. Tapkoa appersorpæt okautivlugo: Sõg Babtisivit, Kristuse unginavit, Eliaseunæglonêt nellutaiunæglonêt? Johanesib kioveit okarlune: Immermut Babtisivunga, illitaringitassele akkonapsingnepok. Taimnauvok kinguniput kaijok, sivunimnetok, tapsoma ittiggagutingit singejarlugik nellokotivunga. Tamadsa tamat taimailivok Betabarame, Jordanim akkiane, Johannesib Babtisivingane.

§. 14.

Joh. I, 29—51.

Uvlum aipangane Jesusib nellipsartane Johannesib tækkova, okarlune: Ahak, Gudib saugarsunga sillarsoarmiut ajorninginnik kakkaktok. Tavamnauvok okautigilauktara; Angut kinguniput kaijok sivunimnetok, pilerkartinanga-ilaurame. Illitarilaungitara; Israelib kinguvânginnut illitarijaukovlugo, immermut Babtisiartorpunga. Johannese ama unipkalerpok okarlune; Annernek ting-

miatut Taubetut, killangmit akkartok, tapsomalo kanganelertillugo tækkolauktara. Illitaringikalloarpara, imermut Babtisiartorkojima imãk okautivãnga: Tækkoleruit Annernerum akkarvigijanganik kangiuninganiglo, taimnauvok Babtisijok Annernermut ajunginermut. Tækkolauktara okautigilauktaralo, tamna Gudim Erngneringmago.

Uvlok aipangane ama Johañese illiñiartingne illagællugik, tagvanenivok. Jesuse pissuktok tækkogamiuk, okarpok: Ahak, taika Gudib Saugarsunga. Illinniartæk marruk taipkoa taimak okartok tussarpæk, Jesuselo mallikpæk. Jesusele keviarpok malliktingne tækkogamigik, apperivæk: kina kennerpitikko? kiovæk: Rabbi, imaipok Ajokertuijok, kikkunekit? Kiovæk tækkojartortikko. Inninga tækkojartorpæk, uvlorlo taimna uvlilerpuk uvloklilernet. Mattominga Johannesemit tussartuk, Jesusemiglo malliktuk aipanga Andreaseojok, Simonib Petrusib nukka. Angajune Andreasib tikkikarpa okautivlugo: Messiase nennivavut, imaipok Kristuse, imaglonet Saimanelik. Jesusemullo pitipa. Jesusib tækkogamiuk,

okautiva: Simoneovotit Jonasim erngninga, kefassemik attekarniarpotit (imaipok kairtomik). Kautuarmingmet, Jesuse ama Galilæamut aijomagame, Filippuse naipipa, okautivlugo: mallinga. Filippusele Betsaidamiojok, Andreasiblo Petrusiblo iglugaseksoarmiokattinget. Nathanaele Filippusib naipipa okautivlugo: Nennilaukpavut Mosesim perkojangine, nellautaijullo aglaktamingne okautigilauktanget Jesuse Josefim erngninga, Nazaremiok. Nathanaelib kiova okarlune: Nazaretemit kanok ajungitomik piviksauva? Filippusib okautiva: tækkojartorut. Nathanaelib tikkimago Jesusib tækkogamiuk, okautigiva: Ahak, tamedsa Israelitit idluartok, uivelungitok. Nathanaelim apperiva: nakit illitarivinga? Jesusib kiova okautivlugo: Filippusib kaikolaukartinæk, napartub feigeliksam attanetillutit, tækkolauktagit. Nathanaelib kiova okautivlugo: Rabbi, Ajokertujok, ahamerik Gudim Erngnerivatit, Israeleminullo attannerivatit. Jesusib kiova okautivlugo: Napartub Feigeliksab attanetillutit tækkolaurapkit, okautigapkit, okperpotit; tamattomanget tatamiuiarnar-

nersamik tækkojomarpotit. Okautivlugolo: Ahammerik, ahammerik okautivapse: Mattoma kingorngane killak angmajok tækkojomarpasse, Gudiblo Engelinne kangattartut akkartullo Innum Erngninganut.

§. 15.

Joh. II. 1—11.

Uvlut pingasulermetta Nullianiktokartok, (nerrimarlutik) kaname Galilæametome, Jesusim arngna tagvanetok. Jesuselo illiñiartingillo kaikogiveittauk Nulliarelitainartungnut. Weinemik immiksamik ajorsalermetta, Jesuse Arngnæt okautiva: Ukkoa Weinemik immikseroput. Jesusib kiova: Arngnak, illingnut sullivik? nelliunera sulle nellintingilak. Arngnæt Kivget okautiveit: suñamik tapsoma perkoppasse, piñiarsiuk. Tagvanetitaujulle arvengeggit iñekarvit ujarket, Judikut sujungersautingita illusinginut, nungulutik tapkoa marroglonĕt pingasullonĕt oktutit iñangit ullipkisongojok. Kivgennut Jesuse okarpok: Imertautit ukkoa immermik

immersigik. Tapkoa immerpeit ullipkidlugit. Okautiveit: Kalluluse nerkiksallijomut ātsititse, atsivut tagva. Nerkiksallijub imēk Weiniolertitaujok olauramiuk, nakkillo pijok nellogamiuk, kivget immermik kallulauktut nellungilæt, uiksak nerkiksallijub kaikova, okautivlugo: Weine mamarnek illunatik sivorliotilerpæt, imērugungnerangettalle mamainersak pitipæt; Igville weine mamarnek kingorliotipet. Taimak Jesuse sivorlermik tattamminiarnartullijok Kaname Galilæametome, ajugakanginine sakkertipa, illiñiartingita okperivæt.

AGLAIT PINGAJUET.

Sivorlermik anniviksiormetta aipanga nelliutitinago.

§. 16.

Joh. II. 12—25.

Mattoma kingorngane Kapernaumut attälerpok, arngnælo kattangutinelo, illiñiartinelo illagællugit, tagvane akkunekka-ĩngilet. Judikut anniviksiorvietta kattimaviksanget nelliutilermet. Taimaĩtomik Jesusetauk takpaunga Jerusalemut aigivok. Kattimavingmut itterame, tuktuvangnik, Saukkenniglo, tingmitseñiglo Taubinnik niurvgotiggit naipipeit, kẽnaujenniglo tauksejut. Tava aklunatsennik ipperautsiorpok, tamaita annitipeit kattimavingmit, saukkello, tuktuveillo illautillugit, kẽnaujeñik tauksejut kẽnaujakotingit serkitiveit, ikpættingit orrotidlugit. Taubinnik niorvgotiggit okautiveit: Tamakkoa añitissigik, Atatama iolunga niuverviotiniarasiuk. Illinniartingita erkarpæt ag-

leit, imak aglaksimajut: Iglut pivlugo illungertornerub nungutipānga. Judikut kiovæt okautivlugo: Kannoetomik tattamīniarnartitsijomavit, tautuktilluta taimailioravit? Jesusib kioveit okautivlugit: Kattimavik una asserorsiuk, uvlunne pingasunne amanappartitsomagivara. Judikut okarput: Kattimavik una okkiut marrungnik ungniakattartut pingasujortullo (46) sennavæt, igville uvluñe pingasuñe nappartitsomaviuk? Timiminik okarpok taivlugo kattimavingmik. Tokkungajuñit makkimet, illinniartingita erkarpæt, taimak okautilaungmagit, aglaillo Jesusiblo okauserilauktangit okperiveit. Añiviub kattiviane Jerusalemetillugo, unnuktut okperivæt, tattamminiarnartitangit tækkogamikit. Jesusible añerpanaigituinarpeit, tamaita kausimagamigit. Innungmullo nellonerkajaujariakangilak, innuit illunamasiatik illungit nellunginamigit.

§. 17.

Joh. III. 1—21.

Farisæerine Angutekarpok, Nikodemusemik attelingmik, Judikunne Kappitaujomik. Uñuame taipsoma Jesuse tikkipa okautivlugo: Ajokertuijok, ajokertujovlutit Gudemit pijotit kausimavaptigit, illiktat tattaminiarnartitsijokarajalaungilak Gudim aiparingippago. Jesusib kiova okautivlugo: Ahamerik, ahamerik okaupagit, nutamik erngniangongitub, Gudib Nalegauninga tækkumiængila. Nikodemusim okautiva: Innuk kannok erngniangojuksauva inukoarlune? ama arngname timanut ittertuksauva erngniangolunelo? Jesusib kiova Ahammerik, ahammerik okaupagit: Immermut Annernermullo erngniangongitok, Gudib nalegauninganut pijauniængilak. Uviningmit erngniangojok, uviniovok; Añernermille erngniangojok, añerniovok. Nutamik erngniangojuksaujose okautigapkit, tattaminiarnæk. Annore issumaminik nakit annordlerpok, sulluksung-

ninga tussaralloarpet, nakkille pingmanget, namullo aingmanget, nellovet. Taimainivuttauk illunatik annernermit erngniangojut. Nikodemusib kiova okautivlugo: kannorlo tamanna illingalerpa? Jesusib kiovlugo okautiva: Israelib kinguvangita ajokertortigivãtit, tamanna nellovivuk? Ahammerik, ahamerik okaupagit: Kausimajaptingnik okarpogut, tækkojavullo okautigivavut, unipkauserijaptingnik okperingilase. Nunnab pinginnik okautijarangapse, okpinginapse, kannok okperajarkise, killaubpingînik okautijomagupse. Killangmut kangattartokangilak, killangmit akkartok kissime, tamedsa Innum Erngninga killangmetok. Sorlo Kuglugiangojartok innukangitome Mosesib nappartilaukpa, taimaktauk Innum Erngninga nappartitaujomarpok: Tapsomunga okpertut illunatik assiokonnagit, nungusuitomigle innogutekarkovlugit. Sillarsoarmiut Gudib taimak nægligiveit, Erngnetuane tunnivlugo, taipkonunga, illunatik tapsomunga okpertut assiokonagit, nungusoitomigle inogutekarkovlugit. Gudim Erngnine nunamut tillilaungila, innuit erkartorlugit asserorkov-

lugit, Sillarsoarmiut tapsomunga piulijaukovlugit. Tapsomunga okpertok erkartuiviojomangilak: okpingitorle erkartortisimavok, Gudim Erngnetuanget attinganut okpinginame. Tamedsa erkartuiviksauvok, Kaumajok nuñamut pigalloartok, sillarsoarmiulle Tãrsoak næglingnersarivæt kaumajomit pinniarnitik ajormetta. Kaumajok ajortulliartub õmigiva, kaumajomullo aijomangilak, pinniarninne pidlartaukonnagit. Idluartulliartorle kaumajomut pivok, pinniarninne sagvartaukovlugit, Gude aíparivlugo pinniaramigit.

§. 18.

Joh. III. 22—36.

Mattoma kingorngagut Jesuse illinniartinne illagivlugit Judæamut pivok, tagvaneilerpok Babtisilune (illinniartimigut). Johañesetauk Babtisivok Enome, Salim erkane, tagvane immiliksõngmet: Tagvunga pivut Babtitaujomavlutik (Johannesemut). Taipsomane Johannese sulle parngnanersimaving-

mut pittitaungitok. Johannesim illiñiartingit Judikullo ingmingnut okalerput sujungainermik (Baptitaunermik). Johañesemullo pivut okautivlugo: Ajokertuijok, ahak Angut Jordanim akkiane neijuket okautigijet Babtisilertok, illunatik tikkipæt. Johannesib kioveit okarlune: Innuk ingminik pingilak sumik tunnijaungikune killangmit. Illipse nangminek tussarpapsinga okarama: Kristuseungilanga, sivurngagulle tillijaujunga. Nullieksalik uiksauvok, uiksable illænnarijanget naipertorpa uiksab nippinga kuviaisutigingārlugo. Mannakut kuviaisungnera tamaña tikkisimavok. Taimna aglisinartotovok uvangale mikliartortovunga. Takpanget pijok tamaiñut Naleganvok; Nuñamit pijok, nuñatuinnauvok, nunnab pingiñik okarpakkivok; Killangmille pijok tamainit anginerovok. Tækkojaminiglo, tussartaminiglo okarpakkivok, okausingillo nalektaungilet. Okausinginnigle okpertub, Gude miksekartotojok okautigiva. Gudib tillijanget Gudim okausingit okautigiveit, Gudim annernermik oktutinut tunningmago. Erngnine Atatab nægligiva, tamaita

tunnilaukpeit aggangiñut. Erngninganut okpertok nungusuitomik innogutekarpok: Erngninganulle okpingitub, innogut tækkoniængila, Gudib ningausinget kollangiatsainarpa.

§. 19.

JOH. IV. 1—42.

Nalegak mañā kausimagame. Farisæerit tussaumalermetta Jesusim illinniartingillo Babtitangillo Johañesemit ununerseñik; (Jesusele nangminek Babtisingitok, illinniartimigut). Tava nunna Judæa kemmekpa, ama Galilæamut aigivok. Nunnale Samaria apkotigijariakarpa. Samariab iglugaseksoangita illangit tikkipeit, Sicharmik attiggit, nunnab taipsoma erkāne, Jakob tunnilauktanga erngnerminut Josefemut. Jakoble immertarvivininga tagvanetok. Jesusele aulannermut merngortorame immertarviub kiglinganut ingipok, uvlok ketterarermet. Tagva Samariamiok arngnak immertartok tikkilerpok. Jesusim okautiva: iminga. Illinniartingit iglugaseksoarnut nerkiksarsini-

ariartortut. Samariamium arngnab okautiva: sõg uvamnut immitaujomavit? Judiogavit, uvangale Samariamiut arngnangetta illanget? Samarittillo Judikillo ingmingnut illagẽgiakangimetta. Jesusib kiova okautivlugo: Gudib tunnerguta kausimagungne, kina illingnut immitaujomajok illitarigalloarungne, tuksiarvigijomavet immermik innogutelingmik tunniniarpãtit. Arngnab okautiva: Nalegak, kallutiksakanginavit, imertarviglo una ittingmet, nakit immerkarkit innogutelingmik? Atatagilauktaptingnit Jakomit anginerovit? Taipsoma tunnilaukpãtigut immertarvingmik mattominga, nangminerlo mattomanget immilauktok kittorngangillo nersutingillo. Jesusib kiova okautivlugo: ominga imermik imilauktok kingorngagut, ama immeruleromagivok: Imermigle tunnijomajamnik imertok imeruleromangilak issokarniængitomut, immerle tuninniartara illuagut Puãlaviojomarpok iñogutemnt issokarniængitomut puailajuksauvlune. Arngnab kiova: Nalegak, immermik taimaitomik tunninga, ama immerukonnanga, ovungariakarkonnanga kallujartorlunga.

Jesusim okautiva: Uit kaikojartorut uvamnullo kaigina. Arngnab kiova okautivlugo: Uikangilanga, Jesusib kiova: Kiglinganik okartotit, uikarnæk okaravit. Tellimannik uikalauktotit, mannalo neijortet uigingilet; taimak kiglinganik okartotit. Arngnab okautiva: Nalegak, Nellautaijotit tukkissivagit. Sivorlivut Kakkame tamane tuksialauktut Gudemut, illipsele okarpose: Jerusalemē kissime tuksiarviovok. Jesusib kiova: Arngnak, okperinga, nellintijomarpok, kakkame tamane Jerusalemēlonēt Atata tuksiarvigingilasse. Tuksiarvigijasse nellovasse, uvagulle tuksiarvigijavut nellungilavut, piulijiksak Judikunnit pingmet. Nelliutsomarporle, mannalo nelliusimavok, okpernartut tuksiartut annernermut illungertornermullo Atata tuksiarvigiomarpæt, taimaitullo naleluartut Atatab piomaveit. Gude annerniovok, tapsomunga tuksiartut anernermut miksekartovlutik tuksiarvigijomarpæt. Arnab okautiva: Messia, Kristusemik attelingmik tikkitsijok kausimavara, taipsoma okautijomarpātigut tamaimik tikkikune. Arngnak Jesusim okautiva: Taimna uvanganjunga

illingnut okartunga. Taimak okartillugo, illiñiartingita tikkipæt, tattaminiarvigællugo arngnamut okarmet. Imagle okarvigingilæt: kañok apperivit, kañorlo okautiviuk? Arngnab immertautine tagvunga kemmekpa, iglugaseksuit innunginnut okariartorpok, imak: Kaititse innuk tækkojartorsiuk, illusikka tamaita taipsoma taivlugit okautilaukpänga, Kristuseungimangæt? Iglugaseksuit iñungita annivigivlugo tikkinniarpæt. Tikkikarnago illinniartingita iñapæt okarlutik: Rabbi, ajokertuijok, nerillerille. Kioveit: nerkiksakarpunga kausimangitapsingnik. Tamanna pivlugo illiñiartut ingmingnut okarput: Nerkiksamik kaitsijokalaunerka? Jesusib kioveit: Tagva nerkiga, tilliklertima perkojangit malliklugit piomajangillo nãniarapkit. (Ama okautiveit) Illipse nangminek okangilase? Takkít sittamæt näpetta, kattersivik nelliutilarpok. Ahak, okautivapse: uititse, perorsevik tækkusiuk, perrotut kakkorsivut kattersivingmut pilugit. Kattersijok akkiksarsivok, kattersivlunelo perortuñik iñogutemut nungusuitomut? Karngatitsijorlo kattersijorlo kaviaisukattigengni-

arlutik. Tagvane okautsit ukkoa nellautsilerput: una karngatitsivok, ingnale kattersivok. Kattersiartorkolaukpapse sennangitapsingnik, assise señalaukput, illipsele sennamajanginut tikkipose. Samarittille unnuktut iglugaseksoarnit taipkonanget okperilerpæt arngnab okausingit pivlugit okauingmagit: Illusikka tamaita taivlugit okautilaukpänga. Samarittit tikkinamitsuk tuksiarvigivæt uvlijomavlutik uvlunik marrungnik tagvane uvlivok. Okausingillo pivlugit unnunerset okpilerput. Arngnamullo okarlutik: Manna ōkausitit kamagijungnerlugit okpilerpogut, nangminek tussaraptigo, nellojungnerlællo, ahammerik una Kristuseojok, sillarsum innungita Piulijinget.

§. 20.

Joh. IV. 43—54.

Uvluk marruk nängmeñik, tagvanget aularpok, Galilæamut pivlune. Jesus nangminek okarame: Nellautaijok nunnamine nalektaungilak. Galilæamut pingmet Gali-

læamiut illelliorpæt, tattaminiarnartitangit tamaita tækkolauramikit Jerusalemme Kattimavingmetillugo, tapkoalo kattimavingmenamik. Jesuse ama Kanamut Galilæametomut imermik Weiniolertitsivingminut pivok. Attanniub kivganga erngnelik kannimajomik Kappernaume tagvanetok. Tapsoma tussaumagamiuk, Jesuse Judæamit Galilæamut pingmet, tuksiarvigiartorpa, erngnine inuliartortaukovlugo tokkokasengmet. Jesusible okautiva: Tattaminiarnartullo, nellunaikutiksello tækkungikupsigik, okperomangilase. Attaniub kivganget okautiva: Nalegak erngnera tokkokartimago taunungalerit. Jesusib kiova: Ailerit, erngnerit inolerpok. Jesusim okausinga angutib tapsoma okperiva, ailerdlune. Taunungalertillugo kivgangita parpæt okautivlugolo: Erngnerit inolerpok. Taipkonunga uvlub nellonaikutanga apperkotigiva, kanong-ilingmet piungnermanget. Kiovæt: Ikpeksak, uvlub nellunaikuttanga arvengemit aggalermet kanimasinget kemmekpa. Anguta erkaivok taipsomane piungnertomik, Jesusim okautingmago: Erngnerit innolerpok. Tava okpilerpok

igdlomiokattiñelo illunatik. Tamedsa Jesusib tattaminiarnartitanget aipa, Judæamit pigame Galilæamut.

§. 21.

Joh. V. 1—47.

Mattoma kingorngane Judikut kattimavinget nelliutingmet, Jesuse takpaunga Jerusaleñiut aivok. Jerusalemme Sauket itterkattarvinget kiglingane Tessekartok Ebræit taivæt Betesdamik, tellimanik innilingnik. Taipkomañe unnuktut kañimajut nellajut, tautungitut, tussiætullo, nvingerosimajullo, immiub aulatauninganik uttakkijut. Kakkugo Engele akkarpok tessemut, immanga aulatidlugo. Immek aulatingmago kingorngane, sivorliovlune missikpok piungnerpok kañoetomik kannimasilik. Tagvane innuk kannimaluklune nellalauktok okkiut tellimanjortut pingasuertorlutik sittamanjortullo. Tamna Jesusim innangajok tækkogamiuk, kañimakamerungnertovaksoak tussaumaleramiuk, okautiva: piungneromavit? Kannima-

jub kiova: Nalegak, immek aulaleranget, innungmik ikkajortiksakangilanga Tetsimut missiktitiksamnik, missigiartorasuartillunga, assima ingiarpänga. Jesusim okautiva: Makkitit, aumitit tigullugit aularit. Tagvainak inuk tamna piungnërpok, aumittine piveit aularpok. Uvlorle Sabbateojok. Piungnërtok Judikut okautivæt: Uvlome Sabbateongmet, idluangilak, aumittit nangmakangne. Kioveille: Piungnërtitsijima imak okautivänga: Aumittit tigullugit aularlutillo. Judikut appersorpæt: Kina una inuk illingnut okartok? Aumittit tigullugit aularlutillo? Piungnërtuble kausimangila kinausia, Jesuse assinginnut aingmet, innugiartorsuit tagvanemetta. Mattoma kingorngane Kattimavingme Jesusib naipinamiuk okautiva: Ahak, piungnërpotit, ajortullarnæk sugaluarkonnæk. Innuk tamna Judikunut okariartorpok Jesusib piungnërtitanga. Tamanna pivlugo Jesuse Judikut piugalerpæt tokkotsomavlugo, taimailingmago sabbateme. Jesusible kioveit: Atataga uvlut tamaita pinniarpok, uvangalo pinniarivunga. Tamanna pivlugo Judikut pigannerterput tokkunniar-

lugo; Sabbate issumagingimago, Gudelo Atataminik taingmago, Gude adsijijomavlugo. Jesusib kioveit okarlune: Aham̄erik, aham̄erik okaupapse: Erngnek issumaminik sumik pinniængilak, tækkojanale Atatame pinniartangit: Tamna sumik pinniaranget, Erngningatauk pinniarivok. Erngnine Atatanget nægligigamiuk, piñiarniñe tamaita tækkotipeit tapsomunga, anginersello sulle nellojungnertijutigijomaveit tattam̄iniarkovluse. Sorlo Atatab tokkungajut tuppaktipeit omartilugillo; taimaktauk Erngninget omartipeit piomajanne. Atata erkartuingilak, Erngninele erkartuisungotipa tamainnut; Erngnine illunatik nalekovlugo, sorlo Atata nalekpæt. Erngnermik nalengitub Atatatauk nalengiñiva, tapsominga tilliklertok. Aham̄erik, aham̄erik okautivapse: Okautsimnik tussartok tillijimnullo okperlune iñogutekarpok nungusuitomik, erkartortarpet pingilak, tokkomilik pivok iñogutemut. Aham̄erik, aham̄erik okautivapse: Uvlup nellunaikutaksanga nelliutsomarpok, nellinsimavok tagva, tokkungajut tussaromarpet Gudib Erngninget nippinga, mattominga tus-

sartut innoniaromarput. Sorlo Atata innogutekarpok illumine; taimaktauk Erngnermut tunnilaukpa innogutekarkovlugo illumine, innungniglo erkartuisungotipa, innum erngneringmago. Tamanna tattamminiarinasiuk; uvlub nellunaikutaksanga nelliutsomarmet, illuvernetut illunatik tapsoma nippinga tussaromarpæt, annijomärpullo, ajungitulliartut makkitsomarput inoguteling-mut nungusuitomut, ajortulliartulle erkartuiviksauvlutik. Issumamnik sumik piniængilanga. Tussartamnik erkartuivunga, erkartuiviga idluarpok. Perkojara mallingilara, Atatable tillijima perkojanga. Uvamnik (kissima) okaruma, okausera okpernængilak. Assima okautigivänga, okausingalo okpernartok kausimavara, uvamnik okaleranget. Illipse Johannesemut tilliklerlauktose, miksekartomik taimna okartok. Uvangale innungnut okautigijariakangilanga, taimaitomigle okarpunga piulijaukovlnse. Taimna Johannese ikkomavlune kaumavlunelo nennëroalauktok, illipselo tarpsoma nennerutä kuviaisutigijomalauktasse killamiarsuk. Uvangale angnersamik okautigijikarpunga

Johannesemit. Atatama tattamminiarnartekolauktangit uvamnut nãniarlugit, ipkoa tattamminiarnartitama okautigivãnga. Atatablo uvamnik tilliklertub okautigigivãnga. Tapsoma nippinga tussangitsainarpasse, tautualonĕt takkolaunginivasse. Okausingalo illummigingilasse, tapsoma tillilauktanga okperinginapsiuk. Allakapsane (Gudim okausingane) kennerpose, tapkonane iñotekaromarasugelluse, makkoninga nellagut okautigivãnga. Uvamnulle kaijomangilase innogutekaromavluse. Iñungnut nertortaujomalaungilanga. Kausimavapsele, Gudib næglingninganik illummiutekangitose. Atatama attingane tikkitunga, illelliungilapsinga; assiga tikkitsomarpet attermine, taimna illellioromarpasse. Kannok okperomavise, illipsingnut nertortigapse, nertornartorlo Gudemit kissianit pijok kennernago? Atatamut passidlaromarpapse issumaniarase: Assima passidlarpãse tettigijapse Mosesib. Mosese okperigupsiuk, okperijomavapsingatauk uvamnik aglalaungmet. Taipsomale aglangit okperinginapsigik, kannorle okperijomavissigik okautsikka.

§. 22.

Luk. III. 19—20. Math. IV. 12—17. Mark. I. 14—21, 22. Luk. IV. 14—32.

Taipsomane Herodesim Attangit settamat illangeta, Johañese parngnanersimavingmut pitipa, suadlarmago nukkæt Fillipusib nullia, Herodiase pivlugo, ajortulliarningit tamaita pivlugit. Tagvale ajortulliarniñe illaveit mattominga ajortulliamik, Johannese parngnanersimavingmut pitilugo.

Johannese pititaujok parngnanersimavingmut, Jesusib tussaramiuk, Añernerub pitsartuninganut ama Galilæamut utterpok, tapsomalo erkänetut illunatik tussaumavæt. Illiniarvingiñelo ajokertuivok, iñuit illunatik nakorivæt. Nazaretemullo pivok perorvingminut. Illusermiut sabbateongmet, illiñiarvingmut itterpok. Nikkovimet aglangit attuaromangmagit, tuñivæt nellautaijum Jesaiasim aglangmik, makperamigit, okautsit ukkoa nellaupeit, imak aglaksimajut. Nalekam Añerninga kollimnepok, taimaitomik sanar-

tipānga, okautsit tussarnertut okautigekovlugit aglujunnut, inūlikleriartorkovāngalo serkomisimajunik omættelingnik, parngnanersimavingmetut aniviksanget okautigekovlugo, tautungitullo tautulerkovlugit, kappiaisuktullo kappiaisugungnerkovlugit ajorungnerkovlugillo. Nalekablo uvlunga tussarominartok okautigekovlugo. Pattiktinamigit, kivgamullo tuñigamigit, ingilerpok, illinniarvingmetullo illunatik tækkunarpæt. Imagle okautilerpeit: Uvlome aglait ukkoa siutipsingnik nellautsijut tussarpasse. Illunatiglo nertorpæt, okausingillo tussarnertut kañinganit annijut tattaminiariveit okarlutik: Tamna Josefim erngneringila? Okautiveillo; Illale mattominga okautijomarpapsinga: Inūlijok illingnik piulidlarit! Tattaminiarnartunik angijunik tussalaukpogut Kapernaume. Taimailiorittauk tamane nunnangne. Okautiveit tagva: Ahamerik okautivapse: Nellautaijok kujagingilæt nuñakattingita. Nellagulle okautivapse: Israelittinne uigarnerit uñulaukput, Eliase inōtillugo, killak parngnanersimatillugo okkiut pingasut, takkillo pingasujortut, kālavaksoadlalauktok nuñarsoarme

illunane, tapkoale illainanut, uigarnermut Sareptamiomut, Sidonib nunnanganetunnut, Eliase tillijauvok. Kallakartullo unnuktut Israelittine taipsomane Eliase nellautaijok iñotillugo, assianik kallarungnersimajokangilak, Naeman Siriamiok kissime. Illiñiarvingmetut illunatik, tamanna tussaramitsuk, kamingaumajadlalerput. Nikkovilutik iglugaseksoarnit añitipæt, kakkam iglugaseksoakarvingeta kuvuklinganut aitidlugo, tagvanget ejukkartitsinavlugo, akkorngattigulle aularpok.

Iglugaseksuit Nazaretemik attiggit kemekpeit Kapernaumut imarbiub sinnanetomut pivok, Zabuloniblo Naftaliblo erkængne, tagvanelerdlune. Sabbateoleranget, illiñiarvingmut itterpok, ajokertorlugillo: Ajokertuitingit tattaminiariveit, pitsartojomik okarmet. Taimak pivlugo nellautaijum Jesaiasim okausingit nellausimavut, imak okartok: Zabuloniblo Naftaliblo nunagik, imarbingmut sangmijuk, Jordanim akkiane, Galilæablo nellojulik, innuit tarmiut kaumajorsoak tækkovæt tokkublo tachanetunnut kaumajok nuisimavok. Taimanget Jesuse ajokertuilerlune o-

kautsiñik tussarnertuñik Gudib Nalegauninganik, imak okarlune: Nelliutingmet Gudib nalegauninga kaglilerpok, kakkialeritse, (ablatsamik issumakaritse) okautsit tussarnertut okperissigik.

§. 23.

MATH. IV. 18—22. MARK. I. 16—20. LUK. V. 1—11.

Jesuse Galilæam iñarbinget sinane pissukame, angutik nukkarĕk tækkovæk, Simon, Petrusemik attibsalik, nukkangalo Andrease; nullutsettik kivitipakit iñanut mingeriarniaramik. Tagvanget sivorliolerame, assiæk nukkarĕk tækkogivæk, Jakobuse, Zebedæusim erngninga, nukkalo Johannese, angutik illagællugo, umiakotometut, nullutsettik killaijardlugit. Iñugiartorsuit nimniutiñatsuk, Gudim okausingit tussaromavlugit; umiakotomut ikkivok Simonib pinganut, tamna okautiva iñarbikpakkovlugo. Ingidlune iñuit ajokertorpeit umiakotomit. Okarerame sorerame, Simonemut okarpok:

Imārbikpalerit, ittijomut nullutsesse kivitissigik mingeriarkovluse. Simonib kiova okautivlugo: Ajokertuijok, uñuak navlugo pinnasuaralloarpogut, angenarlutalo: Okautsille naleklugo, nullutset kivitiniarpakka. Kivitinamikit, mingeriavaksuit piveit, nulluangit alliktordlutik. Umiakotomiut assitik kaikoveit, amuarkattikumavlugit. Tikkinamikit umiakototik tusilerpakit puklivlugik. Tamaña Simonib Petrusib tækkogamiuk, Jesusib ittigangiñut pallarpok, okarlune: Nalegak kemenga, iñovunga ajortolik: Kvaksarame, umiakattinelo illunatik, mingeritset uñuksigamikit pijerkattigeklutik: Taimaktauk Jakobuselo Johañeselo, Zebedæusim erngnæk, Simonib piñasuarkattik kvaksalerpuk. Jesuse Simonemut imak okarpok: Erksiniarnæk, mattoma kingorngane iñungnik pilarpotit. Ama tapsomunga Andreasemullo okarpok: Malliktinga, iñungnik aulasariatitsongovaptik. Jakobuselo Johañeselo kaikogivæk. Umiakototik nunnalitillugiglo, perkotitik tamaita kemmekpakit malliklugolo. Zebedæusim erngnækita augutik umia-

kotomut kemmekpæk, kivget illagivlugit, Jesuselo mallikivæk.

§. 24.

MATH. IV. 23, 24. MARK. III. 7—12. LUK. VI. 17—19.

Mattoma kingorngane Jesusib Galilæab nunanga tamat aulava, illiniarvinginelo ajokertorlugit, Nalegaunermiglo okautsinnik tussarnertunnik okautilerpeit, sunatuinarmut kanimajut inungnetut inulilugit. Tattamminiarnartitangit tussaumaveit Siriamiut illunatik, ajulertullo sunatuinarmut ani[illegible]it, satanasegillo, illissimailingajullo, tummaujullo tapsomunga atipeit, tamaita inuliveit. Jesusele illinniartinne illagivlugit immarbiub sinanut aivok. Inugiartorstittauk mallikpæt Galilæamit, iglugaseksuinnillo tellimanjortunnit, Judæamillo, Jerusalemmillo, Idumæamillo, Jordanim akkianelo; Tirusib Sidoniblo erkængnetut, inugiartorsuit, tattamminiarnartitangiñik tussartut, tikkipæt. Illiniartinne okautiveit, umiaramik pigilerkovlugo, inungnut

nimnaiutitaujomanane. Unnuktut innulingmagit, äniajut illunatik tikkipæt aktoromavlugo: Pitsartojok tapsomanget aningmet, tamaita piungnertipeit. Aĕrnernut makkojungnartuñut kappiaisuktisimajut piungnertitauvut. Annernerit makkojungnartut tækkojarangamitsuk, pamakvigivæt niplerdlutik okarput. Gudim Erngnerivätit. Inertetpeille nellojungnertaujomanane.

§. 25.

Math. V. 6, 7. Mark III. 13—19. Luk. VI. 12—17, 20—49

Inugiartorsuit tækkogamigit, kakkamut majorarpok tuksiariartordlune: Unnauk näva Gudemut tuksiarlune. Kavlermet, illinniartinne kaikoveit piomajane, kaikojangitalo tikkipæt. Tapkunanget arkangemit aggartut anĕriveit, neijortigitsainarkovlugit, tailerlugillo tillijennik, okariartortitsomavlugit; pitsartutitsomavlugillo, kannimanningit pejarkovlugit, anĕrnerillo idluitut innikovlugit.

Tamedsa attingit: Simon, Petrusemik taijak, nukkalo Andrease; Jakobuselo, Zebedæusim erngninga, nukkalo Johañese, tapkoa marruk atserarpæk Boanergesmik, imaipok, kallub kittorngæk; Filippuselo, Bartolomeuselo, Tomaselo, Matheuselo, Zoelneriojok; Jakobuselo, Alfeusib erninga, Simonelo Zelotesemik attelik, Judaselo Tadeuse, Jakobusib nukka, Judaselo Isckariote, pititsijok (Jesusemik). Taipkoa illagivlugit attersalerpok, naksam illanganut pivlune, illiñiatigaseit inugiartorsuillo tagvane kattimavut tussaromavlugo, innulijaujomavlutiglo tapsomunga kañimañermingnit. Ingllerame illinniartingita tikkipæt, tapsoma ïsikita tækkunarpeit, imak okarlune.

Pilloridlarput aglujut añernerme: Killaub nalegauninga pigileramitsuk. Pilloridlarput kiksartut: Mañigortaujomarmetta. Pilloridlarput kenuĕtut: Nuna pigileramitsuk. Pilloridlarput kăktut imeruktullo Gudip idluarijanganut: Illuñertaujomarmetta. Pilloridlarput napkiniktut: Napkigijaujomarmetta. Pilloridlarput ivsornaitunik omættigit: Gude tækkojomaramitsuk. Pillorid-

larput ullapirsaijut: Gudib kittorngangiñik taijaujomarmetta. Pilloridlarput uñangmiklertaujut idluarnek pigællugo: Killaub nalegauninga pigileramitsuk. Pilloridlarpose, innuit omigippasse. aviluselo, suadlarppasselo, attiselo tainerlukpattigik sorlo ningaktut, Iñum Erngninga pivlugo; uvanga pivlunga mittautigikppasse unangmikppasselo, sunatuinnarniglo okarnerluvigippasse sæglulutik: Alliatitse, mannigoritselo, kuviaisugitse, okigiseritse: akkiksasse angidlaromarmet killangme. Taimaktauk nellautaijut sivorlisse unnangmigiveit. Kappianamek agluitosse; mañigorviojomerapse. Kappianamek pekalluartosse: kãleromarapse. Kappianamek illipse, tamattomanetilluse ijudlartosse; keavluse uguadlarapselo. Kappianemik illipse, innuit illunatik okautigiluarpasse. Taimaktauk sivorlingita imailiveit nellautaijiolluktut.

Nunnab tarriogivãse. Tarriok pitsartujokarerpet, sumut ama pitsartutitaunejarpa? Attoreksaujungnerpok, egiteksauvlune iñungnut tullereksauvok. Sillarsoarmiut kaumanerivãse. Iglugaseit kakkab kanganetut tæk-

kuksausuertuksaungilet. Nenneroak ikkinginivæt, kattaujam attanut illivlugo, nenneroarvingmulle pivok, iglometut tamaita kaumartipeit tagva. Taimaktauk nenneroasse kaumarille innungnut, ajungitulliarnisse tækkokovlugit, Atatasse killangmetok nakorekovlugo. Pejaijartorasugingilapsinga perkojeunik, nellautaijullonēt aglanginnik. Pejariartungilakka, namaksilugit pinniarpakka. Ahamerik okautivapse: Killaglo nunalo nungukartinnagik, perkojet aglangit mingnek, tittarsuglonēt nunguniængilak tamakkoa illunatik namaksekartinagit. Manna perkojet ukkoa illanganik mingnermik nalengitok, innuit taimak ajokertorlugit, tamna mingnermik taijaujomarpok killaub nalegauningane. Nalektorle, taimaglo ajokertuijok, tamna angijomik taijaujomarpok killaub nalegauningane. Okautivapsele: Idluarnerungikupse aglangnik illisimajunnit Farisæerinnillo, killaub nalegaunginganut piniatsengilase. Tussalauktosse sivorlise okautsaungmetta: Innuarniarnæk: Inuartorle erkartorvingmut pijeksauvok. Uvangale okautivapse Kattanguminut ningartok, erkartorving-

mut pijeksauvok. Kattanguminulle Racha (unaluk) okartok, kaggimiovingmut pijeksauvok. Sillaitomigleokartok, egiteksauvok korkomut ikkomalingmut ikkoalaklugo. Tamanna pivlugo tunnergotit illijomagungne altaremut, tagvaneloerkaiguit, kattanguvit passivātit, tunnergotit altab sanganelerle, kattangutillo saimarsa-riartorlugo; tunnergotillo tunniartorlugo piuk. Illingnut akkerartortok saimaniaruk aiparilutit sulle apkome, akkerartortingnut unnertojaukonæk kiglissiniortomut, kiglissiniortublo pitiniaratit kivgaminut, tapsoma parngnanersimavingmut egilutit. Ahamerik okautivagit: Tagvanget annititanniængilatit, kenaujet naggatiksanget akkillerkartinnagit.

Tussalauktose sivorlisse okautsaungmetta: Arngnarniarnæk anguniarnæglonēt. Uvangale okautivapse: Arngnamik tækkunartub arnarniaromavlugo, tapsoma arnarniareriva omamine. Tallerpiub isivīt asserorniarpattit, peruk egilugolo, ajunginersauvok illingnut, timivit illanga asserorpet, timit tamat perkonago āniatitsivingmut. Tallerpilonēt aggākpit asserorniarpattit, nakkarkit egilug-

illo. Ajunginersauvok illingnut, avativit illanget asserorpet, timit tamat perkoñago ãmatitsivingmut. Taimaktauk okarsimagivok: Nulliaminik avitsijub tuñiñerpa aglangilik avitsitikseñik. Uvangale okautivapse: Nulliaminik avitsijub (anguniartokangipet) nulliarek asserorpok; avitamiglo nulliektok nulliarek asserorivok.

Ama tussarmijose, sivorlisse okautsaungmetta: angãlungniarnæk, Gudemulle angãleruit malligeksarivattit okausitit. Uvangale okautivapse: Angãlungniatsengilase (Gudim attinga taivlugo) killangmiglonĕt, Gudim iksivautaringmago; Nuñamiglonĕt, ittiggangita ikovragingmatsuk; Jerusalemiglonĕt, attannersum iglugaseksoaringmagit: Niakornikiauk angãlungniarnæk, nujak attauserlonĕt kakkorsinginangne kernersinginangnelonĕt. Okausisse imailerle: Ahaila, ahaila; Aukak, aukak: Tappikket idluitomit pivut.

Tussalauktose okausekartomik ise, isemik, kigut, kigumik (akkiksakalarpok). Uvangale okautivapse: Idluitulliartippasse akiviginiarasigik. Ullutsekut tallerpikut erksartaug-

uit, igloatauk mañilermigiuk. Annorarniglo arksartauguit, ulliksuittauk pigiliuk. Meilemik attautsemik aiparikojauguit, marrungnik aipariuk. Illingnit sumik tuksiartok tuñiuk; allarniarnagolo attartoromajok illingnit.

Tussalauktose okausekartomik: Iñukattit tuglit nægligiuk, omigijittit omigiuk. Uvangale okautivapse: Omigijisse nægligissigik, illipsingnut okausiluktut saimartissigik: Illipsingnik omisuktut ajungiviginiarsigik: Illipsingnik kiksartitsijut uñangmijisselo tuksiarutigissigik (Evdemut) kitorngarnerkovluse Atatapse killangmetub. Tapsoma avagiveit kujalingitut ningaktullo, sekkenine nuckova ajortunullo ajungitunullo, sillalukojigivok idluartunullo idluangitunullo. Illipsingnik nægliktut kisseta nægligigupsigik, kañoetomik akkiksakaromarkise tagga? Zoelnerillo taimailiunginivet? Ajortulliartuttauk nægligijittik, nægligiveit. Kattangutisse kisseta illæñarnerigupsigik, sumik piurealingmik pivise? Zoelnerillo taimailiunginivet? Pitsiartipsingnut pitsiakattarupse, kañoetomik kujaliñekalarpise? Ajortulliartuttauk

taimaitsainarivut. Illipsingnut uttertitsijut attarsitikupsigik, kanoetomik kujaliñekalarpise? Ajortulliartuttauk attartortilaungmingmetta, taimaikuarenik uttertitsiviokovlugit. Tamaña pivlugo omigijisse næglingniarsigik, pitsiarluselo, taungniaritse attertitsivioniarasuginnase: Akkiksasse angidlaromarpok tagva, Kotsingnerub kittorngarijomarpãse. Tamaña pivlugo namaksileritse, sorlo Atatassè killangmetok namatsainarpok, nãpkingnikluselo, sorlo Atatase nãpkingniktotovok.

Ipaksiniarsigik tuñitiksasse, tuñiñiarasigik iñungnut nakorijaujomalluse. Taimaipet, akkiksakangilase Atatapsingnit killangmetomit. Taimak pivlugo tunijiguit tuñitikseñik, nipsantsiarkoñæk sivonerne, takkormortotut illiñiarvingne iglullo akorngane, nakorijaukovlutik iñungnut. Ahamerik okautivapse: Akkiksatik piarerpæt. Tunnitiksennik tuñijiguit, saumit aggaktit nellolaule tallerpit aggakpit tuñergutanik: Tuñitiksettit sagvartaukoñagit, Atatavit sagvangitomik tautuktub akkilleromarpãtit sagvartome.

Tuksiarlutit takkormortutun-iniarnæk, taipkoa nængerlutik tuksiarlutiglo pivut il-

liñiarvingnelo iglullo sängine, tautugaujomavlutik iñungnut. Ahañerik okautivapse: Akkiksatik piarerpæt. Igville tuksiaromaguit iñiksarnut itterina, upkuangalo parngnanerlugo, Atatet sagvangitome tuksiarvigiuk, Atatavillo sagvangitomik tautuktum akkilleromarpätit sagvartome.

Tuksiarupse okausisse amisuliniarasigik nellojutitut: Taipkoa tussartaunasugivut okausekarangamik amisunnik. Tamañā pivlugo taipkotitunak-ituksaungilase: Atatapse attoriakartasse kausimava tuksiarvigekartiñago. Taimak pivlugo imak tuksiaritse: Atatavut killangme! akkit nakorijaule, nalegaunit kaigiarle, perkojettit malliktaulit nunname sorlo killangme; uvlome piksaptingnik tunnittigut, ajornivut issumagijungnerkit, sorlo uvagut uvaptingnut ajortut issumagijungnerpavut; oktorlungnartomut pitinata; pilittigullo ajortunit. Nalegaunek, pitsartunerlo, ānanaunerlo, pigigangne issokangitomut. Amen! Innuit tamārninginnik issumagijungnerupsigik, Atatapsetauk killangmitum issumagijungneromarpāse tamārnipsingnik: Innuille tamārningiñik issumagijungneruvaugi-

kupsigik, Atatapsetauk issumagijungnerniænginivãse tam̃arnipsingnik. Nerringitaraigupse añuniarase takkormortotut, kenatik tautorlertipeit nerringitarangamik, iñungnut tautugaukovlugit. Aham̃erik, okautivapse: Akkiksatik piarerpæt. Nerringitaraiguit, niakut mingoaruk ermiklutillo, nerringinernik tækkoterkonæk iñungnut, Atatangnulle sagvangitometomut: Atataville sagvangitomik tautuktub, akkilleromarpãtit sagvartome.

Perkutinnik pikuminartuñik kattersijuksaungilase nuñame, kaurulillo marngertornerublo asseroreksangiñik, tigliktullo piomajeksangiñik tigliklugit. Perkutinigle pikuminartuñik kattersoiniaritse killangme, kaurulillonẽt marngertornerublonẽt asserojuireksanginnik, tigligajuktullo piomasoreksanginnik tiglingneræt ajulerlugit: Perkutisse neijormattigik omættipse. Ĩse timib kaumarninga ĩpok, Ĩsit idluarune, timit illunane kaumaromarpok: Ĩsit nellangaikune, timit illunane tãromarpok. Kaumajorle illungnetok tãrsikpet, tãrsoak ingminik kañok angitigiva? Angajokængnut marrungnut kivgartortokarniængilak, attausek omigilarpalonẽt, aipa nægligilugo; uvalo attausek un-

agilarpa, aipanga nachogilugo. Gudelo nuñab pingillo attautsekut kivgartelugit sapperpose. Tamaña pivlugo okautivapse: Inosisse pivlugo siarklerniarase, nerkiksapsingniglonĕt iñiksapsingniglonĕt, timipselonĕt añoraksangiñik. Iñosisse ajunginerongilet nerkikseñit? Timisselo ajunginerongilet annoratseñit? Tingmitset killaub attanetut nautsertorissigik, karngatitsingilet, perorsejekseñik kattersinatiglo keñatullivingmut: Atatapselo killangmetub nerritipeit. Taipkonanget ajunginerongilase? Kina illase ingminik tapperomava tallitut attautsemik takkitigijomik, taimak siardlerotigigalloarpa? Sogle añoratset siardlerotigivissigik? Paunaujaujartut, nunnab merkungit kannok perortut tækkunarsigik sennangilet, peraingilellonet. Okautivapsele: Salomolonĕt pinnarnadlartok añorariksimangitok taipkoa illangætitut. Iviksuket nuñametut uvlome perortut, kaukpelle kieksaumut egiteksaujut, Gudib taimak pinnernartinamigit; añorartitsomanginersarivăse? Okpernekitose tagva! Taimak pivlugo issumañerlugaselo imak okarase: Sumik nerrijomarkita? Su-

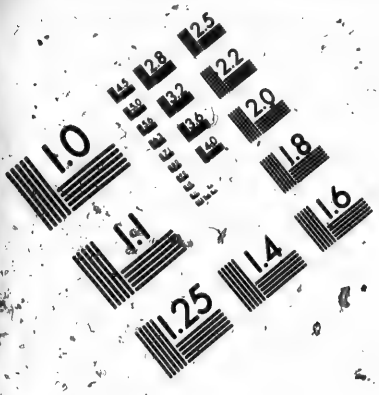

IMAGE EVALUATION TEST TARGET (MT-3)

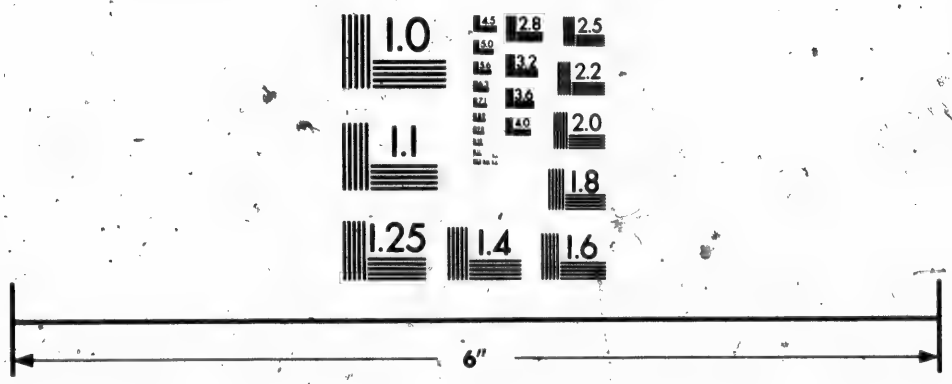

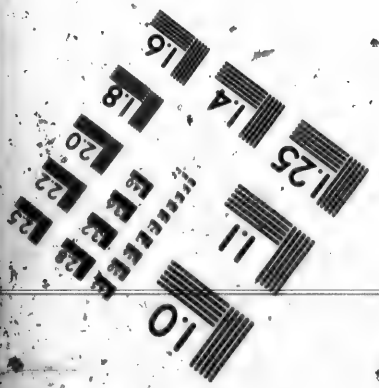

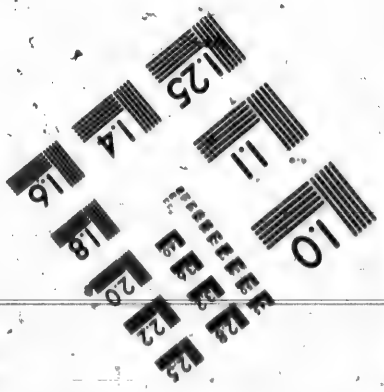

Photographic Sciences Corporation

23 WEST MAIN STREET
WEBSTER, N.Y. 14580
(716) 872-4503

miglo immeromarpita? Sumiglonĉt anoraksakaromarkita? makkoa tamaita nellojut piñasuarpeit? Atatapsele killangmetub kausimavãse taimaitomik ajorsartose. Gudib nalegauninga idluarningalo pinniarkarsigik, tuñijaujomarpose tamakkoninga tamainnik. Taimaimet, kauksak issumaginasiuk, kauksak piksaminik pinnialermet. Namakpok, uvlut illunatik ingmikut piñiarviojarangeta koksesungnartomik.

Passiklerniarase, passijikatsengilasetauk. Erkartuiniarase, erkartuiviojomangilasetauk. Issumagijungneritse, issumagijaujungneromarposetauk. Tuñititse tunnijaujomarpose. Kañoetomik passiklerpose, passijaujomarposetauk. Oktutipsingnut oktorviojomarivose: oktomik tættætomik nakkittersimajomiglo aulajomiglo ullipkittartomik sãpsingnut tunnijomarpãse. Okautsinnik adsijektuñik okautiveit: Tautungitok tautungitub apkotagut tessioromavauk? Tamarmik kattangniængilæk ittersamut? Illiñiartok ajokertortiminit anginerongilæk: namaksivorle, illinniartok ajokertortimitun-ikune. Kattanguvit isinget sarmiktavininga sõg tækkoviuk;

auvek ïsingnetok mallugingilet? Kannorlo kattangutit imak okautsomaviuk: ovetsiaro kattangutiga, sarmiktaverngit isingnit peromavara, ahak, auvek ïsingnepok; takkormortotit! auvek ïsingnit perkaruk: kingorngagut kattanguvit sarmiktavininga perasuarlugo piuk.

Ivsornaitok tuñiniarasiuk kingminut, sappangasselo eginasigik kuingenginnut, ittigangiñut tullerartaukoñagit, savigiluselo alliktoromavluse. Tuksiaritse, tuñijaujomarpose. Kennilauritse, nennijomarpose tagva. Aviloritse, upkuerutsaujomarpose tagva. Tuksiartok pilarpok: kennilartorlo nennisilarpok: Avilortorlo upkuerutsaularpok. Innub kia illapse, erngninget tuksiarvigippago kakkojamik, ujarkamik tunninerpauk? Aulisakamiglonĕt tuksiarvigippago, kuglugiangojartomik tunninerpauk? Illipse, ajoralloartose, kittorngase tunnigapsigik tunnergutiñik ajungitunnik: Anginersamigle Atatapse killangmetub tuksiarvigijinne tuñinerpeit ajungitunnik? Taimaimet, innuit kannoetomik pinniarkogupsigik illipsinguut,

taimaktauk pigissigik. Tamedsa perkojet nellautaijullo aglangit.

Ittervikitokut itteritse, ittervik nerotongmet, apkosinerlo sillingmet, äniatitsivingmut sängmijok, unnuktorsuit tamanna attorpæt. Ittervigle nerokipok, apkosinerlo amipok, innogumut sängmijok, ikkitulle nagvarivæt. Kamatitse nellautainarluktunnik, taipkoa sauket aminginnik annorakardlutik tikkipäse, illumikulle kesuktorsovut sorlo amerkut. Sullinermingnit illitarilerpase. Paunget weiniggit Dorneñit pejalerpattigik? Pillonet Distelinit kattersorlerpattigik? Taimaktauk napartogiktut illunatik paungakarput ajungitunnik; napartorle ajortok paungakarpok ajortunnik. Napartok ajungitok ajortunnik paungakarviojungnængerpok, napartorlo ajortok paungakarviojungnænginivok ajungitoñik. Napartut illunatik nellonænginivut paungamingnit. Napartut tamaita ajortunnik paungakartut kibloromarpeit, ikkomamullo egilugit. Tamanna pivlugo sullijamingnit illitarilerpasse. Innub ajungitub ajungitut sagvartipeit omame pinganit ajungitomit, innuble ajortub ajortut sagvartipeit

omame pinganit ajortomit. Omættim ullipkitarninganik kannek okarpok.

Sõg nalekamik taivissinga, nalengnagillo okautsikka? Illunatik itterniængilet killaub nalegauninganut uvamnut okartut: Nalegak, Nalegak! Atatamale killangmetub perkojanginnik nalektut kissimik. Uvloksame nelliutsomartome unnuktut imak okautijomarpãnga: Nalegak, Nalegak! Atterne nellautsitiksennik okalaungitogut? Annernekullungnik atternut annitilaungitavut? Unnuktunniglo tattamĩniarnartullingitogut atternut? Akkijomarpakka: Sulle illitaringitsainarpapse, tamapse kemĩeksinga ajortulliartose! Tamanna pivlugo okautsimnik makkoninga tussartok malliktorlo adsigivara angumut sillatojomut iglulliortomut, tapsoma nunna itterselliorlugo illutujomik tungavilerpa kairtomut. Sillaluksoalermet, kussermello, iglo koggub suppivigiva, aulatinagolo: Annorersuillo akkunadlarlutik akingmidlarmago, iglo orrungilak, kairtomut tungalerame. Makkoningale okautsimnik tussartub mallingitublo adsigivara angut sillaitok iglulliortok siorkennut. tunganekarane. Sil-

laluksoalermet kussermello, annorersuillo akkunadlaramik akingmidlarmago, iglo orrovok serkorpalludlarlune. Okautsillo tamakkoa Jesusib nagamigit, innuit ajokertuiningit tattaminiariveit, kimnadlartomik okarmet, aglangnik illissimajotun ajokertuingimet.

§. 26.

MATH. VIII. 1—4. MARK. I. 40—45. LUK. V. 12—16.

Kakkamit attersarmet, innugiartorsuit mallikpæt, ahak, angut kallaktok aggerpok, Jesuse tækkogamiuk, serkortorvigiva pamangavigivlugolo, tuksiarvigiva okarlune: Nalegak piomaguit, kallagungnaititsomavarma. Jesusible napkigiva, agganne issaktipeit aktorlugolo okarlune: Piomavunga, kallagungnerit! Tagvainak kallagungnersarpok tava. Jesusib innerterpa aulartisarlalo okautivlugo: Udsertolerit assingnut taimak okarniarnæk, ajokertuijomut ainiarit tækkotilutillo taipsomunga, tunnergotiksarlo, Mosesib tunnerkojanga tunnivlugo, kallagungneravit

nellojungnerkovlugit. Tamnale annigame okallualerpoh taimak okautigiva, kingorngane Jesuse sappilerpok iglugaseksoarnut itternermik tækkuksauvlune. Inugaseksuit tussaromalvugo tikkipæt, innulijaujomavlutiglo kannimalaurnermingnit tapsomunga. Jesusele tautuktinagit innukangitomut aivok tuksiardlune. Tagvungale tikkipæt tamainit.

§. 27.

MATH VIII. 5—13. LUK. VII. 1—10.

Mattoma kingorgane Jesuse Kapernaumut aivok. Tagvane sorsuktukset kappitangeta kivganga erligijangæ kañimajok tokkokaseklune, kuglualajovaksogame ãnilekteradlartok. Kappitak tamna Jesusemik tussaumalerame, Judikut angajokangit tuksiariartorkoveit Jesusemut, kivgane iñulijaujartorkovlugo. Ipkoa Jesuse tikkinamitsuk tuksiarvigivæt okarlutik: Tamaña piariakarpok iñukaftivut næglingmagit, illinniarvikpullo sennalaungmago. Jesuse okarpok: Iñulijartoromavara, taingunga illagiveit. Iglunga kaglilermatsuk,

sorsuktukset kappitangeta illænnarijanne illangit okariartorkoveit Jesusemut imak: Nalegak tagvungarasuarnæk, nellokotivunga ittertitsaritset iglumnut. Taimak pivlugo nellokotivungalo illingnut kainermik. Okarille okautsemut attautsemut, kivgara piungnerlarpok. Uvangatauk innuvunga attannelik, kivgakarlungalo sorsuktuksennik. Illangenut okaruma: Ailerit, aigivok; ama illangenut: Kait, kaigivok; kivgamnullo sennalauruk una, sennava tagva. Tamanna Jesusib tussaramiuk tattāminiariva, keviarlune innuit malliktine okautiveit: Ahamērik okaupapse: Taimak angijomik okpernermik nagvalaungitunga Israelittine. Okautivapsele: Uñugiartorsuit unnanget, pangello kaijomarput, Åbrahalo Isaglo Jakolo iksivakattigeleromarpeit killaub nalegauningane: Nalegauniuble kittorngangit ajektaujomarput tartorsoarmut, keavaksoarlutiglo agleruladlaromarput.

Sorsuktukset kappitangeta Jesuse tikkimmago, Jesusib okautiva: Ailerit okperijarnik pilarpok. Kivganga nellunaikutane taipsomane piungnerpok. Tillilauktangit iglung-

anut tikkinamik, kivgak kannimahulauktok piungnertok tikkipæt.

§. 28.

MARK I. 21—28. LUK. 31—37.

Kapernaumedlune Sabbateoleranget, illinniarvingmut itterpok ajokertorpeit; ajokertutingit taipkoa tattaminiariveit: Aglangnik illissimajuttut ajokertuingimet, kimnadlartomigle okarmet. Tagvane innuk illinniarvingmetok annernermik makkojungnartomik illumiktok, tamna nipliadlarlune okarpok: uvaptingnut sugivit Jesuse Nazaremiok? Asseroriartorpittigut? Kinaujotit kausimagapkit, Gudim ajungineriväti. Jesusible innerterpa okarlune: Okajuerit, omanget innungmit annït! Annernerub makkojungnartub aulajatidlarpa orrotillugolo akkorngannut, nipliadlarlune annivok tapsomanget, akkonnarnagolo. Illunamasiatik erksilerput, ingmingnut okarlutik; imak appersotlerput: Suna una? Suna una ajokertutäk? Annernerit makkojungnartut pitsartojomut okau-

tingmagit, nalekpæt annivlutiglo. Tagvainak pinniarningit tussaumaveit Galilæab erkanetut illunatik.

§. 29.

MATH. VIII. 14—17. MARK. I. 29—34 LUK. IV. 38—41.

Erinesulerdlune illinniarvingmit annivok, Simonib Petrusib Andreasiblo igluængnut pivok. Jakolo Johaneselo illagællugik: Simonib sakkia (arngnak) nellajok kanimanartomut kannimavlune. Tapsominga tuavilutik okautigivæt, imnalo pivlugo tuksiarvigivæt. Jesusib tikkipa, aggangittigullo tiguva, makkitilugolo kannimajungnertipa. Tagvainak kannimanartub kemmengmago, makkipok kivgartorvigællugit.

Unnulermet, sekkenek nippisimalermet, sunnatuinarnik kannimasiggit satanasiggillo pitipeit tapsomunga. Iglugaseksoarmiut illunatik upkutsab sillatanut kattilerput: Annernekulluit unnuktut okausenarmut an-

nitimmagit, nipliadlarlutik okarput: Kristuseovotit Gudim Erngninga. Innerterlugit okarkongileit, Kristusiogame nellungimatsuk. Kannimajullo unnuktut piungnertipeit, sunnatuinarnik kannimasiggit; aggangminut tamaita pattikpeit, innulivlugillo: Nellautaijub Jesaiasim okausingit nellautsilerput, imak okartok: Sangenivut ingminut pitidlulugo, kannimalaurnivullo nangmakpeit.

§. 30.

Mark. I. 35—39. Luk. IV. 42—44. Math. VIII. 18—27. Mark. IV. 35—41. Luk. VIII. 22—25. IX. 57—60.

Kaulermet, sulle tartillugo, makkilune annivok, innukangitomut aulardlune, tagvane tuksiarpok. Petrusiblo neijortingitalo katsungailutik mallikpæt. Nennigamitsuk okautivæt: Illunatik kenerpatit. Inuit kennerpæt, tikkimamitsuk tagvanetilerpæt kemmektaujomannatik. Okautiveit: Iglugaseinnut kanninerojunnut aularta, tainganetauk okautsit tussarnertut okautigingmilugit in-

nungnut, Gudib nalegauninganik okarlunga. Taimak pivluga tamaunga pijunga. Galilæame tamaine illinniarvingine ajokertorlugillo, annernekulluit annitipeit.

Uvlorme taipsomane unuktome, Jesusim inugaseksuit illumajine tækkogamigit, illinniartinne okautiveit: Inam akkianut ikkarta! Aglangnik illisimajub tikkipa okautivlugo: Ajokertuijok malligomavagit aiviksarnut tamainnut. Jesusible okautiva: Terriannitset sittekarput, tingmitsello killaub attanetut, ublokarivut, Innuble Erngninga nangminerminik innangaviksakangilarlonet. Assiet illinniartime illangeta okautiva: Nalegak aikarlaulanga angutiga illuverlugo. Jesusible kiova: Mallinga, tokkungajut tokkungatittik illuveriartorlittigik, igville Gudib nalegauninganik okariartorit. Tapkoa innuit aularlinamikit, umiakotomut ikkitipæt, assingittauk umiararsuit illagigiveit. Ahak akkunaksoaralub tikkipeit, ullajujarsoarlo inarbingme, maggillo umiakotok itibsuavlugo pivæt, nangiadlalarmiglo. Jesusele umiakotum akkoane akkime simiktok. Illinniartingita tikkipæt, tuppardlugo okautivæt:

Nalegak, piulittigut! Issumagingilaptigut umiojariavut? Okautiveit: Illipse okpernekitose! Sõg nangiarkise? Makkipok, annorelo innerterpa, imarbiglo okautiva: Nippangerit, nippagerotillutillo! Anorekarungnerpok tava ikkoblialilarmelo. Inuille erksidlarput, tattaminiarlarmiglo okarput: Kina una angut! Inertermagik anoriblo imarbiublo nalekpæk.

§. 31.

MATH. VIII. 28—34. MARK. V. 1—20. LUK. VIII. 26—39.

Umiakotokut ingeravut, imarbium akkianut, Gergesenerit Gadarenerillo erkængnut pivut. Galilæam akkianetungnut. Umiakotomit niumet, satanaseñik pitalæk nellaupæk, illuvernit anijuk: Erksinartorsomeñik, apkut tamanna attordlugo sappernartok. Tapkoa illanget itsarnitet añernialungnik illumiktok, kellersornera ajorivæt kellaumgujeñullonet. Unuktunik kellersortangulloarangame parngnanersutiñut kellaumgujeñullo, tapsoma kellaumgujet kiktoraveit, parng-

nanersotit ulluktordlugit asserortipeit, nujuiserviksaulaungilak. Añoramik attungilak, iglomelo kikkajuitok, uvlullo uñuello nungullugit kakkennelarmelo illuvernetok, kaggudlartok, ujarkennut ingminik tiglujartok. Jesusele taipkoa tækkogamiko kanningitomit akpangerdlutik pamangavigiartorpæk, nipliadlarlutik okarpuk: Suñiarpaptigit Jesuse, Gudib kotsingnerum Erngninga? nelliutekartinago kappiaisuktitsartorpittiguk? Keñuvigivagit, illa okaupagit Gudeme kappiaisuktitaukoñanga. Annernerit makkojungnartut annekungmagit tapkonanget. Tapkoa illanget Jesusim apperiva: Kinauvit? Kiova: Legionemik attekarpunga uñudlarapta. Tuksiarvigivæt angijomik aulartitaukonnatik mattoma erkanit, ittijomullonēt, erkakangitomut aulartitaukoñatik. Mattoma erkane kuingengigaseksuin-ītut nerrijut kakkame. Añernekulluit illunatik tuksiarvigivæt okarlutik: Annititsomaguptigut, kuingengigaseksoarnut tapkonnnga pullarkottigut. Jesusib tava perkoveit okautivlugit: Aularitse! Annernekulluit iñungnit annivut, kuingengigaseksoarnut

pullavut. Ahak, kuingengigaseksuit illuna tik kakkam imnarsoanganit ijukkadlarput imãnut, taipkoa uñuktovaksuit, 2000 diojut ippivlutik imãne. Kuingenginnik mianersijut tamna tækkogamitsuk, kemãvut, iglugaseksoarnut aivlutik, tamanna okautigiartorpæt, iglugaseksoarmiuñut iglugasengmiunullo, kañorlo satanaselæk illijuk. Iglugaseksoarmiut illunatik tamanna tækkojartorlugo añivigivæt, Jesuse tikkilugo; iñuglo annernekulluerotuk naipipakit, annernevaksoakalauktok Legionemik, annoralik sillatovlune iksivajok Jesusim ittigangita sangane tækkovæt erksivlutiglo. Tamakkoninga tautulauktut okautiveit, annernekullungnik pitalingnik kannok illijungnik kuingenginiglo. Iñugaseksuit Gadarenerit illunamasiatik tamattomalo erkanetut Jesuse okautivæt kemmektigijomavlugo, erkamingnillo aularkovlugo, erksidlaramik. Umiakotomut ikkijomangmet, angutim, añernekulluliksulauktub tuksiarvigiva, neijoromavlugo okartok: Jesusible aularkova, okautivlugo: Angerarit iglungnut illangnullo, okautigilugillo, Nalekab Gudib kañoetorsoarmik pingmattit, nap-

kigivlutillo. Aularpok, iglugaseiñe igluga-seksoarnelo tellimaujortuñe iñungnut okala-lerpok, kanoetomik angijomik piariakarto-mik Jesusib pitiñago: tamattomingalo tus-sartut illunatik tattañiniadlarput.

§. 32.

Math. IX. 1—9. Mark. V. 21. 2, 1—12. Luk. VIII. 40. 5, 17—25.

Umiakotomut ikkivok, ama uttimut ikard-lune, innuit kuviaisungnermut illelliorpæt: Illunatik uttakkigamitsuk. Kapernaumut iglugaseksoarminut ama pigivok. Iglometok tuseanmagamitsuk, iñugaseksuit kattisäler-put, iñiksegrotisivlutik pänganelo aglæt. A-jokertorpeit. Ajokertuivlune, Farisæerit aglangnigló illisimajut iglugaseiñit taimaiñit Galilæametuñit Judæametunillo Jerusalem-millo pijut tagvane iksivangmetta; Nalekab pitsartuninga tapsomanget añivok, tamaita kañimajut iñulivlugit. Tapsomunga pijut iñuit illangit ätsivlutik tumaksajok aumitinne nellajok sittamet akkigarpæt: Tamnalo it-

tertinasuarpæt sänganut illivlugo; itterviksarsinginamitsuk iñungnut, iglub kanganut majoarput, angmajokut ningitipæt, iñangavialo aglæt, innuit akkornganut Jesusib sänganut. Okperusingit Jesusib kausimagamigit, tumaksajok okautiva: Erngnera, mañigolermit, ajornitit issumagijaujungnerput. Aglangnigle illissimajut illangit illumikut imak okarput: Una kañoetuñik okausekarka akkerartortunnik Gudemut? Kina ajortoerotsijok, Gude kissime? Jesusim annernermine issumangit kausisäramigit, apperiveit: Sögle omættipsingne issumalukise? Tumaksajomut sumik okariak ajornænginerova: Ajornitit issumagijaujungnerput? imaglonet okaudlugo: Makkitit, aumitit pikit, arvertarlutillo? Nellojungnerkovlusiuk, Innum Erngninga pitsartojokarpok nuñame ajortoerotsijomik, tumaksajomut imak okarpok: Okaupagit, makkitit, aumitit pikit angerarlutillo; tautuktillugit makkisarpok, aumittiñelo neksarlugit iglominut angerarpok, Gudelo nakoridlarpa. Innuit tamna tækkogamitsuk, tattaminiarput, Gudelo nakoridlarpæt, innungnut taimaituñik pitsar-

tudlartunīk tunnilaungmagit: erksilerdlutik okarput: Uvlome tattaminiarnartunnik tækkolauktogut.

§. 33.

MATH. IX. 9—17. MARK. II. 13—22 LUK. V. 27—39.

Aṃa annigivok imarbiksub sinnanut, innuit illunatik neijortinne ajokertorpeit. Tamanna kemekkamiuk, innuk tækkova tunniorkaivingme iksivajok, Matheusemik attelik, Levisemiglonĕt, Alfeusim erngninga. Mallinga okautileramiuk, nikkovipok, tamaita kemeklngit mallikpa. Levisib iglome nerkikselliorpa unnuktunnik. Nerchevingme iksivatillugo, Zoelnerillo ajortulliartullo unnuktut neijorpæt, Jesuselo illinniartingillo ikterkattigivlugit nerrimavingmut: Tapsomunga malliktut unnangmetta. Aglangnik illissimajut Farisæerillo tækkogamitsuk, Zoelnerillo ajortulliartullo nerrekattigingmagit, illinniartingit avamudlarvigilerpeit okautivlugit: Sõg ajokertortipse Zoelnerillo ajortulliartullo nerrekattigivlugillo imerkat-

tigivagit? Tamanna Jesusib tussaramiuk okautiveit: Maktudlartut innulijikariakangilet, kannimajut kissimik. Tamattomale tukkinga illinniartorsiuk: Napkiginek kuviagivara, tunnergutille idluarinagit. Idluartut kãikojartulaungillakka ablapsamik issumakarkovlugit, ajorniggille kisseta.

Johannesiblo Farisæerillo illinniartingit unnuktunnik nerringipaktut. Illangita tikkipæt okarlutik: Sõg Johannesim illinniartingit unnuktunnik nerringipakket, tuksiarlarmiglo unnuktunnik, taimaktauk Farisæerit illinniartingit, illiñiartittille agleratik nerrinniarlutik imẽrpakpet? Jesusible kioveit: Nullianiktomut tikkitut nerrijuksaungilet kiksartuksauvet, uiksab neijortigingmatsuk? Uiksak taipkoa neijortigitillugo nerritailinek ajorpesse. Nelliutsomarpok, uiksamik aksartaularput, tagva agleromarput nerriñiaratiglo. Adsigẽktuñik okautiveit: Añoratokak illarnisengilæt nutamik illaksamik; nutab allingmago nutaungitok, alliktornerlo pivalliarpok. Illartarlo idluanginivok nutaungitomut. Weinelo nutãk imẽrkautiñut nutaungituñut imẽrtuingilæt: Weinib nutab allik-

toromangmagit imerkautit nutaungitut, weinelo kovitsainaromarpok, imerkautillo asserorlugit. Weinemigle nutamik imerkautinnut nutanut imertuivut, tamaimik asserojuikattigêkput. Weinemik nutaungitomik immilauktok killanangilak nutamik, okarame: nutaungitok mamarnerovok.

§. 34.

MATH. IX. 18—26. MARK V. 22—43. LUK. VIII. 41—56.

Taimak okautingmagit, angut Jairusemik attelik, illinniarvium angajokanga, Jesusim ittigganginnut pamangajartorpok, tuksiarvigivlugo iglominut itterkova: Panituakarame, taipsoma okkiungit arkangemit aggartut, taimna tokkokasengmet. Tuksiarvigivlugo okarpok: Nalegak, panniga tokkokasekpok; aggangnut aktoriartorut, innulijartorlugo innokovlugo. Jesuse nikkovipok malliklugolo illinniartinne illagivlugit. Innugaseksuillo Jesuse mallikpæt nimniortidlugo. Arngnak tagvanenivok, taimna okkiut ar-

kangemit aggartut aunatsainartok, kappiaisudlarlune perkotinne tamaita nungupeit ãniarsiutilingnut sokkoserane piluartuinartorle. Taimna Jesusemik tussalerame, innuit akkorngattigut annoranget sinnagut aktoriartorpa tunnuanit, illumigut okarame: Annorangalonẽt aktorupko, piungnailarpunga. Tagvainak aunga kigikpok, timimine missigilerpok piungnerame kappiaisungnerminit. Jesuselo illumigut missigilerivok, pitsartojok ingminit anningmet. Innuit keviarpeit okarlune: Anorakka kia aktorpagit? illunatik missiarmetta, Petrusib neijortingitalo okautivæt: Ajokertuijok, innuit tettidlalarpillo nimniortipãtit, igville okarpotit: Kia aktorpãnga? Jesusele okarpok: Ahaila aktortauvunga, missigigapko, pitsartojok uvamnit auningmet. Tava keviarpok aktortine kennerlugo. Tamnale arngnah angigutilaunginamiuk, kanoetomiglo pigame kausimagamiuk; saijuklune pamangavigiartorpa, nellagullo okautiva, innuit tussartillugit unnipkalerivok, suña pivlugo aktulauramiuk, kañorlo piungnersarame. Jesusim okautiva: Pañiga kuviaisugit, okpernivit piungnerti-

pãtit, ullapirsautekarlutillo aularit, kappiaisugungnerlutillo. Arngnak taimna tagvainak piungnerpok.

Sulle taimak okartillugo, illiñiarvium angajokanget kivgangita illangit tikkiput okarlutik: Pañit tokkovok, sõg ajokertuijok pigiakattarpiuk? Tamaña Jesusib tussaramiuk, illiñiarvium angajokanganut okarpok: Erksiniarnæk, okpitsainalerit, piulijaularpok. Angajokam iglunganut itterame, assingit itterkongileit, Petrusele, Jakobuselo, Johaneselo, Jakobusib nukka, niviarsiam anguta arngnalo, tapkoa kisseta itterkoveit. Nipsartut aulaijaludlartullo keadlartullo ugguadlartullo tækkogamigit, okautiveit: Sõg aulaijaludlarluse keadlarkise? Aularitse, niviarsiak una tokkungilak, siñituinarporle. Ijoridlarpæt niviarsiamik tokkojomik nellunginamik. Assingit tamaita añitipeit, niviarsiam anguta arngnalo illañelo illagivlugit itterpok, niviarsiab nellavianut. Niviarsiak aggangittigut tiguva, okautivlugolo: Talita kumi! imaipok: Niviarsiak okaupagit, makkitit. Añerninget uttervigiva tagva, makkisarpok arvertarlilarmelo. Nerrititaukova. Angajo-

kek tattamīniadlarpuk. Innerterpægle angijomik, tamanna okautigekonnago innungnut. Tamanna tussaumajaulertok nunnanit taipsomane tamaine.

§. 35.

MATH. IX. 27—34. LUK. XI. 14, 15.

Tamanna Jesusib kemengmago, tautungituk mallikpæk, nippekortovlutik okartuk: Jesuse, Davidim Erngninga, napkigittiguk. Iglomut ittermet, tautungituk tikkipæk. Jesusim okautivæk: Okperivikko imaitunik pinniarpaptik? Kiovæk: Ahaila, Nalegak. Īsikikut aktorpæk okautivlugik: Okperaptik taimaileritik! Tautulerpuk tagva. Jesusib unipkarkongituinarpæk tamattominga, okarlune: Mianerileritik, tamana innungnut kausijaukonago. Tapkoale unnipkariartorpuk nunenut taipsomane tamainut. Tapkoa animenik, inuk satanaselik okaruugnængitok tapsomunga ātipæt. Annek idluitok annititaungmet, okarungnængitok okalerpok. Innuille tattaminialerput okarlutik: Taimai-

tomik tækkungitsąinarpogut Israelitinne. Farisæerille okarput: Annernerit idluitut annitipeit, taipkoa attanningeta pitsartuninganut.

§. 36.

MATH. IX. 35—38. X. 11, 1. MARK. VI. 6—13. LUK. VIII. 1—3. IX. 1—6.

Jesuse arvertarpok iglugaseksoarne niuvervingnelo illunaitigut, ajokertuivlune illiniarvinginne, okautsillo tussarnertut nalegaunermik okautigivlugit: Innungnelo atsuiliolungitut kannimajullo sunatuinait innuliveit. Ipkoalo arkangemit aggartut neijorivæt, arngnello illangit piungnertitangit annernekullungnit kannimalungnermillo: Taimna Maria, Magdalenamik taijak, annernekullucrotitaujok arvengemit aggartunnik, Johannalo, Kusab, Herodesib pimajinget nullia, Susannalo, assingillo unnuktut, taipkoa perkotimingnit tunnivæt. Innugaseksuit tækkogamigit näpkigiveit, perlermetta siamadlarlutiglo, sorlo sauket mianerijikangitut. Illiniartinne okautiveit: Kattersivik angijovok,

sennamajukselle ikkidlarput. Tamaña pivlugo kattersivium angajokanga tuksiarvigissiuk, senajukset tillekovlugit kattersivingminut.

Illinniartinne arkangemit aggartut kaikoveit, annernernut makkojungnartunnut pitsartojomik tunniveit annitekovlugit, ãniajullo tamaita kannimajullo tamaita innulidlarkovlugit. Arkangemit aggartut tillijet attingit tamedsa: Simon, Petrusemik taijak, nukkalo Andrease, Jakobuselo, Zebedeusim erngninga, nukkalo Jokannese, Filippuselo, Bartolomeuselo, Tomaselo, Matheuselo, Zoelneriojok, Jakobuselo, Alfeusim erngninga, Judaselo Lebbæus, Tadeusemik atibsalik, Simonelo kanamiok, Judaselo Ischariote, Jesusib pititinga.

Tapkoa arkangemit aggartut marrotidlugit, Jesusib aulartipeit, innertilaitalo okautiveit: Nellojut apkosininginnut ainiarase, Samarittillo iglugaseksuinnut itterniarase. Aititse saukennut tamarsimajunnut Israelim iglunganit pijunnut. Ajokertuijartorluse imak okaritse: Killanb nalegauninga kannipok. Kannimajut innulidlarsigik, kallad-

lartut kallagungnertissigik, tokkojullo omartissigik, annernerillo idluitut annitissigik. Akkillernago pigapsiuk, akkillernagolo tunnissiuk. Kẽnaujennik kakkortaniglonẽt aupaluktenniglonẽt kannujenniglonẽt neksarniarase ingerartilluse, ajaupiatuinarmik; ikpiarsuliarase, kakkojaliaraselo, ittiggagusiaraselo, attortasse kisseta; anoratsængnik marrungnik attorniarasetauk: Senamajok ñerkiksaminik piariakarmet. Iglugaseksoarnut iglugaseinullonẽt itterupse, kiglissiniaritse tagvane ittervigiariakartomik, taipsomanetsainaritse aulakarase. Iglomut itterupse, iglub tamattoma innungit sallutikissigik. Tamattoma iglub innungit pillorikpetta, ullapirsautisse taipkonunga piomarpok. Pilloringipetta ullapirsautipse uttervigiomarpãse. Illangita illellioromangippasse, ohausisselo tussaromangippagit, annititse tagvanget iglomit iglugaseksoarnillonẽt, ittikkese señerkarningit señejarsigik nellojungnerotiksanginnut. Ahammerik okautivapse: Sodomiblo Gomorablo nuñagik, pidlartaunikinersaujomarpuk erkartorvium uvluksangane iglugaseksoarnit ukkonanget.

Ahak, saukettut tillivapse amerkut akkorngañut. Tamaña pivlugo sillatusaritse kuglugiangojartuttitut annerpanerkititsele taubitut. (akkigiojartutut) Iñungnigle illimasuleritse, kiglisiniarvingmingnut taipkoa ãtitsomangmasse ipperartordluselo illinniarvingmingne. Attañernullo Attañersoarnullo ãtitsomarpãse pivluñga, taipkoa nellojut nellojungnerotiksangiñut. Atippasse kiglissinniartuñut, sivoraniarase kannoetomik sumiglonẽt okausiksakarapse, tavanetualerupse tuñijaujomarpose kiosiksapsingnik. Illipsingnik okangitose, Atatapsele annerninget okartipãse. Kattangutib kattangutine tokkomut pititsomarpa, erngninelo angutæt: Angajokattiglo kittorngangita illaratsautilarpeit tokkokovlugillo, illunatik õmigijomarpãse attera pivlugo. Sokkosijnitok naggatiksamut pilloriktitaujomarpok. Iglugaseksoarne tagvane kappiaisuktippasse, assiennut kem̄atitse. Aham̄erik okautivapse. Israelittit iglugaseksoangit ingerajarervigingilasse Iñum Erngninga tikkekartinago. Illiñiartok illiñiartiminit ajunginerungilak, kivgarlonẽt nalekaminit anginerunginivok. Illin-

niartok illiniartimitun-ikune, kivgarlo nalekamitun-ikune, namaksivok. Iglum angajokanga Beelzebumik taigamitsuk, iglomiokattingit taimak tainajarpeit. Tamana pivlugo erksiginiarasigik. Sagvangitut illunatik sakkertitaujomarput, angigutsijullo illunatik nellunatsengilet. Tartome uvamnit tussartasse okautigissigik kaumajome, isipjutaujut tussartasse okautigissigik iglut kanginne. Erksiginiarassigik timinik tokkotsijut, tarngninnigle tokkotsinek ajormetta, anginersamigle taimna erksigissiuk, timiniglo tarngniniglo asserortitsinek sappingitok anianartovingme. Kutsertæk marruk kenaujararsungmik attautsemik akkekarpangilæk? Ukkoa illangellonet nunnamut kattanghiængilak Atatapse perkungippago. Nutsesse illunatik kittitaumavut; tamana pivlugo erksiniarase, kutsertavaksoarnit ajunginerogapse. Tamana pivlugo uvamnik okausilik innungnut, okautigijomavara Atatamnut killangmetomut. Uvamnigle missiutilik iinungnut, missiutigijomarpatauk Atatamnut killangmetomut. Ullapirsaiartorasungingilapsinga nunamut. Ullapirsaiartungitunga, saviksoar-

migle pititsivlunga: tikkinama, erngnek illumutidlugo angutanut, pañiglo arngnamut, okkoarlo sakkianut; iñub omigijingit iglomiokattingita. Anguminik arngnaminiglonĕt uvamnit næglingnersab erligingilänga. Erngnerminiglo pañiminiglo uvamnit næglingnersab erligingilänga. Seningajuksaminik (kappiaisutiksaminiglonĕt) nangmagomangitok, uvamniglo malligomangitok erligingilänga. Iñoserminik ivlertsijub, taimna assiujijomarpa; Innoserminik assiujijub uvanga pivlunga nachvaromarpa. Illipsingnik illelliortub illelliorivänga; uvamnigle illelliortub tilliklertok uvamnik illellioriva. Nellautaijomik illelliortok, nellautaijotut akkiksakalarpok, idluartomiglo illelliortok, idluartongmet, idluartotut akkiksakalarpok. Ukkoararsuit illanganik imĕrtitsijok Ermusiarsum immanganik niglinartomik, illiniartigigapko, ahañerik okautivapse, akkengartanniængilak.

Okautsinne perkojenne Jesusib nagamigit illinniartiminut arkangemit aggartunnut tagvanget aulalerpok, ajokertuivlunelo okausiartorpok iglugaseksoanginnut. Taipkoale

aularput iglugaseittigut ingeravlutik, imak okarput: Assianik issumakaritse! Okautsinnik tussarnertunnik okautiveit, annernerit idliitut unnuktut annitipeit, kañimajullo unnuktut mingoarutiksamut mingoarpeit, innulidlarlugillo illunane.

§. 37.

Luk. VII. 11—18.

Mattoma kingorngane iglugaseiñut Nainemik atteling nut aivok, illiñiartiñe uñuktut iñugaseksuillo illagællugit. Iglugaseit itterviget tikkiñago, ahak, tokkojok akkigarlugo añipæt. (illuveriartordlugo) Taimna arngnæt erngnetuariva uigarniolarmelo; innugaseksuittauk illagivæt iglugaseinit. Nalekable takkogamiuk illapsugidlarpa okautivlugo: Arnak, kearnæk! Iklervik tikkilugo aktorpa, tessiktut nokkarput. Jesuse okarpok: Nukakpiak, okaupagit, makkitit! Tokkojok tagva makkipok okallilarmelo; arngnanut tuñiva. Illunatik erksilerput, Gude

nakoridlarpæt okarlutik: Nellautaijorsub tikkipãtigut, Gudiblo innutitañe nellipsarpeit. Okauserlo tamaña (Jesnse pivlugo) tusaumajaulerpok Judæame tamaiñe, erkanetunnelo nunnenne tamainne.

§. 38.

MATH. XI. 2—30. LUK. VII, 18—35.

Tamakkoa tamaita Johannesemut illiñiartingita unipkariveit. Kristusib piñiarninginnik Johañese tussarame parngnanersimavingme, illinniartingne marruk kaikovæk, taipkoa Jesusemut tillivæk, imak apperijaukovlugo taipkungnunga: Tikkitsomarnialaukpit assigivãtillonẽt neriugijapta? Angutik taipko Jesuse tikkinamikko, okautivæk: Johannesib Babtiterijub tillivãtiguk illingnut, imak apperijaukovlutit uvaptingnut: Tikkitsomarnialaukpit assigivãtillonẽt neriugijapta? Taipsomane kañimajut ãniajullo uñuktorsuit iñuliveit, añernerillo idluitut añitipeit, tautungitullo uñuktut tautuktidlugit. Jesusib kiovæk, okautivlugik: Johañese aña okaut-

sertortikko tækkojaptingnik tussartaptingniglo: Tautungitut tautulerput, tussiætut pissulerput, kalladlartullo piungnerput, tussilartut tussalerput, tokkungajut omarput. Aglujullo okautsauvut okautsiñik tussarnertuñik. Pilloridlarporlo sinaungalungitok uvamnik. Johannesib tillijæk uttermenik, Jesuse okalerpok iñungnut Johannesemik, okarlune: Inukangitomut suna tækkojartorpissiuk? iviksoak añorib aulartanga sunatuinarnut? sunalonĕt tækkojartorpissiuk? Iñuk añorariktok? Ahak, annorariktut ikligijamingnut iñuniartut, attanersuit iglunginneitsongavut. Sunalonĕt añivluse tækkojartorpissiuk? Nellautaijok (nellautikseñik okartok) tækkojomavissiuk? Illa okautivapse: Nellautaijomit angnerojok? Taimnaujok aglait okautigijanget: Ahak, Engeliga sivunernut tillivara, apkotikset sivunerne ăkiksorkovlugo. Ahañerik okautivapse: Arngnennit erngniangojokangilak Johannesemit anginerojomik. Johañesemit Babtiterijomit nellautaijokangilak anginerojomik: Mingnerle Gudib nalegauningane anginerovok taipsomanget. Johannesib Babtiterijub uvlungita

kingorngagut sulle tagvunga, killaub nalegauninga nujariakadlarpok, tapsomingale piñiartut amuniarivæt. Perkojet nellautaijullo illunatik nellautsilaukput Johañesemut tikkidlugo, tamnalo okperijomagupsiuk: Tagva Eliase tikkituksak. Tussajungnik siutelik tussarle. Innuillo, nalektingita illunatik, Zoelnerillo Gude nakoridlarpæt, Babtitauniardlutiglo Johannesib Babtijutanut: Farisæerille uglangnik illissimajullo Gudib perkosinga nachoglvæt ingmingnut, Babtitaujomannatiglo tapsomunga. Nalegak okarpok: Innuit ukkoa kimut adsigiomarpik? kimiglonēt adsekarpæt? Sorutsit adsigiveit niuvervingme iksivajut, ingmingnullo nipliutikattartut okarlutik: Nipsausiarvigilauktapse, okigēseromangitosele: kiksanartomiglo okautilauralloarpapse, keajomannasele. Johañese Babtiterijok tikkitok, kakkojartoranelo, weinemiglo imingimet, annernekullukartok okartose. Innum Erngninga tamaungartok nerrilarmelo imilarmelo, okarpose: Innuk una nerrēnartorsoak, weinemiglo imēnartorsoak, ajortulliartullo illæñarijanget. Gudible illissimajusia idluartitaujomarpok kittorngaminut tamainnut.

Iglugaseksuit innungit suadlarpeit tattamminiarnartulliviginersarilauktanne, ajorungnængimettalo. Kappianamek Korazina! Kappianamek Betsaida! Tirusemelo Sidonemelo imaitut tattaminiarnartut pikpetta, sorlo illipsingne pijut: kakkialernermut pōksatuinarnik anorakaīnerungnerajalauktut arsameniarlutik. Okaupapsele: Tiruselo Sidonelo pidlartaunikinersaujomarput illipsingnit erkartorviuin uvluksangane. Igvillo Kappernaume! kangattarsimajotit killak tikkillugo, ittinersoarmut kanunga ajektortaujomarpotit. Sodomeme taimak angitigijut tattaminiarnartut pilaukpetta, sorlo illingne pijut, sulle tamedsa uvlome asserortautailinajalaukput. Okaupapsele Sodomib nunnanga pidlartaunikinersaujomarpok illingnit erkarviuin uvluksangane. Taipsomane Jesuse imak okalerpok: Atatak, killaublo nuñablo nalegangæk, nakorivagit, illissimajūnut sillatojunnullo tamaña angigutsitigigangne, nuttakketitun-ituñut nellojungnertijutigigangne. Ahammerik, Atatak, taimak sangne idluakolerangne. Tamaita Atataß tuñilaukpeit uvamnut, Erngnermiglo illitarsijokangilak,

Atatab kissime illitariva, Atatamiglo illitarsijokangmivok, Erngnerub kissime, Erngnerublo nellojungnertitsomajangita illitarivæt. Kaititse uvanmut, tamapse ajulertose kappiaisuktullo mannigortitsomavapse. Nangmautara illipsingmut pigissiuk illinniarvigilusingalo; keñuĕnama omattinnetauk piujoringinama: merngoerserviksamik nemisiomarpose tarngmipsingmut: Nangmautara idluarmet, nangmagaralo okkilerpok.

§. 39.

Luk. 7, 36—50.

Færisæerille illangeta iñapa nerrekattikumavlugo. Farisæerim iglunganut itterpok, nerrimavingmullo ingipok. Ahak, arngnak tagvané iglugaseksoarnetok, ajortulliartorsoak. Farisæerim iglungane Jesuse nerrimavingmut ingimet, tussarame, ermusiursuk mingoarutiksamik tippegiktomik iñalik tikkiutiva, ittiggangitalo tañuenmut pivok, kaalarmelo; kugviminullo ittiggangit mitsukti-

lerpeit, nutseminullo allartilaita, ittiggangillo kunnikpeit mingoarlugillo tippegiktomut. Farisæeri bnerriartorkojinget tamaña tækkogamiuk illumigut imak okalerpok: Una nellautaijogune, arngnak una aktortine kausimagalloariva, ajortulliartorsongmet. Jesusib kiova okautivlugo: Simone! Okausiksakarpunga illingnut. Taimnale okarpok: Ajokertuijok, okarit. (Jesusim imak okautiva:) Kĕnaujeñik taungniartok marrungnik tamākkisimajokarpok: illanga akkiliksakartok kĕnaujeñik kittiksaungituñik (500) aipangale akkiliksakartok kĕnaujeñik ungnijunik marroertorlutik tellimaujortuñiglo. (50) Akkiksakalaungimeñik akkillerkojungnerpok. Atte, okarit, taipkoa nelliakita nægliginersariomavauk? Simonib kiova okarlune: Uvanga issumavunga: uñunerseñik akkillerkojungnertanget nægliginersariva. Jesusible kiova: issumalorikpotit. Arngnamullo sādlune Simonemut okarpok: Arngnakuna tækkoviuk? Iglungnut ittertunga, immermik ittikkama ubvautiksanganik tuñingilarma. Unale itterame, ittiggakka mitsuktitsainarpeit kugviminut, nutseminullo allarterlugit. Igvit

kuñilaungilarma: unale itterame, soraijuerpok ittiggakka kuñikpeit. Igvittauk niakora napartum orksuanik mingoænginivet: Omale ittiggakka mingoalaukpeit tippegiktomut, Tamaña pivlugo okaupagit: uñuktuñik ajortoerotekarpok, angijomik næglilaurame. Ikkitunnigle ajortoerotekarpok, mikkijomik nægliktok. Arngnamullo okarpok: Ajornitit issumagijaujungnerput. Nerrekattingit illumikut imak okalerput: Kina una ajortuñiktauk issumangnerungnertitsijok? Arngnamulle okarpok: okperavit piulimavotit, ullapirsautekarlutillo aularit.

§. 40.

MATH. XII. 1—8. MARK II. 23—28. LUK. VI. 1—5.

Taipsomane perortut kakkojekset Jesusim apkotigiveit, sabbateme: Illiñiartingit kãleramik, singailingit nutsulerpeit, aggangmingnullo aksaliklugit nerriveit. Farisæerille illangita tækkogamikit okautivæt: Ahak, illiñiartittit sabbateme pijeksaungitomik pin-

niarput. Okautiveille: attualaungilase, kannok Davide illiortok kalerame illanelo? Gudim iglunganut itterame, Abjatar ajokertuinerotillugo; kakkojet nerriveit, illaminullo tuñivlugit illangit, tamakkoa ajokertuijut kissimik nerrineræt perkojauvut. Perkojenneloñt attualaungilase, kannok ajokertuijut sabbateogalloartome kattimavingme sabbate issumagingilæt, passidlartaunatiglo? Okaupapsele: Tamañepok kattimavingmit angnerojok. Tamanale kausimagupsiuk: Napkiginek kuviagivara, tunnergutille kuviaginagit: passieksaungitut passidlaromanajalaungilasse. Okautiveit: Iñuk pivlugo sabbate pingortisimavok, sabbate pivlugo innuk pingortitaungilak. Innum Erngninga sabbatemuttauk nalegauvok.

§. 41.

Math. XII. 9—21. Mark. III. 1—6. Luk. VI. 6—11.

Tainganget pissulermigame, sabbateme assiane illiñiarvingmut itterpok ajokertuini-

ardlune. Aliak, iñuk tagvanetok, tapsoma aggangita tallerpia tokkungajut. Aglangnik illissimajut Farisæerillo udsertorpæt sabbateme iñulidlaromangmangago. Tagva appersorpæt okarlutik: Sabbatcongmet, iñulidleriak idluarka? Passitiksarsiorlutik tapsomunga, taimak appersorpæt. Issumangit Jesusib kausimagainigit, iñungmut tokkungajuñik aggalingmut okarpok: Nikkovilutit tamaunga pit. Taimna nikkovilune tagvunga pingmet, Jesusim okantiveit: Manna apperivapse: Sabbateme suna sulliñiarpita? ajungitomiglonēt ajortomiglonēt? Iñuk piulilugolonēt asserorlugolonēt? Tapkoale niplingilet. Okautiveille: Kia illapse saugatuamik pigub, ittersamut kattekpet, sabbateme kagvertinasuængipauk? kañok angitigijomik innuk ajungnersauva saukamit? Tamaña pivlugo ajungitulliariak sabbateme id luingilak. Ningarlune avaminetut tækkunarpeit, omættingit mangailidlarmetta, kiksautigiveit, iñuk tamna okautiva: aggaktit issektikit! Issektipeit tagva, aggangit ākiktaulerput iglungititut illivlugit.

Farisæerille añivut, kevidlutik issumaluler-

lutik, okarkattigelerlutiglo pinniaromavlugo kachimiolerlutiglo Herodesim illangit illagællugit, okarput kañoelerlutik inuaromagalloarjvæt. Jesusible kausimaleramigit, tamaña keīnekpa, inugaseksuillo mallingmatsuk, tamaita inuliveit. Inerterpeille okautaujomaāne inungnut: Nellautsimalerkovlugit nellautaijub Jesaiasim okausingit, imak okalauktok: Ahak, tagva kivgara, annerihuktara, nægligijaralo, tamna tarnima kuviagijanga. Annernimnik illijivigiomavara, nellojullo uniphautsomarpeit idluarnernik. Aivatitsijomanmanelo kaggudlaromangilak, nippingalo tussartaunisengilak iglut akkorngañe. Iviksoak suvlulik neviksimajok serkominisengila, mænnerlo aumalik kamitsomanginiva, idluarnek ajugakangitilerkartinago. Attingalo nellojut neringiomarpæt.

§. 42.

MATH. XII. 22—50. MARK. III. 20—25.
LUK. XI. 16—32. VIII. 19—21.

Iglomut angerarmingmetta, iñugaseksuit kättilerivut, nerrineræt ajulerdlugit. Neiu jortingita tamaña tussaramitsuk, añivigivæt, innerteromavlugo: sugalulertok okaudlugo. Taipsomäne satanaselik tautungitok okarnermiglo ajortok tapsomunga ätipæt: pjungnertiñago, tautungitok okarnermiglo ajorsartok okalalerlune tautulerpok. Iñuit illunatik tattaminiarput okarlutik: Tamna Davidiun Erngneringila? Farisæerille aglangnik illissimajullo, Jerusalemit pijut tamaña tussaramitsuk, okarput: Beelzebubekarpok, tapsomungalo añernekulluit attanningenut, annitipeit annernekulluit. Issumangit Jesusib kausimagamigit, attautsimut kaikoveit, adsigegutiksamik okautivlugit: Kañok illivlune satanasib satanasipsane añitilerpauk? Attanniovium iñuiñe illunatik, ingmingnut illagëgnngnertut nunguniarput; iglugaseillo iglullonët illunatik uivelerunik, sõngojungnerput.

Satanasible satanasipsane anītikuniuk, ingmingnut akkerartorpok, kannorle attannioninga ītsomalerka? Uvangalo anernekulluit anītikupkit Beelzebubemut: kimut kittorngapse anernekulluit anītipātigik? Tamana pivlugo taipkoa erkartortigijomarpāse. Annernekulluille Gudim aggangiñut Annerminganullo anītikupkit, Gudim nalegauninget tikkisimavāse. Kanorlonēt sangijorsub iglunganut, iñuk ittertuksauva, perkutingiñik arksardlugit? Sangijorsoak kellersorkaruniuk, kingorngagut iglunget perkutitangit arksanigarillugit. Sangijorsub sakkugub iglune sapputipago, perkutingit pijauniatsengilet. Sanginersable tikkikuniuk sālagiguniuglo, sakkungiñik tettigijangiñik tamainik arksardlarpa, arksartaverngit assingiñut tuñiokarlugit. Uvamnik illakaromangitub akkerartorpānga, kattersorkattigingitaralo siamartitsivok. Tamaña pivlugo okaupapse: Innuit ajortulliarningiñik tamainnik issumagijaujungneromarput, Gudemut mittautiksarninginillo aglæt: Annernermulle mittautiksarningit iñnit issumagijaujungneriatsengilet. Innublo Erngninganik okarnerluktok

issumagijaujungnerniarpok: Annernermigle ajunginermik okarnerlutilik issumagijaujungnerniængilak, tamattomanne nunnamelonēt, sillamelonēt tikkituksame, pidlareksautsainaromarpok issokarniængitomut. Makkojungnartomik annernekartok okautigingmago. Napartok ajungitok ivertilerupsiuk, paungakaromarpok ajungituñik. Napartorle ajortok ivertilerupsiuk, paungakaromarpok ajortunnik. Paungaminit napartok illitarijaularpok. Illipse kuglugiangojartut ivajangit, kañoilivluse ajungituñik okaromavise, ajorapse? Omættib ullipkittarninganik kannek okarpok. Innub ajungitub annitipeit ajungitut omame pinganit ajungitunit: Innuble ajortub annitipeit ajortut omame pinganit ajortuñit. Okaupapsele: Erkartuivium uvluksanga nelliutikpet, iñuit kiojuksaujomarput okausitik piungitut tamaita pivlugit. Okausivit idluartitsomarivātit, okausivittank sutertitsomarivātit. Aglangnik illissimajut Farisæerillo illangita kiovæt okarlutik: Ajokertuijok, nellunaikutamik killangmit tækkojomadlarpogut illingnit. Kioveille okautivlugit: Ukkoaralluit uivesartut nellunaiku-

taksamik tækkojomavut, assianigle nellunaikutamik tuñijauniatsengilet, nellautaijum Jonasib nellunaikutanganik. Sorlo Jonase uvlut pingasut unnuello pingasut arverub nänganetok, taimaktauk. Innum Erngninga uvlut pingasut unnuello pingasut nunnam illuanetsomarpok. Ninivemiut erkartuivium uvluksangane kinguvangukattiget ukkoa illagivlugit sakkeromarput erkartortilugillo: Jonasim ajokertormagit, assianik issumakaleramik. Ahak, tamanepok Jonasemit anginerojok. Erkartuivium uvluksangane kinguvangukattiget ukkoa illagivlugit Attañiub nullia, änget pijok sakkeromarpok erkartortillugillo: Nunnamit ungasiktometomit pigame, Salomonib sillatusia tussariartorlugo. Ahak, tamanepok Salomonemit anginerojok. Añernek idluitok innungmit annijarangame, ingeravok sokkangitokut, merngoerserviksarsiorlunelo. Merngoerserviksamik nachvangikune, okarpok: Iglumnut annivigilauktamnut utteromavunga. Tikkinamink, pejarsimajok sañersimajorlo pinnarnarsimajok tikkipa. Tava ailerpok añernernik assiminik, ingminit ajornerojunnik arvengemit aggar-

tuñik illagelerlune, itteramik tagvanetualerput; kingorngagut iñuk taimna ajulualertok sivorlermit. Taimaktauk-ïtsomarivut makkoakulluit kinguvangukattigēt.

Jesuse taimak okartillugo iñungnut, arngnak torklulavok iñuit akkorngane, okautivlugo: Pilloridlarpok illingnik singaijok, illingniglo amamaktitsijok! Kiovale: Illa, pilloridlarput Gudim okausingiñik tussartut torkorlugillo omamingnut.

Sulle taimak okartillugo, arngnalo, kattangutingitalo angutit, kãnetut pivlutik, kaikolerpæt, iñuille iksivajut illuñatsuk, innugaseksoarnut tungalerniængilæt. Illangeta okautiva: Ahak, annanavit kattangutivillo kãnetut okautijomavãtit. Tamattomingale okautijane kiova: Kina ananaga, kikkullo kattangutigivik? Avamine iksivajut tækkunarpeit, agganelo issektilugit illiñiartiminut, okarlune: Ahak, tagva ananaga kattangutikkalo, Gudim okausingiñik tussartut malliklugillo. Atatama killangmetub perkojanganik malliktok nukkarivara, neijagivaralo ananagivaralo.

§. 43.

MATH. XIII. 1—55. MARK. IV. 1—34. VI. 1—6. LUK. VIII. 4—18.

Uvlok taimna Jesuse iglomit anigame immab kiglinganut ingitsartorpok, ama ajokertuiniardlune. Inugaseksuit kattilermetta iglugaseksoarnit tamainnit nellipsarmatsuk, umiakotomut ikkivok ingilarmelo: Inugaseksuit illunatik imab kiglinganetut. Unnuktunnik okautiveit, sunatuinarnik adsigenik, okarlune: Nalegitse! Ahak, karngatitsijok karngatitsiartorlune pijok perorseeksaminik. Karngatitsitillugo apkosinermut illangit kattekput tullerajarlugit, tingmitsello killaub attanetut pukkumaluktigivlugit piveit. Illangillo kairtomut ivsorluktomut kattekput, perortersarput ivsorlukamik. Sekkinerle nuimet, kunulersarput, nakkattannakanginamik iptekaratiglo panilerput. Illangit kattekput orpit kakkilautiggit akkornganut. Orpille kakkilautiggit peroramik tokkopeit sullugainerkarkonnagit. Illangillo kattekput ivsoriktomut nunnamut. Nuilerput perorlu-

tiglo perorseeksekalerput, illangit ungnijunnik tellimaujortunniglo, illangit ungnijunnik pingasuertorlutik, illangille ungnujunnik tellimertorlutik. Tava okautiveit: tussajungnik siutelik tussarle.

Kissimeolermet, illiñiartingita neijortingita arkangemit aggartut illagivlugit, apperivæt adsigub tamattoma tukkianik, okarlutik: Sõg adsigĕktunnut okautilerpigit? Kioveit okautivlugit. Illipse tunnijauvose, killaub nelegauninget nellonarninga kaušimakovlugo: taipkoale uvaptingne-ingitut, tunnijaujokangilet tamattominga. Pekkartok sumik tuñijaujomarpok, pekkangarkovlugo: pekkangitorle aksartauniarpok. (pinganik) Tamanna pivlugo adsigĕktuñut okautivakka, ïsinnut uitajuñut tautungimetta, siutinnullo angmajunnut tussangimette, okausera tukkisingimatsuk: Sagiaromañatiglo, ajornitik issumagijaujungnerkoñagit uvamnut. Taipkonunga Jesaiasim okausingit nellautsimalerput, imaitut: Siutipsingnut tussaromarpasse, tukkisinagolo, ïsipsingnullo uitajunnut tækkojomarpasse illitarinagolo. Innuit ukkoa omættingit mangaidlarput, tussarner-

lulutiglo siutimingnut, sikkungerlutiglo tækkojomannatik ïsimingnut, tusaratiglo siutimingnut, tukisinagolo omamingnut, sagiaratiglo piulijaujomañatik uvamnut. Pilloridlarpulle isisse tautuktut, siutisselo tussajut. Ahañerik okaupapse: Nellautaijut idluartullo innuit unnuktut tækkojasse tækkojomadlalaukpæt tækkolaungnagolo; tussajasselo tussaromadlalaukpæt tussalaungnagolo.

Okautiveit: okausek adsigeksak tamanna tussarnera ajorupsiuk, kanoïlivluse assingit tamaita tukkissijomavissigik? Manna adsigeksak tussarsiuk karngatitsijomik. Okausek karngatitsijub karngatitsartorpa. Gudim okausingit perorseeksauvut. Nalegaunermik okautsinnik tussartokarpet, tukkisinagolo: Tava satanasib okautsit pejariartorpeit omættanut karngautigimajut, okperkonnago pilloridlartitaukonnagolo. Tavamnauvok apkoserngub sennianut karngavigimajok. Karngavigimajut kairtomut ivsorluktomut: Tavamnauvok, okautsinnik tussartok, kuviaisungnermut tuavi piomadlariva. Nakkattannakanginamele illumine, nakkimarnivok, killamik okpileralloarpok, kappiaisungnek-

tokaleranget unangmilertokallerangellonẽt okausek pivlugo; sinaungasarlune okperungnerpok utterlunelo. Orpinut kakkilautilingnut karngavigim̃ajut; tavamnauvok, okautsiñik tussartok: Agluitsomagamele, nuñablo mattoma pingiñik kajungerangame, okautsit ippitipeit illumine, sullugaineerodlunelo. Ivsoriktomulle karngavigim̃ajut; tavamnauvok, okautsinnik tussartok, tukkekartilugillo, torkorlugillo omamine idluartome, sullugainerkarlugillo keñuelune: Illanget ungniakattartuñik tellimertorlutik, ama illanget ungniakattartunnik pingasuertorlutik, amalo illanget ungnijuñik telllmaujortuñiglo. Okautigiveit: Neñeroak ikkitauniarka, kattaujab nerrimaviublonẽt attanut illivlugo? Aukagle, nenneroab inninganut illivæt, ittertunnut illunainnut tækkojaukovlugo nenneroak. Ĩsersimajokangilak sakkijaromangitomik, angejijokaranelo tussaumajaungitomik, kaumajomullo pitsengitomik. Tussajungnik siutelik tussarle. Okautiveillo: tussareksasse naleluarsigik; kanoetomut õktutiksamut iñuit oktorniarpasse, õktoromarivãse-

tauk, tappekaromarluselo illipse tamattominga tussartose!

Assianiktauk adsigĕktunnik okautigiveit okarlune: Killaub nalegauninga sorlo iñuk perorseeksamaringnik karngatitsijok perorsevingminut. Iñuille siñiktillugit ningarijinget karngatitsiartorpok perorseeksakullungnik perorseeksamariktut akkorngannut aularlanelo. Perorseeksamarīt perormetta singailikalerlutiglo, perorseeksakulluittauk tækkuksaulerput. Kivget angajokamingnut okariartorput: Nalegak, karngatitsilaungilatit perorseeksamaringnik perorsevingmut? nakit perornerluktuksakarnerka? Kioveit: ningartub ãsit tamanna piva. Kivgangita okantivæt: uvaptingnut tamakkoa nutsugiartorkovigit? Kioveit: aukak, perorseeksamarīt nutsugiarkonnagit, perornerluktuksakulluit nutsugiarupsigik. Tamarmik perorkattigĕkilit, kattersivik nelliutitiñago. Kattersivigle nelliutilerpet, kippijut okautijomarpakka: Perorseeksakulluit katterkarsigik, keppilorlugillo ingmiolillugit, ikkomamut ikkoalaklugit; perorseeksariktulle kattersorsigik kemãtullivimnut.

Ama okarivok: Gudib nalegauninga imaipok, sorlo iñuk perorseeksamaringnik karngatitsijok nuñamut, sinniklunelo unnuganget, makkilunelo kauleranget; perorseeksamarit perorput nellovlugit. Nunnab ingminik ivgit perorterkarpeit, kingorngane singailingit, kingornganelo singailit sullugainekarivut, sullugainimarit innererangetta; iñuetta kippiartorsarpeit, kattersivik nelliutingmet.

Kingorngane okarpok: Kimut Gudib nalegauninga adsigijomarpittigo? kanoetomullonet adsigemut nellojungnertitsomavavut? Killaub nalegauninga Senfkornetun-ipok. Tamna innub piva, perorsevingminullo illivlugo. Unarsuk mingnerovok perorseeksennit tamaiñit: perolerangamele, anginerojok assiminit perorseekseñit, kohlnit; napartolerdlune angijomik, tingmitset killaub attanetut iñekariartorlutik akkerungetta attane.

Assianik adsigektunnik okautiveit: Killaub nalegauninga imaipok, sorlo kakkojekset sernautiksanget. Arngnab tamna piva akkulluga oktutinnut pingasunnut kakkojeksennik pitalingnut, kakkojekset tamaita sernartilugit. Tamakkoninga tamainnik Jesuse

okarpok innungnut adsigêktunnik, adsigengungitomigle okautingileit: Illinniartiminulle tamakkoa tamaita okautigiluarpeit kausititsiarlugit, nellautaijum okausingit nellausimalerkovlugit, imak okartok: Adsigêktunnik okaromavunga, sillab kiglinganit nellonalauktut unipkautigivlugit. Iñuit tava Jesusib aularkoveit, angerarlunelo. Illinniartingita tikkipæt okarlutik: Adsigêktomik mattominga nellojunginertittigut perornerluktut pivlugit perorsevingme. Kioveit okautivlugit: Iñum Erngninga perornitsiariktuñik karngatitsiotovok. Sillarsoak perorseviovok. Nalegaumerub kittorngangit perornitsiariktuksatovut. Ningaluble kittorngangit perornerluktovut. Ningartok, ukkominga karngatitsijok, satanaseovok. Sillarsuble mattoma nagatiksanga kattersiviovok. Kattersijulle Engeliovut. Sorlo mana perornerluktut natsujoriveit, ikkomamullo egipeit ikkoalaklugit: taimaktauk-itsomarivok sillab mattoma nagatiksangane. Innum Erngninget Engeliñe tillijomarpeit, taipkoa sinaungajut tamaita ajortulliartullo nalegauninganetut kattitsomarpeit, kieksaumut ik-

komālingmut egitsomarpeit: tagvane keavaksoadlarlutiglo aglerularomarput. Idluartulle sekkinertut kaumariktigiomarput Atatame nalegauningane. Tussajungnik siutelik tussarle.

Ama killaub nalegauninga sorlo perkotimarik ivlernartok, perorsevingme ĭjersimajok. Tamāna inuk nachvaleramiuk, ĭjerpa, kuviaisungnermut perkotiñe tamaita niorvgotigiartolerpeit perorsevik taimna pissiarilugo.

Ama killaub nalegauninga sorlo niuvertok, sappangarsiortok ajungituñik, Sappangamik pivianartomik nachvaramiuk; perkotinne tamaita niorvgotigiartolerpeit tamanna pissiarilugo.

Ama killaub nalegauninga adsigiva nullutset imanut kivitisimajut sunatuinnarnik nulluarniarkovlugit. Tættætarangettale (mingeritsennik) siksamut kattitipeit, ikterdlutik ajungitut kattilerpeit kattaujamut, ajortulle egipeit. Taimaktauk-ĭtsoniarivok sillarsub nagatiksangane. Engelit avitsartoromarpeit ajortut idluartunnit, egilugillo piveit kiksaumut ikkomāligmut, tagvane keavaksoarlutiglo aglerularomarput. Jesusib apperi-

veit: tamakkoa tamaita tussavissigik? Kiovæt: ahaila, Nalegak. Okautiveit: tamaña pivlugo aglangnik illissimajok, killanb nalegauninganik illissimajok, angajokatitun-ïpok. Tapsoma sakkertipeit pingit nutællo nutaungitullo perkotiminit.

Adsigĕktut tamakkoa Jesusib nagamigit, tagvanget aularpok, innungorvingminut pivlune, illinniartingitalo mallikpæt. Sabbate nelliutingmet, illinniarvingme ajokertormagit, unnuktut tussaramitsuk, ajokertutingit tattamĩniariveit, okarlutik: Oma sillatunine nakit pivauk? taimaitunĩglo tattamĩniarnartitsilune? Iglullioriartungitok? iglulliortiblo erngneringila? Arngnæt Mariamik attekangilak? Kattangutingillo Jako, Joseselo, Simonelo, Judaselo, Neijangillo illunatik uvaptingme-ïngilet? Nakime tamedsa tamat pivauk? Sinaungasautigivæt tava. Jesusible okautiveit? Nellautaijok nunakattingita illangitalo nakoringinersarivæt assinginit tamainnit. Tagvane Jesuse tattamĩniarnartullilanngilak okpingimetta, illainangillo kanimajut aggangminut aktorpeit piungnertilugillo. Okpingininget tattamĩniariva.

§. 44.

MATH. XIV. 1—21. MARK. VI. 14—44.
LUK. IX. 7—17. JOH. VI. 1—14.

Taipsomane Jesusemik pinniarninginiglo Herodese, nunam illainangane attanek, tussaumalerpok. Tamedsa attinga illunane illitarijaulermet. Issumane Herodese issumajadlarpok nellogamink, Johannese tokkungajunnit makkisimajok illangita okautigingmatsuk. Illangitale Eliase tækkotitok okautigigivæt. Ama illangita nellautaijotokaverngit illanget makkipok okautigigivæt. Kivgeñe Herodesim okautiveit: Johannese niakoertilankpara; taimnale kinaunerpa, tussaumajara imaitomik? Johannesconerpallaivok Babtiterijok, tokkungajunnit makkisimagame, tamanna pivlugo taimaitomik tatetaminiarnartulliartorpok. Taimak pivlugo tækkojomadlariva.

Innuit Herodesib tillilaukpeit; taipkonunga Johañese tigujaujartorkogamink kellersorlugolo, parngnanersimavingmullo ittertitaukova, Herodiase, nukkame Filippusib

nullia pivlugo, tamna nullianikamiuk: Herodese Johannesim okautilaungmago: idluangilak, nukkavit nullia pigigangne. Herodiasib Johannese tokkunniaromagalloarmiuk, ajorpale. Johannese Herodesim illaragiva, nellunginamiuk idluartovlune issumagiktorsongmet. Tamanna pivlugo sapputiva, kakkutikullo nalekpa, tussaromadlarlugolo. Tokkotsomagalloaramiuk, innuit erksigiveit nellautainasugingmatsuk. Uvlorle Herodesim innuvivinine nelliutingmet, tapsoma attannioğaseit, sorsuktuksello kappitangit, Galilæametullo angajokaonertset nerrimartimmagit: Herodiasib pannia itterpok okigēserlarmelo. Tamanna Herodesib nerrikattingitalo kuviagivæt. Attaniub Herodesib niviarsiak okautiva: issumangnik tuksiarviginga, piomajarnik pillitsomavagit. Ama okautimariklugo okautiva okarlune: sumik tuksiarvigigumiga, illa pillitsomavagit, attanionima illanganiglonēt. Annivlune arngne imak appersorpa: sumik tuksiarlanga? Kiova: Johannesib Babtiterijub niakoanik. Arngname taimak ajokertormago, ittersarivok attannermut, tuksiarlune okarpok: Tagvainak

tunnijaujomavunga Johannesib Babtiterijub niakoanik pogutamut illimatillugo. Attanniok kiksalererpok. Okautsine okamaringnine pivlugo, nerrekattinelo pivlugit, sullinane tuksiarkojomalaungila, tapsominga tunnekova. Tuavilune kivgame illanget attanniub piartorkova niakoa. Tapsoma parngnanersimavingmut niakoeriartorpa, niakoalo pogutamut illimajok tikkiupa, niviarsiamut tunnilugo, niviarsiable arngnaminut pitipa. Tamanna Johanesim illimniartingita tussaramitsuk, timinga illuvermut illiartorpæt, kingorngane tamanna okautigiartorpæt Jesusemut.

Taipsomane tillijet illunatik utterlutik, Jesusemut tikkiput, tapsomunga tamaita okautigiveit, tattaminiarnartitettik ajokertuititettiglo.

Jesusib tussaramiuk, pinniarninne Herodesemut tussaumajaulermetta, illimiartine okautiveit: Kissipta imukangitomut ailaumitta, merngoerserluselo: Tikkitut uttertullo unnungmetta nerrinnermiglonet ajorsaramik. Kissimik umiakotomut aularput, ikkarlarmiglo Galilæam immarbinget akkianut, Ti-

beriasim erkanut. Tapkoa illagivlugit. Jesuse aularpok iñukangitomut, iglugaseit Betsaidamik attiggit erkanut. Allivakut innuit tækkoveit, unnuktullo illitarivæt, akpangertuinarlutik kutterorlutik mallikpæt illagêklutik, iglugaseksoarnit tamainnit, ingiarpeillo. Kannimajunnut Tattaminiarnartitangit tækkogamikit, mallikpæt. Jesuse niugame, kakkamut majoarpok, ingilunelo illinniartiñe illagivlugit. Anniviksak nelliutilertok Judikut kattimaviksoanget. Jesuse kamasulerame innugaseksuit nellipsartinne tækkogamigit, illapsugidlarpeit, saukettut mianerijikangitotun-iñgmetta. Kaikovlugit unnuktunnik okautiveit: Gudib nalegauninganik ajokertordlugit, kannimalaurningillo innuliveit. Uvloklilermet, illinniartingita arkangemit aggartut tikkipæt okautivlugo: Tamaña piksakarviksaungimet, uvloklilermello, innuit makkoa aularlit, mattoma erkanget iglugaseksoanginut, iglugasenginnullo, sinniktarviksarsiorlutiglo nerkiksarsiniaromavlutik, nerkiksakanginamik. Jesusible okautiveit: Aularlakangilet, illipse nerkiksanginnik tunnissigik. Filippusemullo okarpok:

nakit kakkojarsiniarpita makkoa nerkiksanginnik? Taimak okarpok oktoromavlugo, pinniaromajangit nangminek kausimagalloaramigit. Filippusib kiova: Kakkojet, kẽnaujennik tellimaujortut ungniakattartunnik akkingit, amigarigalloarpeit, mikkijomiglonẽt attunnit illangerunikit. Okautiveille: kapsenik kakkojakarkisse tamãne? ullernarsijartoritse. Ullernaigilauramikit, illinniartingita illanget, Andrease, Simonib Petrusib nukkanga, okarpok: Nukakpiak tamanepok, tellimanik kakkojalik, aulisakængniglo marrungnik: innugaseksoarnulle suglunarput. Okautiveille: uvamnut kaitsigik. Jesusim illinniartinne okaupeit: iñuit ikterkovlugit, tuñulerertillugit ivingnut kunnulingitunut imaitut ivgit tagvane uñungmetta. Taimailiorput tava, ikterkoveit illunatik ingmiolitidlugit, ungnijut tellimertorlutik, amalo ingmikut ungnijut marroertorlutik, tellimaujortullo. Ukkoa kakkojet tellimet aulisakæglo ipkoa marruk tiguveit, killangmullo arlorpok, kujalivlune kakkojet avgorpeit, illinniartiminut tunnivlugit, tapkoninga innuit nerrititsomavlugit: taimaktauk auli-

sakængnik namagijanginnik tunigiveit. Illunatik tava nerrivut, namaksivlutiglo. Illiniartine okautiveit: amiakungit kattersorsigik asserorkonnagit. Tagva kattilerpeit, amaksuit arkangemit aggartut amiakunik illullertorpeit, kakkojet tapkoa tellimet illainanginnik, aulisakæglo illainanginnik. Nerrilauktut angutainait 5000 diojut, arngnello sorrutsillo kittinnagit. Taimak angijomik Jesuse tattamminiarnartitsijok innuit tækkogamitsuk, okarput: Ahammerik, tamna nellautaijok, nunnamut tikkituksak.

§. 45.

MATH. XIV. 22—36. MARK. VI. 45—56. JOH. VI. 15—21.

Illinniartinne Jesusib eriñigilerlugit umiakotomut ikkimakolerpeit sivorlerijomagamigit akkianut, Betsaidamut, innuit aularterkartinnagit, kausimagamigit uttervigijomarmatsuk tigujartoromavlugo, attañiotitsomavlugo, kissiovlune ama kakkamut kemavok, tuksiariartorlune. Unnulermet, illinniartut

attarput, imāb kiglinganut, umiakotomut ikkivlutik, Kapernaumut ikkaromavlutik. Taleranget umiakotok, immarbiub kerkaneput, Jesusele kissime nuñametok, sulle tikkisimangileit. Akkunadlalerpok, immarbiglo mallidlalerpok. Malliksuit pivlugit epunermik kappiaisungmetta, annore aggormatsuk, Jesusib tækkogamigit; pigarviane sittamane tikkilerpeit, kanningitomut epunniarmetta, immab kangagut pissuklune, kangerniarkorlugit. Immak pissuvigingmago, umiakotok kaglilerlugit, illiniartingita tækkogamitsuk, mittilionasugivæt, erksinermut niplialerput. Illunatik tækkogamitsuk kuksalavut.. Tuavi okautilerpeit okautivlugit: Mannigoleritse, uvangauvunga, erksiniarase. Petrusible kiova okarlune: Nalegak, igvioguit, okautinga tikkerkovlutit imāb kangagut. Okarpok: kailutit. Petruse umiakotomit akkarpok, imārbiglo pissukpa, Jesuse tikkitsomavlugo. Akkonarsoak tækkogamiuk, nangialerpok, kivililarmelo niplialerpok, okarlune: Nalegak ikkajunga! Jesusible aggangminut issækpa, tiguvlugolo okautiva: Okpernekitotit, sōg inertuivit? Umiakotomut ikkingmen-

nik kassumavok tava. Umiakotometullo tattaminiarlutik kuksalagivut; kakkojennik tattamminiarnartullingmet, sillatosinersaulaungilet omættitik mangailingmetta. Umiakotometulle illunatik pamangavigiartorpæt okarlutik: Ahamerik Gudim Erngnerivätit. Tava Genezaremiut nunnanget torardlugo ingeravut tuavi nunnalilutiglo.

Umiakotomit niungmetta, innuit tagvanetut illitarijarerpæt: Tagvanget nunnamit tamainut tilliklilerput, kannimajut sinnigvingmingme nellajut pittilerpeit Jesusib nellipsartanginnut tussaumajamingnut. Niuvervingnut, iglugaseksoarnullonet, iglugaseinullonet itteranget, kannimajettik illiveit niuvervingnut, tuksiarvigivlugo, annorame sinna äktorkovlugo taipkonunga. Tapsominga äktuijut illunatik piungnerput.

§. 46.

Jon. VI. 22—71.

Kaungmet, innuit immab miksiptingnetut tækkogamik, assia umiak tavanelaungilak, illinniartingita attuganget kissiet; Jesuselo illinniartinne illagivlugit ipsomunga umiakotomut ikkingitok, illinniartingille kissimik ikalauktut. Umiakotulle assingit kingorngane tikkiput Tiberiasemit kakkojartorvingetta erkanit, Nalekab kujalinganut nerrigamik. Jesuse tagvanengitok, illiñiartingillonēt innuit tukkisileramikit, umiakotunnuttauk ikkigivut, Kapernaumut pivut, Jesuse kennerpæt. Immab ungatane naipinamitsuk okautivæt: Rabbi (Ajokertuijok) kanga taumaunga pivit? Jesusib kioveit okautivlugit: Ahamerik, ahammerik okaupapse: Tattaminiartitsijunga tækkogapsinga, keñingilapsinga: kakkojartorapsele, kagungnērpose keñerivapsinga. Nerkiksamik nungusartomik piniængilase, asserojuitomigle nerkiksarsiniaritse, innogutemut issokarniæng-

itomut-ĩtsainartomik, tamattominga Innum Erngninget tunninniarpãse; tamna Atatab Gudib nellojungnĕrtigingmago. Apperivæt: kannŏk pinniarkita, Gudib piomajanganik pinniarkovluta? Jesusib kioveit okautivlugit: Tamedsa Gudib piomajanga, tillijanganut okperkovluse. Appersorpæt: kannoetomik tattamminiarnartullivit, tækkokovluta okperilutillo? Sumik pinniarkit? Angajokavut Mañamik nerrilaukput innukangitome, sorlo aglaksimavok: Kakkojamik killangmik pijomik tuñiveit, nerritilugillo. Jesusim okautiveit: Ahamĕrik, ahamĕrik okautivapse: Mosesib kakkojamik killangmit pijomik tunnilaungilãse, Atatamale tuñivãsĕ kakkojamik idluartomik killangmit. Tamedsa Gudib kakkojanga, killangmit pijok, tapsoma sillarsum iñungit tunniveit innogumik. Okautivæt tagva: Nalegak, kakkojamik taimaitomik tunnitsainnartigut! Jesusib kioveit: Innogutiksauvlunga kakkojaovunga omanartok; uvamnut pijok kãngniængilãk, uvamnullo okpertok immerungitsainaromar pok. Tamattominga okautilauktapse tækkunarlarmalo okperingilapsinga. Atatama

tunnergutingita uvamnut, illunatik tikkipãnga, uvammut pijok annitinagolo ajektorniængilara. Issumamnik pinniaromavlunga killangmit pingilanga, tillijima perkojanga kissiet mallikpara. Tamedsale Atatab tillijima perkojanga, tamaita tunnergutinne uvamnut assiojikoñagit, uvlut nagatiksanganne omartidlugit pijomartakka. Tamedsa tillijima perkojanga: Erngnermik tækkunartok, okperlunelo tapsomunga, innogutekarpok nungusuitomik, uvlut nagatiksanganne tamna omartitsomarpara. Judikut okarnerlotilerpæt imak okarmet: kakkojaovunga killangmit pijunga. Okarivut ama: Jesuse una Josefim erngneringila? Angutalo arngnalo illitaringilavut, kannok imak okarnerka: killangmit pijunga? Jesusib kioveit okautivlugit: okarnerlotiniarase. Uvamnut tikkitokarniængilak, Atatab tillijima amoartaringippago: tamnalo uvlut nagatiksanganne omartitsomarivara. Nellautaijut aglanginne imak aglaksimavok: illunatik Gudemut ajokertortaujomarput. Mattominga mãna Atatamit tussarlunelo illiñiartub nellipsarpãnga. Atatamik tækkomajokangilak, Gudemit pi-

jub kissime tækkova Atata. Ahammerik, ahammerik okautivapse: uvamnut okpertok iñogutekarpok nungusuitomik. Innogutiksauvlunga kakkojaovunga omanartok. Angajokasse sivorlisse Mannamik nerrilaukput iñukangitome tokkovlutiglo. Tamedsa kakkojak killangmit pijok, tamattominga nerrijut tokkosuerkovlugit. Iñogutiksauvlunga kakkojaovunga omanartok, killangmit pijunga. Mattominga kakkojamik nerrijok innoniaromarpok issokarniængitomut. Kakkojak tapsomunga tunnijomartara, uvinigivara, tamedsa tuñigomarpara, sillarsum innungit innokovlugit. Judikut ingmingnut aivalerput okarlutik: Kannok oma illilune, tuñijomavätigut uviningminik nerrekovlugo? Jesusim okautiveit: Ahammerik, ahammerik okautivapse: Innum Erngninget uvininga nerringikupsiuk, aungalo immingikupsiuk, innoguta kangilase illupsingne. Uvinimnik nerrijok, aumniglo immertok, innogutekarpok nungusuitomik, uvlut nagatiksanganne omartitsomarpara. Uviniga illa nerkiksaungmet, augalo illa immiksauvok. Uvinimnik nerrijok, aumniglo immertok, illumnetsai-

narpok, uvangalo tapsomanetsainarivunga. Sorlo Atatab tokkosuitub tillilaukpanga, Atatarlo pivlugo innovunga: taimaktauk uvamnik nerrijok innojomarivok pivlunga. Tamedsa kakkojak killangmit pijok, mannamik angajokapse nerrilauktangitut-ingitok, taimna nerrinnerpæt tokkovlutiglo. Kakkojamik tapsominga nerrijok innoniaromarpok issokarniængitomut. Taimak okarpok ajokertuivlune illinniarvingme, Kapernaume. Illiniartingita unnuktut tamana tussaramitsuk okarput: okautsit ukkoa tussarnedlarput, kia tussarlugit sappingipagit? Illinniartinne tamanna pivlugo okamajutivut, Jesusib illamigut kausimagamigit, okautiveit: tamanna sinnaungasarpissiuk? kanorle Innum Erngninga innigilauktaminut takpaungartok tækkojomarapsiuk? Annernek omartitsijotovok, uvinek piutsengilak. Okautsikka okauserijakka annerniovlutik innogutitovut. Illapse illangit okpingilet. Kiglinganit Jesusib kausimagamigit okperomangitut, pititigijomartane nellunginiva. Ama okarivok: tamanna pivlugo okautilaukpapse, uvamnut tikkitokangilak, Ata-

tama kajungertilingippago. Mattoma kingorngane illinniartingita unnuktut kemmekpæt, ingerakattigijungnerlugo. Arkangemit aggartut Jesusim okautiveit: illipsetauk aularomavise? Simonib Petrusib okautiva: Nalegak, kimut aisinariakarpita? okausekaravit nungusuitomik innogutelingnik. Okperivlutillo kausimavaptigit Kristuseojotit, Gudib tokkosuitum Erngninga. Jesusib kioveit: arkangemit aggartose annerimalaungilapse? illasele satanaseovok. Taimagle okarpok Judase Ischariote, Simonim erngninga pivlugo. Tapsoma kingorngagut pitipa tokkomut, arkangemit aggartut illanget.

AGLAIT SITTAMANGET.

Aipeksanganik anniviksiormetta, ajokertuininga ãnialervia nelliutitinago.

§. 47.

MATH. XV. 1—20. MARK VII. 1—23.

Farisæerillo aglangniglo illissimajut illangit Jerusalem̄it pijut tikkipæt. Illinniartingita illangit tækkogamikit kakkojartortut, ubvarsimannagit aggattik, idluaringileit. Farisæerillo Judikullo illunatik nerringilet, aggattik ubvarsimatiñagit, angajokangit illusingit attordlugit piveit. Niuvervingmit tikkiterangamik, nerringilet ubvaratik, assingillo unnuhtut imaitut illuseriveit, ermutsillo, im̄ertautillo, machaillo, pogutello kebleriksariveit, nerrimavillo sujungaitilugit piveit. Farisæerillo aglangniglo illissimajut appersorpæt: Sõg illinniartivit mallingipatigik angajokarmik illusingit? Sõg kakkojartorket

aggangnut ubvarsimangitunnut? Kioveille okautivlugit: Sõg illipse Gudib perkojangit nalengipissigik illusekullupsingnut? Gudib perkojangit kemekpasse, innuit illusekullungit malliklugit pivose, kattello ermusiarsuillo kebleriksivlugit, unnuktut imaitut attorpasse. Ama okautiveit: Tagvale Gudib perkojangit issumagingitsainarpasse, illusekulluse malligomavlugit. Gude Mosesemut imak okartok: Atatello ananello nalekik: Atataminulle ananaminullo okarnerluktok tokkoteksauvok. Ajokertuivosele: Atataminut ananaminullonet okartok: korbaniovok, imaipok tunergutauvok, pijeksaralloet uvamnit tunnijeksara tunniartorvingmut, imna ajungitulliarpok okarpose; taimagle kingorngane anguminut arngnaminullonet ajungitulliarvigitailivasse nalektailivlugolo: Taimak Gudim okausingit piariakarungnertipasse illusekulluit pivlugit, imailiutsainarapsele unuktunnik. Illipse takkormortose! Jesaiasim okautigalloarpase imak okarame: Innuit takkoa kannermingnut tikkipanga, kardlumingnullo nertorpanga, omætingitale ungasikpanga. Sullinatik kivgar-

torpängale; innuit ajokertusituinait ajokertuitigileramikit.

Innugaseksuit kaikoveit, okautivlugit: Tamapse naleksinga omamigissiuglo! Kannikut ittertub innuk sujuktingila: kannikulle anijub innuk sujukkiva. Tussajungnik siutelik tussarle! Innuille kemekkamigit, iglomut pingmet, illinniartingita tikkipæt okaudlugo: kausimaviuk, okausek tamanna Farisæerit tussaramitsuk sinnaungasarutigingmatsuk? Kioveit okarlune: perortut illunatik, Atatama killangmiub illilaungitangit, nutsugiakaromarput. Allarsigik, tautungitovut tautungitullo tapkoa tessiortigiveit. Tautungikattine tautungitub tessioruniuk, tamangmik tava ittersamut kattekpuk, Petrusib kiova okautivlugo: Adsigektomik mattominga nellojungnertittigut. Jesusible okautiveit: Illipsetauk sulle sillatunekangilase? sulle tamanna nellovissiuk? Innub kanningagut ittertut illunatik innuk sujuktingilæt, omættanut pinginamik, netsangnulle pivut, tagvanget annititaulerput, nerkemik tamainnik annititsigame. Innuble kanningagut anijut, omamit pivut, tamakkoa innuk sujukivæt.

Kamanget, innuit omættinginnit erkarsautekulluit annivut, innuarnerlo, uerisainerlo, anguniarnerlo, arngnarniarnerlo, tiglingnerlo, piomangarnerlo, kanningajarnerlo, igligudlarnerlo, tigsajonerlo, ningarnerlo, sibluginerlo, piujorinerlo, sillainerlo. Tamakkoa illunatik illuanit annivut, innuglo sujukkivæt. Aggangnulle ubvarsimangitunut inuk nerrigalloarpet, mattoma sujuktingila.

§. 48.

MATH. XV. 21—28. MARK. VII. 24—30.

Jesuse tava tagvanget aularpok, Tirusiblo Sidoniblo erkængnut pivok: Iglomut itterdlune, innuit angigutijomangmagit, nellungilælle. Arngnab Kananittit illangeta, Sirofenitsemiub tussaumagamiuk, tapsoma pannia annernerluktokulluk, ipsoma erkanit arngnab tikkipa, nipliutidlarlugo okautiva: Nalegak, Davidim Erngninga, napkiginga; panniga annernekullub ãniatidlarpa. Kiungituinarpa okautsemut attautsemullonet. Illinniartingita tikkipæt, kennuvigivlugo okar-

lutik: ikkajorung-una, nipliojormattigut. Kioveille okarlune: Tillijaumatuinartunga saukennut tamarsimajunnut Israelim iglunganit pijunnut. Taipsomale pamangavigiartorpa okarlune: Nalegak ikkajunga! Jesusible okautiva: Kittorngaujut kãgungnaikarlit. Idluangilak kittorngaujut kakkojanginnik aksarlugit kingminullo egilugit. Arngnab kiova: Ahaila, Nalegak taimaikalloarpok. Kingmiarsuille nerrimavium attanetut nerrivut kittorngaujut karnganerlukungiñik, angajokamik nerrimavingennit kattektuñik. Jesusible kiova okautivlugo: Arngnak, okpernerit angijovok! okautsit tamanna pivlugo ailerit, piomajarnik pilarpotit, pañingnit annernekulluk añisimavok. Pañialo tagvainak piuñgnerpok. Iglominut pigame, ammernek idluitok añisimajok kingorarpa, panninelo sinnigvingme nellajok naipipa.

§. 49.

MATH. XV. 29—31. MARK. VII. 31—37.

Tirusiblo Sidoniblo erkængnit aularame, Galilæam imarbiet senianut pivok, iglugaseksuit tellimaujortut erkanut. Tussilartok okarnermik ajorsartok pittipæt tapsomunga, kennuvigivællo, aggangminut aktorlugo. Innuit akkornganit ingminut pitipa, agganneló siutingnut illiveit, keselarmelo okkanga aktorpa, killangmullo arlorpok, anersaumivlunelo okautiva: Hefata! imaipok, angmalerit. Siutik tava angmasarpuk, okangalo okartitauvok, okalilarmelo. Jesusib innerterpeit, tamanna okautaukonnago iiungnut. Tagva innerteralloarmagit angijomik, anginersamigle okautigivæt, tattaminiarlutiglo, okarput: tamaita idluariveit. Tussilartut tussartilugit, okarnermiglo ajorsartut okartipeit. Kakkamut tava majoarpok, takpikkungalo ingidlune, innugaseksuit nellipsarpæt, taipkoa illagit tussiætunnik, tautungitunniglo, okarnermiglo ajorsartunnik, illakongörtunniglo, ajulertunniglo, unnuktunnik asianik.

Taipkoa illiveit Jesusim ittiggangita sanganut, tapsoma innuliveit, Innuit tamaña pivlugo tattaminiarput, tækkogamikit, okarnermik ajorsartut okalertut, illakongörtullo piungnertut, tussiætullo pissulorilertut, tautungitullo tautulertut: Israelib Gudinga nakoridlarpæt.

§. 50.

MATH. XV. 32—39. MARK. VIII. 1—10.

Uvlut tapkoa innuit nerkiksakangitut unuktut tagvanemetta, Jesusim illinniartine kaikoveit, okautivlugit: Iunuit ukkoa nægligidlarpakka, nerkiksakaratik uvlut pingasut uvamnemetta, ēsitinagit aularkojomangilakka, perlerkonnagit angerarlutik apkosinerme, taipkoa illangit ungasiktomit pingmetta. Illinniartingita okautivæt: nakit kakkojaksiniarpita tamane innukangitome, innugaseksuit ukkoa kāgungnerotiksangīnik? Jesusim appersorpeit: kapsinnik kakkojakarkise? kiavæt: arvengemit aggartunnik, mingeritsello illangīnik. Innugaseksuit ikterkoveit nunnamut. Kakkojet ukkoa arvengemit

aggartut tiguveit, kujalivlune avgorpeit, illinniartiminullo tunnilugit, illinniartingitale tunniveit innungnut: Mingeritsello pivlugit kujaligivok kivgartotigilugillo innungnut. Illunatik nerrivut, kâkarungnerlutiglo; Aniakullo kattilerpeit, annuksuit arvengemit aggartut tættædlugit illulerpeit. Nerrilauktut unnuktovaksuit 4000 diuput angutainait, arngnet sorrutsillo kittinagit. Innuit aulartinamigit umiakotomut ikkivok, Magdalablo Dalmanutablo erkængnut pivlune.

§. 51.

MATH. XVI. 1—12. MARK. VIII. 11—26.

Farisæerillo Sanduzæerillo tikkipæt, appersorlugo nautsertorpæt, nellunaikutamiglo killangmit tækkojomavlutik okarput. Jesusib kioveit okautivlugit: Unnugange[illegible] karapse: kaukpet [illegible]lakelarpok, killak [illegible]alulermet: kaulerângello okarapse: u[illegible]me akkunaliomidlarniarpok, killak aupalulerdlugelo nuvujalermet. Illipse takkormortose[illegible] killak kanoelijarianganik kausimavasse, silla

kanoetsomarpok. Sõgle uvlut tapkoa nellunaikutangit kausimaneræt ajorpissigik? Annernermigut annersaumivlune okarpok: Kinguvangukattigēt ukka uivētut arngnarniararektut, sõg nellunaikut tækkojomavassuk? Akamerik okautivapse: kinguvangukattigēt ukkoa nellunaikutamik assianik tunnijauniatsengilet, nellautaijub Jonasib nellunaikuttanganik tunnijaujomarput. Tava kemekpeit, umiakotomut ama ikkivok, ikardlunelo uttimut.

Illinniartingille akkianut ikkaramik, kakkojet neksangileit puigoramik; umiakotome attautsemik kakkojakarput. Imak okautiveit: Nalegitse! Farisæerit Saduzæerillo Herodesiblo kakkojangita sernautiksanget allarsiuk udsertorluselo. Issumalliorpæt ingmingnullo okarlutik: taimak pivātigut kakkojamik neksanginapta. Jesusib kausimaleramigit, okautiveit: Illipse okpernekitose! sõg siardlerutigivissiuk kakkojamik neksanginapse? Sulle tukkissingilase sillatusinaselo? snllelo illupsingne omættekarkise mangailijunnik? isekartose tækkunek ajorkise? siutekartoselo tusarnek ajorkise? erkainerlonēt

ajorpissiuk imna? kakkojet tellimet avgorapkit iñugaseksoarnut 5000 diunut, amãksuit kapsit amiakovinernik tættædlugit illulerpissigik torkorlugillo? kiovæt: arkangemit aggartut. Kakkojelle arvengemit aggartut avgorapkit iñugaseksoarnut 4000 diunut, amãksuit kapsit, tættædlugit illulorpissigik amiakovinernik? kiovæt: arvengemit aggartut. Tava okautiveit: sogle tukkissingilasse, kakkojamik okautinginapse, okkarama: Farisæerit Saduzæerillo kakkojangita sernautiksanget allarsiuk udsertorluselo? Tagva tukkissivæt, kakkojet sernautikseñut udsertorkolaungimagit, Farisæerille Saduzæerillo ajokertuiningit pivlugit iñertermagit.

Betsaidamut Jesuse pivok, tautungitok tapsomunga ãtipæt, aktorkovlugo tuksiarvigivæt. Tautungitok aggangittigut tiguva, tessiordlugolo iglugaseit avatanut, ĩsik ketserarlugik, aggangminullo aktorlugo apperiva: Sumik tækkovit? uidlune okarpok: innuit pissuktut tækkovakka sorlo napartut. Ĩsik ama aktorivæk aggangminut, ama uikolermago. Akiksoivok tava, tamaito tautulerpeit. Angerarkovalo okarlune: Iglugaseinut itterniarnæk, iglugasengmiuniglonẽt taimak okautsiniarnæk.

§. 52.

Joh. VII. 1—53.

Mattoma kingorngane Jesuse arvertarpok Galilæame; Judæame arvertaromanginame, Judikut tokkuniaromangmatsuk. Judikut kattimaviksanget, iglugit kessertutinnik nelliutilermet. Kattangutingita okautivæt: tamanna kemmeguk, Judæamullo ailerit, tattamminiarnartulliatit illinniartivit tækkokovlugit. Tamainut tautuktaujomajok ïsekartortomik tattaminiarnartitsingilak. Taimailiguit, sakkerlutit pït innungnut. Kattangutingitalonêt okperinginivæt. Jesusim okautiveit: nelliunera nelliutingikalloarpok, nelliunissele nelliutitsainarpok. Sillarsum innungita õmiginek ajoralloarpâse, uvangale omigivânga, sullijettik ajortut okautigigapkit. Illipse kattimavingmut taipsomunga takpaungaritse. Kattimavingmut taipsomunga takpaungaromangilanga sulle, nelliunera nelliutingimet. Taimagle okautilauramigit Galilæametuarpok sulle.

Kattangutingille takpaunga kattimaving-

mut aingmetta, kattimavingmut takpaungarivok, sakkerane ĩsersimajok. Judikut kattimavingme kennerpæt okarlutik: Angut taimna nanenerka? Tamnalo iñuit ingmingnut okammitigidlarpæt. Illangita ajunginerarpæt, illangille okarput: aukagle, innuit sæglokipeit okautigivæt. Judikulle tussartillugit okautigingilæt, erksigigamikit. Sullile kattimatillugit Jesuse takpaunga kattimavingmut pivok, ajokertuiniardlune. Judikut tattaminiarput okarlutik: Gudim okausingit oma kannok illissimavagit, illinnialaunginamigit? Jesusib kioveit okarlune: Ajokertutikka pigingitakka, tillijimale pigiveit. Tapsoma piomajanganik pinniartub tukkisijomarpeit, ajokertusit ukkoa Gudemit pingmetta, uvamniglonĕt okarama. Ingminik okartok, nertornartinasuartok ingminik. Tillijimele nertornarninganik pinniartok taimna nuksekartovlune idluinekangilak illumine. Perkojennik Mosesib tuñingilase? perkojennigle malliktokangilase. Sõg tokkunasuarniarkissinga? Innuit kiovæt okarlutik: illungne annernekullukarpotit, kia tokkunasuarniarpătit? Jesusib kioveit, okautivlugit:

attautsemik tattaminiarnartitsilauktunga, tamapse tattaminiarpose. Mosesib kippitimik tunnigalloarpase (Mosesemele pingilak, angajokapsingnille pingmet) angut sabbatemetauk kippivasse. Angut Sabbateme kippijaungmet, Mosesib perkojangit asserornagit, sõg ningarivissinga, inuk tamat sabbateme piungnertinapko? Nellagongitunnik erkartuinarase, idluartomigle erkartuititse. Jerusalemiut illangit imak okarput: taimnaungitok tukkuniaromalauktanget? Ahak, tussartillugit illerasugane okarame, inerterlugo okautingilæt. Angajokapta mana kausimalernerpæt Kristuseojok una? Tamna nakit pijok kausimavavut; Kristusele tikkipet, nakit pijomik kausimajokatsengilak. Jesusele tuksiarvingme nippekortovlune ajokertuilerpok okarlune; Ahaila illitarivapsinga, nakillo pijunga kausimavapsinga. Uvamnik tagvunga pingitunga; uvamnigle tilliklertok okpernartovok. Taimna illitaringitasse. Uvanga illitarivara, taipsomanget pigama, taipsomalo tillivanga. Tagva tigunasuaromavæt aktornagolo, nelliuninga nelliutingimet. Innuit unnuktut okperivæt, okarlutik:

Kristuse tikkikune, omanget tattamīniarnartitsinersauniarka? Innuit taimak okautigingmatsuk, Farisæerit tussaumavæt. Farisæerit ajokertuijorsuillo kivgettik tilliveit, tigujaujartorkovlugo taipkonunga. Jesuse innungnut okarpok: Sulle annikitomik neijorpapse, ama tillijimnut aijomarpunga. Kenneromarpapsinga, nenniniarnangalo; neijugara tikkinera ajorapsiuk. Judikut ingmingnut okarput: namut una aijomava, nenninatsenginaptigo? Grichinnut, tamaiñut siamangajunnut aijomava taipkoa ajokertorlugit? Suna pinnerpauk: okautsemut mattomunga okarame: Kenneromarpapsinga neñiarnangalo, neijugara tikkinera ajorapsiuk?

Kattimaviuble uvlungita kingorliane kuvianarnerpame, Jesuse nikkovilune nipliadlarpok okarlunelo: Immeruktub nellipsarlinga imile; Uvamnut okpertub, sorlo aglaksimavok, timinganit koggut innogutigit koleromarput. Taimagle okarpok annernek pivlugo, taimna okpertut pigiiniartanget: Sulle Annernek ajunginek pigingilæt, Jesuse sulle nellunersimangimet. Iñuille unnuktut, okautsiñik ukkoninga tussartut okar-

put: Ahamērik una nellautaijovok. Illangitale Kristuse okautigivæt: illangille okarput: Kristuse Galilæamit pijuksauva? Aglait imaingilet: Kristuse Davidib kinguvangiñit pilarpok, iglugaseinit, Bethlehemit atteling-nit, Davidib neijuganit? Tamanna pivlugo innuit ingmingnut akkirartoput. Illangita tigujomagalloarpæt, aktornagolo. Kivget tava okkinarlutik, ajokertuijorsoarnut Farisæerinullo tikkiput. Ipkoa imak appering-magit: sōg neksangipissiuk? Kivgangita kioveit: sulle iñuk okangitsainartok iñuktut otunak. Farisæerit kioveit: illipsetauk sæglokitaumavise? Kappitait illangeta Farisæerillonēt illangeta okperivassuk? Iñutuinaille kissimik perkojeñik kausimangitut, omiginartovut. Taipkoa illangeta Nikodemusib, Jesusemut pijub uñuame, apperiveit: Iñuk perkojipta erkartuitipatsuk, kiglisiniartaukartinnago, sullijanginnik kausimakarata? Kiovæt, okautivlugo: Galilæamiovittauk? Attetogle, kiglissiñiaruk, Galilæamit Nellautaijomik piokangitsainarpok. Illunatik angerarput tava.

§. 53.

Joh. VIII. 1—59.

Jesusele Orksuktalingmut kakkamut pivok. Kaulermet, ama Kattimavingmut uterivok, innuillo illunatik tikkingmatsuk, ingipok ajokertorlugillo. Aglangnik illissimajut Farisæerillo arngnak anguniartillugo naipinamitsuk tapsomunga pittipæt akkulliodlugolo okautivæt: Ajokertuijok, arngnak tamna anguniartillugo kaningarpavut. Mosesib perkojenne perkovätigut ujarkennut millorkovlugit imailiortut; Igville kannok okarkit? taimagle okarput oktorluklugo, passitiksarsiordlutik. Jesusele okkovlune aggangminut nunamut aglakpok. Appersortsainarmatsuk, makkilerlune okautiveit: Ajortokangitub illapse millorkärliuk ujarkamut. Ama okkovlune nunnamut aglakivok. Tamannale tussaramitsuk, issumamikut nellojungnersimajut kingorlerklutik annivut, inukoarnillo innuosuktullo: Jesuse kissimeotillugo, Arngnarlo nængerlune kerkane kemmekpeit. Jesuse ama makkiname, arngnak

kissiet tækkogamiuk, apperiva: Arngnak passidlartitit naneket? erkartortigingilatit? Kiovale: Ahaila, Nalegak. Jesusib okautiva: uvangatauk erkartoromangilagit, aularit mattoma kingorngagut ajortulliarungnerit.

Innuit Jesusim ama okautiveit, okarlune: Sillarsum inungiñut kaumaniovunga; uvamnik malliktok tarsiungilak, innogutible kaumarninga pilarpa. Farisæerit okautivæt: illingnik okartotit, okausitit okpernængilet. Jesusib kioveit okautivlugit: uvamnik okaromaruma, okausera sæglosuitovok; nakit pingmangarma, namullo ainguangarma kausimagama; Illipsele nakit pijunga, namullonêt ainiartunga, kausimangilasse. Uviniub perkojanganik erkartuikarapse: uvangale attauserlonêt erkartungilara. Erkartuigalloaruma, erkartuinera idluartovok; kissimaunginama, uvangale Atatagalo tillijiga-attautsemepoguk. Taimaktauk perkojipsingne imuk aglaksimagivok: Innuk marruk okautigijæk okpernartuk. Uvanga uvamnik okautsivunga, Atatablo tillijima okautigigivanga. Appersorpæt tagva: nauk Atatet? Jesusib kioveit:

uvangalonêt, Atatagalonêt, tamamnuk illitaringilaptiguk. Illitarigupsinga, Atatagatauk illitarinajarpasse. Taimak Jesuse okarpok, Gudim iklervinget senniane kattimavingme ajokertuilerlune, tigujaukaranelo, nelliunine nelliutingimet.

Jesusim ama okautiveit: Tagvanget aularomarpunga, keñeromarpapsingalo, ajornipsingne tokkojomarpose: aiviksamnut pinek ajorpose. Judikut ingmingnut okarput: Ingminik tokkotsomava, mak okarmet: aiviksamnut pinek ajorpose? Okautiveit: Illipse manget pijose, uvangale takpanget pijunga. Illipsele mattomanget sillamit pivose, uvangale sillamit mattomanget pingitunga. Tamanna pivlugo okautilaukpapse ajornipsingne tokkojomartose. Uvanganjariara okperingikupsiuk, ajornipsingne tokkojomarpose. Apperivæt taga: kinauvit Jesusib kioveit: sumik okautilaukpapse kiglinganit, tamattominga sulle okarpunga, sullelo illipse pivluse uñuktuñik okausiksakarluo erkartuitiksakarpunga. Uvamnigle tillikler-tok okpernartôvok, taipsomanget tussartakka okautigivakka sillarsoarmiuñut.' Atatami-

nik tagva okautingmagit tukkisingilæt. Jesusib okautiveit: Innum Erngninga nappautijomagupsiuk, illissimalerpapsinga uvangaujariara, issumamnik pinniængitunga, Atatamale ajokertutanut okarpunga. Tillijima aiparitsainarpänga. Atatab kissimaukongilänga, piomajangit pinniatsainarpakka. Taimak okarmet, uïnuktut okperilerpæt.

Judikut okperijinne Jesusim okautiveit: okautsikka mallitsainalerupsigik, illinniartigitsiarpapse, miksekarnerlo illitarijomarpasse, miksekartublo kivgaujungnertitsomarpäse. Judikut kiovæt Abrahab kittorngarivätigut sullelo kivgauugitsainarpogut, kannok okarkit: kivgaujungneromarpose? Jesusible kioveit okarlune: Ahamerik, ahamerik okaupapse: ajortulliartok ajortub kivgariva. Kivgak iglometsainængilak, erngnerle issokarniængitomut-itsainarpok. Gudim Erngninget kivgaujungnertippasse, kivgaujungnaitsiatsainarpose. Abrahab kittorngaringmasse, nellungikalloarpapse: manale tokkunosuaromavapsinga, okausera idluaringinapsiuk. Atatamne tækkojakka okautigivakka, illipse atatabsingne tækkojasse mal-

litsainarpasse. Kiovæt okautivlugo: Abraha atatagivavut. Jesusim okautiveit: Abrahab kittorngarikppasse, Abrahablo pinniarningit malligajagalloarivasse. Mannale tokkunasuaromavapsinga, miksekartomik okautilaurapse tussartamnik Gudemit. Abraha imailiulaungitok. Atatapse pinniarningit pinniarpasse. Kiovæt: tamangainagaungilagut, tamaptale attautsemik atatakarpogut Gudemik. Jesusim okautiveit: Gudê Atatagigupsiuk, nægliginajarpapsinga, Gudemit annivlungalo tapsomanget pigama. Uvamnik tagvunga pingitunga, tapsomale tillivânga. Sôgle okausera illitaringipissiuk? okausikka tussarnêræt ajorpasse. Satanase atatagivasse, atatapselo igligudlarninga malligomavasse. Kiglinganit taimna innuartôvok, miksekartometsainangilak; miksekartokanginame illumine, sæglovlune okarangame, pinne okautigiveit: sæglotogame, sæglonerum atatagiva. Uvangale miksekartomik okarama, okperingilapsinga. Illapse kia attautsemik ajortokartunga okautigijomavânga? miksekartomigle okautijarangapse, sôg okperingipissinga? Gudemit pijub, Gudim o-

kausinga nalekpa; nalegomangilassele, Gudemit pinginapse. Judikut kiovæt okautivlugo: Samariamiojomik annernekullukartomiglo taigaptigit, nellagut okangilagut? Jesusib kioveit: Annernekullukangilanga, Atatagale nertorpara, illipsele nachogivapsinga. Nertornartinasuængitunga, attautsible nertornartipãnga, erkartuijovlunelo. Ahamerik, ahamerik okaupapse: okautsimnik malliktub tokko tukkisiniatsengila issokangitomut. Judikut okautivæt: manna kausimavaptigit annernekullukartotit. Abraha tokkovok, nellautaijuttauk, igville okarpotit: okautsimnik malliktub, tokko tukkisiniatsengila issokangitomut. Atataptingnit Abrahamit anginerovit? taimna tokkovok, nellautaijullo tokkogivut. Kanoctiniarpit illingnik? Jesusib kioveit: nangminimnik nertoruma, nertornera piungilak. Atatamale nertornartipãnga, tamna Gudigijasse okarpose illitarinagolo. Uvangale illitarivara Illitarinago okaruma, sæglotunajarpunga illipsetut. Illitarivarale, okausingillo mallikpakka. Atatase Abraha kuviaisukpok uvluksara tækkojomavlugo, tækkogamiuk kuviai-

sutigiva. Judikut okautīvæt: ungnijuñik marroertorlutik tellimaujortuniglo okkiokangilatit sulle, Abrahalo tækovlugo okarpit? Jesusib kioveit: Ahamērik, ahamērik okarpapse: Abraha pilerkartiñago, uvangaitunga. Ujarkeñik tigusivut, milloromavlugo. Jesusele ijerdlune kattimavingmit akkorngattigut annivok. Tamaigivæt tagva.

§. 54.

Joh. IX. 1—41. X. 1—21

Aularamelo innuk tækkova, tautulugane erngniangojok. Illianniartingita apperivæt, okarlutik: Ajokertuijok, kina ajortulliarka, tamnalonēt angajokagiklonēt, tautulugane erngniangongmet? Jesusib kioveit: tamnalonēt, angajokagiklonēt ajortulliangilet, Gudible tattaminiarnartitsiningit sakkijartitaulovlugit tapsomunga. Tillijima tattaminiarnartitangit piniartakka uvlokartillugo. Unuak nelliutsomarpok, pinniarnermik ajorseromarpok. Nuñametillunga sillarsoarmut kaumaniovunga. Taimak okarame,

nunamut oriarpok, nuvaglo ivsomut akkupa, tapsomunga tautungitum ĩsik mingoarpæk. Okautivlugolo: Silloab tessinganut ermigiartorit, (okausek una imaipok: tillit) ermigiartorpok tava, tautulerlune ama uterivok.

Sillellingitale assingitalo tautungitotillugo tækkolauramitsuk okarput: Taimnaungila tuksialauktok iksivavlune? Illangita taimnaujok okautigivæt; illangitale: adsigiva okautivæt. Nangminerle okarpok: taimnauvunga. Tapkoa apperivæt kannok illivlutit tautulerpit? Kioveit okarlune: Inub Jesusemik attiggub, nuvak ivsomut akkupa, tapsomunga ĩsikka mingoarpæk, imaglo okautivanga: Silloab tessinganut ermigiartorit: tagvungalo ermigiartorama, tautulerpunga. Okautivæt: nauk innuk taimna? kioveit: nellovara. Tautulaungitok Farisæerinnut ãtipæt. (Sabbateojorle Jesusib ivsuk sennangmago tautuktilugolo). Farisæerittauk appersorivæt kanok illivlune tautulertok? Kioveit: nuvak ivsomut akkutsivlugo ĩsimnut illiva, ermikamalo tautulerkunga. Farisæerit illangit okarput: Innuk taimna

Gudemit pingilak, sabbate issumagingina-miuk. Illangille okarput: Innuk ajortolik kannok illivlune taimak tattamminiarnartullidlarka? ingmingnut akkerartoput. Tautulaungitok ama appersorivæt, okarlutik: igvit kinnausugiviuk, isikik uitimmagik? kioveit: Nellautaijovok. Judikut tautulaungitok tautuktitaungmet okperingilæt. Tautulertum angajokækit kaikovakit, imaglo appersorpakkit okarlutik: tamna ernerigaptikko, tautulugane erngniangojok okautigijattik? Kannok manna illivlune tautulerka? Angajokækit okarpuk: tamna erngnerigaptigo, tautuluganelo erngniangojok kausimavavuk. Kannorle illivlune tautulertok nellovavuk: kialonet tautuktilermangago nellogivavuttauk. Sorrusiojungnerpok, apperissiuk ingminik kiolune okarle. Angajokækit taimak okarpuk, Judikut erksigigamikit: Judikut ingmingnut okarermetta, tapsominga Kristuscojomik okautaupet, avitsomavlugo kattimavingmit. Tamanna pivlugo angajokækit okarpuk: sorrusiojungnerpok apperissiuk. Innuk tautulanngitok aipeksangannt kaikovæt, okautivlugo; Gude kissiet nertoruk;

iñuk taimna ajortõmet, kausimavavut. Kioveit okarlune: ajortõmangæt nellovara: tamnale nellungilara, tautulaungitunga, mannale tautulerpunga. Ama appersorivæt: kannok pivãtit? kannorlo illivlune tautuktilerpãtit? Kioveit: tagva okautilaukpapse, tussalaungilasse? Sõg amalo tussaromagivise? illipsetauk taipsomunga illinniartitaujomavise? Ningarlutik okarnerlotivæt, imak okarlutik: igvit taipsoma illiñiartigivãtit, Mosesible illinniartigivãtigut; Mosese Gudim okautiva, kausimavavut; Taimnale nakit pingmanget nellovavut. Tautulaungitub kioveit okautivlugit: sunaungmanget? taimna nakit pingmanget nellovissiuk, tagva ĭsikka uitipæk. Ajortulliartut Gudib tussangileit kausimavavut, Gudemigle nalektok, perkojanginniglo malliktok kissiet Gudib tussarpa. Sillarsub kiglinganit tussartokangitsainortok tautulugane erngniangojum ĭsingnik uitangnik. Taimna Gudemit pingikune, taimaitomik ajorsalertok. Kioveit okautivlugo: ajutsainarlutit innujotit [illegible]kertoromavittigut? pingujarlugo annitipæt tava. Pingujarlugo anititanget, Jesuse tussaunalerpok.

Tikkinamiuk, imak apperiva: Gudim Ernginnganut okperpit? Kiova okarlune: okperijeksara nauk? Jesusim okautiva: tækkojet, mannalo okautsigijet tamnauvok. Okarpok: Nalegak, okperpunga, pamangavlune tuksiarvigiva. Jesuse okarpok: Erkartuinerovlunga mattomunga nunnamut pijunga. Tautungitut tautukovlugit, tautuktullo tautukonnagit. Farisæerit neijutut illangita tamanna tussarnaitsuk, apperivæt: Uvaguttauk tautunginavita? Jesusib kioveit: tautungikupse ajortokangikalloarpose; mañale tautukluse okarpose, ajortoerotekangilase.

Ahamerik, ahamerik okaupapse: Sauket iglunganut ittertarvikut ittingitok, assiagulle ittertok, taimna tigliktovlunelo innuartovok. Ittertarvikut ittertok, sauket mianerijigivæt. Taimna itterkova ittertitsijiub, erinangalo sauket tusarpæt, saukeñe kaikoveit attingit taivlugit, añitilugillo. Sauket annititarangamigit, sivorlerivæt, saukello mallikpæt, erinanga illitarigamitsuk. Takkorngartarle mallingilæt, keñalugole, takkorngartam erinanga illitaringinamitsuk. Okautsit tamakkoa Jesusib okautigilerpeit; taipkoale kañok

okautigilaungmangagit tukkisingileit. Amalo Jesusim okautiveit: Ahamērik, ahamērik okaupapse: ittertarviovunga saukennut. Tikkikartiinnanga, tikkilauktut, illunatik tigliktovlutiglo iñuartovut. Ipkoale sauket nalengileit. Ittertarviovunga, Uvapkut itertok pilloridlaromarpok, itterlunelo annilarmelo piksakaromarpok. Tigliktok tigligiartoromavlugo tokkotsartorlugolo asserojartorpok. Uvanga tikkipunga, innogumik namatsainartomik piksakarkovlugit.

Idluartunga Mianersijunga, mianersijub idluartub saukeñe tokkotigiveit. Kivgable attartukab sauket piginginamigit, Amarok aggertok tækkogâmiuk, sauket kemmekpeit, keñavlunelo. Amarkub sauket illangit piveit, illangille aptersardlugit piveit. Kivgarle attartugak kemavok, attartugaugame, saukello issumaginginamigit. Uvanga idluartovlunga mianersijunga, pikkalo illitarivakka. Pimalo illitarivânga. Sorlo Ata tama illitariluarpânga, taimaktauk illitariluarivara, saukello pivlugit innosera tunnivara. Sulle assingiñik saugakotekarpunga, iglomit tamattomanget pingitut, taipkoalo

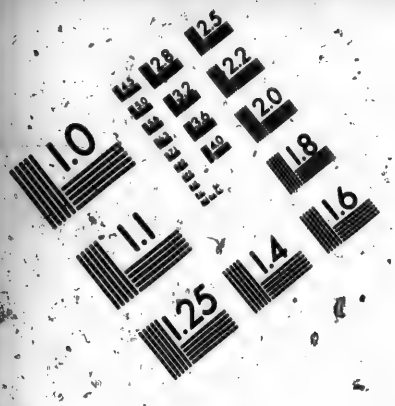

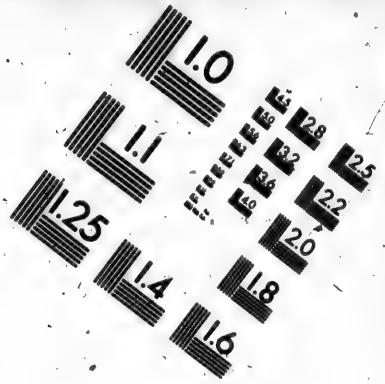

IMAGE EVALUATION
TEST TARGET (MT-3)

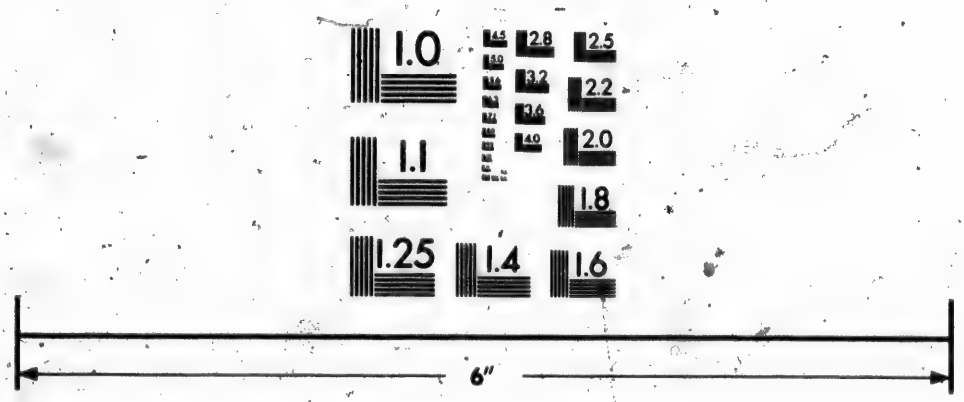

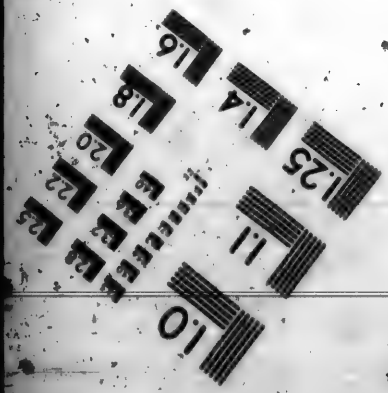

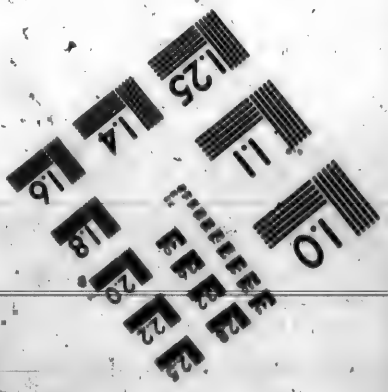

Photographic
Sciences
Corporation

33 WEST MAIN STREET
WEBSTER, N.Y. 14580
(716) 872-4505

tamaunga pititsomarpakka, nippigalo tusagoromarpæt, taipkoalo illunatik attautsimetitaujomarput, mianersijorlo attausiunginarpok. Tamanna pivlugo Atatama nægligivänga, innosera ipperarapko, ama pigekovlugo. Mattominga aksartaungilanga, issumamnigle ipperarpara. Pitsartojokarama ipperarlugo, pitsartojokaramalo ama pigilerlugo. Taimak Atatama perkovänga.

Okautsit ukkoa pivlugit ama Judikut ingmingnut akkerartoput. Taipkoa unnuktut okarput: Annernekulluliksovok, sillaidlune, sõg nalengniarkissiuk? Assingille okarput: Satanasegub ukkoa okauseringileit: tautungitut Satanasib tautuktinajarkagit?

§. 55.

Joh. X. 22—42.

Taipsomanele kattimaviub Jerusalemetub piarerminga nelliutingmet, tagva okkiokpok. Jesusele tagvunga pivok, Salomonim inningane kattimavingmetome arvertarpok. Judikut illuvæt okantigælugo: akkunaka

tarnguivut nokkangatipigit? Kristuscoguit nellagut okautittigut. Jesusib kioveit: okautilaukpapse okperingilapsinga. Atatama attingane tattamminiarnartitama okautigivänga: Okperingilassele, saugakotiginginapse, sorlo okautilaukpapse. Saukama nippiga tussarpæt, uvangalo illitarivakka, taipkoalo mallikpänga, innogutemik issokarniangitomik tunnivakka, asserutsainarniængilettauk, aksartauniatsennangalo taipkoninga. Atataga taipkoninga uvamnut tunnijijok, tamainit angnerovok, Atatamalo a ganginnit aksarnigauniatsengilet. Uvangalo Atatagalo atautsiovoguk. Tamanna pivlugo Judikut ama ujarkennik tigusivut milloromavlugo. Jesusible apperiveit: unnuktunnik ajungitullivigilaukpapse, Atatama perkojangiñik: tapkoa nelliet idluigællugo ujarkennut milloromavissinga? Judikut kiovæt okarlutik: ajungitulliattit pivlugit millorniængilaptigit; Gudele mittautigigangne, innutuinauvlutillo illingnik Gudiotinavit. Jesusible kioveit: Perkojipsingne imak aglaksimangila: Gudiojose okautigapse? Gudim okausingiñik tunnijaulauktut Gudiñik tai-

laungmagit, aglaillo sæglotitau niængilet; Sõg Atatab idluartitanganut nunnamullo tillijanganut okarkisse, Gude mittautigivet, Gudim erngnerivänga okarama? Atatama pinniarningit piniængikukpit, okperinatsengilapsinga; pinniarapkille tattaminiarnartitakka okperissigik, okperijomangikupsinga. Illissimakovlusiuk okperællugolo, Atataga illumnemet uvangalo tapsomanetunga. Ama tigujomagalloarmatsuk annijiarivæt kemekpeit. Jordanim igloanut ama pivok Johannese Babtisiviviniinganut tagvanetuaerlune. Unnuktut tikkipæt okarlutik: Johannese tattaminiarnartitsingikalloarpok; Johannesible okausingit illunatik tamna pivlugo miksekartovut. Taimak pivlugo tagvanetut unuktut okperivæt.

§. 56.

MATH. XVI. 13—28. MARK VIII. 27—38. IX. 1. LUK. IX. 18—27.

Mattoma kingorngagut Jesuse aivok Zesariab Fillippusim iglugaseksuita erkanut. Kissimeolerlune tuksiarame, illinniartingita kissimik neijormatsuk, apperiveit okarlune: Inum Erngninga iñuit kañok okautigivassuk? kinaujorivassuglonēt? Kiovæt okarlutik: illangita Johañeseosugivātit Babtiterijok: illangitale Eliaseosugivātit: ama illangita Jeremiaseosugivātit, nellautaijullonēt iñutokaverngit illanget makkisimajorivātit. Appersorpeit: Illipsele kinausugivissinga? Simonib Petrusib kiova okarlune: Kristuseovotit, Gudib tokkosuitum Erngninga. Jesusib kiova okautivlugo: pillorikpotit Simon, Jonasim erngninga. Uvingub, aublonēt mattominga nellojungnertingilatit, Atatamale killangnetub. Okaupagittauk: Petruseovotit, kairtomut mattomunga tungartitsomarpakka illagēktitakka, tārtorsub pitsartuninget sallaginiængileit. Tuñijomavagittauk killaub nale-

gauninganut perutinnik: nunname kellersutattit illunatik kellersorsimajomarput killangmetauk. Kellerusartattillo illunatik nuñame kellerusarsimajomarputtauk killangme. Illinniartiñe iñerterpeit, Jesuse Kristuseogame uñipkangojomanane inungnut.

Mattoma kingorngagut illiñiartiñe Jesusib okautilerpeit: Iñum Erngninga Jerusalemñut aijuksab okarlune: Aniatitauvlunelo angajokaijeñut ajokertuijorsuinullo, aglangnullo illisimajuñut, taipkonunga kisserngortatoniartub, tokkotitauvlunelo, uvlut pingajuane omaromarivok; angigunagillo tamattominga okarpok: Petrusib ingminut pitipa iñerterlugolo okarlune: Nalegak, Gudib sapputilitit, taimaitomut pekkoñek. Keviardlune Petruse okautiva: Tuñumnut pit satanese, sinnaungasarangga, Gudib pingiñik issumaginginangne, iñuit pingit kisseta issumagilerangne. Innuit kaikoveit, illiñiartinnelo okautivlugit: Uvamnik malligomajok, issumaminik piñiatsengilak, seningajuksaminik, kappiaisutiksaminiglonet, uvlut tamaita ingminut nangmaklugo malliklungalo. Iñoserminik ivlersijok assiujijomarpok: iñoserminigle iv-

lersingitok, uvanga pivlunga, okautsillo tussarnertut pivlugit, iñoniaromarpok. Sillarsoarlonēt tamāt iñub pigigalloaruniuk, tarngninele asseroleruniuk, suksauva? Sumiglonēt iñuk tuñitigijomava, tarngnine ama piulinniarlugo? Uvamnigle okautsimniglo kangusuktok taipkonañe assujut ajortulliartullo kinguvangukattinginne, tamnatauk Innum Erngninget kangugijomarpa tikkipet ãnanaunerminik, Atatamelo ãnanauninganik, Engelit ajungitut illagællugit. Iñuit tamaita akkivigijomarpeit piñiarningiñik. Okautiveillo: Ahamerik okautivapse: tapkoa illangita mānetut tokko tukkissiniængilæt, Gudib nalegauninganik pitsartovlune aggertomik tækkokaratik.

§. 57.

Math. XVII. 1—13. Mark. IX. 2—13. Luk. IX. 28—36.

Taimak okarame, uvlut arvengemit pingajualermetta, Petruse, Jakobuselo, nukkælo Johannese Jesusim illagiveit, ingminullo pi-

tilugit kakkamut kingiktomut tuksiariartordlune. Tuksiartillugo ãnanausijauvok sangañe tækkunartillugit, kenanget tautua ablapsaulerpok, sekkenertut kaumariktigilerpok, añorangillo kaumaridlalerlutik kakkorsidlarpullo apputitut. Kakkorsaijut nunnametut taimak kakkortigijomik sapperput. Ahak, angutik marruk tapsomunga okarpuk, Moseselo, Eliaselo ãnanavaksovlutik sakkerpuk, okalavlutik, Jesusemik tokkojomartomik Jerusalemẽ. Petruselo illañelo uerngarnermut siñilerput, Tuppakamik, kaumarninga tækkovæt, angutiglo tapkoa marruk señianetuk. Tapkoa Jesuse kemẽngmakko, Petruse Jesusemut okarpok: Ajokertuijok, tamanetsainarominarpok. Piomaguit, tagvane pingasunik iñillioromavogut, illingnut atautsemik, Mosesemullo attautsemik, Eliasemullo atautsemik. Okautsiñe kausimangileit, kvaksarnermut. Sulle taimak okartillugo, ahak, nuvujab kaumajub ullikpeit, nippelo nuvujamit tussartaujok, imak okarlune: Tamedsa Erngnera nægliktara, tamna kuviagijara: tamna naleksiuk. Tamaña illiñiartingita tussaramitsuk, pamangalerput kvak-

sarlutiglo. Jesusible tikkipeit, aktorlugillo okautiveit: Makkititse erksiniarase. Uitaleramik, assianik iñuksingilet, Jesuse kissiet tækkovæt. Kakkamille attersaramik, Jesusim iñerterpeit okarlune: Tækkojasse taimna okautiginiarasiuk innungnut, Iñum Erngninga tokkungajuñit makkiterkartiñago. Okausek tamaña illumigivæt, okaratik tækkojamingnik uvluñe taipkonañe. Ingmingnulle appersotivlutik: kañok tagva tokkungajuñit makkinek? Illiñiartingita apperivæt, okarlutik: sõg aglangnik illissimajut okarket, Eliasemik sivorliovlune tikkitsomartomik? Jesusible kioveit okautivlugit; Ahaila, Eliase sivorliotivok, tamaitalo idluarsivlugit. Okaupapsele: Eliase tikkissimajok, illitaringilælle, issumamingnut pidlarpæt, sorlo taimna pivlugo aglaksimavok. Taimaktauk Iñum Erngninga taipkonanget, kappiaisuktitaujomarpok, nachogilugolo, sorlo aglaksimavok. Tava illiñiartingita tukkissivæt, Johañesemik Babtiterijomik okautingmagit.

§. 58.

MATH. XVII. 14—21. MARK. IX. 14—29. LUK. IX. 37—43.

Uvlub aipangane, kakkamit attersarmetta, iñugaseksuit pārpeit. Illinniartiñe kemelauk tatik tikkingmigamikit; taipkoa iñugaseksuit aglangniglo illissimajut illumaveit appersotijut tækkoveit. Iñuille illunatik Jesuse tækkogamitsuk, kakkiladlarput, nellipsarlugolo sallutipæt. Aglangnik illissimajut apperiveit: Suna appertsotigivissiuk illipsingnut? Iñugaseksuit illangeta tikkipa, ittiganginullo pamangavok okarlune: Nalegak, erngnera napkigiuk, erngnetuarigapko; añernekullulik okajuitok, illissimailingajok. Añernekullub tigulerangago tuavilune niplialerpok, aulajartidlalerangago korlialerpakpok, nerkolārlarmelo perlilerpok; aulajartidlalaurangamiuk keta kemalerpakpa: Illiñiartingnut ātautipara, tuksiarleitalo añititaukovlugo, ajorpæt. Jesusib kiova okarlune: Tata ukkoa okpingitut mumiksimajut kinguvangukattigēt, kañok

sivitutigijomik neijorniarpapse? kañorlo sivitutigijomik keñugitigængipissinga? Erngnerit kailaurnk uvamnut. Jesuse, tikkilermago tækkovlugo, añernekullum imuk tuavi aulajartidlarpa, nunnamut orrovok, aksakarlarmelo korlialilarmelo. Anguta Jesusim appeiva: kanga imailerka? Okarpok: kigliminit. Uñuktuniglo orrutipa ikkomamullo iñamullo, tokkonasuardlugo: Ajungikungne, napkigilertigut piulilutalo. Jesusim okautiva: okpertuksanguit! okpertuñe ajornartokangilak, tamaita ajungileit. Tuavilune sorrusib tapsoma anguta niplialerpok, kugviornermut okarlune: okperpunga, nægliktok Nalegak, okpingilusimnit piulinga.

Iñuit akpangerlutik nellipsarmatsuk, Jesusib tækkogamigit, añernek ivsornartok iñerterpa, okautivlugo: okajuitok tussangitorlo añernekulluk, okaupagit: annit omanget, kingorngagut itterungnerlutillo omunga. Niplialerpok tava, aulajartidlarmilalo añivok. Iñuk tamña tokkojutun-ilertok, unnuktullo tokkojok okautigivæt. Jesusim aggangittigut tiguva, makkitilalo. Makkipok tava. Sorrusek tamna tagvainak piungnerpok, tam-

nalo angutanut Jesusib tunnigiva. Gudib pitsartudlarninga tattaminiarivæt illunatik.

Iglomulle Jesuse pingmet, illinniartingita, kissimik tikkipæt okarlutik: sõg uvagut annitilugo ajorpittigo? Jesusible kioveit Okautivlugit: okpinginapse. Ahamerik okaupapse: Senfkornetut (taimna ipok perorsiavinek mikkinersak) okpernekalerupse, kakkamut omunga okartuinariakarpose: tagvanget nukterit taikunga! nukteromarpok tava, ajugakaraselo. Imaitulle anernerit anititaungilet, kissiane tuksiarnermullo nerringinermullo.

§. 59.

Matth. XVII. 22—27. Mark. IX. 30—32. Luk. XI. 43—45.

Tagvanget aularamik, Galilæa apkotigivæt: Inuille kausimakojomangileit. Jesusible tattamminiarnartitangit illunatik tattamminiaringmagit; illiniartinne ajokertorlugit okautiveit: okautsit ukkoa tussajasse omaminterissigik: Innum Erngninga pititaujo-

marpok iñuit agganginut, taipkoa tokkotsomarpæt; tokkoppatsuk, uvlut pingajuanne makkitsomarivok. Okautsille ukkoa nellojungnængileit, nellorugillo tukkekartingileit. Kiksadlalerput appertsorlugo ajorpæt.

Kapernaumut pingmetta, kenaujeñik kattersijut (kattimavingmut) Petruse tikkipæt, okarlutik: Ajokertortipse tuñivangila kenaujak (kattimavingmut)? okarpok: aukak. Iglomut ittermet, Jesusim ingiarpa okarlune: Simon Petruse, kañok issumavit? kikkunit attangit nuñametut tuñergut kenaujet pivittigik? kittorngamingnit tækkorngartennilloñet? Petrusib kiova: Tækkorngarteñit. Jesusib kiova: kittornget tunnijariakangilet. Ningarkoñagit iñab siñanut ainiarit, ningitsartorit, sivorlek aulisegak kakkiuk: aitartigungne, Statermik (kenaujamik) nachvaromarpotit, tamna tuñiuk pivlungalo pivlutillo.

§. 60.

MATH. XVIII. 1—35. MARK. IX. 33—50. LUK. IX. 46—50.

Iglomelune illiñiartiñe apperiveit: Sumik illipsingnut okâlaukkise ingeravluse? Niplingilelle: ingeravlutik inguningnut okaramik kinakkiak illatik anginerojomartomik. Omettingita erkainingit Jesusib kausileramigit, ingilerpok, arkungemit aggartut kaikoveit, okautivlugit: Illasse sivorliojomajok kinguvaromarpok, illunatiglo kivgaromarpet. Apperivet okarlutik: kina angmerova killaub nalegauningane? Nutarak Jesusib kaikova, akkorganullo pitipa, kunikdugolo okautiveit: Ahamerik okautivapse: utteromangikupse nutakkatullo ingikupse, killaub nalegauningamut piomangilase. Ingminik otunak nutakkatut mikilertok, angmerovok killaub nalegauningane. Imaitomik nutakkamik illelliortub attimne illelliorivänga. Uvamnigle illelliortub kissima illelliunginivänga, uvamnigle tilliklertok illellioriva.

Johañesible okautigilerpa okarlune: Ajokertuijok, angut tækkovavut, atterne añernekullungnik añititsijok, malligatalo: iñerterpavulle mallingimattigut. Jesusele okarpok: iñerterinasse. Tattamīniarnartitsijokangilak attimne, tuavilune oliakattarlunga. Uvaptingnik akkerartungitum illagivatigut.

Ama okarivok: Ahamērik okautivapse, ermusiarsungmik imalingmik illipsingnik immertitsijok attimne, Kristusim illiniartigigamise, akkengartauniængilak. Uvamnullo okpertut ukkoararsuit, illanganik asserortitsijomut idluarnersauvok, asserorterviub ujarkamik kongesingagut nivingaiviogune, immarbingmullo ittinersamut ippitilugo. Kappianamek sillarsoarmiut asserortaijut pivlugit. Asserortaijokaromarpok: kappianamek iñuk taimna asserorterijok. Aggakpille asserorpattit, nakkarkit egilugillo. Illingnut ajunginersauvok, illakungorlutit innogutemut itteruit, marrungnit aggakarnermit, ikkomamut kamitsuitomut egitaunermit: Taingane kuglugianget tokkoniængilak, ikkomangello kaminiarane. Ittikkavittauk as-

serorpattit, nakkarkit, egilugillo. Illingnut ajunginersauvok, tussiælutit iñogutemut itteruit, iglugenik ittiggakarnermit, ãniatitsivingmut egitaunermit, ikkoñamut kañitsuitomut: Taingane kuglugianget tokkoniængilak, ikkommangello kañiniarane. Ĩsivittauk asserorpattit, peruk egilugolo. Illingnut ajunginersauvok, igloinarmik ĩsekarlutit iñogutemut itteruit, marrunguit ĩsekarnermit, ikkoñamullo kammitsuitomut egitaunermit: Taingane kuglugianget tokkoniængilak, ikkoñangello kañiniarane. Illunatik ikkommamut tarretitaujomarput, tuñitiksello illunatik tarriomut tarretitaujomarput. Tarriok ajungidlarpok: tarriorle pitsartueroppet sumut ama pitsartutitaujomarpa? Illipsingne tarriokarniaritse, ullapirsautekakattigĕkkuselo illipsingnut.

Ipaksileritse, makkoarsuit illanget nachoginasiuk. Okaupapse: Engelingita killangmetut Atatama killangmiub kĕnangu tekkunetsainarpet. Innuu Erngninget piulijartorpeit tamaita tañarsimajut. Kuñok issomavise? Innuk ungniakattartunnik tellimertorlutik saugakutekarune, tapkoulo il-

langet taīnarpet, ungniakattartut sittamertorlutik arvengemillo tellimartut kemmegajangileit kakkeīnut, tammartok kenneriarajangilaʔ Nenniguniuk, ahammerik okautivapse: tamna kuviasisutigiluarpa assinginnit ungniakattartunnit sittamertorlutik arvengemillo tellimartunnit tammarsimangituīnit. Taimaktauk Atatapse killangmiub taīnarkonginiva ukkoararsuit illanget. Kattanguvit idlnigiludlarpattit; kissivit nellipsaruk, iīnerterlugolo kissipteolutik. Nallekpattit kattangutit ākigērpok tava. Tussangipattille, attautsemik marruugniglonēt illakarlutit aingmigisse, okausisse okpernarkovlugit, marrolutik pingasulnselonēt okalerupse. Tussangipasse, illagēktunnut okarina, illagēktulle nalengippagit, nellojorællugo, Zoelnerijorælluglonēt. Ahaīnerik okautivapse: kellersutasse nuīname, kellersoraimajomarputtauk killangme, kellerusartassele nuīname kellerusaromarputtauk killangme. Ama okaupapse: marruk nuīname illagēkuīlik, sumiglonēt tuksiaromavlutik piomajattik pilarpæk Atatamnit killangmiomit. Marruk pingasullonēt attimne kattimajarangetta, akorng-

antesomarpunga. Petrusib apperiartorpa okarlune: Nalegak, kattanguma idluigiludlarppanga, iḍluiningit kapsiarterlunga issumagijungnereksarivakka? arvengemit aggartuñik namaka? Jesusible kiova: okautingilagit arvengemit aggartunnik kissiane uñuktovaksoarnik, 490 nigle. (imaipok iñuit ungnijut tellimello avatingit navlugit) Tamaña pivlugo killaub nalegauninga attañertun-ĩpok, taipsoma kivgene kiglissiñialerpeit. Kiglissiñialermagit, illanget sakkerpok, akkiliksalik attañerminut 10000 denik kenaujeñik. Akkiksakalaungimet, attañinget tamna pissiñiutaukova, nullianiglo, kittorngangiñiglo, perkotingiñiglo tamaiñik, akkillertaujomavlune. Kivgab tamna pamangavigivlugo mañigoerkovlugo okautiva: Attañek, ningarinanga, tamaitu akkilleromarpakka illingnut. Kivgab tamna attanninget nãpkigilerpa, aularkovlngolo akkillerkojungnerpa akkiliutikseñik. Kivgak tamna aularpok, añigame, kivgaukattime illanget naipipa tamakisimajiñe kenaujeñik ungnakattartuñik tellimertorlutik. Tiguva tagva, kimillugolo okautiva: akkillieksettit uvam-

nut akkilikit. Kivgaukattinget pamangavlune: tuksiarvigiva, okarlune: ningarinanga, tamaita akkilleromarpakka illingnut. Aipale piomangilak, parngnanersimavingmut ittertitsartorpa, akkillieksangit tamaita akkillerkartiñagit. Kivgaukattingita tamaña tækkogamitsuk, kiksalerput, tamaitalo tækkojattik okautigiartorpeit attannermingnut. Attañinget kaikova okautivlugo: kivgakullovotit akkillieksettit uvamnut tamaita issumagijungnerpakka, tuksiarvigigamga: kivgaukattillo napkigijeksaringilet, sorlo näpkigilaurapkit? Attanninget kañingaumajarvigiva ãnjatitsijomut pitilugo, akkillieksangit tamaita akkillerkartiñagit. Taimaktauk Atatama killangmiub piomarivãso, omættipsingne kattangutipse tamarningit issumagijungnerniængikupsigik.

§. 61.

Luk. IX. 51—56. 61, 62.

Kangattartauviksãne nellintilermet, kajusimalerpok Jerusalemmut aijomavlune. Sivor-

likseñe tilliveit. Tapkoale Samarittit iglugaseiñut siñiktarviksarsioriarpæt, taipkoale sinniktarkojomangilæt, Jerusaleñut ingeralermet. Illiñiartigik Jakobusiblo Johañesiblo tamanna tussaramiko, okarpuk: Nalegak piomaguit, okaromavoguk sorlo Eliase, ikkoña killangmit kattekkovlugo nungukovlugit. Jesusible keviardlugik innerterpæk, okarlune: Annernerub nelliakita kittorngaringmattik kausimangilatik? Innum Erngninget asseroriartungileit innut tarngningit, piuliartorpeille. Iglugaseinnut assinginnut aivut.

Ingeravlutik okartokarpok: Nalegak, malligomavagit; sivorlermik perkoginga, iglomiukattikka sorerutiksamik okautiartorkovlugit. Jesusible kiova: aggangminut tigusijok sennajeksaminik keviarlunelo, idluangilak sulle Gudib nalegauninganut.

§. 62.

Luk. X. 1—24.

Mattoma kingorngane ungniakattartunnik pingasuertorlutik tellimaujortuñiglo as-

singit illiñiartingit Nalekab añeriveit, marroterkattardlugit tilliveit, iglugaseksoarnut nuñeñullo nellipsaromajaminut sivorliotipeit, okautivlugit: kattersivik angidlaralloarpok, kattersijulle ikkidlarput. Taimak pivlugo kattersiviub naleganganut tuksiaritse, kattersijukset tillilugit kattersivinganut. Aileritse, ahak saukettut tillivapse amarkut akkornganut. Põkarase, ikpiarsulijaraselo ittiggagusijaraselo iñungniglo sallutitsiniarase ingeralluse. Iglomut itteraigupse imak okaritse: iglo una ullapirsautekarle. Tagvane ullapirsautekaromajomik innukarpet, okausisse ullapirsautelik taipsomanetuaromarpok. Imaitokangipelle, ullapirsautipse uttervigiomarivãse. Iglome taipsomanetsainaritse, nerkiksangiñik nerriluselo iñeritse: Señamajok akkilleriakarmet. Nukterniarase iglunnut tamaiñut. Iglugaseksoarnut pigupse, illelliorpasse nerritse tagvane nerkiksangiñik. Tagvanetullo kañimajut iñuliniarsigik, okautigissigiglo: Gudib nalegauninget palliuvigivãse. Iglugaseksoarnulle itterupse, illelliungippasse; iglut akkorngattigut annitse, okarluselo: sangit aglæt pejarpavut il-

lipsingnut, iglugaseksoapsingnit aktoajut uvaptiñgnut. Nellutsengilasele, Gudib nalegauninget palliuvigimalaukpäse. Okaupapse: Sodomamiut uvlut nagatiksangañe pidlartaunikinersaujomarput iglugaseksoarnit makkonanget. Kappianamek, Korazin, kappianamek Betsaida! Tirusemelo Sidonemelo taimak angitigijuñik tattaminiarnartitsiguma, sorlo illipsingne, itsak kakkialernermut pöksatuinarnik añorakamerungnerajalauktut arsameniarlutik. Taimak pivlugo erkartuivingme ipkoa Tirusemiut Sidonemiullo pidlartaunikinersaujomarput illipsingnit. Kapernaume! kangattarsimajotit killak tikkilugo, nettekangitomut kanunga ajektortaujomarpotit. Illipsingnik tussartub tussarivänga; illipsingniglo nachojub nachogivänga: uvamnigle nachojub nachogivatauk tilliklertok uvamnik. Ipkoa ungniakattartut pingasuertorlutik tellimaujortullo illinniartut kuviaisuklutik tikkinamik, okarput: Nallegak, amnernekulluillo aglæt nalekpätigut, akkit pivlugo. Okautiveit: Satanase tekkogalloarpara kattektok killangmit sorlo kaumalak. Ahak, pitsartutilauk-

papse, kuglugiaraluit kesuktut, Scorpionillo tokkonartovit tullerarkovlusigik, ningarosuktublo pitsartuninganullo tamaiñut nalegautilaukpapse, suniatsengilãselo. Añernerille idluiluktut nalengmasse, kuviaisutiginasiuk: makkoale kuviaisutiginersarissigik attisse aglaksimangmetta killangme.

Taipsomane Jesuse annernermigut kuviaisukpok okarlune: Atatak killaublo nuñablo nalegangæk, nakorivagit, tamanna illissimajuñut sillatojuñullo angigutsutigigangne, nutakkeñulle nellojungnertijutigigangne. Ahaṁerik, Atatak. taimak sangne idluarijet. Tamaita Atatama tuñiveit uvamnut. Erngnermik kimik kausimajokangilak, Atatab kissime kausimava: Atatamiglonẽt kimik kausimajokangilak, Erngnerub kissime. Erngnerublo nellojungnertitsomajangita nellungginivæt. Illiniartinne savigivlugillo okarpok: pillorikput ĩsit tautuktut tautuktapsingnik. Ahammerik okautivapse: nellautaijut uñuktut attañiojullo tautuktapsingnik tækkojomalaurivut, tækkonagolo, tussartapsingnik tussaromalaurivut tussarnagolo.

§. 63.

Luk. X. 25—37.

Ahak, Aglangnik illissimajok nikovipok, oktorlugo okarlune: Ajokertuijok, sumik pinniarlunga, innogutemik nungusuitomik kingormgutilugo. Jesusible kiova: perkojangiñe kañok aglaksimava? kañorlo attuarpigit? Kiova okarlune: Gude Naleket nægligijeksarivet, omsettingnut tamanut, tarngningnullo tamanut, pitsartunermullo tamainnut, issumangnullo tamaiñut. Innkattillo tuglet illiktut nægligijeksarivet. Jesusible kiova: Kiolorikpotit, imailiorit innojomarpotit. Taimanale idluartorilerame, Jesuse apperiva: kina tuglerivigo? Jesusible kiova okarlune: Innuk Jerusalemit taunnunga Jerichomut attarpok, innuartut taimna opingarpæt; annorerdlugo annaudlarlugolo killerpæt, tokkokaseklugo kemekpæt: Illanget ajokertuijub taunnunga ingerajub tækkogamiuk, kangerpa. Taimaktauk Levitib (ajokertuijut ikkajortingita illanget) tagvunga pijub, tikkinamiuk, tækkovlugo, kangeriva:

Samariamiuble ingerajub tikkilerpa, tækkogamiuk nãpkoariva, nellipsarlugo killingit mangipsertorpeit, napartub orksoanik, weinemiglo kuverivlugit killingit, nersutiblo kangaaut illivlugo, iglonut siñiktarvingmut ãpa, tagvane udsertorpa. Kaulermet, aularomagame, kenaujæk marruk sakkerpæk, tunnivlugiglo sinniktarvium innuanut, okautivlugot udsertoriuk, uñunersennik illagungne, akkilleromarpagit, ama utteruma. Kannok issumavit? pingasut taipkoa illanget kina innuartut killertigilauktangita innukatigællugolo tuglerivauk? Kiova: tapsominga nãpkigosuktok. Jesusim okautiva: imailioriartorit.

§. 64.

Luk. X. 38—41.

Tagvanget ingeravlutik, iglugaseñut niuverviktalingnut itterpok. Arngnak tagvanetok, Marthamik attelik, tapsoma itterkova iglominut. Nukkakarivok Mariamik attelingmik. Tamna Jesusim ittiggangita sangañut ingipok, okalatillugo nalegiarpa. Mar-

tale omaridlalerpok kivgartoromavlugo. Jesuselo tikkipa, okarlune: Nalegak adsigegiviuk, nukkama kissima kivgartortim̄anga? okautiuk ikkajorkovlunga. Jesusib kiova, okautivlugo: Marta, Marta issumatsarikpotit omarikpotit. Attausiotsinek pijariakarpok: Mariab añerimava ajunginersak, tapsominga aksartauniatsengilak.

§. 65.

Luk. XI. 1—13.

Illãne tikkitamine tuksiartok. Sorermet, illinniartingita illangeta okautiva: Nalegak tuksiarutiksamik ajokertortigut, sorlo Johannesim illinniartinne ajokertorpeit. Okautiveit: Tuksiarupse, imak okaritse: Atatavut killangnutakkit nakorijaule; nalegaunĩt kaigiarle; perkojattit mulliktaulit nuñame, sorlo killangme; uvlome piksaptingnik tuñittĩgut; ajornivut issumagijungnerkit, sorlo uvagut uvaptingnut ajortut issumagijungnerpavut; oktorlungnartomut pitinnata; piulittigulle ajortuñit.

Okautiveittauk: Illapse kia, næglingniktomik illæñarnerijakarune, unnuab kerkane imak okautiartoruniuk: nægliktara illæñarijara, taukteliksarsilaulanga niakojeñik pingasunnik, nægliktama illæñarnerijarma tikkimanga, nerkiksak ajorpara: Illuanetub kamanget imak kioniarpauk: Siñiktailinanga, ubkuak parngnanersimangmet, kittorngakka illagivlugit innilangavunga. Taimak pivlugo makkinermik sappersertorpunga, tunnivlutit niakojennik! Okaupapse: makkitsomangikune, niakojennik tunnivlugo illæñarnerigamiuk: tava makkilarpok, iktoritailune tuksiarvigingmago sorrerane, piomajanganik ajortanganik tunnilarpa. Okaupapsetauk: tuksiaritse, tuñijaujomarpose. Kenneritse, nennisijomarpose. Sopalugitse, ubkuerutsaujomarpose. Kennujok pilarpok, keñajok nachvalarpok, sopaluktorlo ubkuerutsaularpok. Kia illapse, angune erngningat kakkojamik tuksiarvigippago, tuñiñiarpauk ujarkamik? Mingeriavinermigloñet tuksiarvigippago, kuglugitsamik tuñiñiarpauk? Mañingmigloñet tuksiarvigippago, tunninniarpauk Skorpionemik tokkonartomik? Illipse nauk-

ajortose, kittorngasse tunnergutiñik ajungitunnik tuñiñiarapsigik: anginersamik Atatapse killangmetub tuñiñiarpeit Añernermik ajunginermik tuksiartiñe.

§. 66.

Luk. XI. 37—54.

Taímak okartillugo, Farisæerit illangeta nerriartorkova ingminut, uvlok ketterarmet. Jesuse itterpok, nerrimavingmut ingidlune. Ubvarsimanañe nerrijomangmet Farisæerib tækkogamiuk, tattaminiarpok idluarinagolo. Nalekable okautiva: Illa illipse Farisæerit ermusiarsuillo pogutello sillatatigut sujungaitikalloarpasse, illusele ullipkittarput ajortuñik piomanermiglo. Okorse sillaitose! sillata sujungaipet, illualo ivsornaitorivissiuk? Sillatanik pingortitsijub pingortinginivauk illua? Ahak, perkotipsingnit tuñiñiarsigik aglujunnut, illunatik sujungailarput illipsingnut. Kappianamek okorse Farisæerit, Minzelo, Rautelo nunnab perortungit tamaita tellimaujoetta aipanga tunnigapsiuk attan-

niojunnut, idluarnerlo, Gudib næglingningalo sennerkopasse. (issumaginagiglo) Tamakkoale pinniarlugit pijeksarivasse, ipkoale ipperarnagit. Kappianamek okorse Farisæerit! illinniarvingme ungalliujomavluse, iksivautet issungit attoromagapsigik, sallutitaujomavluselo innungnut niuvervingme. Kappianamek okorse Aglangnik illissimajut Farisæerillo, takkormortose! Illuvertitut saumajotun-inapse, innuit kangittigut pissuktut kausimannagit. Tagva Aglangnik illissimajut illangeta kiova okautivlugo: Ajokertuijok tamakkonunga okautsinnut suadlarpaptiguttauk. Kiova: kappianamektauk illipse, Aglangnik illissimajut! innuit kappiaisuktinapsigik nangmageksennut aktornartunut, illipsele nangminek tamakkoa aktoromangilasse aggangnut attautsemullonêt. Kappianamek illipse, nellautaijut illuvilliortasse, angajokapsele sivorlipse tokkotipeit. Makkoninga nellunaijaivose; angajokapse pinniarningit malliklugit pigivose: ipkoa nellautaijut tokkopeit, illipsele Illuvilliortasse. Tamaña pivlugo Gudib sillatuninga imak okarpok: Nellautaijut tillijello tillijomar-

pakka taipkonunga, taipkoa illangit tokkotsomarpeit, illangillo unangmilugit: nellautaijut illunarsoangita aungit kinguvangukattigenut taipkonunga akkinniartaukovlugit, kovijangit sillarsub kiglinganit, Abelim aunganit aglæt, Zachariasiblo aunga tikkilugo, imna tokkotanget altarib kattimaviublo akkorngangne. Ahamerik okaupapse: kinguvangukattigenut ukkonunga akkiñiartaujomarput. Kappianamek okorse Aglangnik illissimajut, illissimanartub peruta pelaukpasse. Illipse ittertisinase, itteromajullo itterkonginapsigik. (Gudib nalegauninganut) Taimagle okautingmagit, Aglangnik illissimajut Farisæerillo pinniarpalliadlarpæt, okausiksarsiorlutik. Allaperngarpæt, okausinginnik passitiksarsioromavlutik tapsomunga.

§. 67.

Luk. XII. 1—59.

Tagvanetillugo, innugiartorsuit tikkipæt, tausendekartut kattimalerput, ingmingnut tullerakattaulutik. Illinniartinne Jesusib

okauterkarpeit: Farisæerit kakkojangita sernautiksanginnik tamedsa takkormorninginnik, illimasugitse. Ijekartortut illunatik sakkijaromarput, angigutsutit illunatik nellonalungilet. Tamanna pivlugo tãrtome okautilauktasse kaumajome tussartaujomarput, inninelo assipsingnut issivsutigilauktasse okautaujomarput iglut kanginne. Okaupapsele, nægliktakka, erksiginiarasigik timinik tokkotsijut: kingorngagut sapperput. Sivoragijeksapsingnigle okautijomavapse: Tamna erksigissiuk, tokkotsigune, pitsartunekarpok ãnianartovingmut egitsinermik sappingitoktauk. Ahaila, okaupapse: tamna erksigissiuk. Kutsertet tellimet akkekarpangilet kẽnaujennik marrungnik? Unẽt taipkoa illangalonẽt Gudib puigungila. Nutsesetauk illunatik kittissimagivut niakopsingne. Tamanna pivlugo erksiniarase, kutsertavaksoarnit ajunginerogapse. Okaupapsele: Uvamnik okausilik iñungnut, taimnatauk Innum Erngninget okautiginiarpa Gudim Engelinginnut. Iñungnulle missiutilik uvamnik, taimnatauk missiutaujomarpok Gudim Engelingiñut. Okautsemik idluangitomik okau-

telik Iūum Erngninganik, issumakarviojungneromarpok. Aĕrnermik ajunginermik okautelulik, issumakarviojungnerniængilak. Illinniarvingmingmulle, attaĕrsoarnullo attanniojunullo ătippasse; sivoraniarase kanoĕtomik sumiglonĕt okausiksakarapse kigusiksakarapselo: Annernerum ajungineram ajokertorniarmasse nellunaikutame taipsomane okausiksapsingnik. Innuit illangeta, angutim okautiva: Ajokertuijok, angajuga okautiuk, kingormgujeksavuk, avekovlugo uvaguk. Okautivale: innuk! kia kiglissiniartuksautipănga illiptingnut, kingormgujeksatik avekovlugit? Okautiveit tava: Agluitsomannermik udsertoritse: Perkutivaksuit innum innotigingileit. Adsigemik mattominga piveit okarlune: Angumik agluitokalauktok, tapsoma perorsevinga perorlarikviovok, illumigut imak issumalerpok, okarlune: kannok pinniarlunga, perorseakka kattiteksakka inniksakangimetta? imak pilaunga okarpok: kematullivikka serkomilugit pinniarpakka, angijororiarlugit senajomavakka, perorseakka tamaita perkotikkalo kattitsomavakka takkaănunga, tarngnimnullo imak

okaromavunga: nægliktara tarngninga piksakavaksoadlarpotit okkiut uñuktut: kikkalerit, nerrilutillo imerlutillo kuviaisugit. Gudible okautiva: sillaitoaluk! unnuak tamaña tarngningilarpotit, kia piksariniarpagit kattilauktattit? Taimaktauk-inivut perkotinik kattersijut, agluinatiglo Gudeme.

Illinniartinne okautiveit: tamaña pivlugo okaupapse: Inosisse pivlugo siarklerniarase, nerkiksapsingniglonet, timipselonet añoraksanginnik. Inosek ajunginerovok nerkiksennit, timelo ajunginerovok añoraksennit. Tulluket nautsertorissigik, karngatitsingilet, perorseeksennik kattersinatiglo, kematullivikaratiglo illiorkavikangilet, taipkoale Gudib nerritipeit. Tingmitsennit kañok angitigijomik ajunginerovise? Kia illapse ingminik uiguksersiva tallitut takkitigijomik attautsemik, nauk siarklerutigigalloarpa. Mingnek ajorupsiuk, sõg assia siarklerutigivissiuk? Paunaujaujartut tækkunarsigik kañok perortut, senangilet peraingilellonet. Okaupapsele: Salomolonet piñarnadlartok taipkoa illangatitut añorariksimangitok. Iviksuket nunnametut Gudib taimak piñarnartinamigit

uvlome perortut, kaupello kieksaumut egiteksaumettä, anginersamik illipse añorartitsomavãse, okpernekitose tagva! Tamana pivlugo illipse okarniarase, sumik nerkiksakaromarpose, sumiglonĕt imiksakaromarpose, siarklerniarase. Makkoa tamaita sillarsub inungita okpingitut nellojullo piñasuagatuariveit. Atatapse killangmetub kausimavãse, taimaitomik ajorsartose. Gudible nalegauninga piñiarkarsiuk, tamakkoa tamaita pilarpasse. Erksiniarase, okorse illagĕktuarsuit, Atatapse idluariva tuñivluse nalegaunerminik. Perkutisse pissitigissigik, aglujunnut tunnilugit. Põksiniaritse pitokaungituñik, perkutitoniardluse killangme asserojuitunnik, tigliktit sappertangiñik, kaurulillo asserojuireksangiñik. Perkutipse ueijugangit omættipsetauk neijorivæt. Makkitipsigut ketterusiaritse, neñeroasselo ikkingmilit. Innuit adsigissigik, nalekamingnik neriuktut nulliarelitainartut nerrimarvingannit aggilertomik: tikkipet, soppalulerpello, upkuerutisarlugo pilarpæt tuavilutik. Kivget imaitut pilloridlarput, Nalekab tikkipagit pigartut. Ahnmerik okaupapse: nerrimavingme iksi-

vakojamarpeit, sailiserlune nangminerlo kivgartoromarpeit. Pigarviub aipangane, pigarviublonēt pingajuane tikkipagit imailiortut, kivget tapkoa pillorikput. Tamannale kausimalerissiuk. Tigliktub tigligiartorvinga iglum iñuet kausimaguniuk, pigaromavok, iglominut itterkoñago. Tamanna pivlugo illipsetauk oppalungersimatitse: Iñum Erngninga tikkitsomarmet uvlub nellunaikutangane neriuvigingitapsingne.

Petrusim okautiva: Nalegak, adsigēktomik mattominga kissipta pivittigut, makkoalonēt tamaita pivigit? Nalekab kiova: piariakarpok nertornartomik sillatojomiglo pairsijomik, taimna kivgaminut Nalekab pairsisungotimago, piksangiñik tuñekovlugit nellintileranget. Kivgak taimna pillorikpok, imailiortok Nalekame tikkippago. Ahamerik okautivapse: perkutiminut tamaiñut pititsomarpa. Kivgarle taimna omamigut imak issumalerune: Nalegara killamik tikkiniængilak, kivgello angutit arngnello añaudlarlugit, nangminerlo nerrivlune imilarmelo tallardlune: Kivgab tapsoma naleganga tikkitsomarpok uvlome ipsoma neriuvigingitangane, uvlublo

nellunaikutangane kausimangitangane, asserorlugo pinniarpa naleganget, sokkosijuingitut okpingitut illagillugit akkivigijomarpa. Kivgarle Nalekame perkojanganik kausimajok, piñialaurane, perkojangalo mallingnago, unnuktunnik añaujaujomarpok: perkojangæniglo kausimangitok, annaujariakartomik piñiarame, ikkituñik añaujaujomarpok. Unnuktunnik tunnijaujok, tapsomanget uñuktunnik keñerviojomarpok. Ikkoñamik ikkitsiartorpunga nuñamut. Kañoktok mañakut ikkoalarluarpet! Babtijomut Babtitaujariakarpunga, sivoravunga namaksilerkartinago. Nuñamut tikkinasugivissinga, iñuit Illagëktiniarlugit? okaupapse, aukak, ingmingnut aknerartutijomarput. Mattoma kiugorngane tellimet iglome attautseme ingmingnut akkerartutijomarput, pingasut marrungnut, marruglo pingasunnut, anguta akkerartoromarpok erngnerminut, erngnerlo anguminut, arngna paningminut, pannik arngnaminut, sakke ukkoaminut, ukkoarlo sakkiminut.

Ama iñungnut okarpok: nuvujamik tækkojarangapse unanget nikovitomik, tuaviluse okarpose: sillarnerludlarniarpok; taimailer-

pok. Uarngnerluaranget okarpose: kissidlaromarpok; taimailerporlo. Takkormortose, nunnalo killaglo kañoeniarmangangnik illissimavasse; sogle tamaña nelliutok illissimangilasse? illupsingnelonĕt sŏg idluartok issumagingipissiuk? Illingnut akkerartortok aiparigungne erkartuijomut, ingeralutik saimarsarniaruk, kiglissiniartomut pittitaukonnæk, kiglissiniartublo parngnanersimavium udsertortinganut uñertotaukonnæk, tapsomalo udsertortub parngnanersimavingmut egippattit. Okaupagit tainganget añititauniængilatit akkillerkartiñagit kenaujet naggatiksanget.

§. 68.

Luk. XIII. 1—9.

Taipsomane neijutut illangita okautivæt Galilæamiunnik, taipkoa aungit Pilatusim akkutsiveit tuñergutingiñut. Jesusib kioveit okautivlugit: Galilæamiut ipkoa ajortulliarneronasugivissigik Galilæamiunnit assingin-

nit tamaiñit, taimak pidlartaungmetta? Aukarpunga. Okaupapsele sagiarniængikupse, tamapsetauk taimak asseroromarivose. Arverterngemit pingajoartut ipkoa nuvogusek-sub Silloametub orrovigijangit tokkodlugit, ajorneroṇasugivissigik innungnit assinginnit tamainit Jerusalemmetunnit? Aukarpunga. Okaupapsele: sagiarniængikupse, tamapsetauk taimak asseroromarivose.

Mattomingale adsigĕktomik okautiveit: napartok Feigsliksak iñub perortipa Weinekarviksamut kakkaminut: Paungarsioriaramiuk, nagvangilarle. Weineliksamik perorsevilliortomut okarpok: Ahak, aujet pingasut napartok tamna nellipsakattardlugo paungarsiorialauktara, nagvarnanga: kippiuk, sŏg iñekarpa sullinane tamane? Taipsoma kiova okautivlugo: Nalegak, taimailingalaule aujak tamaña, avata poagiarlugo, ivsunga ivsusilugolo: kingorngagut paungakarniarmanget. Pekkangipelle tava kippiuk.

§. 69.

Luk. XIII. 10—21.

Ajokertuiniarpok illiñiarvit illangane, Sab bateongmet. Ahak, arngnak tagvanetok annernelik kañimanartomik okkiut arverterngemit pingajoartut, okkungainarlune issivinermik sappertok. Jesusible tækkogamiuk, kaikova okautivlugo: arngnak, kañimannernit piungnerit! aggangminullo pattikpa. Tagvainak issivilerpok tava, Gude nakoridlarpa. Illiñiarvium angajokanga ningalerpok, Jesuse iñuliklermet sabbateme: iñuillo okautiveit: uvlut arviniovut, señajariakarpok, uvluñe taipkonañe iñulijaunialeritse: sabbateopelle pinnase. Nalekab kiova okarlune: takkormortok una! Illipse tamapse nersutisse tuktuvakotisselo siutekoktojullo pittutsangipissigik nerchevingiñit, alluktitsartorlugillo sabbateme? Abrahamib pañia una, pittuksimajok satanasemut okkiut arverterngemit pingajoartut pittuksimajungneriakangilak sabbateme? Taimak okautingmagit, akkerartortingita illunatik kangugivæt, innuit

illunatik tattaminiarnartitangit tamaita kuviaisutigiveit.

Jesusele okarpok: Suna Gudib nalegauninget adsigivauk? sumullonet adsigejomavigo? Senfkornetun-ipok, tamna inub piva, perorsevingminut egipa. Perolertok aglivlune napartulerpok angijok, tingmitsello killaub attanetut inekalerput akkerungetta attane. Ama okarivok: sumut Gudib nalegauninga adsigejomavigo? Kakkojekset sernautiksetun-ipok. Arngnab tamna piva, akulugo oktutinut pingasunnut kakkojeksennik pittalingnut, kakkojekset tamaita sernartilugit.

§. 70.

Luk. XIII. 22—30.

Mattoma kingorngane iglugaseksoatigut iglugaseitigullo ingeravok, ajokertuiniarlunelo ingeravlunelo Jerusalemut. Innuit illangeta okautiva. Nalegak, ikkitut innuit piulijauniarasugivigit? Okautiveille: illungertoritse ittervikitokut itterniaritse. Okaupapse: unnuktut pinnasuarniarput ittero-

mavlutik, itternermik ajorsaromarput. Iglum iñua nikkovilune itterviub ubkuanga parngnanerppago, kingorngane illipsetauk sillatanit ubkuak avilortariartoromarivasse, okarluse: Nalegak, Nalegak, ubkuerutittigut. Kiojomarpãse okautiluse: nakit pingmangapse illitaringilapse. Okaromarpose imak: Nerrekattigivlutillo iñerkattigivaptigit, iglut akkorngane ojokertulaukpaptigut. Kiojomarpok, illitaringilapse nakit pingmangapse, tamapse keñeksinga ajortulliartose! Tagvale kealuselo aglerularomarpose, Abrahalo, Isaaklo, Jakolo, nellautaijullo tamaita Gudib nalegauningane tækkojomarapsigik, illipsele sillatanut pingujartaumajose. Iñuittauk unanget, pãngello, ãngello, avangello tikkitsomarput, Gudib nalegauningane nerrimavingmut ingitsomarput. Ahak, kingorliojokarpok sivorliojomartunnik; sivorliojokarlarmelo kingorliojomartunnik.

§. 71.

Luk. XIII. 31—35.

Uvlok taimna Farisæerit illangita imak okautiartorpæt: Aularit, tamaña kemeguk, Herodesib tokkotsomangmattit. Okautiveit: Terrianiak taimna imak okautiartorsiuk: Ahak, satannasit annitipakka innuliklerïartorlungalo uvlome, kaukpello, uvlut pingajuane piarčlarpunga. Uvlomele kaukpello, ungaliagolo arvertariakarpunga. Nellautaijok Jerusalemib assiane tokkotauvangilak. Jerusalem, Jerusalem! (innuit piveit) nellautaijunnik tokkotsijok, illingnullo tillijet ujarkennut millorangne. Kapsersoarnik kittorngattit kattitsomalaurivakka, sorlo arngnaungub kattipeit ivaveit piarkenne issarkominut; piomalaungitosele. Ahak, igluse (kattimaviksase) innuerutsaujomarpok. Ahamerik okaupapse: ama tækkuniængilapsinga okakarase: nakoridlartaule, Nalekab attingane tikkitok.

§. 72.

Luk. XIV. 1—24.

Mattoma kingorngane Farisæerit angajokangita illangeta iglunganut nerriartortok Sabbateme, taipkoalo allaperngarpæt. Ahak, angut tagvanetok imermut puvitok. Aglangnik illissimajut Farisæerillo Jesusib sangaveit appertsorlugit: Sabbateongmet, innuliklernæk idluarka? Tapkoale niplingilet. Tava tiguva, innulilalo, aularkova. Sangaveit okautivlugit: Illapse nersut siutekoktujok tuktuvaklonēt imertarvingmut nakkarpet, kia sabbateme kakkinasuarniængipauk? Ama kionermik sapperivut.

Adsigēktomik nerrimartut okautiveit; issuklernik iksivautakaromajut nerrimavingme tækkogamigit, okautivlugit. Nulliarelitainartuk nerrimarvinganut nerriartorkojanguit, ungarlermut ingitsartorlangilatit, illingnit attannionersak nerriartorkojimajokarasugellugo. Tapsomingalo illingniglo nerrimartitsijuksab tikkipattit okautipattillo: tamna agvairuk! kangusulerlutit ingitsartoromar-

potit tunnulermut. Nerriartorkojauguille, tunnulermut ingitsartorina: illingnik nerriartorkojijok tikkipet, okautipattillo: nægliktara, ungarlermut ingitsartungarit; nerrekattivit illunatik nakorijomarpãtit. Ingminik attanniotitok miklilertitaujomarpok, ingminigle miklilertok, taimna attanniotitauniarpok.

Nerriartorkojiminnlle okarpok: uvlub kerkane unnungmillonẽt nerkiksamik ãkiksoiguit, illænnarijattit, kattangutittillonẽt, illatillonẽt, sillellitillonẽt, nunakattittillonẽt agluitut nerriartorkoneijengilattit, taipkonunga ama akkinniarlutit nerriartorkojaunasugellutit. Nerkiksamigle ãkiksoiguit, aglujut, tussiætullo, illakongortullo, tautungitullo nerriartorkolaukit; pilloridlaromarpotit tagva illingnut akkiksakangimetta: akkillertaujomarpotille idluartut makkiviane.

Nerrinartut illangeta tamanna tussaramink okautiva: pilloridlarpok kakkojartortok Gudib nalegauningane! Okautiva: Angut nerkiksarsoarmik ãkiksoijok unnungme, annuktullo nerriartorkoveit. Nerriviet nellutingmet, kivgane imak okariartorkova

nerriartortuksennut: Kaititse, illunatik piarerput. Illunatik kingorlereklutik asserkotsiomalerlutik okarput. Sivorlium okautiva: Perorseviksilaukpunga; tækkojartoromagapko pijariakarmet, tuksiarpagit passinniarnanga. Aipanget imak okautiva: Tuktuveit tellimæt kemuktukset pissiarigapkit, mañalo tækkojartorpakka, tuksiarapkit passiniarnanga. Pingajoak imak okautiva: Nullianikama, tamanna pivlugo tikkiniængilanga. Kivgab tapsoma angajokane okautijartorpa taipkoninga. Angajokak ningarpok tagva, kivgane okautiva: katsungailutit ailerit iglugaseksuit akkorngennut apkosinnernullo, aglujut, tussiætullo, illakongortullo, tautungitullo tagvunga ittertikigit. Kivgarle okarpok: Angajokak, okaravit taimaipok, sulle nimniungilet. Angajokab kivgane okautiva: Nunnum apkosininginnut avalunnullo ailerit, itterkolugit, igluga tættækovlugo. Okaupapsele: Angutit nerriartorkojaugalloet nerkiksakka ongniængileillonet.

§. 73.

Luk. XIV. 25—35.

Innugiartorsuit illagijanne, keviarpeit okautilugit: Uvamnut pijok, angune, arngnelo, nullelo, kittorngoñelo, kattangutiñelo, nangminerlo innosine omigingippagit, illinniartiginiængilara. Senningajuksaminik, kappiaisuviksaminiglonēt, nangmangitok mallingnangalo illinniartiginiængilara. Kina illasse nuvoguseksoarlijomagune, sivorngagut erkaumaniatsengileit piksenē, ajorniarmangago iñerianga? Tunganiksanganik senagune, kalliksanginnik ajoromanago, illunatik tamattominga tautuktut mittautiksakakonagit, okarlutik: Innuk tamna sennalaurralloarpok, innerlugo ajorpa. Attannerlonēt kia sorsugiartoromannerpa attannermut assiminut, sivorngagut erkaumaniatsengileit unnurningit sorsuktukset 10,000 dit sivoraginiarmangagit sorsuktukset nellipsarekset 20,000 dit: Sivoragigunigille imna sulle ungasiktometillugo, okautsertorkova kivgaminut, sorsugungnerkovlugit. Taimaktauk illasse, per-

kutiminik tamainnik issumajungneromangitok illiñiartiginiængilara. Tarriok ajungikalloarpok; pitsartojungnerpelle tarriok, sumut ama pitsartutitauneijarpa? nuñamullonēt perorsaijomullonēt suksaujungnerpok, egiteksatuinauvorle. Tussajungnik siutelik tussarle.

§. 74.

Luk. XV.

Taipsomane Zoelnerillo ajortulliartullo tikkipæt tussaromavlugo. Farisæerille Aglangniglo illisimajut avamudlarput, imak okarlutik: Ajortuggit oma illasearivlugit nerrekattigiveit. Adsigĕktomik mattominga okautiveit: Kia illapse saukeñik piggub ungniakattartuñik tellimertorlutik, taipkoalo illanget tamaiguniuk, ungniakattartut sittamertorlutik arverterngemit sittamællo kemmengniængileit iñukangitomut, tamartorlo keñeriarkangilæt neñerkarnago. Neñiguniuk, kakkakpa kuviaisuklune. Tikkilerame illañelo nuñakattiñelo kaikoveit okautivlugit:

kuviaisukattigissinga, sangara tamalâuktok neñigapko. Okaupapse: taimaktauk kuviaisugomarput killangmiut, ajortulliartok kakkialerpet, ungniakattartunnit sittamertorlutik arverterngemillo sittamartunnit idluartunnit kakkialeriakangitunnit. Arngnablonnĕt kia tellimaujortuñik kĕnaujagub, tapkoa illanget tamaiguniuk, nenneromik ikkitsiniængilak, iglo sañerlugo keñeriængila nennerkarnago? Neniguniuk, illannelo nunnakattinnelo arngnet kaikoveit okautivlugit: Kuviaisukattigissinga, kĕnaujara assiujilauktara neñigapko. Okaupapse: taimaktauk ajortulliartok kakkialeranget, Gudim Engelingita kuviaisutigigivæt. Okarpok ama: Angutekarpok marrungnik erngnelingmik. Nukkardlium angune okautiva: Atatak perkutingnit pijeksakka pilakka. Perkutiñe tava avikpeit nukkarengnut tapkungnunga. Uvlut ikkitut nangmetta, nukkardliub perkutiñe tamaita kattilerpeit, nunnamullo ungasiktometomut aularpok, tagvanelo perkutiñe nungupeit ajortulliarnermut. Perkutiñe tamaita nungumagit, kaksoak pidlalermet nunname tamane, tamnatauk ajorsalerpok. Ta-

mattoma nuñam innungita illanget tikkipa: Iñub tapsoma kivgarilerlugo aulartipa nunnaminut, kuingengit pairekovlugit. Esijomalauralloarpok Bialiornilukkungnik, kuingengit nerkiksangita illangiñik, tunijaunañelo tapkonanget. Issumamigut imak erkailerpok, okarlune: Uvlut tamaita unnuktunnik kivgakarpok attataga, kakkojamik ajorsangitunnik: uvangalè tamãne perlilerpunga; atatamnut angeraromavunga, imaglo okautijomavara: Atatak, ajortullialaukpunga Gudemut killangmetomut, illingnullo, kingorngagut erngnermik taijaunek nellokotivunga: kivgaulanga kivgettit illagilugit. Tamaña tava kemekpa, atataminullo angeralerpok. Sullele kañingitometillugo, angutæt tækkova, napkoarivlugo, akpangerlune kongesingagut erkipa, kunniklugolo. Erngninget okautiva: Atatak, ajortullialauktunga Gudemut killangmetomut, illingnullo; mattoma kingorngagut ernermik taijaunek nellokotivunga. Angutale kivgaminut okarpok, Annorak pinnarnarnersak kaitsuk attigigiuk, aggangillo ketterdlermingmik pitatsersiuk, ittigaluarsungniglo attitilugo, nocharlo koinijok kait-

siuk, tokkodlugo: nerriluta kuviaisuktalo, ernera tamna tokkolauralloarame, ama omarivok, tamalauralloarame nachvarmingmet. Kuviaisulerput tava. Erngningale angajuklek perorsevingme assinetok. Angerarame, iglo kaglileramiuk, imngertullo kachortullo tussarpeit. Kivget illanget kaikova appertsorlugolo tamattominga tussartaminik. Tapsoma kiova: nukket tikkipok, nocharlo koinijok anguvit tokkokova, erngnine kanoengitok ama pigamiuk. Angajoa anulerpok: itteromangimet, anguta annivok itterkoniardlugo. Angunele kiova okautivlugo: Ahak, okkiut unuktut kivgartulaukpagit, perkojettit illunaita mallilaukpakka, saukamiglonet angutsoarmik tuningitsainarparma, kuviaisukovlunga illænarnerijakka illagivlugit. Erngnerille tamna tikkimet, perkutiminik nungutsijok arngnarniarnermut, nochak koinijok tokkokovet tamna pivlugo. Angutæt okautiva: Erngnera, neijutsainarparma, perkutikkalo tamaita pigivattit: Serrilutillo kuviaisuktuksaugalloarpotit, nukket una tokkungalaungmet, ama omarmingmet, tamalaungmello nennijaumingmet.

§. 75.

Luk. XVI. 1—13.

Illiñiartiñe okautiveit: Angut agluitok pimajikartok perkutiminik. Tamna uñertsionerlutigivæt, angajokame perkutingiñik nungutsijok. Angajokanget kaikova okautivlugo: kañoetomik tussarpunga illiornernik? pimajettit kittiniakit, nellonaililugolo, mattoma kingorngane pimaklertuksaujungnerpotit perkotimnik. Pimaklettok illumigut imak okalerpok: kannok piñiarpik, angajokama pimmaklerungnerkomanga? Poagearnermik ajorpunga, keñunermiglo kangusukpunga. Sulliamnik nellungikalloarpunga, illeliortaukovlunga iglungiñut, pimaklerungneruma. Angajokaminut tamakissimajijut tamaita kingorlerektilugit kaikoveit. Sivorlek imak apperiva: kapsinik akkiliksakarkit angajokamnut? kiova: kattaujeñik ungniakattartuñik tellimertorlutik orksuñik ingnerotiñik. Okautiva: akkiliksavit aglangit pikit. ingilutit aglaksarit ungniakattartnñik marruertorlutik tellimaujortuñiglo. Ama aipanganut

okarpok: igville kapsiñik akkiliksakarkit? kiova: ungniakattartuñik tellimertorlutik oktutiñik kakkojeksenik pittalingnik. Okautigiva: akkiliksavit aglangit pikit, aglaklutit ungniakattartunnik sittamertorlutik. Pimaklertok tamna idluitok angajokab nakoriva, silatojutut piñiarmet: Mattoma sillarsub kittorngangit illusimingnik sillatunerongmetta kaumajub kittorngangiñit. Maña okaupapse: illæñarsarsiniaritse nuñab pingiñut idluangituñut, ajulerupse, illelliortaukovluse iñimingnut nakṣaungituñut. Mikkijomik piñialuartok, angijomiglo, piñialuarivok: mikkijomi le piñiarnerluktok, angijomiktauk piñiarnerlukivok. Nuñab pingit idluangitut pairitsiængikupsigik, kia pimaklerkojomavãse pijarialingmik? Attartonerlukupse, kia tuñijomavaãse nangminiksapsingmik? Angajokæk marruk kivgab kivgariniængilak, aipanga omigilerpalonẽt, aipa nægligilugo; uvalo aipanga ungagilarpa, aipale nachogilugo. Gudelo nuñab pingillo attautsekut kivgartorviginiatsengilasse.

Tamedsa makkoa Farisæerit agluitsomajut tussaramikit, mittautigivæt. Okautiveit imak:

Ajungitsomatogalloarpose iñungnut, Gudible omættisse nellungileit. Iñuit ajungitsugijangit Gudib makkojugiveit. Perkojello nellautaijullo nellautsitiksannit okarput Johannese tikkitinnago. Mattomale kingorngane Gudib nalegauninga okautaulerpok okautsinnut tussarnertunnut, illunatiglo kerlakaratik itterniarput. Killaglo nunnalo nungunersauniarpuk, neniub atausib perkojennetub pengininganit. Nulliaminik avitsijub, assianiglo nullianiklune, nulliarek asserorpok; aivtamiglo nulliektok nulliarek asserorivok.

Angumik agluitorsoakalauktok aupalutsiariktunik satuniglo piviarnartovaksoarnik annoralik, uvlut tamaita innatsoridlarlune kuviaisuktok. Anguttauk aglujok tagvanenivok, Lazarusemik attelik, tamna ittervinget kiglingane nellajok, illunane kalladlartok, tuksiartok karnganekuviningiñik agluitub nerrimavianit kattektuñik. Kingmille alluktoriartorpeit kallangit. Aglujorle tokkungmet, Engelit ãtipæt Abrahab sanganut. Agluitorsoaktauk tokkogivok illuvertauvorlo. Ãnianartorsoarme kappianartorsoarmedlune uitalerame, Abrahame tækkova kañingitome-

tok, Lazaruselo sanganetok; kaigarsulerpok okarlune: Atatak, Abrahame! nāpkiginga, Lazaruse tilliuk, tikkime nuvua iīnermut missukkarlugo, okkara nigliterliuk, mattomunga ikkoīnarsoarmut āniadlarrama. Abrahable kiova: Erngnek, erkarniaruk, iñotillutit ajunginitit pigilaurangne, Lazarusele kappiaktoadlalauktok. Manale mañigortitauvok, igville āniatitauvotit. Tamañalo tappilugo akkonaptingne ungnarsoarmik ittersarsoakarpok, tamānget illipsingnut ikkaromajut ajorpæt; taimaktauk uvaptingnut ikkaromajut illipsingnit sapperivut. Okarpok: tamanna pivlugo taksiarvigivagit, Atatak, tillekovlugo Lazaruse, angatima iglunganut: sulle kattangutekarama tellimmīk okautsertorkovlugit, ānianartovingmut tamattomunga pikonagit. Abrahab kiova okautivlugo: Mosesiblo nellautaijullo aglangīnik pekaramik, ipkoa nalekkissigik. Kiova: aukak, atatak Abraha: tokkungajulle illangeta tikkipagit, sagiaromalerput. Ana kiova Abrahab: Moseselo nellautaijullo nalengikunikit, okperitsenginivattauk, tokkungajut illanget omardlune tikkilerpattigik.

§. 76.

Luk. XVII. 1—10.

Illinniartinnele okautiveit: asserornekanginek ajornarpok. Kappianamek taimna asserorterijok. Tapsomunga idluarnersauvok asserorterijum ujarkamik kongesingagut nivingaiviogune, imarbingmullo egilugo, ukkoararsuit illangeta asserortauninganit. Tamanna pivlugo udsertoritse. Kattanguvit idluigilukpattit, tennersaruk: ajorungnerpet idluiningit issumagijungnerkit. Uvlorme attautseme arvengemillonet aggartunnik idluilukvigigunitit, uvloenarlo arvengemit aggartunnik tikkikunitit, kakkialerpungarpet; issumagijungnerkit tava tamarningit.

Tillijet Nalekamut okarput: okpernivut nekkorsititsuk. Nalekable okautiveit: Senfkornetun okpernekarupse, mattomunga napartomut imak okarupse: tagvanget perit, immarbingmullo pit! tava nalegomarpase.

Kia illapse kivgagub perorsevingmik sennajomik, nersutiniglonet mianersijomik, perorsevingmit tikkileranget, imak okautiniar-

pauk; tuavillutit nerrimavingmut ingitsartorit? Imak okautiniængila: unnungme nerkiksalliniaringa, sailitserlutillo kivgartoringa, nerritillunga immertillungalo; kingunipkut nerrilutit imerniarivotit? Kivgak tamna kujaginiarpauk nalengmago? Taimak issunangilanga. Taimaktauk illipse malligeksasse tamaita namaksigupsigik, okaromarpose: kivgakullovogut, pinniareksavut kisseta pigaptigik.

§. 77.

Luk. XVII. 11—37.

Jerusalemut ingeravlune, Samarialo Galilæalo apkotigivæk. Iglugaseinnut pingmet, angutit tellimanjortut kallaktut parpæt, tapkoa kannitome nangertut, nippekortovlutik okarput; Jesuse, nægliktok ajokertuijok, napkigittigut! Tækkogamigit, okautiveit: Ajokertuijunnut tækkotitsartoritse. Taingunga ingeravlutik kallakarungnerput. Tapkoale illanget kallagungnernermik kausilerume, utterivok Gudelo nakoridlarpa nippe-

kortomut, ittiggangita kiglingane pamangavlune kujagiva. Tamnale Samariamiut illanget. Jesusib kiova okarlune: kallakarungnerkattitit tellimaujungilet, nauk taipkoa tellimello sittamello? assingnik uttertokangila, Gude nakorilugo, takkorngartok una kissime utterka? Okautiva: makkilutillo aularit, okpernivit piulivätit.

Farisæerille apperingmatsuk: kakkugo Gudib nalegauninga piomarpa? Kioveit okarlune: Gudib nalegauninga tækkuksaulune piniængilak. Imaglonēt okatsengilet: Ahak Gudib nalegauninga akkunapsingnut pimavok.

Illinniartiminut okarpok: uvlut nelliutsomarput, Innum erngninget uvlungita illanget tækkojomadlarpasse, tækkonagolo. Imak okautijomarpäse: Ahak, tamanepok, ikkanelonēt! Nalegase taikunga ainiarase. Sorlo kaumalaub killaub igloanit kaumaridlartok killaub igloanut; taimaktauk Innum Erngninga itsomarivok uvluksamine. Tamanale nelliutitinnago, äniadlartitaujomarpok, innuit makkon kisserngortariomarput. Sorlo Noah iñotillugo-ilauktok; taim-

aktauk Innum Ernguinget uvluksanganeïtsomarivok. Ipkoa nerrivut, imīlarmiglo, nullianikput uiniklarmiglo, uvlok taimna tikkilugo Noam ittervia umiarsoarmut, ullitornivaksub tava tikkipeit nungulugit tamaita. Sorlo Lothe innotillugo nerrivlutiglo imerput, pissinniarlutiglo, niuverlarmiglo, perorsēvilliorput, iglulliorlarmiglo, uvlok taimna tikkilugo, Lothib annivia Sodomamit, sillalulerpok killangmit ikkomamik orksoromiglo, tamaita nungupeit. Taimaktauk-ïtsomarivok Innum Ernginget uvluksangane sakkerviksangane. Uvlok taimna iglub kanganetub piartorniarnagit pinne iglometut; taimaktauk perorsēvingmetub assime uttervigiuiaranigit kemēktanne. Lothib nullia erkarissiuk. Innoserminik ivlersinasuartok assiojijomarpok; innosermingile ivlersingitok innoniaromarpok. Okaupapse: unnuak taimna angutik marruk sinnigvingme uttautseme innangakattigēgomarpuk, aipanga illelliortaujomarpok, aipale kemēktaujomarpok. Arnæk marruk kaivititsikattigēgomarpuk, aipanga illelliortaujomarpok, aipale kemēktaujomarpok. Angutik mar-

ruk perorsĕvingmetsomarpuk, aipanga illelliortaujomarpok, aipale kemĕktaujomarpok. Apperivæt okautivlugo: Nalegak, nanĕ taimaitsomarpa? Kioveit: killolingmut nektoragit kattivakput.

§. 78.

Luk. XVIII. 1—14.

Adsigĕlatomik okautiveit, soraijunata tuksiatsiarkovluta, okarlune: Erkartuijok iglugaseksoarnetok, Gude tapsoma erksigingila, iktoriakaranelo innungmik. Tagvanetauk iglugaseksoarne uigarnek-inivok, tapsoma imak okautiartorpa: piulinga akkerartortimnit! Akkunakale tussajornangila. Kingornganele illumigut imak issuaalerpok: nauk Gude erksigiugilara, innuillo iktoringilakka: uigarneruble tapsoma pachvisalermanga, piulijomavara, tussarnesorkonnanga keta. Nalegak okarpok: Ahak, idluangitub erkartuijum okausinga tussarsiuk. Gudible anerijanne piuliniængileit, uvlullo unnuello navlugit nipliavigingmatsuk, akkuneralloarune?

okaupapse: piulisaromarpeit. Innum Erngninga tikkitsomarpet, nunname okpernermik nachvaromarasugiviuk?

Illangille ajungitsugijut, assimingniglo nachojut, mattominga adsigĕktomik okautiveit: Angutik marruk takpaunga kattimavingmut tuksiariartortuk, aipa Farisæeriojok, aipangale Zoelneriojok. Farisæere ingmigut nængertok, illumigullo imak tuksiarlune: Gude kujagivagit, assiptut innuktut-ĭnginama, tigliguktitut, idluitulliartullo, arngnarniartotullo, Zoelnertullonĕt otunak. Uvlunnik marrungnik nerringitunga, sabbatik akkorngangne, perkotimalo illunatik tellimajoetta aipanga tunnivara attanniojunnut. Zoelnere kaninanne nængertok, killangmullonĕt arloromangitok, sakvingminut pattiksimajok okarlune: Gude saimartilaunga! ajortorsojunga. Okaupapse: tamna aiparminit ajornerminik issumagijaujungnertsanvlune taununga angerarpok iglominut. Ingminik attanniotitok miklilertitaujomarpok: ingminigle miklilertok attanniotitaujomarpok.

§. 79.

MATH. XIX. 1—12. MARK. X. 1—12.

Okautsit ukkoa Jesusib nagamigit, Galilæamit aularpok, Judæab erkanut pivlune, Jordanim igloanut. Innuit ama innugiartorsovlutik tikkiñatsuk, ajokertorpeit illusine attorlugo, innulidlarlaitalo tagvane. Farisæerit tikkinamitsuk oktorniarlugo apperivæt: nulle angutib, piutfit nellēt pivlugit, avilugo idluarka? kioveit: Okautsit attuarpangilasse? Innungnik pingortitsijub kiglinganit pingortipæk angut attausek arngnarlo attausek, okarlune: Tamaña pivlugo angune arngnalo angutib keñegomarpæk, nulle ungagimava, taipkoalo marruk uvinigik attausiksauvuk. Tamaña pivlugo marrojungnerlutik uvinigik attausiksauvuk. Gudib kattititæk iñuk avituksaungilæk. Okautivæt; sõg Mosesib tunnijerkovãtigut aglangnik avitsitiksennik, avikovlugolo arngnak? kioveille: Mosesib tunnijerkovãse aglangnik avitsitiksennik, avikovãselo, omættisse mangaidlarmetta: kiglinganit taimaingilak. Iglome ama illinniar-

tingita mattominga apperingmatsuk, kioveit okautivlugit: nulliaminik avitsijok (nulle angunialaungipet) assianiglo nullianiklune, nulliarĕk asserorpæk taimna. Avitamiglo nulliektok nulliarĕk asserorivæk: Nulliab uine kĕmekuniuk, assianiglo uiniklune, nulliarĕk asserorivæk taipsoma. Illinniartingita okautivæt: Angut nulliaminut imailikpet, nulliarĕgiak idluængilak okumaidlarpok. Okautiveille: okausek tamanna innuit illunatik tukkekartilungilæt, taipkoale tunnijaujut kissimik tukkissivæt. Aipaitokarpok illanginnik, arngnamik timinganit imailutik erngniangomajuñik. Aipaitokarivok illangiñik, iñungnut aipaikojaujunnik: aipaitokarivok ama illangiñik, piarellutik aipaitsomajuñik, killaub nalegauninga pivlugo. Tukkekartitsijub tukkekartiliuk una.

§. 80.

MATH. XIX. 13—15. MARK X. 13—16.
LUK. XVIII. 15—17.

Mattoma kingorngagut nutakket ātipeit tapsomunga, aggangminut patterkovlugillo tuksiarutigillugit Gudemut. Nutakkeñigle ātsijut illinniartingita suadlalerpeit. Tamannale Jesusib tækkogamiuk, idluaringila okautivlugit: nutakket uvamnut pillit, innerterasigiglo, tapkoa Gudib nalegauninga piksaringmatsuk. Ahamerik okaupapse: nutakkettut Gudib nalegauninganik pingitok itterniængilak. Erkilugillo aggangminut pattikpeit, saimartilugillo.

§. 81.

MATH. XIX. 16—30. XX. 1—16.
MARK. X. 17—31. LUK. XVIII. 18—29.

Aningmet, apkosinerlo attorlugo, Judikut angajokangita illangeta innuosuktub tikkisarpa, serkortorvigællugo imak apperiva:

Ajungitotit ajokertuijok, kanoĕtomik ajungitomik piĩiartuksauvik, piomavlugo iĩogutemik nungusuitomik? Jesusible kiova: sŏg ajungitunga taivinga? assianik ajungitokangilak, Gude kissime ajungilak. Iĩogumut itteromaguit, perkojet mallingniakit. Tapsoma appersorpa suna? Jesusible kiova: Perkojet kausimagalloarpattit: Innuarniarnæk, arngnarniarnæk, tiglingniarnæk; kigliluktomik okarniarnæk aipait, atatello ananello nalekik, innukattit tuglit illiktut nægligiuk. Tava kiova, okautivlugo: Ajokertuijok, tamaita makkoa mallilaukpakka sorrusionimnit. Suna kissiet sulle pingipigo? Jesusible kungatsivlune tækl usarpa okautivlugo: attausek sulle pingilet, idluartojomaguit. Perkutit tamaita niorvgotigillugit, aglujunnullo pilliutigivlugit, killangme perkutiksariksiniarpotit tagva, malligasuarlungalo kiksarnikset nangmaguk. Tamanna tussaramiuk, kakkiladlarpok, kiksarlunelo kemekpa, aglui-name. Kiksalertok Jesusib tækkogamiuk, illiĩiartiĩe keviarpeit okautivlugit: Ahammerik okaupapse: Agluitok killaub nalegauninganut pilune sappernekasekpok. Okau-

singille tamakkoa illinniartingita kakkilarotigingmagit, Jesusim ama kioveit, okautivlugit: nægliktakka kittorngakka, Gudib nalegauninganut itteriak ajornarpok perkutimingnik tettigit. Ajornænginerovok, nersutsoak, Kamele, merkutim ĭsingagut pivlune, agluitomit Gudib nalegauninganut itterniartomit. Kakkilanersaugivut ama, ingmingnulle okarlutik: kiname pilloridlarniarpa? Jesusib tækkusarlugit okautiveit: iñungnut ajornarpok, Gudemulle ajornængilak: ajornartut tamaita Gudim ajungimagit.

Petrusim okautiva: Ahak, tamáita kemmelaukpavut, mallilarpillo, sumik akkiksakalarpita? Jesusib kioveit: Ahamerik okaupapse: Mana mallikapsinga, illunatik nutaulerpetta, Iñublo Erngninga iksivautarmine ãnanaunerme iksivalerpet, illipsetauk iksivajomarpose iksivautañe arkangemit aggartuñe, erkartorlugillo piomarpasse Israelib kinguvangit, arkangemit aggartut illagĕt. Innum iglune keiñekuniuk, kattangutiñelonĕt, angunelonĕt, arngnelonĕt, nullelonĕt, kittorngañelonĕt, perorsĕvinelonĕt uvanga pivlunga, okautsillo tussarnertut pivlugit, Gudiblo na-

legauninga pivlugo, ungniakattartuñik tellimertorlutik tamna mattomanelune piomarivok iglunnik, kattangutiñiglo, ananeñiglo, kittorngeñiglo, perosĕvinniglo, mãne omigijaunermine, sillamelo tikkitsomartome innogumik nungusuitomik piomarpok. Unnuktulle sivorlĕt kingorliutsomarput, uñuktullo kingorlĕt sivorliutsomarput.

Killaub nalegauninget adsigiva iglum innua, uvlarortok senajuksarsiniarlune perorsĕvingminut weineliksamut. Senajukselle kĕnaujenik attautsenik pilarmagit uvlok navlugo senakovlugit, tilliveit perorsĕvingminut weineliksamut. Uvlub nellunaikutanga pingatsermet, annigame assingit tækkoveit niuvervingmetut sullieksakangitut, okautivlugit: illipsetauk aileritse weineliksamut perorsevingmut namaktomik idluartomik akkilleromavapse. Aivut tava. Ama annigivok, uvlub nellunaikutanga arverngilermet arverngemillo tellimalermet, taimailiorivok, ama sennajuksarniarlune. Unnukasalermelle, uvlub nellunaikutanga arkangelermet, ama annigivok, assingittauk sullieksakangitut tikkiniveit, okautivlugit: Sõg uvlok navlugo sul-

lieksakarase tagvanekise? kiovæt: tillijikanginapta. Okautiveit: illipsetauk aileritse perorsevingmut weineliksamut, idluartomik akkiksamik pinniarpapse. Unnulermet perorseviub weineliksab innuet pimajane okautiva: sennajut kaikolugillo akkilikit, kingorlĕt sivorliutikit ama sivorlĕt pigigit king orliutigigit. Uvlub nellunaikutanga arkangelermet sennakojaujut sakkerput, illunatik adsigĕnik kĕnaujennik attautsenik pivut. Sivorlĕt tikkinamik, unnunersennik pinniarasugællutik illamingnit, tapkoatauk illunatik adsigĕnik kĕnaujennik attautsenik pigivut. Attautsenik pigamik, perorsĕviub innua okarnerlutigilerpæt okarlutik: kingorlĕt makkoa uvlum illainangane sennalauktut, avaptingnulle adsiutipattit, nauk uvlub kisserninga okumainingalo tukkissijogut (sennainalaukpavut). Kioveille, tapkoa illanget okautiva: Illænnara! akkillernerleovigingilagit: attautsemik kĕnaujamik akkilleromavlutit okarama, angilaungilatit? kĕnaujet piuk aularlutit. Kingorlerle tamna illiktut akkilleromavara. Perkutimniglonĕt issumamnik pinniartuksaungilanga? kattarlung-

avit pitsiænginama. Taimak kingorlĕt sivorliutsomarput, sivorlĕlo kingorliutsomarput. Kaikojaujut unnudlarput, annerimajulle ikkidlarput.

§. 82.

Joh. XI. 1—57.

Mariable angajoello Martam iglugaseinne kannimajokarpok, Lazarusemik attelingmik, Bethaniamit pijomik. (Ipsomale Mariab, Nalekamik mingoartsijub tippigiksaumut, ittiggangillo allerterijub nutsaminut, aninga, Lazaruse, kañimajok). Nukkarek arngnæk tilliklerpuk Jesusemut, imaglo okariartorkojivak: Nalegak, ahak, nægliktet kañimavok. Jesusible tamanna tussaramiuk, okarpok: kañimasek tamanna tokkonængilak, Gudele nakorijaukovlugo, tamattomungalo Gudim Erngninga nalektaukovlugo. Marta Jesusib næglikpa, nukkalo Maria, Lazaruselo. Lazarusemik kannimajomik tussarame, sulle uvlivok marrungnik tagvane. Mattoma kingorngane illiniartine okautiveit:

Ama Judæamut ailerta. Illiñiartingita okautivæt: Ajokertuijok, Judikut tainganetut, taipsomane tokkotsomavlutillo ujarkennut milloromalaukpāt, ama taingunga aijomalerivit? Jesusib kioveit: Uvlome attautseme nellunaikutet arkangemit aggangilet? uvlokartillugo ingerajok naniængilak, sillarsub tamattoma kaumaninga tækkogamiuk: Uñuarsiortorle nanivok, kaumajokangimet sillarsoarme. Taimak okarame, illiñiartiñe okautiveit: Nægliktavut Lazaruse siñikpok, tuppariartoromavara. Illinniartingita okautivæt: Nalegak sinnikune piungnerniarpok. Jesusible okautsingit tokkojomik tukkekarput, taipkoale sinnituinartomik okarasugivæt. Jesusib tava kiglissititsiarpeit: Lazaruse tokkovok, illipselo pivlūse kuviaisukpunga neijunginapko, okperkovluse. Aimiartale taingunga! Tomasib, marroliavinermik taijab, illanne okautiveit: illagivlugo tokkokattigiartorlugo! Lazaruse uvlut sittamæt illuvermetok Jesusib tikkipa. Betania Jerusalemit kañitok. Judikuttauk unnuktut Martamullo Mariamullo pijut mannigoriartorlugik, añingæk tokkojok pivlugo.

Jesusemik tikkilertomik Marta tussarame, pachreartorpa, Mariale iglome ingituinarpok. Marta Jesusemut okarpok: Nalegak, tagvanekuit aĩga tokkonajalaungilak. Sulle tagva kausimavara, sumiglonĕt Gude tuksiarvigigungne, Gudib tunijomavãtit. Jesusib kiova: annĭt makkiniarpok. Martab okautiva: uvlut naggatane omarvingme makkitsomarpok nellungikalloarpara. Jesusim okautiva: Uvanga makkiviovlungalo iñogutetovunga, uvamnut okpertok, tokkogalloarune iñojomarpok: iñojoktauk, uvamnullo okpertok tokkuniængilak issokangitomut. Tamaña okperiviuk? Marta okarpok: ahaila Nalegak, okperigapkit Kristuseojotit, Gudim Erngninga, nunnamut pimajotit. Taimak okarame, nukke Maria kaikojartorpa angigutsivlune, okautivlugo: Ajokertuijok tikkisi magame kaikovãtit. Mariab tamaña tussaramiuk, nikkovisarlune nellipsarpa. Jesusib iglugaseit sulle tikkingileit, sulle Martab pachreartorvianetok. Iglometut Judikut neijortingita maĩ[illegible]rtingitalo Maria nikkovisarlune aĩjok tækkogamitsuk, mallipæt okarlutik: illuvinga nellipsarpa keajomav-

lugo. Mariable Jesuse tikkinamiuk, tækkolalo, ittiggangimnut pamakpok, okautilalo: Nalegak, tagvanekuit añiga tokkonajalaungilak. Tamna keajok, tapsomalo keakattigijangit Judikut, Jesusib tækkogamigit, añernermigut illapsulerpok, tamañalo omamigilerpa okarlune: namut illivissiuk? hiovæt: Nalegak, tækkojartoruk. Tava Jesusib ĭsik kugviolerpuk. Judikut okarput: ahak nægligilaukpa. Illangille okarput: Uititsijub tautŭngitomik tokkotitailinajalaungila? tamanna pivlugo Jesuse ama illumigut keasungolerpok, illuvinganullo pivok. Tamna ittersersimajok, ujarkamiglo mattunnajok. Jesusim okautiveit: Ujarak persiuk. Martable tokkojub neijæt okautiva; Nalegak, tippilulerpok, uvlunnik sittamannik tagvanelerame. Jesusib kiova: okautilaungilagit, okperuit, Gudim ajugakangininga tækkuniartet. Ujarak tava perpæt tokkojum iĭninganit. Jesuse kungmut arlorpok, okarlune: Atatak kujagivagit tussaramga. Tagva kausimavagit illunarma tussatsainaramga. Innuillĕ tagvanetut pivlugit taimak okarpunga, okperkovlugit tillilauramga. Taimak oka-

rame nippekortovlune okarpok: Lazaruse, aĩt! Tagvainak tokkungajok makkilarmelo aĩivok, niugiglo talligiglo uvineruksennik iĩnusiartut, kẽnangalo ailab allarotanik mattusimajok. Jesusim okautiveit: makkoa kellerusarsigik, pissugle!

Judikut uñuktut, Mariamut pijut, Jesuse tattaĩniarnartitsijok tækkogamitsuk, okperilerpæt. Taipkoale illangit Farisæerinnut okariartorput, Jesuse taimak tattaĩniarnartitsingmet. Tagva Farisæerit ajokertuijorsuillo kattilerput, ingmingnullo okarlutik: kañok sullivita? Inuk una tattaĩniarnartitsikattartok. Imailingatsainaruptigo, innuit illunatik okperiomarpæt. Mattoma kingorngagut Romiut tigujartoromãrpatigut, nunnamiglo innungniglo aglæt. Tapkoale illangeta, Kaifasemik attigub, okkiok taimna ajokertuinerojub okautiveit: nellutsainarpose issumaniaraselo, uvaptingnut idluarnersauvok, innub attautsib innuit illunaita tokkotigikppagit, innuit illunamasiangita asserorkonnagit. Ingminigle taimak okangilak, okkiorle taimna ajokertuinerogame, nellautsitiksamik okarpok. Innuit (Judikut) Je-

susib tokkotigijomarpeit, innuit taipkoa kisseta ungitut pivlugit, Gudible kittorngangit siamangajut attautsemut kattitilugit. Uvlub tamattoma kingorngagut ingmingnut okarput, kannok illilutik tokkuniarlugo. Jesusele Judikut tækkuksanganetsungnerpok innukangitum erkanut aivok, iglugaseksoarnut Efremik attelingmut; tagvanetualerlune illinniartinne illagællugit. Anniviuble kattimaviksanga nelliutilermet, Judikut unnuktut mattoma erkanit takpaunga Jerusalemut aivut, aniviub kattimaviksanga nelliutekartinnago ivsornaitsomavlutik. Tainganenamik, illamingnut Jesuse apperkotigivet kattimavingmedlutik, ingmingnut imak okarput: kanok issumavise, annivíksamut pingimet? Ajokertuijorsuillo Farisæerillo tamana okarkojijut inungnut: Neijuganik kanimajokarune, okariartorkovlugit. Tava tigujomavlugo okarput.

§. 83.

MATH. XX. 17—28. MARK. XIII. 32—45. LUK. XVIII. 31—34.

Mattoma kingorngagut Jesuse illiñiartiñe illagællugit takpaunga Jerusalēmut aivok, Jesuselo sivorlerivæt. Kakkiladlarpulle, erksivlutiglo, mallikpæt. Ingminut tapkoa arkangemit aggartut ama pitinamigit, okautiveit, kañok pijauniarnerminik, okarlune: Ahak, takpaunga Jerusalēmut aivogut, nellautaijullo aglangit illunatik nellautsiomarput Iñum Erngninga pivlugo: Tamna pititaujomarpok ajokertuijorsoarnut aglangniglo illissimajunnut, taipkoa tokkoteksautitsomarpæt, nellojuñullo tuñiniarpæt, taipkoa mittautigijomarpæt, ketserarlugolo ipperartorniarpæt, kikkiektorlugolo tokkotsomarpæt, uvlūllo pingajuane omaromarivok. Okausingille tamakkoa tamaita tussangileit, nellovlugillo tukkekartiñagit okauserilauktangit.

Taipsomane Zebedæusib kittorngangitta arngnæk, ernængne Jakobuse Johaneselo il-

lagivlugik tikkipæt. Tapkoa marruk pamangavigællugo okautivæk: Ajokertuijok, perkojomagalloarpaptigit, piomajaptingnik tunnijaujomavlunnuk. Apperivæk: uvamnut kannok tunijaujomavitik? Kiovuk: perkogittiguk, aipara tallerpikpit tungãne aiparalo saumikpit tungãne iksivakovlunnuk nalegauningne. Arngnæk tuksiarvigivatauk okarlune: Erngnækka ukkoa iksivakokik nalegauningne, aipa tallerpikpit tungãne aipangale saumikpit tungãne. Jesusible kioveit: tuksiartasse nellovasse. Ermusiarsum immanga immigeksara immigeksarigalloarpitiko, Babtitautiksamnullo Babtitautiksarigallopitiko? kiovæk: ahaila, ajungikalloarpoguk. Okautivæk: ermusiarsum immanga imigeksara imerniaralloarpattik Babtitautiksamnullo Babtitaujuksaugalloarpotik: tallerpingmale tungãne, saumingmalonẽt tungãne iksivajomannek, uvamnut perkojeksaungilak illiptingnut, Atatamale iksivakojangit taipkoa iksivajomarput. Tellimaujortut assingit illinniartut tamanna tussaramitsuk, annujutigilerpakit nukkarẽk ukkoa Jakobuselo Johañeselo. Jesusible kai-

koveit okautiniarlugit: Nuñam attanningit attanniojartortut kausimavasse, taipkoa illangit salaliksuit pitsartudlarput. Illipsele taimailerniarase. Illapse attanniojomajub kivgartorvigiomarpase. Innublo Ernginga tikkinginivok, innungnut kivgartortaujomavlune; kivgartoriartorporle, innotsiminik tunnijivlune, unnuktut piulijiksangañik.

§. 84.

Luk. XIX. 1—27.

Mattoma kingorngagut Jerichomut pivut. Iglugaseksuit apkotigigamigit, ahak, angut tagvanetok, Zacheusemik attelik, Zoelnerit kappitanget agluitorsovlune. Jesuse taipsoma tækkojomadlarpa, innungnit ajorivok mikkigame. Sivorliovlune akpangerpok. Napartomullo Feigeliksamut majoarpok, tækkojartorlugo; tagvona ingeralermet. Jesuse tagvunga pigame, kungmut arlorame, tækkogamiuk okautiva: Zacheuse, akkarserit, iglungnut uvlome itteromagama. Tava akkarsarpok, kuviaisuklune illelliorpa. Il-

lunatik tamanna tækkogamitsuk, okaludlalerput angumut ajortulliartomut ittermet. Zacheusible Nalegak tikkipa okautilalo Nalegak, ahak, perkutikka marroilivlugit tuñivakka aglujunnut, uiverivlugo pinnialauktakka sittamannik uñukenersangiñik uttertitsivigiomavakka. Jesusible okautiva: Uvlome iglo tamna piulijiksarsivok, Abrahab kinguvaringmago tamna: (iglub innua) Innum Ernguinga tamarsimajut keñeriartorlugillo pilloriktisartormagit.

Illunatik okausingit nalengmagit, adsigêktomik okautiveit, Jerusalemut kaglilerame, Gudiblo nalegauninga tuavilune sakkerniarasugingmatsuk. Taimak pivlugo okarpok: Attannek nunnamut ungasiktometomut aularpok, attannionek pinniarlugo, angerarivlune ama. Kivgenne tellimaujortut kaikoveit, tunnivlugillo kênaujennik tellimaujortunnik, okautiveit imak: niorvgotigigissigik tikkerkartiñanga. Innukattingita nakoringinamitsuk imak okautsaujartorkovæt: Tamna attanniokongilavut uvaptingnut. Tikkiname, attanniomek pigamiuk; kivgenne ipkoa kaikoveit, kênaujennik tunnijane, tussaromav-

lune niorvgotigingmangagit pijattik. Sivorlek sakkerpok okarlune: Attannek, kenaujarnut kenaujarsilaukpunga tellimaujortunnik. Okautiva: kivgartorloriktotit: ikkitunnut nertornarlutit pinniaravit, iglugaseinnut tellimaujortunnut attanniotitsomavagit. Aipangatauk sakkerivok okarlune: Attañek, kĕnaujarnut kĕnaujarsiolaukpunga tellimannik. Taimnatauk okautigiva: Igvittauk attanniojomarpotit iglugaseinnut tellimannut. Pingajuak sakkerame okarpok: Attannek, ahak tagga kenaujakuttit, torkorsimajok kakkigomut. Erksigilaurapkit aungutauseravit: illilaungittatit tiguvattit, kattidlarlugillo karngatilaungitattit. Kiova: kivgaaluk una, okausernit erkartorpagit. Erksigijarma angutausertunga kausimagamga: illilaungitakka tiguvakka, karngatilaungitakkalo kattikapkit: Sŏg kĕnaujakutiga kĕnaujennik taugsejunnut pingipiuk, tikkikuma, tigujomalauktara aiperlugo assianik? Tava neijortinne okautiveit: tapsomanget kĕnaujak aksarnigariuk, tunnilugolo tellimaujortunnik kenaujalingmut. Kiovæt: Attañek, tamna tellimaujortunnik kĕnaujakarpok.

Okaupapsele pekartok sumik, tunnijaujomarpok, pekangitorle aksartaujomarpok pinganik. Ipkoale uvamnik kennugosuktut, uvamniglo attanniokojingitut kaitissigik, tækkunartillunga tokkotsigik.

§. 85.

MATH. XX. 29—34. MARK. X. 46—52. LUK. XVIII. 35—43.

Illinniartinne illagællugit Jerichomit anningmet, innugiartorsuit mallikpæt. Ahak, tautungituk apkotane iksivajuk, kennuvlutik pijuk: Taipkoa illangak Bartimeusemik attelik, Timeusim erngninga. Innugiartorsuit sennerkumakit tussaramikit, appersormakit tamattominga. Jesusemik Nazaremiomik kangiutijomik okautingmakit, niplialerpuk okarlutik: Jesuse, Davidim Erngninga, napkigittiguk! Inuille sivorliolauktut innerterpakit nippangerkovlugik. Niplialualerpugle okarlutik: Nalegak, Davidim Erngninga napkigittiguk. Jesuse nokkalerpok okarlune: kaikosigik. Tautungituk tava kaiku-

lerpakit okautivlugik: nikkovilutiglo mannigoleritik, kaikungmattik. Annorasettik perpakkit, Jesusemullo pivuk. Jesusim apperivæk: kannok piomavitik uvamnut? kiovæk, Nalegak, tautuleromavlunnuk. Jesusib napkigilerpæk, isikikut aktorpæk okautivlugik: Aularitik, okperniptik pissivätik. Tagvainak tautulerpuk malliklugolo. Gudelo nakoridlarpæk. Innuillo illunatik tamattominga tækkunartut Gude nakoridlarpæt.

PIULIJIPTA PINNIARNINGIT

ÃNIALERVIA NELLIUTINGMET.

Jesusib pinniarningit Sonnabendeme Sabbate nungungmet unnuktome.

§. 86.

MATH. XXVI. 6—13. MARK. XIV. 3—9. JOH. XII. 1—8.

Uvlut arvengelermetta Judikut annivik-siorkartinnagit, Jesuse Betaniamut, Lazarusib tokkolauktub, Jesusib omartilauk-tanget neijuganut pivok. Tagvane nerriti-pæt unnungme, Simonib kallakadlartub ig-lungane. Martablo kivgartorpeit. Lazaruse illagivæt nerrivingme iksivagamik. Mariab tikkipa, ermusiarsulijarlune tippigiktomik imalingmik pivianartovaksoarmik, Jesusib

ittiggangit mingoarpeit, nutsaminullo allerterlugit. Kingorngagut ermusiarsuk serkomipa, immanga niakoanut navlugo koviva, nerrivingme iksivatillugo. Iglole mingoarutiksab tippigingninganik tættælerpok. Illinniartingita illanget, Judasemik Ischariotemik, pittitinga kingorngagut, okalerpok: mingoarutiksak tamna sõg pissiangungika ungniakattartunnik tellimertorlutik kênaujennut, aglujunnut tunnitiksennik? Aglujulle issumagivlugit taimak okangilak, tigliktogamele, poksallijilarmelo, tunnergutit torkorlugit. Assingillo illinniartut illangita idluaringinivæt okarlutik: Mingoarutiksak tamna sõg kovijaunerka? Okarnerlotigivæt. Tamañale Jesusib tussaramiuk, okautiveit: Arngnak una piñasiuk, sõg kiksartipissiuk: ajungitomik pingmanga. Aglujuñik illakatsainarapse, ajungitulliarvigiomagupsigik pittuinariakarpose, uvangale neijortigitsainarniængilapsinga. Ajugaringitaminik pivok. Mingoarutiksak tamna timimnut kovigamiuk, mingoarivãnga sivorngagut illijartortauviksamnut. Ahamerik okautivapse: ukkoa okautsit tussarnertut okautigijauppetta, sil-

larsoarmiunut tamainnut, okartokaromarivok, kannoĕtomik arngnab tapsoma manna pivänga erkarlugo.

§. 87.

Joh. XII. 9—11.

Jesusemik tagvanetomik Judikut tussaumagamik, tamna kissiet pivlugo tagvungangilet, Lazaruse (Jesusib) tokkungajuñit omartilauktanga tækkojomarivættauk. Ajokertuijorsuille Lazaruse tokkunasuaromavæt isumajadlarput. Tamna pivlugo Judikut unnuktut tagvungarput, Jesusemut okpilerdlutik.

§. 88.

Jesusib pinniarningit Santageme.

Math. XXI. 1—11. 14—17.
Mark. XI. 1—11. Luk. XIX. 29—46.
Joh. XII. 12—29.

Uvlub aipangane, Jerusalemut kaglileramik, Betfagemut tikkillutik, orksuktaling-

mut kakkamut, Jesusib illinniartingne marruk tillivæk okaudlugik: Aileritik iglugasengnut nelliptingnetunnut. Itteruptik nersut siutekoktujok pittuksimajok neñilarpatik, nocharlo señiane, kanganut sulle innungmik ingitsartortokalaungitok: pitutsarlugiglo, uvamut kailugik; imaglo apperijauguptik: sõg imailivitikik? imak kiogittik: Nalekab attoromangmagik, tava aularkolarpæk illiptingnut.

Iñugaseksuit kattimavingmut pijut, Jesusemik Jerusalemut pijomik tussaramik, napartut akkerungiñik tigumiarlutik, añivigællugolo pachrearpæt.

Illinniartugle aularpuk neñivalik nersut siutekoktujok nocharlo, pittusimajuk itterviub señiet sillatane, apkoserngub aviktarviane. Siutekoktujok nocharlo pittutsarsitillugik iñungita okautivakit: sõg pittutsarpittikik? kioveit, okautivlugit: Nalekab attoromangmagik. Tava perkovakit. Siutekoktujok nocharlo ãtipakik Jesusemut, annoratik nochaub keñerloanut illivlugik, Jesuse kanganut ingipok. Tamakkoa illutatik imailiorput nellautaijub okausingit nellaut-

sekovlugit, imak okarame: Zionib pannia okautigissiuk, ahak, Naleket kaivok illingnut sinaungaidlune nersumelune, nersutiblo siutekoktujub nangmakpaktub nochanget kanganelune. Tamaña illinniartingita, sivorngagut tukkisilaungilæt: Jesuse tokkungajuñit makkisimangmet erkaumavæt, tamna pivlugo taimaitomik aglaksimangmet, imailiorvigilaungmatsuglo.

Jesuse ingeratillugo, iñugaseksuit añoratsetik issivilerpeit apkotanut, assingillo napartut akkerungit kiblorlugit pivut apkotanut illiveit. Kaglilermello orksuktalingmit kaskamit attersalermet, illinniartingita illunatik kuviaisuvaksoarnermullo nippersoarmullo. Gude nakoridlarpæt, tattaminiarnadlartut taimaita tækkojettik pivlugit. Inugaseksuille sivorlello malliktingillo kagudlalerlutik okarput: Hosiaña Davidim Erngninga! Nalekam attingane tikkitok attañersoak nakorijaule! Atatapta Davidib nalegauninga saimataudlarpok! Nalekam attingane tikkitok. Hosiaña! Ullapirsaptekarle killangme, nakudlartokarle kotsiktome!

Innuille illagilauktangita, Lazaruse illu-

vermit kaikungmago omartikaminglo tokkungajunnit, tattaminiarnartitsininga nakoridlarpæt; tamaña pivlugo iñuit pachrearpæt, tussaramik, taimak angitigijomik tattaminiarnartullingmet. Farisæerille ingmingnut imak okalerput: tautukpose sullinginapse, iñuit illunatik mallituinarmatsuk. Farisæerit illangita illaumijut okautivæt: Ajokertuijok, illinniartittit iñerterlugit. Kiovlune okautiveit: okaupapse, ukkoa nippangeromalerpetta, ujarket nipleromarput.

Iglugaseksoarnut Jesuse kaglilerame tautukpeit keadlarlunelo okarpok: Kannoktok sülle mannakut kausimajomalerupsiuk ullapirsautiksesse! manale isipsingnut isersimajok. Nelluitsomarpok, ningarijipse avallulioromarpase avatipsigut, illulluse anekonnase, nanekupselo illumane kappiaisuktitsomarpase, kittorngasse illagillugit mungutsomarpase, iglusselo ujarkajuk attautsemiglonet kallerektokarungneromarput, piulijiksapse nelliuninga kamagilaungingsiuk.

Jerusalemut ittermet, iglaseksuit innungit illunatik aulajalerput, okarlutik: Kina una? Iñuille okarput: Jesuse una,

nellautaijok Nazaretemit Galilæametomit pijok. Jesuse Gudim iglunganut kattimavingmut itterpok, tamaita keīnergolerpeit. Kattimavingmemet, tautungitullo, tussiætullo tikkipæt, tamaita piungnertipeit. Ajokertuijorsuillo aglangniglo illissimajut tattamminiarnartitangit tækkogamikit, sorrutsillo kattimavingme kaggudlartut tussaramikit: Hosiaña Davidim Erngninga! siñaungalerput tagva okautivlugo: Ukkoa okartut tussarpigit? Jesusib okautiveit: Ahaila. Aglait ukkoa attualaungilasse: Nutakket amamaktullo kannermingnut nakudlartomik pitipattit.

§. 89.

Joh. XII. 20—50.

Takpaunga kattimavingmut nalegiartortut illangit Grichiojut. Taipkoa Filippusemut, Betsaidamit Gallilæametomit pijomut, aivut, tuksiarvigivlugo okarlutik: Nalegak, Jesuse tækkojomadlarpavut. Filippuse Andreasemut okariartorpok mattominga, Andreaselo

Filippuselo okariartorkattigêkpuk Jesusemut.

Jesusible kiovæk okarlune: Innum Erngninget ânanausijaunninga nelliutivok manna. Ahamêrik, ahamêrik okautivapse: kakkojeksak ivsub illuanut pingikune, tokkonannelo, kissitolerpok; tokkosalerune unuktunik perorseeksakalerpok. Inoserminik nægliktub, taimna assiujijomarpa, innoserminik tamattomane nunaane omisuktub, pigitsainaromarpa inogumut issokangitomut. Uvamnik kivgartoromajok, uvamnik malligle, naneniaruma, kivgaratauk uvamnetuksaugivok; uvamniglo kivgartortok, tamna Atatama nægligiomarpa.

Mana tarngniga kiksarpok, kanorlo okarlunga? Atatak, nelliutinimnit tamattomanget piulilauminga. Taimaitomigle tamattomunga nelliutinimmut pijunga. Atatak, akkit nellojungnertilaumiuk! Tava nippe killangmit tussartaujok imak: Nellojungnertilauktara, amalo nellojungnertitsomagivara. Inuit neijutijut tamana tussaramitsuk, kallidlalerpok okarput. Illangille Engelib okautiva, okarivut. Jesuse kiovlune okarpok:

tamna nippe pivlunga tussartaungilak, pivluse pijok. Maña sillarsub iñungit pivlugit akkerartortekarpok, maña tamattoma sillarsub attanninga ajektauniarpok. Uvanga kangattartauguma nuñamit, iñuit tamaita amuaromavakka uvamnut. Taimagle okarpok, nellunailivlune kannok tokkojomardlune.

Iñuit kiovæt: perkojanetuñik tussalaukpogut Kristusemik issokangitomut itsomartomik, kañok okarkit: Innum Erngninga kangattartaujomarpok? Innum Erngninga tamna kinaava? Jesusim okautiveit: sulle annikitomik kaumajub naijorpase; arvertaritse kaumajokartilluse, tartok tikkekoñago illipsingnut. Tarsiortok namunainermik nellovok. Kaumajokarapse, tapsomunga okperitse, kaumajub kittorngarckolluse.

Jesuse taimak okarame, aularpok, taipko nanget iseriartordlune. Nauk pinniarninginnik tattamimarnartunnik tautukalloaramik, okperinglæt, Jesusib nellautaijub okausingit nellaudlugit, imak okartok; Nalegak, ajokertuinivut kia okperivagit? kialo Nalekab tallinga kausimavauk? Taimaito-

mik okpernek ajorput, Jesaiase ama okarmet: Isingit tækpetilerpeit, omættingillo sittitipeit, isimingnut tautukoñagit, omættimingnut tukkisikonnagit, sagiarkonnagit, innulijaukonnagillo uvamnut. Imak Jesaiase okarpok, Nalekaın ãnanauninga tækkogamiuk, okautigællugo pigamiuk. Taipsomane angajokaksuit unnuktut okperigalloarpæt, Farisæerit pivlugit okautigiomangilæt, avitauniarasugellutik kattimavingmit; inungnut nakorijaujomanersaugamik Gudemit.

Jesuse aulardlune kaggorlune okarpok: Uvamnut okpertok, uvamnuinak okpingilak, tilliklertomulle uvamnik okperivok. Uvamniglo tautuktub tautukiva tilliklertok uvamnik. Kaumajuksauvlunga nunamut pijunga, uvamnut okpertok tartome-erkoñago. Okautsimnik tussartok, okperinagillo, erkartorniængilara: iñuit erkartoriartunginapkit, piulijartorpakkale. Uvamnik nachojok, okautsimniglo nalengitok, tamna erkartugauvok. Okautsima ajokertotimalo erkartoromavæt uvlut nagatiksangañe. Issumamnik okalaunginama; Atatable tilliklertub uvamnik, perkojamik tunnivãnga, kannok piñiar-

lunga okarlungalo. Perkojanga iñotetojok nungusuitok nellungilara. Taimaitomik okarama, okarpunga, taimak Atatab okarkovänga.

§. 90.

MATH. XXI. 7. MARK. XI. 11.

Tava Jesusib kemekpeit, unulermello iglugaseksoarnit annivok Betaniamut, tagvanelerlune arkangemit aggartut illagællugit.

§. 91.

Jesusib pinniarningit Montageme.

MATH. XXI. 18. 19. MARK. XI. 12—19. LUK. XIX. 47. 48.

Uvlub aipangane uvlakut, ama iglugaseksoarnut ingeravlune kälerpok, Napartok Feigeliksak apkoserngub señiane kannitome merkolik tækkogamiuk, nellipsarpa, paungakarasugellugo. Tikkinamiugle, merkutuinarnik tækkoveit. Paungakalervinga sulle

nelliutingimet. Jesusib okautiva: mattoma kingorngagut illingnit paungartortokarniatsengilak issokangitomut. Illiñiartingita tamanna tussarpæt. Napartok tamna Feigeliksak tuavi pañilerpok.

Jerusalemut pigamik, Jesuse kattimavingmut itterpok; pissiniartut niuverniartullo kattimavingmetut añitilerpeit, kēnaujenniglo tauksejut ikpættingit, tingmitseñiglo niorvkotigit iksivautangit orrotidlarpeit, kattimavikut perkutiñik akkigarkongileit. Ajokertorlugillo okautiveit: aglaksimangila: Igluga taijaujomarpok tuksiarvingmik innungnut illunainut? illipse innuarvigilauktasse. Aglangnik illissimajut, Ajokertuijorsuillo innuillo kappitangit tamanna tussaumagamitsuk, issumajalerput tokkotsomavlugo. Erksigilælle, iñuit illunatik tusajingita ungagidlarmatsuk, ajokertuiningit tattamminiarivlugit. Uñungmet, ama iglugaseksoarnit añivok.

§. 92.

Jesusib pinniarningit Dienstageme.

MATH. XXI. 20—22. MARK. XI. 20—26.

Uvlvb aipangane uvlakut, napartok imna Feigeliksak señerkuleramitsuk, pannertok tækkovæt miñernarminut aglæt. Illinniartingita tamaña tækkogamitsuk, tattaminiarlutik okarput: Napartok una Feigeliksak kañok illingava tuavi pañidlalaunerpa? Petrusib Jesuse okautiva: Ajokertuijok, ahak, napartok Feigeliksak okauteluktet pannersarnerpok. Jesusible kiovlune okautiveit: Gudemut okperitse. Ahaiñerik okautivapse: iñertuiniarase okperupse, taimaitomik sorlo napartok tamna Feigeliksak pijaunertok kissiet pinniartuksaujomangilasse, kissiane kakkamut omunga imak okarupse: tagvanget kangattarit, imarbingmullo nakkarit! tava taimailioromajok. Taimak pivlugo okautivapse: tamaita tuk[illegible]ipsingnik tuksiartose okperitse, pilarpasse[illegible]va. Nængerluse tuksiarupse, assipsingnut namangikupse, issu-

magijungnersigik: Atatapse killangmetub issumagijungnerkovlugit tamarnisse. Assipse tamarningit issumagijungneromangikupsigik, Atatapsetauk killangmetub issumagijungnerniatsengileit tamarnisse.

§. 93.

MATH. XXI. 23—27. MARK. XI. 27—33. LUK. XX. 1—8.

Jerusalemut ama tikkinivut. Inuille kattimavingme ajokertormagit, okautsinik tussarnertunik okartillugo; Ajokertuijorsuit aglangniglo illissimajut tikkipæt, inuit angajokangit illagællugit, okautivæt: Okautittigut, kimit perkojauvit imailiorkovlutit? kialonet pitsartojomik mattominga tunivatit imailiorkovlutit? Jesusib kiovlune okautiveit: Apperiomavapsetauk okautsemut attautsemut; mattominga okautijomagupsinga, okautijomavapsetauk, kimit pitsartojokarpunga imailiorlunga. Johanesib Babtisitinga nakit piva? Killangmillonet, inungnillonet? kiogissinga. Erkarsalerput, ingmingnut imak o-

karlutik: Killangmit pijok okautiguptigo okautijomavatigut: sõg okperilaungipissiuk? Iñungnille pijok okautigu[illegible]go; iñuit erksigivavut, Johañese iñuit illunatik nellautaijorigamitsuk. Jesuselo kiovæt okarlutik: nakit pijok nellovavut. Jesusim okautiveit: Taimaitomik okautijomangilapsetauk, kimit pitsartojokarpunga imailiorlunga.

§. 94.

MATH. XXI. 28—32. MARK. XII. 11.

Adsigĕktuñik okautigilerpeit, okarlune: Kañok issumavise? Angutekalauktok marrungnik ernelingmik. Sivorlermut tikkipok okautivlugo: Erngnĭk, uvlome señajartorlaurit perorsĕvimnut weineliksamut kakkamut. Tapsoma kiovluñe okautiva: aijomangilanga. Kingorngagut kakkialerame, aivok perorsĕvingmut. Erngnerme aipanut tikkinivok taimaktauk okautivlugo. Tapsoma kiovlune okautiva: Ahaila, aijomavunga, ainañele. Taipkoa marruk nelliakita atatamik perkojanga mallikpakko? Kiovæt: sivorliub. Je-

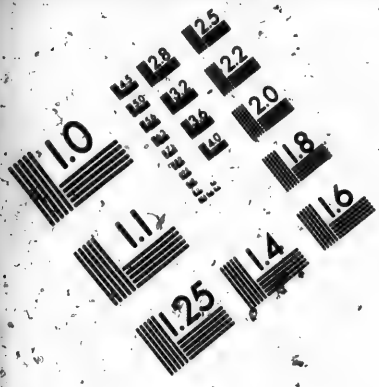

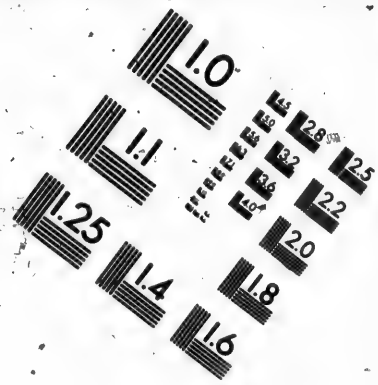

IMAGE EVALUATION TEST TARGET (MT-3)

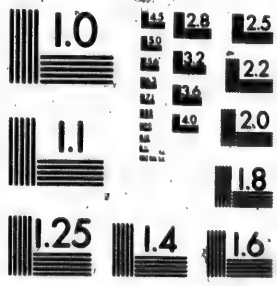

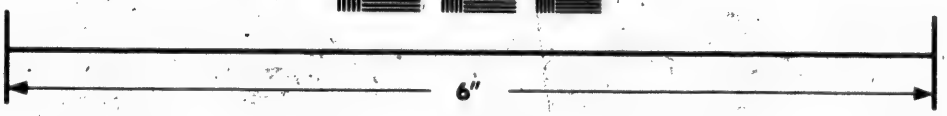

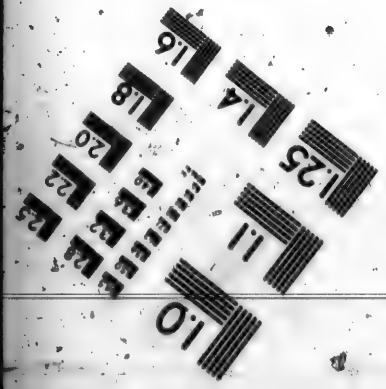

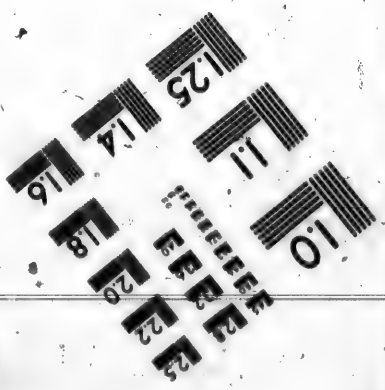

Photographic Sciences Corporation

23 WEST MAIN STREET
WEBSTER, N.Y. 14580
(716) 872-4503

susib okautiveit: ahammerik okautivapse, Zoelnerillo anguniarpaktullo Gudib nalegauninganut ittertuksaukornersaujut illipsingnit. Johañesib tikkipãse, ajokertorpãselo apkotiksamik idluartomik, illipse okperinginivasse, Zoelnerille anguniarpaktullo okperivæt. Tagva tækkolaukkardluse, kakkialinginivose, kingorngut okperluse.

§. 95.

MATH. XXI. 33—46. MARK. XII. 1—12. LUK. XX. 9—19.

Adsigẽktuñik assingiñik tussaritse. Angajokakalauktok perorsẽvilliudlartomik paungalingnik, avata avaluliudlarlugo. Paungab iptinget señaviksanganik señalaurame, nuvoguseksoarmiglo señagivok. Perorsẽviksiortuñut attartortaukogamiuk, nuñame assianut aularpok mulludlarlune. Paunget iñilerviet nelliutingmet, kivgame illanget tilliva perorsẽviksiortunnut, perorsẽviub paunganginnik piartorkovlugo. Perorsẽviksiortulle kivgak tamna tiguvæt, annaudlarlugo neksartinagolo aulartipæt. Ama kivgak assia tilligiva

taipkonunga; tamna ujarkeñut millorpæt, niakoa killidlarlugo, mittautigivlugolo neksartiminago aulartinivæt. Ama kivgak pingajuak tilligiva, tamnale tokkopæt. Ama kivget assingit tilligiveit uñunerset sivorlingiñit; tapkoatauk imailioriveit, sivorlingititut.

Perorsĕviub angajokanga sulle erngnetuakarpok nægligijaminik. Tagva okarpok: kañok pilunga? Erngnera nægligidlartara tillijomavara, tamna tækkogunitsuk, illaragiomovallukpæt. Kingorliotilerlugo tamna tilligiva taipkonunga. Perorsĕviksiortut erngninga tækkogamitsuk, ingmingnut okalerput imak: Tamedsa kingormgusijuksak, atte tokkolaumilavut, kingormgujeksangit uvagut pigilerlugit! Tiguvæt tava, perorsevingmillo pingujarlugo tokkopæt. Perorsĕviub angajokanga tikkikune, perorsĕviksiortut tokkoa kannok piomavagit? Kiovæt: ajortulliartorsuit ukkoa tokkotsomarpeit, perorsĕvine perorsĕviksiortunnut assingiñut, paunganik kaitsijomartuñut, iñerviet nelliutikpet, attartortaukojomarpa. Jesuse okarpok: illa tikkitsomarpok, tamakkoa perorsĕviksiortut tokkollugit, perorsĕviglo asingiñut attartor-

taukojomava. Tamaña tussaramitsuk okarput: taimailiornagole: Jesusib tautukpeit okarluue: Aglait attualaungilasse aglaksimajut imak: Ujarak, iglulliortut egitanget, tamna iglub terrekkoa ujaraulernertok. Tagva Nalekab piñiarninga, tattamīniarnadlarpok īsiptingnut. Tamana pivlugo okautivapse: Gudib nalegauninganik arksartaujomarpose, nellojuñut, paungennik idluartunnik kaitsiomartunnut tunnivlugo. Innuk ujarkamut omunga tupviogune serkomitaujomarpok, kattakvigijannele ujar[redacted]n oma serkomitsijomarpa.

Ajokertuijorsuit Farisæerillo adsigēngningit tussaramikit, mallugivæt okautigingmagit. Killanalerlutik tigujomagalloarpæt, innuille erksigiveit, nellautaijorigamitsuk.

§. 96.

Math. XXII. 1—14.

Jesusib ama okautigilerpeit adsigēktunnik, imak okarlune: Killaub nalegauninga sorlo attannersub erngnine nullianerkolerpa. Kiv-

genne tilliveit nulliarengnialertungnut nerriartortukset kaikovlugit, kaijomalaungilello. Ama kivget assingit tilligiveit okarlune: nerriartortukset okautigissigik: Ahak, nerrimareksavut piarerpakka, tuktuvakotikkalo koinnijut tokkopakka, tamaitalo piarerpakka, kaileritse nulliarengnialertungnut nerrekattigelaumilavut. Nachogivælle aularlutiglo, illanget perorsēvingminut, illangello sullevingminut pivut; illangitale kivgangit tiguveit, mittautigivlugillo tokkopeit. Tamanna attannersub tussaramiuk, ningajadlalerpok, sorsuktokutsoanne aikoveit, innuartut taipkoa nungutsartorkoveit, iglugaseksoangit ikkilugit. Kivgenne okautiveit: nerrimarekset piarersimagalloartut, kaikojaulauktulle pijuksaungilet. Tamanna pivlugo apkosinialungmut aileritse, illunaita naipinniartarne nerriartorkogissigik nulliarengnialertungnut. Kivget taipkoa apkosinialuugmut aivut, naipitatik illunaita kattitipeit, ajortullo ajungitullo, nulliarengnialertuk iglungak nerrimakattauniartumnut nimniolerpok. Kaikojaujut attamersub tækkojartorpeit, tagvane innuk annoratsiakangitok nerrimakattaujukset-

tut tækkogamiuk, okautiva: Sõg ovunga itterkit, añoratsiakangitotit nerrimakattaujuksettut? Tamnale niplingilak. Kivgenne attannersub okautiveit: aggangillo ittiggangillo kellersigik egilugolo tartorsoarmut, keatsainaromartomullo, aglerulatsainaromartomullo. Kaikojaumajut unnukput, annerimajulle ikkiput.

§. 97.

MÀTH. XXII. 15—22. MARK. XII. 13—17. LUK. XX. 20—26.

Farisæerit kachimiolerput, ingmingnut okaromavlutik, kannok Jesuse okausinganut uiverivlugo. Udsertorpælle, udsertortut tapsomunga tilliveit, illinniartingita illangit, Herodesiblo innukotingitä illangit, ajungitojarlutik, okausiksarsioromavlutik Jesusemit, pititsomavlugo nuñab attañinganut tapsomalo pitsartuninganut. Tapkoa tikkinamitsuk imak apperivæt: Ajokertuijok okpernartojotit kausimavaptigit, Gudemullo apkotiksamik

ajokertuiluarpotit, iñuit sivoragingilettit, illunaita nellegigangne. Tamanna pivlugo okautittigut; kannok issumavit? Attannivaksoak tunnivlugo tunnergutinnik idluarka, idluangilalonēt? tunnijuksauvita, tunnijuksaungipitalonēt? Jesusible nipporsainingit takkormorningillo tukkisileramigit, okautiveit: Takkormortose! Sōg uiveridlarkissinga? tækkulago kēnaujak tunnergutiksak. Kenaujak Jesusemut sakkerpæt. Appersorpeit: kia adsinga, kialo aglangit kollane? Kiovæt: Attañivaksub. Okautiveit tava: Attannivaksoak tunnissiuk Attannivaksub piksanga, Gudelo Gudib piksanga. Innuit pivlugit okausingit idluigingileit, kigusingalo tattaminiarivæt, nipleratik keñekpæt aulalerdlutik.

§. 98.

MATH. XXII. 23—33. MARK XII. 18—27. LUK. XX. 27—38.

Uvlok tamanna Saduzæerit illangita tikkipæt, omarviksakangitomik okartut, apperivællo okarlutik: Ajokertuijok, Mosesim

imak aglakpātigut: Angutim angajoa tokkoppet, nulle kittorngakangitok kemmekpago; nullia tava nukkanget piomarpa, angajŭgilauktane kinguvaksakarkovlugo. Uvaptingnele nukkarĕt arvengemit aggartut-ĭlauktut. Angajuklek nullianilauktok, kittorngĭnanne tokkovok. Tugliet nulliarilermigamiuk, tamnatauk tokogivok kittorngingminanne. Taimaktauk pingajueta pigiva. Tapkoa arvengemit aggartut illunatik nulliarivæt kingorlerĕklutik, kittorngĭnekaratik. Illunatik kingorngattigut arngnak tokkogivok. Makkitervingmele makkiterunik, taipkoa arvengemit aggartut nelliata nullianiomarpauk? illunatik nulliarilaungmatsuk. Jesusib kiovlune okautiveit: tamarpose illa, Gudim aglangit nellogapsigik, Gudim ajugakangijusialonĕt. Tamattoma sillab kittorngangit nullianijongovut uinijongovullo. Sillable aipanut pijuksaujut, tokkungajunnit makkitsomartut, nullianiniængilet uininiængilello, kingorngagut tokkosuituksauleramik, Engelitun-ĭtsomaramik; Gudib kittorngariveit, tokkungajunnit makkinamik. Tokkungajunnik omaromartunnik Mosesim ag-

langit attualaungilasse, Gudim okautilaungmago napartumename, imak: Abrahab Gudigivãnga, Isablo Gudigivãnga, Jakoblo Gudigivãnga? Gude tokkoungajut Gudigingilæt, innojulle Gudigivæt: Tapsomunga illunatik innoniarput. Taimak pivlugo tamarpose angijomik. Innuille tamaña tussaramitsuk, ajokertuininga tattaminiarivæt: Aglangnik illissimajut illangita okautivæt: Ajokertuijok, okalorikpotit.

§. 99.

Math. XXII, 34—36. Mark. XII. 28—37. Luk. XX. 40—44.

Farisæerit tussaramik, Jesusib Saduzæerit okausikserotingmagit, attautsimut kattilerput. Taipkoa illangeta, aglangnik illissimajub, ingmingnut appersotilaungmetta, tussagamigit, idluartomiglo (Jesusib) kiongmagit, tussaramiuk, oktorpa okarlune: Ajokertuijok, perkojennit tamaiñit nelliet anginerova? Jesusib kiova: perkojennit tamaiñit anginerojok imaipok: Ahak Israele, Na-

legak, Gudivut Gudetovok: Gudit Naleket nægligiuk omættingnut tamanut, tarngningnullo tamanut, issumangnullo tamaiñut, pitsartunernullo tamainnut. Tamna piareakarnerojok perkojeñit tamaiñit. Aipangalo tapsotunak-ïpok: innukattit tuglït illiktut nægligilugo. Assianik anginerojomik perkojakangilak ukkonanget. Okautsingnullo ukkungnunga marrungnut perkojet illunatik illagëkput nellautaijullo aglangit. Aglangnik illissimajub okautiva: Ajokertuijok, ahamërik miksekartomik okarpotit: Gud attausiongmet, tapsoma, assianik Gudekangimet: Tamna nægligilugo omamut tamanut, issumamullo tamaiñut, tarngnemullo tamanut, pitsartunernullo tamainut, iñukattinelo tugline ingmitut nægligilugo, tagva ajunginerovok tunnergatiksennit ikkualajeksennillo tamainnit. Sillatojomik kiolaungmet, Jesusib tussaramiuk, okautiva: Gudib nalegauminganut kañilerpotit.

Farisæerit kattimangmetta, kattimavingme ajokertuivlune, Jesusim apperiveit, imak okarlune: Sög aglangnik illissimajut, Kristuse Davidim erngnerijanga, okautigivæt?

kannok issumavisse Kristuse pivlugo? kia erngnerivauk? kiovæt: Davidib. Okautiveit: sõg Davidim aglangne tuksiarutsine Annernermut ajunginermut Nalekaminik taivauk? imak okarame: Nalegak Nalekamnut okartok: Tallerpingma tungãnut ingitit, ningarijittit illerkartiñagit ittikkavit tullerartangannut. Nalekaminik Davidib taigamiuk, kannok erngnerivauk? Kiolugo illunatik sappilerput uvlub tapsoma kingorngagut apperilugo sapperpæt, innugaseksuille tussaromadlarpæt.

§. 100.

MATH. XXIII. 1—39. MARK. XII. 38—40. LUK. XX. 45—47.

Innuit illunatik nalektilllugit, Jesusib illinniartinne okautiveit: Mosesim iksivautangune Aglangnik illissimajut Farisæerillo iksivavut. Taipkoa attuarkojangit illipsingmut tamaita naleklugillo mallingniarsigik. Pinniarningille mallingniarasigik; okaralloartut pinniaratik. Tamanna pivlugo aglangnik illissimajut mianeritsiaritse. Erk-

sugekseñik okumaituñik erksuksaungitunnik kellersivut, iñuillo tuingiñut illivlugit piveit, nangminerle aktoromangileit aggangminut attautsimullonet. Sullijeksettik tamaita piveit, iñungnut tautugaukovlugit. Añoratseñik takkijuñik attoromadlarput, erkaumajeksettiglo silliktipeit, añoratsettik killungit angijororlugit señaveit. Nerrimavingme illinniarvingmelo issukliomavlutik iksivajomavut, iñungnut taijaujomavlutik Kabbimik (ajokertuijomik).

Illipsele taijauniatsengilase Rabbimik, attautsemik ajokertortekarapse Kristusemik, illipse tamapse kattangutigekpose. Atatamik taisiniarase nunname, attausek Atatagigapsiuk killangmetok. Ajokertuijuñik taijauniatsengilase, attausek ajokertortigigapsiuk, Kristuse. Illasse anginerojok kivgeksaujok illipsingnut. Ingminik angijomajok, mikkinersaujomarpok, ingminigle mikkinersaujorijok, tamna angijorortitauniarpok.

Kappianamek okorse, aglangnik illissimajut Farisæerillo takkormortose! Killaub nalegauninga parngnanerapsiuk, iñuit itterkonnagit, illipse ittertisinase, itteromajulle itter-

kongilasse. Kappianamek okorse, aglangnik illissimajut Farisæerillo takkormortose! Uigarnerit pingit nungunapsigik, takkijunnik tuksiarutiñik tuksiarutsomavlugit okartose. Taimak pivlugo pidlartauñersaujomarpose. Kappianamek okorse, aglangnik illissimajut Farisæerillo takkormortose! Nunnakullo iñakullo ingerarapse, illaksarsiorluse Judikukattiksapsingnik; illagippassele, tartomut kittorngaritippasse, illipsingnit anginersamik. Kappianamek okorse, tautungitut tessiortut, okarapse: Gudib iglunganik angertok, tamna sullingitok: Gudible iglunget piñarnarusianik (Goldemik) angertok, tamna sullivok. Sillaitose tautungitose! Suna anginerova, Golde ivlernartok, Gudimi iglungaloñet ivlernartitsijok Goldemik? Imaglo okarapse: Altaremik angertok, tamna sullingitok; tuñergumik altarib kanganetomik angertok, tamna sullivok. Sillaitose tautungitose! Suna anginerova, tuñergut altareloñet, ivlernartitsijok tuñergumik. Tamanna pivlugo altaremik angertub, kanganetullo tamaita tappipeit. Gudib iglunganik angertub, tapsomalo iñua tappipa. Killang-

miglo angertok, tamna angerpoktauk Gudim iksivautanganik kanganetomiglo. Kappianamek okorse aglangnik illissimajut Farisæerillo takkormortose! Minzelo, Tillelo, Kimmello nunnab perortungit, tellimaujoetta aipanga tunnigapsiuk, perkojeñetune piareakarnerset tuñupasse, imaitut, idluarnerlo, napkiginerlo, okpernerlo. Makkoa taimajut piniareksarivasse, ipkoa ipperarnagit. Okorse tautungitose tessiortose! millugiararsungit kennerapsigik, kamelemigle ẽsivose. Kappianamek okorse aglangnik illissimajut Farisæerillo takkormortose! Ermusiarsuillo, pogutello sillatatigut kebleriksarapsigik, illungille tættæput piomangarnermiglo nerrijorsonermiglo. Farisæere tautungitotit! Ermusiarsublo pogutablo illugik sallumarsarkik, sillatigik kebleridlarkovlugik. Kappianamek okorse aglangnik illissimajut Farisæerillo, takkormortose! Illuvertitut mingoarsimajutitun-ĩnapse, sillatingit ãnanaujartut, illungille tættæput tokkungajut saunninginnik, mamaitualungniglo. Taimainivosetauk, kallinipsigut idluartojarpose, innuit tautuktillugit, illupsigulle takkormornermig-

lo idluiluktomiglo tættæpose. Kappianamek okorse aglangnik illissimajut Farisæerillo takkormortose! Nellautaijut illuverngit sennagapsigik, idluartullo illuverngit ãnanausigapsigik, okarluselo: Atatagilauktavut innukattigigapsigik, illagijomalaungilavut taipkoa kovisilauktut nellautaijut aungiñik. Tamattominga nangminek pivluse angerpose, nellautaijunnik tokkotsijut kittorngaringmasse. Atte, illipsetauk sivorlipse oktorvigilauktanget tættæñiarsiuk. Kuglugiaralujarpose! Kañok illiluse kappianavik kemmajomavissiuk? Ahak, okorse, illipsingnut tillivakka nellautaijullo, sillatojullo, aglangniglo illissimajut, taipkoa illangit tokkotsomarpasse, kejungmut señingajolingmut kikkiektorlugit, illangillo illinniarviksapsingne isakardlaromarpasse, unangmilugillo iglugaseksoarnit ama iglugaseksoarnut assinginnut, tikkitaukovluse idluartut aungiñut illunainut, nunnamut kovijaujuñut, idluartum Abelim aunganit, Zachariasib Barachiasim erngningeet aunga tikkilugo, tokkolauktasse kattimaviub Altariblo akkorngangne. Ahammerik okaupapse: tamakkoa tamaita pivlugit king-

uvangukattigĕt ukkoa akkkiñiartaujomarput. Jerusalemne, Jerusalemne! (innuit piveit) nellautaijuñik tokkotsijose, millorlugillo ujarkeñut illipsingnut tillijaujut! Kittorngasse kattitsomakattalauktakka, sorlo arngnaungub kattipeit piarkeñe issarkominut, piomalaungitosele. Ahak, igluse iñukarungneromarput. Okaupapse: Mattoma kingorngane tækkojomerpapsinga, imak okarkartinase: nakoridlartaule Nalekam attingane tikkitok.

§. 101.

MARK. XII. 41—44. LUK. XXI. 1—4.

Jesuse ingipok Gudim iklervinget akkianut, innuit tækkunarlugit kĕnaujennik illijijut Gudim iklervinganut, agluitogaseit uñuktuñik illijijut. Uigarnektauk aglujok tækkogiva, kenaujararsungnik marrungnik illijingmijok. Jesusib illiñiartiñe kaikovlugit okautiveit: Ahamerik okaupapse, uigarnek una aglujok Gudim iklervinganut unnunersennik illijilauktok illijilauktunnit tamaiñit. Tamakkoa illunatik pimingnik attoriængita-

mingnik unnuktunnik illijilauktut tunergutinut Gudib pinganut; unale aglujok perkutituaminik illijijok.

§. 102.

MATH. XXIV. 1—51. MARK. XIII. 1—37. LUK. XXI. 5—36.

Jesuse kattimavingmit aningmet, illinniartingita tikkipæt kattimaviub sennamaninga kemmergotiniarlugo, illangitalo okautivæt ujarkennut ivlernartunnut manniktunnullo ãnanausijauvok. Tapkoa illangeta okautiva: Ajokertuijok, tækkulaurit, ujarket tamakkoa kannok sennamajut? Jesusib okautiveit: tamakkoa tamaita tækkogalloarpissigik? Ahammerik okaupapse, nelliutijomarpok, ujarket ukkoa illunatik serkomitauniarput kallerektokarungnerlutik.

Kattimavium akkiane, orksuktalingme kakkame iksivalermet, illinniartut Petrusiblo Jakobusiblo Johanesiblo Andreasiblo kissiovlutik tikkipæt, apperivlugo imak: Ajokertuijok, kakkugo pijukset tamakkoa tamaita pio-

market, sunalo nellunaikuteksaujomarpa tikkiviksarnut, sillarsub naggatiksanganut?

Jesusib kiovlune okautiveit: Kammatitse uiverijaukonnase; uñuktut tikkitsomarmetta attera atterilugo okarlutik: Kristuseovunga; tagva nelliusimavok, unnuktullo tamartiniarpeit. Taipkoa mallingniarasigik. Uñatadlartunnik unnatadlartut nippersoanginiglonĕt tussarupse, erksiniarase, taimailiortokaromarmet sivorngagut, sillarsub naggatiksanga nelliutingilak sulle. Innuit innungnut assimingnut sorsularniarput, attannionek attannionermut assimingnut, nunnet sunnatuinarme saijukpilleromarput; innuit nerkiksakangimullo kañiinalualungnartomullo perleromarput; erksinartunnik nellunaikutaksoarnik sakkertokaromarpok killangmit. Tamedsa kappianartok aulaniksak. Illipsele nangminipsingnik udsertoritse, tamakkoa tamaita perkartiñagit, tiguvluse kappiaisuktitsomarpãse, erkartorvingmingnullo illiñiarvingmingnullo parngnanersimavingmingnullo pititsomarpãse, ipperartordlusĕlo, attanniojunnullo attannivaksoarnullo ãtitsomarpãse uvanga pivlunga. Tokkotsomarpãse,

iñuillo illunatik omigidlaromarpãse attera pivlugo. Erkartortautiksamingnut taimailiortitsomarpãse. Aularutikppassele unnertotigivluse kiglissiniarvingmut, sivoraniarase kanoetomik sumiglonĕt okausiksakarapse, issumasimaniarase sivorngagut: Tagvainak tuñijauniksasse okauserissigik: illipse okanginapse, Añernerle ajunginek okartovok. Kannermiglo illissimanermiglo tuñijomarpapse, omigijipse illunatik kionermik illipsingnut sappilerdlutik.

Uvlut taipkoa iñuit uñuktut ingmingnut sinaungasaromarput, illatiglo kigortigælĺugit, ingmingnullo omisutiomarput. Kattangutib kattangutine tokkomut pititsomarpa, atatablo erngnine, kittorngaitalo angajokatik akkerartorvigiomarpeit tokkokovlugillo. Nujarlonĕt attausek niakupsingnit asserortauniatsengilak. Keñueluse tarngnisse pairissigik. Nellautainerluktut uñuktut sakkeromarput, unnuktut tañartiniarlugit. Idluitulliarnek pivallialermet, uñuktut næglingningit niglinarsiomarput. Issuanulle sokkosijuitok okperlune, piulijaujomarpok. Okautsit tussarnertut Gudib nalegauninganik okautaujomar-

put iñungnut sillarsoarmetuñut tamiñut, innuit illunatik nellojungnerutiksangannut; tava sillarsub naggatiksanga nelliutiomarpok.

Jerusalemim avata sorsuktuksarsoarnik illumajok tækkogupsiuk, kausimaniarpose, asserortauniarvia nelliutilerpok. Tagva kappianartok nungutsivik, tamattominga nellautaijok Daniel okartok, ivlernartome innimiñetok. Aglangnik ukkoninga attortub kammagilerligit! Uvlok taimna nelliutikpet, Judikut nunanginetut kemmalit kaĸkeñut, iglugaseksoarnetullo añilit, assinetullo naksame itteratik, iglub kanganetok akkarane, sumik iglominit aiklerlune, perorsĕvingmetublo utterniarane annoratsenne piartorlugit. Uvlut taipkoa akkinniartauviojomarmetta, aglait tamaita nellagut nellautsilerkovlugit. Kappianamek singaijut iñugaktullo tamaña nelliutikpet. Tuksiaritse kemmaviksasse okkiome Sabbatemelonĕt pilerkonnago. Uvlune taipkonañe iñuit kappiaisudlarniarput nellekangitomik, sillab kiglilivinganit, taimanget Gudib pijekset tamaita pingortilaungmagit tamaña tikkilugo, kiugorngagullo taimak

angitigiomik kappianartokarniænginivok. Iñuillo tamakkoa ningautsib pidlaromarpeit. Illangit saviksoarnut ippiktuñut tokkotauniarput, illangillo nuñalingnut tamainnut ãtauniarput, Jerusalemme asserortauniarpok nellojunnut, nellojut nelliuninget namaksekartinnago. Uvlut taipkoa ikkiglijauniængipetta, innuk attauserlonĕt piulijauniatsengilak. Annerimajut pivlugit uvlut taipkoa ikkiglijaujomarput. Uvlut taipkoa nelliutikpetta, okautsaugupse imak: Ahak, Kristuse tagvanepok, ikkanelonĕt; tamaña okperiniarasiuk. Kristuseolutik okartut nellautainerluktut sæglujut sakkeromarput, nellunaikutsoarnik tattamĩniarnartuñik piñiarlutik, annerimajut tamartiniarlugit, tamartiteksaukorpetta. Illipsele kamatsiaritse. Ahak, makkoninga tamainnik okautivapse nelliuterkartiñagit. Tamanna pivlugo okautikppasse: Ahak, innukajuitomepok! ainiarase. Imaglonĕt: Ahak, iñiminepok, okperiniarasigik. Sorlo kaumalak pãnget pijok unnunga kaumautivlugo, taimaitsomarpoktauk Innum Erngninget tikkiviksanga. Nanne killokarpet, nektoragit kattivut.

Uvlut taipkoa kappianartut kingorngattigut sekkenek takkerlo uvloritsello nellunaikutaujomarput. Sekkenerlo takkerlo kaumajungneromarpuk, uvloritsello kattegomarput killangmit, iñuillo nunnametut erksinermut sivoradlaromarput, imarbiksoarlo malliksuvaksuillo iktullijaromarput, iñuit erksinermut uttakkinermullo nukkererotijomarput, nuñamut piomartukset pivlugit; killaub pitsartuningit aulataujomarmetta. Innum Erngninget nellunaikutanga tava tækkuksaujomarpok killangme, iñuit nuñametut illunatik keadlaromarput, Iñublo Erngninga tækkojomavæt killaub nuvujangittigut akkartok, pitsartudlarlune ãnanaudlartok. Engeliñe tillijomarpeit nipsautib nippivaksoangauut, añerijangit kattitilugit añorenit sittamañit, (unanget, angello pangello avangello) killaum issuanit, issuanut aipanut.

Tamakkoale illunatik pilarniarpetta, arloritse, kungmullo tækkunarluse, piulijiksasse nelliutilermet. Adsigĕktomik okautiveit: Napartok Feigeliksak, napartullo tamaita tækkuniarsigik: akkerungit iptekalerangetta, sigilerangettalo, aujajaraklilermet kausima-

vose. Taimaktauk illipse, makkoa tamaita pijukset pilarniartut tækkogupsigik, Gudib nalegauninga kaglilermet kausimaniarpasse. Ahamerik okaupapse: Kinguvangukattiget ukkoa nunguniatsengilet, makkoa illunatik namaksekartiñagit. Killaglo nuñalo nungutsomarpnk, okautsikkale nungutsomangilet. Uvlomik taipsominga, uvlublo nellunaikuttanganiglonēt kausimajokangilak, Engelillonēt killangmetut, Erngnerublonēt kausimangilæt, Atatama kissime nellungila.

Illipse udsertoritse, omættisse okumailerkoñagit nerrijorsonermullo imertorsonermullo, nuñab pingiñik piñasuarnermullonēt, uvlomut taipsomunga kaningartaukonnase. Nuñametut tamaita taipsoma tikkitsomarpeit sorlo nigak. Sorlo Noa iñotillugo-ilauktok, taimaktauk itsomarivok Innum Erngninget tikkiviksangane. Sorlo uvluñe taipkonanne, ullitornivaksub sivorngagut, nerrivut imilarmiglo, nullianiktullo uiniktullo, uvlok tamna tikkilugo Noam ittervia umiarsoarmut, kamagingilælle, ullitornivaksub tava ullutidlarpeit, tamaita nungudlugit. Taimaktauk In-

num Erngninget tikkiviksanga-ĭtsomarivok. Tamaña nelliutikpet, angutik marruk perorsevingmetsomarpuk, aipanga illelliortaujomarpok, aipale kemĕktaujomarpok. Arngnæk marruk kaivititsikattigegomarpuk, aipanga illelliortaujomarpok, aipale kemĕktaujomarpok.

Taimak pivlugo pigarutigissiuk tuksiarluse, kemĕajuksaukovluse tamakkoa piomartut illunatik, Inum Erngninget sangane (illarasugase) sakkijartuksaukovluse. Nalegapse tikkiviksanga nellogapsiuk. Sorlo angutib iglone kemĕkpa, nuñame assianut aulardlune, kivgeñe nalegangortilugit, tamaita tunniveit sullijeksangiñik, itterviub udsertortinga okaupa, pigarkovlugo. Taimaktauk okautivapse: pigaritse. Tamanale nellojungnereksarivasse, tigliktub tigligiartorvinga iglub inuet kausimaguniuk, pigaromavok, iglominut itterkoñago. Tamana pivlugo illipsetauk opalungersimatsainaritse, Inum Erngninga tikkitsomarmet neriuktiñase.

Nelliak sukkosijuidlune sillatovlunelo kivgauva, attañinget kivgaminut pitipa piksangiñik tuñekovlugit nerriviet nelliutileranget?

Kivgak tamna pilloridlartok, imailiortok attañinget tikkippago. Ahamerik okaupapse: Piminut tamainut pititsomarpa. Kivgakullugle assia omamigut imak okarune: Attannerijara sulle tikkiniængilak, kivgaukattinne ãnauvlugit pivok, nerrilunelo immilarmelo tallatut illagivlugit: Kivgab taipsoma attannerijanga tikkitsomarpok, uvlome taipsomane neriuvigingitangane, uvlublo nellunaikutangane kivgab issumavigingitangane; asserortiniarpa tagva, takkormortut illagællugit akkivigiomarpa, tagvane keatsainaromalerpok aglerolatsainaromalerporlo. Tamanna pivlugo pigaritse, iglub attannerijanget tikkilervinga nellogapsiuk, unnukullonēt, unnuak keteralerpellonēt, angutaunek niplilerpellonēt, uvlakullonēt, tuavitomut tikkitaukonāse, sinniktilluse opingartaukonnase. Sorlo illipsingnut okartunga, innungnut tamainut okarpunga: pigaritse!

§. 103.

Math. XXV. 1—46.

Tamanna nelliutikpet, killaub nalegauninga ĭtsomarpok uigasuktititut tellimaujortuttitut, kollitik neksarlugit, uiksak pachrearlugo annivigivæt. Tapkoa tellimæt, sillaitut, tellimællo sillatojut. Sillaitut kollitik neksarpeit, orksuksamingnigle neksaratik. Sillatojut pogutamingne orksumiglo kollitiglo neksarput. Uiksak mulludlarmet, illunatik uerngaleramik sinnilerput. Uñuak keterarmet, nippersoakalerpok imak: Ahak, uiksak kaivok, pachrearlugo annivigissiuk. Uigasuit taipkoa illuñatik makkiput, kollitik akiklugit. Sillaitulle okarput sillatojunnut: orksupsingnit tunnittigut, kollivut kamingmetta. Sillatojut kiovlutik okautiveit: Naukagle, amigarkoñago uvaptingnullo illipsingnullo. Niuvertunnulle pissinniariartoritse piksapsingnik nangminiksapsingnik. Pissinniariartortillugit uiksak tikkipok, oppalungersimajut itterkattigivæt uiksab iglunganut nerrimakattiginiardlugo, upkuak parngna-

nertauvok tagva. Kingorngattigut uigasuit ipkoa sillaitut kailaurivuttauk, okarput: Nalegak, Nalegak upkuerutittigut. Kioveille okarlune: Ahamerik okaupapse, illitaringilapse. Tamanna pivlugo pigaritse, uvlok taimna, uvlub nellunaikuttangalonet nellogapsiuk, Innum Erngninget tikkitsomarvinga.

Taimaitsomarpok, sorlo angutib nuname assianut aularomajub kivgenne kaikoveit, perkotine tuniveit taipkonunga. Illanget tunniva talentiñik (kenaujennik) tellimanik, aipa marrungnik, pingajuet attautsemik, attunit namaksilerlugit tunniveit. Tuavilune aularpok. Tellimanik talentiñik pijok, niorvgotigiartoramigit tellimanik assingiñik talentiñik illaveit. Taimaktauk marrungnik talentingnik pijok, assingiñiktauk marrungnik illagivæk. Attautsemigle pijok nunna ittersselleriartorpa, attañerijame kenaujanga iserpa. Mattoma kingorngane kivget ukkoa attañinget tikkipok kiglissiniaromavlugit. Tagva sakkerpok tellimanik tallentinnik pijok, assinginnik talentiñik tellimanik neksardlune okarpok: Attañek, talentiñik tellimanik tun-

nilauramga, ahak, assinginnik tellimanik talentiñik illavakka. Attañinget okautiva: Namagivagit, issumagiktotit sukkosijuitotillo kivgak, ikkituñut nertornardlutit pinniaravit, uñungnersennik pititsomarpagit. Nalekavit kuvianarninganut itterit. Sakkerivoktauk marrungnik talentingnik pijok, okarlune: Attannek, marrungnik talentingnik tunnilauramga, ahak, assigingnik marrungnik illavakka. Attanninget okautiva: namagivagit, issumagiktotit sukkosijuitotillo kivgak, ikkitunnut nertornardlutit pinniaravit, unnungnersennik pititsomarpagit. Nalekavit kuvianarninganut itterit. Sakkerivoktauk attautsemik talentemik pijok, okarlune: Attannek illitarigapkit, sivoranartotit angutaasertotit, savijartotit karngartilaungitarnik, kattersijotit illilaungitarnik; taimak pivlugo sivoragama talentit nunnamut ĩseriartulauktara; ahak, pĩt piuk. Attanninget kiovlune okautiva: Ajorpotit erkeiasuktotillo kivgauvotit, illitarigamga savijartunga karngartilaungitamnik, kattersijungalo illilaungitamnik: Tamaña pivlugo kĕnaujakotimnik tunnijijuksaulanktotit kĕnaujennik tauksejunnut; tik-

kikuma perkotimnik illakartillugit akkilingardlugo. Tamaña pivlugo talentemik aksarsiuk, tuñilugolo tellimaujortuñik talentinnik pillingmut. Pekkartok sumik tuñijaujomarpok, uñuktunik pekkarkovlugo: Pekkangitorle aksartaujomarpok pinganik. Kivgak piungitok egissiuk tartorsoarmut, keatsainartomut aglerulatsainartomullo.

Innum Erngninga ãnanaunerminut tikkikune, Engilillo ajungitut tamaita illagillugit, iksivajomarpok iksivautamine ãnaname, iñuit illunamasiatik sanganut kattititaujomarput. Tagva avititsomarpeit, sorlo mianersijub saugakotiñe arngnet avitipeit angutiñit; okpertut tallerpingme tungãnut pititsomarpeit, okpingitulle saumingme tunganut. Nalekab tallerpingme tungãnetut imak okautijomarpeit: Kaititse Atatama nægliktangit, nalegaunek kingormgutigissiuk, illipsingnut piarersimajok sillarsub kiglinganit. Kaktillunga, nerritilaukpapsinga. Iñeruktillunga, iñertilaukpapsinga. Tujormitillunga, itterkolaukpapsinga. Amorersimatillunga, añnorartilaukpapsinga. Kannimaluktillunga, tækkojartorlaukpapsinga. Parngnanersima-

vingmetillunga, pullalaukpapsinga. Idluartut kiojomavæt okarlutik: Nalegak, kanga kaktotit tækkolaukpittigit nerritilaukpittigillo? imeruktillutillonet imertillaukpittigillo? kangalo tujormitillutit tækolaukpittigit, itterkolaukpittigillo? annorersimatillutillonnet annorartilaukpittigillo? kangalonet tækkolaukpittigit kañimaluk tillutit, parngnanersimavingmetillutillonet, pullalaukpittigillo? Nalekab kiojomaveit okaulugit: Ahammerik okaupasse, ukkoa kattanguma mikkinersaujut illanget, sumik pigapsiuk, tagva pilaukpapsinga. Saumingminetunnut okaromagivok: Idluitualugapse, uvamnit aularitse ikkomamut kamitsuitomut, piarer simajomut satanasemullo Engelinginnullo. Kaktillunga, nerritilaungilapsinga: Imeruktillunga, imertilaungilapsinga. Tujormitillungalo, itterkolaungilapsinga. Añorersimatillungalo annorartilaungilapsinga. Kañimaluktillungalo parngnanersimavingmetillunga, pullalaungilapsinga. Taipkoa kiojomarivæt, okarlutik: Nalegak, kanga tækkolaukpittigit kaktillutit, inmeruktillutillonet, tujormitillutillonet, añorersimatillutillonet, kannimaluktillutillo-

nĕt, parngnanersimavingmetillutillonĕt, kivgartnlaunggipittigit? Kiojomaveit okarlune: Ahammerik okaupapse, sumik ukkoa mikkinersaujut illanget pinginapsiuk, tagva pilaunginivapsinga. Tava tapkoa, ănernartorsoarmut nungusuitomut piomarput, idlaurtulle iñogutemut najuksaungitomut.

Jesusib okautsiñe tamakkoa tamaita nagamigit, illiñiartinne okautiveit; Nellungilasse, uvluk marruk năpennik, añiviksiolarput: Innum Erngninga pititauniarpok kikkiektortaukovlugo kejungmut senningajolingmut. Taipsomane ajokertuijorsuit aglangniglo illissimajut, iñuit angajokangillo kattilerput, ajokertuijorsub Kaifasemik attigub iglorsoanganut, ingmingnut okarput, kañok Jesuse nipporsallugo, tigulugolo tokkokovlugo. Okarpulle: añiviksiortillugo pinago, iñuit katterkoñagit, iñuit erksigigamikit.

§. 104.

Jesusib pinniarningit Mittwocheme.

Joh. XIII. 1—30.

Anniviksiorvik nelliutitiñago, Jesusib nellunginamiuk, aularviksanne nelliutilermet mattomanget nunnamit Atataminut; illanne nunnametut nægligigamigit, taimaktauk soraijunanne nægligitsainarpeit. Unuuktome nerrigamik, Judasib Ischariotib, Simonib erngninget omættingane satanasib kajungertimago, Jesuse pititaukovlugo tokkomut, Jesusib nellunginamigit aggangminut tamaita Atatab tunnilaungmagit, Gudemillo pigame, Gudemullo ama ainiarame; nerriarerame, nikovipok, añoratseñe perpeit, sailitamik tapsivlune pivok. Im̄ermik kattaujarsungmut kovisijok, illinniartime ittiggangit ubvalerpeit, sailitaminullo tapsiminut allerterlugit. Simonemut Petrusemut pigame, tapsoma okautiva: Nalegak, ittikakka ubvaromavigit? Jesusib kiovlune okautiva: Pinniareksara manna nellovet, kingorngagut nellojungnero-

marpet. Petrusib okautiva: Ittikakka ubvarniatsengilattit. Jesusible kiova: ubvangikupkit, uvamne pikserotsomarpotit. Simonib Petrusib okautiva: Nalegak, ittikakka kisseta piñagit, aggakkalo niakoaralo pingmilugit. Jesusib kiova: Ubvarsimajub ittiggangit kissimik ubvariakarput, illunane sujungainame; illipselo sujungaipose, tamapse taimaingilase. Pititine kausimagamiuk, okarpok: Tamapse sujungaingilase. Ittiggangit ubvaramigit, annoratsenne tiguveit, ama ingilerpok, okautiveit: Kannok pigapse nellungilasse? Ajokertuijomik Nalekamiglo taivapsinga, okaluarpose taimainama. Sorlo uvanga Nalekapse ajokertuijipselo, ittikkesse ubvalaurapkit: taimaktauk illipsingnut ittikapsingnik ubvartuksaugivose. Igsarĕksamik tuñivapse, illipsingnut imailiorkovluse, sorlo pigapse. Ahamērik, ahamērik okaupapse: Kivgak anginerungilak attañerminit, tillijaujorlonĕt anginerunginivok tillijiminit. Tamana kausimagapsiuk, pilloridlarpose, malliklugo pigupsiuk. Tamapse pingilapse; añerijakka nellunginapkit; aglait nellautsekovlugit imaitut: Kakkojartorkattima tulle-

rarpanga. Manna mattôminga okautivapse, nelliutitinnago, nelliutilerpet, okperkovluse uvangaujunga. Ahamerik, ahamerik okaupapse: Tillijeksamnik illelliortub illelliorpânga: uvamnigle illelliortub illelliorpa tilliklertok uvamnik.

Jesuse taimak okarame, anernermigut kiksalerpok, okarlune: Ahammerik, ahamerik okaupapse: illapse pititsomarpânga. Illiniartut ingmingnut tækkosautivut, koksalerdlutik, nellitik okautaungmangæt. Illiniartingita illanget, Jesusib sakkiangine nellajok nerritillugit, Jesusib nægliktanga, tamna Simonib Petrusib isingmikpa, apperekovlugo Jesusim okautigilauktanganik. Tapsoma Jesusib sakkianginut aigiaranerlune, okautiva: Nalegak, kinauva? Jesusib kiova: Tauvlukunnik missuktamnik tunniniartara tamnauvok. Tauvlukut missukpa, tuñilugolo Judasemut Ischariotemut, Simonib ernginnganut. Tauvlukut ilaungmago, satanasib pullava. Jesusib okautiva: piomajet tuavi piñasuarnik. Suna pivlugo okautingmangago, nerrekattingita tukkissingilæt. Illangit imak issumakarput, Jesuse taimak okau-

tigekarasugællugo, Judase poksalijarmet, pissiniarkovlugo piksamingnik, kattimaviksættik nelliutingmet, aglujuñullonēt tunnekovlugo piksangiñik. Tauvlukut Judasib pigamiuk, tuavilune añivok, unnulerporlo añingmet.

§. 105.

MATH. XXVI. 14—16. MARK. XIV. 10—11. LUK. XXII. 3—6.

Tagva Judase aivok ajokortuijorsoarnut kappitainullo, okarkattikumavlugit, kanok illilune pititsomavlugo tapkonunga, okalarmelo pivok: Sumik tuñijomavissinga, illipsingnut pititsomavara? Tamana tussaramitsuk, kuviaisulerput, kēnaujeñik ungnijumik tellimaujortuñiglo tunnijomavlugo okarput. Namagigamigit, angerpok, kingorngagut tapkonunga pitinasuarpa nautsertorlune, innuit katterkonnagit.

§. 106.

Jesusib pinniarningit Donnerstageme.

MATH. XXVI. 17—19. MARK. XIV. 12—16. LUK. XXII. 7—13.

Sĕrnakangituñik kakkojartoramik, uvlome sivorlerme añiviksiorutiksak saugarsuk tokkuniaramitsuk, illinniartut Jesuse tikkipæt, apperivlugo: Nane akiksoriartorkovittigut, añiviksiorutiksamik saugarsungmik nerriniarlugo? Illiñiartingne, Petruselo Johanneselo tillivæk, okautivlugik: Iglugaseksoarnut aileritik, itteruptik, iñuk angut paromarpattik iñertartok, tamna malliktikko ittervianut, iglum iñuanut okaritik: Ajokertuijub okauterkovãtit: piviksara nelliutingmet, anniviksioromavunga illingne, illinniartikka illagillugit. Inniksamik angijomik unnertotikarpãtik idluarsimajomik; tagvane piksaptingnik ãkiksoigitik. Aivuk tagva, sorlo okautingmagik naipipæk, añiviksiorutiksak saugarsuk ãkiksorpæk.

§. 107.

Joh. XIII. 31—38. K. XIV. 1—31.

Tapkoa uttermennik, Jesuse okarpok: Manna Iñun Erngninga nellojungnertitauvok, Gudelo nellojungnertitauvok tapsomunga. Gude tapsomunga nellojungnertitaugame, Gudibtauk nellojungnertijutigijomava ingmine, killamik nellojungnertijutigilarpa. Nægliktakka kittorngararsukka! sulle oñikitomik neijorpapse; keñeromarpapsinga, sorlo Judikunnut okarpunga: aiviksara tikkinera ajorpasse, taimaktauk manna okautivapse. Perkojaktãrmik tunnivapse, illipsingnut næglekovluse; sorlo nægligivapse, illipsinguttauk næglekovluse. Illipsingnut næglikupse, innuit illunamasiatik kausimajomarpãse illinniartigigapse.

Simonib Petrusib okautiva: Nalegak, namut ainiarkit? Jesusib kiova: aiviksamnut mañakut mallingnek ajorparma, kingorngagulle malligomarparma. Petrusib kiova: Nalegak, sõg mannakut aiparinek ajorpigit? pivlutit iñosera tuñijomavara. Jesusib kio-

va: Pivlunga innotsit tuñijomaviuk? Ahammerik, ahamerik okaupagit: angutaunek niplerkartinago missiarutigiomarparma pingasuarterlutit.

Illiuniartinne okautivérit: Omættipsingne kuksalañase. Gudemut okperitse, uvamnulokperitse. Atatama iglungane iñikset uñudlarput: Taimaingipet, okautinajalaukpapse: iñiksallioriartorpapse. Iñiksapsingnigle idluarsaijartorkardlunga, utteromagivunga, uvamnut pititsomarpapse neijukamnetsainarkovluse. Aiviksaralo nellungilasse, apkullo nellunginivasse.

Tomasib okautiva: Nalegak, aivikset nellovavut, kañorlo apkut kausimavittigo? Jesusib kiova: Apkotauvunga, miksekartovlungalo innotetõvunga. Atatamut pijokarniængilak, kissiane uvapkut pigune. Illitarigupsinga, Atatagatauk illitarinajarivasse. Manakut illitarivasse tækkulaurivasselo.

Filippusib okautiva: Nalegak, Atata tækkolavut, namaksilarpogut taga. Jesusib okautiva: akkunit neijutsainarpapse, illitaringilarma? Filippuse! uvamnik tautuktub Atatagatauk tautukiva. Sõg okarkit: Atata

tækkolavut? Atatamnetunga, Atatagalo illumnepok, okperingilarma? Illipsingnut okarama, issumamnik okautingilapse, Atatamale illumnetub okartipänga. Atatamnetunga, Atatalo illumnepok okperissinga: ajorupsele tattaminiarnartitakka pivlugit okperissinga: Ahamerik, ahamerik okaupapse: uvamnut okpertok, uvaptut tattaminiarnartitsijomagivok, ukkonanget anginersennik piomarpok, Atatannut aigama. Sumik tuksiarupse attimne, pititsomavara illipsingnut, Atata nalainartaukovlugo Erngnerminit. Sumik tuksiaromarupse attimne, tunnijomavapse.

Næglikupsinga, okautsikka malliugniarsigik: Atatarlo tuksiarvigiomavara, manig ortijomik assianik tunnijaukovluse, illipsingnetsainarkovlugo issokangitomut, miksekartub annerngninganik, tamna okpingitut piginiængilæt, tækkunginamitsuk, illitarinagolo; illipsele illitarivasse, neijutsainarmasse, illupsingne-itsomarmet. Illiarsutitsomangilapse. tikkitsomarivapse. Killamiuniarpok sillarsub inungita tækkojomerpänga, illipsele tækkojomarpapsinga, inogama, inotsainaromagi-

vose. Uvlome tapsomane kausinajomarpasse, Atatamnetunga, illipselo illumnetose, uvangalo illupsingnenama. Okautsimnik pijub mallingniktublo næglikpänga, uvamnigle nægliktok, Atatama nægligilarpa, uvangatauk nægligilarpara sakkervigilugolo.

Judasib Ischarioteungitub okautiva: Nalegak, sög uvaptingnut sakkeromavit, sillarsub innunginut piomannæk? Jesusib kiova okautivlugo: Uvamnik nægliktub okautsikka malligomarpeit, Atatamalo nægligiomarpa, tikkilugolo inniginiaromarpavuk. Uvamnigle næglingitub okautsikka nalengimiveit; okausek tussajasse pigingitara, Atatable uvamnik tilliklertub okausinga. Imaitunnik okautilaukpapse neijortigilaurapse. Mannigorniktuble, Annernerum ajunginerum, Atatama tillijomartanget attimne, ajokertoromarpäse tamaiñik, illipsingnullo okautsimnik tamaiñik erkaititsomarpäse.

Ullapirsautekarkovapse, ullapirsautimnik tunnivapse: Sillarsum innungititut, ullapirsaumik tunningilapse. Kuksalañase erksidlaraselo omættipsingne. Tussalauktose okautigapse: Aularomarpunga, ama tikkitso-

marivapse. Næglikupsinga, kuviaisugajarpose, okautilaurapse: Atatamnut aivunga, Atata angnerongmet uvamnit. Mañale mattominga okaupapse nelliutitinnago, nelliutikpet okperkovluse.

Mattoma kingorngagut ikkitunnik okaromarpunga illipsingnut. Tamattoma sillarlarsub attanninga tikkilerame, pittekaranele uvamne. Sillarsub iñungit kausimakovlugit, Atata nægligigapko, pinniaramalo sorlo Atatab perkovãnga. Manna nikovititse, aularta!

§. 108.

MATH. XXVI. 20—29. MARK. XIV. 17—25. LUK. XXII. 15—20.

Uñulermet, arkangemit aggartut illagivlugit iglomut itterpok; nelliutingmet anniviksiorutiksamik saugarsungmik nerrinniardlutik, nerrimavingmut ingipok, tillijet arkangemit aggartut illagivlugit. Jesusim okautiveit: Killanadlalaukpunga, anniviksiorutiksak saugarsuk una nerrijomavlugo illagiluse, ãniakartinnanga. Okaupapsele:

Kingorngagut mattominga nerriñiarungnerpunga, Gudib nalegauningane namaksekartinago. Ermusiarsuk tiguva, kujalivlune okarpok: Pigissiuk illuengarluse immersiuk. Nerritillugit Jesuse okarpok: Ahammerik okaupapse, illapse nerrekattima pititsomarpãnga. Siardlileramik apperivæt nellekardlutik: Nalegak, uvangauniarpik? assialo uvangauniarpik? Kioveit okarlune: Arkangemit aggartut illangeta, pogutamut missukterekattima pitilarpãnga. Iñum Erngninga pititaulerniarpok, sorlo tapsominga aglaksimavok; innuk tamna kappianamek, Innub Erngninganik pititsijok. Innungmut tapsomunga ajunginersauvok, erngniangongikune. Judasib pititinget, apperiva, okarlune: Uvangauniarpik Rabbi? Jesusib kiova: sorlo okartotit.

Nerritillugit, kakkojak Jesusib tiguva, kujalivlune avgorpa, illinniartiminullo tunniva, okarlunelo: Tigullugo nerrissiuk, tagva timiga, tunniomartok illipsingnut: Imaiiloritse erkarlunga. Taimaktauk ermusiarsuk tigugiva nerriareramik, kujalivlune illinniartiminut tamna tunniva okarlune: Tamapse

tagvanget imeritse, tagva Auga, Testamentitãb aunga, tamna illipsingnut unnuktunnullo kovijok, ajorningit pejarlugit. Imailioritse immilerangapsiuk erkarlunga. (1 K. 11.) Ahamerik okaupapse: Mattoma kingorngagut imerogungnerpunga napartub weinelikaab iptinganik, uvlok tamna nelliutitinnago, nutautillugo imilerupko illagivluse, Atatama nalegauningane.

§. 109.

Luk. XXII. 24—38.

Illinniartut ingmingnut akkirartutilerput, kina akkonnermingne angineromanget. Jesusib okautiveit: Nunãmetut attañersuit attanniojartortut, pitsartudlartut taijauvut attañernik saimajunik. Illipsele taimailerniarase; illassele angnek nukkardlitun-ïtsomarpok. Kina attannionersauva, nerrimavingme iksivajok, kivgartortorlonêt? taimnaungitok nerrimavingme iksivajok? Uvangale akkonapsingne kivgatun-ïpunga. Illipsele neijutsainalaukpapsinga kappiaisuklunga, na-

legaunek tuñiomarpara illipsingnut, sorlo Atatama kæilaukpa uvamnut, nerriluselo immeromarpose nerrimavimne nalegaunimnetome, iksivaluselo iksivautenne, Israelib kinguvangit arkangemit aggartut erkartorlugit

Nalegak okarpok; Simon, Simon, ahak, Satanasib piomagalloarpãse karngatitsivigiomavluse sorlo kakkojekset piñerpeit. Uvangale pivlutit tuksiarpunga, okpernitit sorerkonnago. Kingorngagut ama sagiaruit, kattangutittit nækkorsitilaumigit. Petrusib okautiva: Nalegak, piarersimavunga, aiparillutit parngnanersimavingmut tokkomullo. Jesusib kiova: Petruse, okaupagit, uvlome angutaunek niplerkartiñago, missiarutigilarparma pingasuarterlutit, illitarinanga okarlutit.

Ama okautiveit: Tillijakattalaurapse põkkarase, ikpiarsukaraselo, ittiggagutekaraselo, taipsomane ajorsarkise? Kiovæt: aukak. Jesusib okautiveit: Mañale põkkartub næksarliuk, ikpiarsuglo aglæt, Taimaitokangituble añoratsañe tuñiliuk, saviksoarsiñiarlune pille, Okaupapse: nellautsimalerputtauk aglait uvamnik aglaksimajut imaitut: Ajortulliartut

akkornganut kittitaujok. Uvamnik aglait aglaksimajut namaksiomarput. Kiovæt: Nalegak, ahak, tagva saviksudsæk! Okautiveille: namakpuk.

§. 110.

Math. XXVI. 30. Mark. XIV. 26. Joh. XV. 16, 17.

Nakudlartut tuksiarutsit nagamikit, Jesuse okarpok: weineliksak idluartok napartovunga, Atatagalo weinelingmik perorsēvilliorpok. Akkerkut uvamnetut paungakangitut tamaita pejaromarpeit; paungakartulle tamaita idluarsaromarpeit paungakangarkovlugit. Maña sujungaipose okausera pivlugo, okautigijara illipsingnut. Illumnetsainaritse, uvangalo illupsingnetsainaromavunga. Sorlo akkerok ingminit paungakangitok, weinelikṣab napartungane ingikune, taimaiposetauk illumnetsainarniængikupse. Uvanga weineliksak napartovunga, illipse akkerovose. Uvamnetsainartok, uvangalo tapsomanetsainarlungalo, paungakarviovok unnuktunik;

pigingikupsinga, ajungitulliarnermik sappilerpose. Illumnetsainarniængitut egitaularput, sorlo akkerkut pannertut, imaitut kattipeit, ikkoñamut egillugit ikkoalaklugit. Illumnetsainarupse, okautsikkalo illupsingnetsainarpetta, tuksiaromagupse piomajapsingnik tamaiñik tuñijaujomarpose tagva. Tamakkonunga Atataga nakkorijaujomarpok, unnuktunnik ajungitulliarpakkupse, taimak illinniartigijomarpapse. Sorlo Atatama næglikpãnga, taimaktauk nægligivapse. Næglingnimnetsainaritse. Perkojakka mallikupsigik, næglingnimnetsainaromarpose, sorlo Atatama perkojangit mallitsainarivakka næglingninganetsainarlarmalo.

Imaitunnik okautivapse, kuvianarnera illupsingnetsainarkovlugo, kuviaisungnisse namaksitsainarkovlugo. Tamedsa perkojara, illipsingnut næglekovluse, sorlo nægligivapse. Næglingnersakangilak imaitomit, illæñarijañe pivlugit innoserminik tunnijok. Illæñarivapse, okautsikka mallikupsigik. Mattoma kingorngagut kivgeñik taijomangilapse, attañerijame pinniareksangit kivgab nellummagit. Okautivapsele, illænnarigapse: Ata-

tamnît tussartamnik tamainik nellojungnertinapse. Anneringitapsinga, annerivapsele, ikkajorluselo, ajungitulliariartorkovluse, ajungitulliarnisse mallitsainarkovlugit, sumik attimne Atatamut tuksiarupse, tunnijaukovluse.

Taimak perkovapse, illipsingnut næglekovluse. Sillarsum innungita omigippasse, erkarissiuk, omigikarpãnga illipsingnit. Sillarsub innungita illagigunise, nægligigalloarpãse. Sillarsuble innungita illaginginamise, tapkonanget annerigapse, tamaña pivlugo sillarsub innungita omigivãse. Okausera erkarissiuk, okautilaurapse: Kivgak anginerungilak attannerminit. Kappiaisuktinaminga kappiaisuktitsomarivãsetauk. Sorlo okautsikka mallikamikit, taimaktauk okausisse malligomarpeit. Imailiortitsomavãse attera pivlugo, uvamnik tilliklertok illitaringinamitsuk. Tikkisimangikuma tamattominga okautijartorlugit, ajortokatsengilet; mañale ajornitik missiutigijeksaringileit. Uvamnik omisuktub omigigiva Atataga. Akorngane tattañiniarnartitsilaungikuma assima sappertangiñik, ajortokatsengikalloar-

put. Mañale tækkolaunerpeit, taimailutik, uvangalo Atatagalo tamamnuk omigivatiguk. Okausek una perkojamingne aglaksimajok nellautsekovlugo, imaitok: sullinatik omigivãnga. Mañigorniktuble tillijeksama Atatamit, miksekartub annernerub, Atatamit pijub tikkikunise, okautigijomarpãnga, illipsetauk okautigijomarpapsinga, neijorapsinga kiglinganit.

Imaitunnik okautilaukpapse siñaungasarkoñase. Illagẽngnermingnit avitsomarpãse, nelliutsomarpok, illipsingnik tokkotsijut Gude mattominga kivgartorasugivæt. Taimailioromarpãse, Atatalonẽt uvangalonet illitaringinamittiguk. Tamattominga okautivapse, nelliutikpet, erkaikovluse, taimak okautilaurapse. Kiglinganit taimak okautilaungilapse, neijorapse. Mañale uvamnik tilliklertomut aivunga, illipsingnit imak apperijokangilak: Namungarniarkit? taimaitomigle okautilaurapse, omættisse kiksavaksoadlarput. Okpernartomigle okaupapse: illipsingnut idluarpok aigama. Aingikuma mannigorniktub tikkineijængilãse. Ainiaramale, tillijomarpara illipsingnut. Tikki-

kune, sillarsub innungit nellojungnertitsomarpeit ajortorsoarmik, idluartorsoarmiglo, erkartuivingmiglo. Ajortorsoak pivlugo, okperingimanga. Idluartorsoak pivlugo, Atatamut aigama tækkojungnerpapsingalo. Erkartuivik pivlugo, tamattoma sillarsub attañinga erkartortaungmet.

Sulle unnuktunnik okausiksakarpunga illipsingnut, mañale tussarlugit sapperpasse. Ipsoma miksekartub annernerub tikkitsomarunisse, pititsomarpase okpernartunnut tamainnut. Ingminik okarniænginame, tussartaminigle okaromarpok, nelliutuksello okautigiomarpeit illipsingnut. Tapsoma nellojungnertijutigiomarpãnga; uvamnit piomarpa, okautigilugo illipsingnut. Atatama pingit tamaita pigivakka. Tamaña pivlugo okarpunga: uvamnit piomarpa, okautigillugo illipsingnut.

Killamik tækkuniængilapsinga: ama killamiojungnerpet, tækkojomarpapsinga, Atatamut aigama. Illinniartingita illangit ingmingnut imak okarput: kañok una okartok, uvaptingnut imak okarame: Killamik tækkuniængilapsinga, ama killamiojungnerpet

tækkojomarpapsinga, Atatamut aigama? Tamaña pivlugo okarput: kañok una okartok, killamiojungnerpet? Okausinga nellovavut. Jesusib kausimagamigit, apperijomangmatsuk, okautiveit: Tamna apperkotigijasse, illipsingnut okarama: Killamik tækkuniængilapsinga, ama killamiojungnermikpet tækkojomorpapsinga. Ahammerik, ahammerik okaupapse: Kealuse ógguaromarpose, sillarsoarmiulle kuviaisugomarput, illipsele kiksaromarpose, kiksautiginiartasse kuvianartomut satsomarpok.

Arngnak ernisuklune, kiksarpok, erniviksañé nelliutingmet: nutararsugle erniarigamiuk, kappiaisungnerilauktane erkaumajungnerpa kuviaisungnermut, iñuk erngniangongmet nunnamut. Illipsetauk mánna kiksarpose, tækkojomagivapsele, omættisse kuviaisugomarput, kuviaisungnisse pereksauniængilak. Uvlok taimna tikkipet, appersorniatsengilapsinga. Ahamerik, ahamerik okaupapse: sumik attimne Atata tuksiarvigigupsiuk, tuñijomarpäse. Sulle tuksiængitose sumik attimne. Tuksiaritse tuñijaujomarpose, kuviaisusisse namaksekovlugo.

Taimak adsigĕktuñik okautigilaukpapse; nelliutsomarpok, adsigĕktunnik okautiniarungnerapse, tussageksanik Atataga okautigiomarpara illipsingnut. Uvlok tamna tuksiaromarpose attimne; okautingilapse, Atata pivluse tuksiaromavlugo: Atatab nangminĕk næglingmasse, næglikapsinga, okperilungalo Gudemit pijunga. Atatamit añijunga, nunnamut pijunga. Nunna ama kemegomarpara, Atatamut ailerlunga. Illiñiartingita ôkautivæt: Ahak manna okautsiñik tussageksennik okarpotit, adsigĕktuñik okangilatit. Manna kausimavaptigit, tamaita nellunginangne, appersoriakangilatit. Taimaitomik okperigaptigit Gudemit añijotit. Jesusib kioveit: Manna okperpose. Ahak, nelliutsomarpok, tamañalo nelliusimavok, tamapse ingmikuartilluse siamartaujomarpose, kissimautilungalo kemmagomarpapsinga, kissimaungitungale, Atatab neijormanga. Taimak okautivapse, illumne ullapirsautekarkovluse. Nunname kappiaisutekarpose; mannigoritsele, ajugaugama sillarsoarmut.

Taimak Jesuse okarame, killangmut arlorpok, okarlune: Atatak, manna nelliutivok,

Erngnerit ãnanausilaumiuk, Erngnerpittauk ãnanausikovlutit: Pitsartutilaurangne iñungnut tamainut, tamaita tapsomunga tunnijattit tapsoma tunnekovlugit iñotsemik nungusuitomik. Tamañale iñogutauvok nungusuitok, illingnik, okpernartovlutit Gudetogavit, illitarilutit, tillijello Jesuse Kristuse illitarilugo. Nuñame ãnanausilaukpagit, uvamnut perkojet namaksivara. Atatak, mañą illingnit ãnanausilauminga, kaumajomut pigilauktamnut, sulle illingnenama, sillarsoakarkartiñago. Atternik nellojungnertipakka iñuit, uvamnut tunnijattit, nuname añerijattit. Pigigalloartattit, uvamnulle tuñijattit, okautsillo tapkoa nalekpeit. Mañą nellungileit, tamaita tunnijattit, uvamnut, illingnit pivut. Okautsitit tamaita uvamnut tunnijattit, tunnigivakka tapkonunga, tapkoa torkorpeit, illissimatsiarpãnga illingnit pijunga, okperlutiglo tillilauramga. Mañą makkoa pivlugit tuksiarpunga. Sillarsub iñungit pivlugit tuksiængilanga, tuñijattit uvamnut pivlugit tuksiarpunga, igvit pigigangne. Pikka tamaita pijattit, pitittauk pigivakka. tapkonunga ãnanausijauvunga. Nunnametsungnerpunga,

makkoale sulle nuñameput, uvangale illingnut kaivunga. Ajungitotuak Atatak, sapputikit atterne, tunnijattit uvamnut, attausiokovlugit, sorlo uvaguk. Nunname neijordlugit sapputilauktakka atternut. Uvamnut tunnijattit sapputilaurivakka, tapkonanget assiojokangilak, Judase kissime, assiojok kittorngak, aglait nellautsekovlugit. Mannale illingnut kaivunga, taimak okarpunga, sulle nuñamedlunga, kuvianarnimnik pekkatsainarkovlugit illumingne. Okautsitit tuñivakka, sillarsuble iñungita omigiveit, illaginginamikit, sorlo sillarsub innungita illagingilängataut. Makkoa nuñamit neksarkovlugit illingnut, tuksiængilagit, ajortomit sapputijaukovakka illingnut. Sillarsub iñungita illagingileit, sorlo illaginginivängataut sillarsub iñungita. Okpernarusernut ajorungnertikit, okautsitit okpernartotovut. Sorlo nunamut tillilauramga, taimaktaut tilligivakka nuñame. Makkoa pivlugit tunnerutigijunga tokkoteksangordlunga, ajorungnertitaukovlugit miksekartomut.

Tuksiængilanga ukkoangineit pivlugit, tuksiarpungale pivlugittauk, okperomartut

uvamnut, ukkoa okausingiñut; illunamasiatik attausiutsainarkovlugit sorlo igvit Atatak illumnepotit, illungnetsainarpungalo, taimaktauk taipkoa attausiutsainarkovlugit illuptingne, sillarsub iñungit okperkovlugit tillilauramga. Ãnanavaksoak, uvamnut tunnijet, tunnivaratauk tapkonunga; attausiokovlugit, sorlo attausiovoguk, tapkonanetsainarlungalo, illumnetsainarlutillo, attausiutsainarkovlugit: (sorlo innutauk) Sillarsub innungit kausimakovlugit tillilauramga, tapkoa næglikpattit, sorlo nægligivarma. Atatak iñuit uvamnut tunnijettit, neijukamnetsainarkovakka, ananaunimnik tækkokovlugit, tunnijarnik uvamnut; nægligigamga, sillarsoak pingortitaukartinnago. Idluatsainartorsoak Atatak, sillarsub iñungita illitaringilãtit, uvangale illitarivagit, tapkoalo kausimavæt, tillilauramga. Atternik tapkoa nellojungnertipakka, amalo atternik nellojungnertitsomavakka, uvamnut nægligutsit, tapkonanetsainarkovlugo, uvangatauk tapkonanetsainarlunga.

§. 111.

MATH. XXVI. 30—35. MARK. XIV. 26—31. LUK. XXII. 39. JOH. XVIII. 1.

Jesuse taimak okarame, iglugaseksoarnit aĩivok, kidronmik attiggub kũb igloanut pivlune, illusine attordlugo, orksuktalingmut kakkamut pivok, illiñiartingitalo mallikpæt. Jesusib okautiveit: Unnuak tamanna tamapse sinnaungasalarpapsinga. Aglaksimangmet: Mianersijok unattadlarpara, saukello siamartidlarput; makkikumale tokkungajunnit, sivonapsingne Galilæamut aijomavunga. Petrusib kiova okaudlugo: Illunamasiatik siñaungasarpattit, sinnaungasarniængilagit. Jesusib okautiva: Ahammerik okaupagit, unnuak tamanna angutaunek niplerkartiñago marroertorlutit, missiutilarparma pingasuarterlutit. Petruse okarpok ama: Tokkokattigigupkillonẽt, missiutijomangilagit. Taimaktauk illinniartut illunatik okarivut.

§. 112.

MATH. XXVI. 36—45. MARK. XIV. 32—42. LUK. XXII. 40—46. JOH. XVIII. 1—2.

Jesusib illiñiartiñe illagivlugit iglorsoarmut avalluliorsimajomut tikkipok Gethsemanemut attelingmut, perorsẽvik tagvanemet, illinniartiñe illagivlugit Jesuse tagvunga itterpok. Judasible pititinget nellunginiva perorsẽvik tamanna, Jesuse unnuktunnik tagvunga pivangmet illiñiartiñe illagivlugit. Tagvunga pigame, okautiveit: Tamaunga ingititse taikunga tuksiariartortillunga. Petruselo, Jakobuselo, Johañeselo, Zebedæusim erngnæk illagiveit. Kiksalerdlune saijudlalerpok kappiaktoadlarlune. Jesusib imak okautiveit: Tarniga kiksarpok tokkomut, tagvanetitse pigarkattigissinge. Kemẽkpeit tava millutib tupvingatun ungasiktigiomut, nuñame pamangavok, tuksialarmelo, ajugakangipet, nelliutib tamanna kangerkovlugo, imak okarpok: Abba, Atataga! ajornængipet, tamaitale ajnngilattit, ajugakanginavit,

ermusiarsuk una peruk uvamnit, piomajamnigle pitsengilatit, perkojet pille!

Illinniartinne sinniktut tikkipeit, Petruse okautiva: Simone sinnikpit? Killamiarsuk pigarkattiginiængilapsinga? Pigarluselo tuksiaritse oktorlungnartomut pekkoñase. Annernek piomagalloarpok, uvinigle sangepok, Aipeksanganik ama tuksiariartorpok, okarlune: Atataga, ermusiarsuk una uvamnit pereksaungikune, kissiane imilerupko, perkosernut pille! Ama uttermigame, sinniktut tikkiniveit, ïsingillo okumaimetta uerngarnermut, kigusiksettiglo tapsomunga nellovlugit. Tagvunga kemekpeit, pingajuksanganiglo ama tuksiariartorpok, okautsit taipkoa attordlugit. Engelible killangmit sakkerpa nækkorsititsartordlugo.

Tokkomut aulaumajartitaugame, tuksiamarilerpok, kaggudlarlune kugviulalarmelo. (Ebr. 5, 7.) kiægungningit kuttitun auktunïtut npnamut kattalerput. Tuksiarnermit makkiname, illinniartinne kiksarnermut sinniktut pingajuksanganik tikkinamigit okautiveit: Mana sinnikluselo merngoerseromavise? Namaksivok tagva! makkititse, tuksi-

arluselo, oktorlungnartomut pekkonnase. Ahak, nelliusimavok, Innum Erngninga pititaularpok ajortulliartut aggangiñut. Makkititse aularta! Ahak, tamanepok uvamnik pititsijok.

§. 113.

MATH. XXVI. 47—56. MARK. XIV. 42—52. LUK. XXII. 47—54. JOH. XVIII. 3—12.

Sulle taimak okartillugo, ahak, Judase, arkangemit aggartut illanget, tikkilerpok, sorsuktorsuit, ajokertuijorsuillo Farisæerillo kivgangit illasearileramigit; taipkoa nenneroarlijarlutik, saviksoarlijarlarmiglo, ajaupialijarlarmiglo tikkipæt. Jesusib tamaita, kañok pijauniarame nellunginamigit, annivlune okautiveit: Kina kennerpissiuk? kioväet: Jesuse Nazaremiok. Jesusib okautiveit: Uvangauvunga. Judasib pititinget nængerkattigiveit. Uvangauvunga Jesusim okautingmagit, kingorpiusardlutik nuñamut niverput. Ama apperiveit: Kina kennerpissiuk? Okarput: Jesuse Nazaremiok. Jesusim okautiveit: Uvangaujunga okautilauk-

papse: kennerupsinga, makkoa aulalaungmilit. Okausingit nellautsekovlugit, imak okalaurame: Assiojilaungilanga uvamnut tunnijarnik. Pititsijuble nellunaikutamik tunniveit, okarlune: Kunnilartara taimnauvok, tigusiuk aulartaililugolo. Tuavidlune Jesusemut pivok, okarlune: Rabbi, ajokertuijok, sallutitauvotit, kunnikpa tagva. Jesusible okautiva: Illæñara, sõg tamaunga pivit? Judase, Innum Erngninga kunniklugo nellonaijardlugo piviuk? Jesuse tikkipæt aktorlugo tiguvæt.

Neijortingita, kannok illiortokalermet, tækkogamitsuk, okautivæt: Nalegak, saviksoarmik attortuksauvita? Illanget Simon Petruse saviksiokarame, amuva, ajokertuijorsub kivganga ullimavlugo, siuta tallerpia nakkarpa, kivgak tamna Malchusemik attelik, Jesusib kioveit, okautivlugit: Issumamingnik pillit. Siuta aktorlugo mamitipa. Petrusemut okarpok: Saviksuit kenailitanganut poleruk! Saviksoarmik attortok, saviksoarmut pijaunajarivok. Issumangilet, sulle manna Atataga tuksiarvigigupko, tapsoma tillitsomarpãnga Engelinnik unnuktorsoar-

nik, Legioniñik arkangemit aggartuñik sapputijiksamnik? Ermusiarsub iñanga iñerniængilara, Atatama tnnnijanga uvamnut? Aglait uvamnik kannok nellautsiniarpæt? Mañale taimaitsomavok.

Taipsomane ajokertuijorsuit, kattimaviub kappitangillo, angajokaijello tigujartortiñe, Jesusib okautiveit: Sorlo iñuartomut tikkitose, saviksoarlijarluse ajaupiarlijarlapselo tigujautillunga. Uvlut tamaita neijortigilaurivapse kattimavingme ajokertuivlunga, aktulaungilapsinga aggangmut attautsemullonet. Tamedsa nelliunisse, tãrtublo pitsartuninga. Tamakkoa illunatik imailivut, nellautaijut aglangit nellautsekovlugit. Tava illinniartingita illunatik kemerpæt, kemavlutiglo. Iñuosuktuble mallikpa, satomik annoramik attivlune. Innuosuktulle tamna tiguvæt. Annoratsane sapkopa, annorerdlune kemavok taipkonanget.

§. 114.

MATH. XXVI. 57—68. MARK XIV. 53—65.
LUK. XXII. 54, 55. 63—65.
JOH. XVIII. 12—24.

Sorsuktovaksuillo, kappitangello, Judikullo kivgangita Jesuse tiguvæt, kellersorlugolo Hannasemut ākarpæt, Kaifasib sakkianut, okkiome taipsomane ajokertuinerongmet. Taimnanjok Kaifase Judikuñut okartok, idluarpok iñub attautsib innuit illunaita tokkotigippagit. Hannasible kellersimatillugo tilliva Kaifasemut ajokertuijorsoarmut, tagyunga ajokertuijorsuit angajokaijello aglangniglo illissimajut illunatik kattimavut.

Simonib Petrusib, illinniartublo asiab Jesuse kingornganit mallikpæk. Illinniartok tamna illitarnartok ajokertuijorsoarmut, Jesuse aiparivlugo ajokertuijorsub iglunganut itterpok, Petrusele upkutsab sillatanetok. Illinniartok tamna, ajokertuijorsoarmut illitarnartok, annivok, arngnak, upkutsab udsertortinga okautiva, Petruselo ittertipa. Kivget avalub illuet kerkane ikkomamik ik-

terdlutik, tagvane iksivalerput. Petruse akkorngennut ingipok tækkojomavlugo, kañok illiortaumangæt, kissakejarlune ikkomamut.

Jesuse ajokertuijorsub apperiva illinniartinginiglo ajokertutinganiglo. Jesusib kiova: Innuit tamaita tussartillugit, okartunga, illinniarvingme kattimavingmelo ajokertuitsainartunga, Judikut illunatik tagvunga nalegiartormetta, terliarlugit okangimariktunga, sõg makkoninga appersorpinga? Okautsimnik tussartut appersorlikit, okautsikka tapkoa kausimaveit, kanoetomiglonĕt okautilaurapkit, nellungilæt. Taimak okartillugo, kivget tagvane nængertut illangeta, Jesuse erksarpa, okarlune: Ajokertuijorsoak taimak kioviuk? Jesusib kiova: Okauserlukuma, sukutsia idluimanget, nellunailiuk: Idluartomigle okalaurama, sõg erksarpinga?

Ajokertuijorsuit angajokaijello kachimiojullo illunatik sæglutiksarsiorput Jesuse pivlugo, tokkotsomavlugo, nachvangilelle. Unnuktnt okautigiludlarpæt, sæglovlutik, okausingit adsigengilet. Kingorliovlutik marruk sæglovlutik passiklertuk sakkerpuk okardlutik: Tussalaukpavuk, imak okartok: Gudim

iglunga aggangnut sennamajok asserortitsomavara, uvlunne pingasune assianik sennajomarpunga, aggangnut sennamangitomik. Sulle okausingit adsigengilet. Tagva ajokertuijorsoak nikkovipok, kerkane nængerlune, Jesuse apperiva, okarlune: Kiungilattit tamakkoa pivlutit, passidlarmattit? Jesusele niplerlune kiungilak. Ajokertuijorsub ama okautiva: Tokkosuitub Gudib kenanget sangane appersorpagit, okautittigut, Kristuseomangarpit, Gudib nakoridlartab Erngninga? Jesuse okarpok: Ahaila, uvangaujunga. Okautivapse: mattoma kingorngagut Innum Erngninga tækkojomarpasse iksivalertok pitsartojub (Gudib) tallerpiet tungãne, killaublo nuvujangittigut akkartok. Tava ajokertuijorsub annoratsenne alliktorpeit, okarlune: Gude okarnerlutigiva, okautsareakarungnerpogut, ahak, maña Gudeovlune okarnerlungninga, tussarpasse, kañok issumavise? Tapkoa illunatik tokkokovæt, okarlutik? Tokkoteksauvok tagva. Kênanga ketserarpæt, angutillo Jesusemik tigusijut, mittautigivæt, kenangalo mattovlugo erksarpæt, okarlutik: Kristuse, nellautalertigut kia

erksarpãtit, assinginut uñuktuñut okausilungnut okautigivæt, kivgello kĕnanga tigluk-pæt.

§. 115.

MATH. XXVI. 69—75. MARK. XIV. 66—72.
LUK. XXII. 56—62.
JOH. XVIII. 17. 26, 27.

Petrusele avalut illuane iksivajok, ajokertuijorsub kivganget, arngnab upkutsamik udsertortub, Petruse ikkomamut kissakejartok tækkogamiuk, tækkunalerpa okarlune: Tamnatauk aipariva. Petrusemullo okarpok: Iñub tapsoma illiñiartigingipãtit. Missiarporle, illunatik tussartillugit, okarpok: Taimnaungilanga, illitaringilaralonĕt, okausitillo nellogivakka. Pamut pingmet, angutaunek niplerpok. Upkuakullo añingmet, arngnab tamna kivgab, assiello Petruse tækkogivæk, neijutunnut okarpuk: Tamna (Jesusib) illagilauktangita illanget, Jesuse Nazaremiok neijortigiva. Apperivæk: Tapsoma (Jesusib) illiñiartigingilãtit? Missiarivok ama, Gude talvlugo, okausiluklune: Iñuk tamna illita-

ringilara. Killamiojungnermet, ajokertuijorsub kivgangita illanget, angutib, illalik tapsominga, Petrusib siutailauktanganik, okalerpok: Ahamērik, tamnalo aiparilauriva, Galilæamiongmet. Petrusemullo okarpok: Perorsēvingme tækkolaungilagit tamna illagivlugo? Tagvanetut okautiveæt: Ahamērik, tapkoa illagivātit, okausivit nellunailivātit. Petruse ama missiarivok, okarnerluklune, Gude taivlugo, okartok: Innuk tamna okautigijasse illitaringilara. Sulle taimak okartillugo, angutaunek aipeksanganik niplerpok. Nalekab keviardlune Petruse tækkuserpa. Nalekab okausinga Petrusib erkarpa, okautilaungmago: Angutaunek marruertorlune niplerkartinnago, missiutilarparma pingasuarterlutit. Petruse tava annivok keavaksoadlarlune.

§. 116.

Jesusib pinniarningit Freitageme.

MATH. XXVII. 1, 2. MARK. XV. 1.
LUK. XXII. 71. XIII. 1.

Kaulermet, iñuit angajokangit ajokertuijorsuillo aglangniglo illissimajut kachimiolerput, Jesuse pivlugo, ingmingnut okarlutik, tokkotsomavlugo. Kiglissiñiarviksoarmingnut ãpæt, ama kiglissiniarlugo, okarlutik: Kristuseoguit, okautittigut. Okautiveille: okautigupse, okperiniængilapsinga. Apperigupsele, kioniængilapsinga, aularkoniængilapsingalonët. Taimaitomik, mattoma kingorngagut Innum Erngninga iksivajomarpok ajugakangitub Gudib tallerpiet tungãne. Illunamasiatik okarivut: Gudim Erngnerivãtit? Okautiveit: sorlo okartose, taimnaujunga. Tapkoale okarput: Okautsareakarungnerpogut, nangminek okartok tussaraptigo. Illunatik kattimajut nikkoviput. Jesuse ama kellersoreramitsuk, Kaifasemit au-

larutivæt; kiglissiniarvingmut, Pontsiuse Pilatusemut, uñertorpæt.

§. 117.

Math. XXVII. 3—10.

Judasib pititinget tækkogamiuk tokkomut perkungmatsuk, kakkialerpok, kẽnaujet ipkoa ungnijut tellimaujortullo uttertipeit, ajokertuijorsuiñut innuit angajokangiñut okardlune: Ajortulliartunga, pingitok auk pitinapko. Tapkoale okarput: Uvagut pingilagut, igvit pivet. Kẽnaujet ipkoa Gudim iglungaṅut eginamigit, keñavok, nangminek kimitsartorpok, kattekkamelo singakpok, ergavingit illunatik añivut. (Act. I. 18.)

Kẽnaujet ipkoa ajokertuijorsuit tiguveit, okarlutik: idluangilak, ukkoa illivlugit Gudim iglunget iklervinganut, aungmik akkekalaungmetta. Tamanna pivlugo ingmingnut oharput, machaliortub perorsẽvinga pissiarivæt kẽnaujennut tapkonunga, tujormitset illuviksangañik. Tamanna pivlugo perorsẽvik taimna taivæt aub (akkinganik)

perorsĕvinganik sulle uvlome. Nellautsimavut tagva nellautaijub okausingit, imak okartok: Israelib kinguvanginnit kĕnaujet ipkoa ungnijut tellimaujortullo tiguveit, akkiksaukolauktanget, tapsoma akkinga, akkilliutigivlugit machaliortub perorsĕvinganut, sorlo Nalekam okarkovänga.

§. 118.

Jon. XVIII. 28—32.

Judikut iglomut kigliesinniarvingmut ittingilet, ivsornarasugællutik, ăniviksiorutiksak saugarsuk nerriomavlugo. Taimak pivlugo Pilatusim annivigiveit, okarlune: Kannoĕtomik passitiksakarkise innungmut omunga? Tapkoa kievlutik okautivæt: Tamna ajortullialauksimangipet, illingnut unnertotiginajalaungilavut. Pilatusim okautiveit: Illipse pigissiuk, perkojisse mallikligit, pidlarsiuk. Judikut okautivæt: Innuk tokkolugo sapperpogut. Jesusim okausingit nellausimalerput tagva, nellunailivlune okalauräme, kanoĕtomut tokkojomarnermik.

§. 119.

MATH. XXVII. 11—14 MARK. XV. 2—5.
LUK. XXIII. 3—12.
JOH. XVIII. 33—38.

Jesuse okautigiludlarpæt, okarlutik: Kausimavavut, tapsoma iñuit asserorpeit, attañivaksoarmut tunnergutikset tuñekolaungileit, Kristuseovlune attannersoak okarlok. Pilatuse ama itterivok iglomut kiglissinniarvingmut, Jesuse kaikova, imak apperivlugo: Judikut attannerivātit? Jesusib kiova, okautivlugo: Illingnik taimak okarpit, assingnullonēt okautsauvit uvamnik? Pilatusib kiova: Judiovik uvanga? Innukattivillo ajokertuijorsuillo unnertorpātit uvamnut, kanoēnavit pivātit? Jesusib kiova: Nalegaunera mattomanget nunnamit pingilak: Nalegaunera mattomanget nunnamit pikpet, kivgakka pivlunga sorsugomanajarput, Judikuñut unnertojotaukoñanga. Mānale nalegaunera mattomanget nunnamit pingilak. Pilatusib apperiva: Attannioville? Jesusib kiova:

Okaravit sorlo, Attanniovunga, tamaña pivlugo erngniangovunga, nunnamullo pivunga, miksekartok okautigællugo iñungnut. Miksekartomit pijub okausera tussarpa. Pilatusib okautiva: Miksekartok suñauva? Taimak okarame, ama Judikunnut annivok, okautsertorlugit: Pidlareksausugingilara una.

Ajokertuijorsuit angajokaijello angijomik passidlarpæt, Jesusible kiungileit. Pilatusib ama okautiva: Ahak, angijomik passidlarmattit, kiungilatit? Jesusible kiungileit okautsemut attautsemullonĕt, taimak pivlugo nunnab attanninga tattaminiariva. Tapkoale sugardlutik okalerput: Innuit aulatsitidlalaukpeit ajokertotiminut Judæame illunane, Galilæamit pilerame, tamaunga aglæt pivlune.

Pilatusib Galilæamik tussarame, imak apperivok: Galilæamiomanget? Herodesib attannioninganit pijok tussaramiuk, Herodesemut tilliva, uvlune taipkonaĕe taimna Jerusalemĕtok. Jesuse Herodesib tækkogamiuk, kuviaisudlalerpok, akkunit tækkojomadlalauramiuk, Jesuse pivlugo unnuktunik tussaumagamiuk, tattaminiarnartomik tapso-

minga tækkojomarasugellune. Suñatuinarmik appersoralloarpa, Jesusible kiungila. Ajokertuijorsuit aglangniglo illissimajut tagvanetut okarnerlotigivæt angijomik. Herodesible sorsuktuksangitalo nachogivlugo mittautigivæt, anoramik kakkortamik attitipæt, ama Pilatusemut uttertipæt. Uvlok tamna Pilatuselo Herodeselo illæñarelerpuk: Sivorngagut ingmingnut ningalauramik.

§. 120.

Math. XXVII. 15—23. Mark. XV. 6—14.
Luk. XXIII. 13—23.
Joh. XVIII. 38—40.

Pilatusib ajokertuijorsuit kappitailo, innugaseksuillo attausimut kaikoveit, okautivlugit: Innuk una uvamnut ãtipasse, innungnik asserorterijok okartose. Ahak sapsingne kiglissinnialauktara, passitiksapsingnik innungmut omunga nachvalaungilanga; Herodesetauk pinginivok. Tapsomunga tillilaurapse, ahak, passitiksarsijokangilak tap-

somane tokkoteksaujomik. Tamaña pivlugo sugiarlugo aularkojomavara.

Judikut anniviksiolerangetta, nunnab attanninget illusekarpok, innuit piomajanginik tokkoteksaugalloak, parngnanersimavingmetut illanget, annitilugo. Taipsomane assingiñit niveluartomik parngnanersimajokarpok, Barrabasemik attelik. Tamna kippallijorsuit illagivlugit tigujaujok, kippallijorsoarne innungmik tokkotsigamik. Innugaseksuit kaggudlarlutik tuksiarvigivæt, illusiminik attorkovlugo. Kattimangmetta, Pilatusib okautiveit: Kina uvamnut annerkovissiuk, Barrabaselonēt, Jesuselonēt, Kristusemik taijak? Ajokertuijorsuit kennugivlugo tagvunga pitipæt, nellunginamigit. Pilatuse kiglissiñiarviub iksivautangane iksivalerame, nulliet imak okautsertorkova: Idluartok una allaruk ovætsiak sinnektomavlunga, tamna pivlugo angijomik ikpigigama. Ajokertuijorsuit angajokaijello innuit okautilerpeit, Barrabase tuksiarkovlugo Pilatusemut, Jesusele tokkokovlugo. Nunnab attanninget appersorpeit: Ukkoa marruk nelliangnik annititsikovissinga illipsingnut? Illunamasiatik

nippekortovlutik okarput: Peruk uña, Barrabasemik tunnittigut, annitilugolo. Pilatusib ama nippekortovlune okautiveit, Jesuse aularkojomagamiuk, okarlune: Kañok pinniartara Jesuse, Kristusemik taijak? Illunatik kaggudlarlutik okarput: Kikkiektoruk, kikkiektoruk kejungmut senningajolingmut. Pilatusib pingajuannut appersorpeit: Kanoĕtomik ajortullialaukka? tokkoteksausugingilara. Tamanna pivlugo issakadlarlugo aularkojomavara. Nippersoarmut perkotsainarpæt, kikkiektorkovlugo senningajolingmut, tapkoalo ajokertuijorsuillo nippersoangit sugalutsainalerput tagva.

§. 121.

Matth. XXVII. 24—30. Mark. XV. 15—19. Luk. XXIII. 24—25.

Pilatusib kausimagamigit, ajulerpeit, uivelivalliatuinarmetta, imek piva, aggannelo upvarpeit, iñuit tautuktillugit okardlune: Illangutingilanga idluartub tapsoma aungauut, illipse pijasse. Innugaseksuit illunatik kio-

væt, okarlutik: Aunga uvaptingnut pilerle kittorngaptingnullo. Pilatusib tava innuit satomakojomavlugit, Barrabase annitipa tapkonunga, Jesusele aklunatsennut issakajaukova, unnertorivlugolo kikkiektortaukovlugo.

Nunnab attanninget sorsuktuksangita Jesuse ātipæt iglomut kiglissiñiarvingmut, sorsuktukset tamaita tagvunga attautsimut kaikoveit, annorertipæt, ulliksoarmik aupaluktamik kappitipæt, niakotiksennik kenariktunnik kakkilautinnik peraivut, niakoanullo illivlugo, suvlulingmik ajaupiserpæt aggangittigut tallerpingittigut, serkortortigællugo tuksiarvigivæt, mittautigællugo pivæt, okarlutik: Sallutitaujotit Judikut attanninget. Ketserarpællo, kenangagut kenarpæt, ajaupiarlo suvlulik tiguvæt, tapsomungalo niakoa annaulerpæt.

§. 122.

Joh. XIX. 4—15.

Pilatuse ama annigivok, okautivlugit: Ahak, tamna annitipara illipsingnut, kausi-

makovluse, idluartuinartorigapko. Tagva Jesuse annivok, niakotekardlune kakkilautinnik kenariktunnik, annoratsijardlune aupaluktamik. Pilatusib okautiveit: Ahak, innung-una! (tækkunarsiuk) Ajokertuijorsuit kivgello tækkogamitsuk, nippekortovlutik okalerput: kikkiektoruk, kikkiektorungna senningajolingmut. Pilatusib okautiveit: Illipse pigissiuk, kikkiektorlugo, idluartuinartorigapko. Judikut kiovæt: Perkojartekarpogut, tamna malliklugo tokkoteksauvok, ingminik Gudemut Erngnerinaralaurame. Okautsit tamakkoa Pilatusib tussaramigit sivoralualerpok, ama kiglissiñiarviub iglunganut itterivok, Jesusemullo okarlune: Nakigo pivit? Jesusiblo kiungila. Pilatusib okautiva: Sõg kiojomangipinga? Nellovinga, pitsartojokarama kikkiektorkovlutit, aularkovlutillonet? Jesusib kiova: Pitsartunekangikalloarpotit uvamnut, pangat tunnijaungikuit. Tamanna pivlugo uvamnik illingnut pititsijok ajortokarnersauvok. Mattoma kingorngagut Pilatusib aularkojomagalloarpa; Judikulle kaggudlarlutik, okarput: Una aularkogungne, attannivaksub illænar-

neriniatsengilatit: Ingminik attannerijomajok, attannivaksoarmut akkerartorpok. Okausek tamna Pilatusib tussaramiuk, Jesuse amitipa, ingidlune kiglissinniarpiub iksivautanganut, ujaralingmik taijame, Ebræille taivæt Gabbatemik. Anniviksiortut oppalungerviksanget nelliutilerpok, uvlub nellunaikutanga pingatsertillugo. Judikuñut Pilatuse okarpok: Ahak, attañisse tagva. Nippekortovlutik okarput: Peruk, perung-una, kikkiektoruk señingajolingmut. Pilatusim okautiveit: Attannise kikkiektorlago? Ajokertuijorsuit kiovæt: Attannekangilagut, attannivaksoak kissiet attannerivavut. Pilatusib unnertorpa tapkonunga, kikkiektortaukovlugo kejungmut senningajolingmut.

§. 123.

Math. XXVII. 31—34. Mark. XV. 20—23.
Luk. XXIII. 26—34.
Joh. XIX. 16—18.

Sorsuktukset Jesus figuvæt, ulliksoak arpalluktak perpæt, nangmininginnik anno-

ranginnik attitilugo. Aularutivæt kikkiektorniardlugo. Kikkiektortauviksane erksukpa, ainiardlune kakkamut, karsortamik attelingmik, Ebræit taivæt Golgatamik. Tagvunga aularutigamitsuk, iñuk kangerpeit Simonemik attelik, Zirenemiok, Aleksandriblo Ruffiblo angutæk, naksamit pijok; tamna tiguvæt, kikkiektortauviksak erksukovæt tapsomunga, Jesuse malliklugo.

Innugaseksuillo, arngnagaseillo mallikpæt, uggurivlugo keavæt. Jesusible keviarpeit, okautivlugit: Okkorse, Jerusalemmiut panningit! Keanasinga, illipsingnigle kittorngapsingniglo keatitse. Ahak, uvlut nelliutsomarput, imak okaromarmetta: Pilloridlarput kittorngisuitut, timaillo erngnilaungitut, iviangimingniglo amamagviulaungitut. Kakkaluipput okaromarput: sittorvigidlartigut! kakkarsoarnullo: ulliktigut! Napartok õmak imailiormatsuk, kañok pallermik piokaromarka?

Assigik marruk, ajortulliartuk ãtaukattangivuk, tokkotaukovlugik. Kakkak Golgatamik attelik, tikkinamitsuk, inerpæt kasserinartomik sungarmut akkusimajomik. Ta-

manna olauramiuk, imeromangila. Tagvane kikkiektorpæt seningajolingmut, ajortulliartuglo innuartuk, aipanga tallerpiet tungānut, aipale saumiet tungānut, Jesusele akkulliodlune. Okautsit aglaksimajut nellautsilerput, imak okartut: Ajortulliartut akkornganut kittitauvok. Jesusele okarpok: Atatak, issumagijungnertikit, sullijattik nellumagit.

§. 124.

Math. XXVII. 39—50. Mark. XV. 24—26. Luk. XXIII. 34—46. Joh. XIX. 19—30.

Sorsuktukset kikkiektulauramitsuk, annorangit piveit, aviklugillo sittamauliveit, sorsuktuksennut sittamannut ivajanguvut; taimaktauk pigivæt ulliksoanga: killukangimet, illuitongmet illunane, panget unnunga tikkidlune: ingmingnut okarput: avigatigo una, imerarlutale pinniarlavut, sātab kissime pigilarpa. Tava ulliksoak imerautigivæt, aglait nellaudlugit, imak okartut: Annoratsekka ingmingnik avikpeit, ulliksoarlo imerautigivæt. Imailiorput sorsuktukset.

Tagvanelo iksivalerlutik udsertorpæt: Uvlub nellunaikutanga pingatsermet kikkiektorpæt.

Pilatuse aglakpok aglangnik, kañok passidlarmatsuk, taipkoa senningajolingmut, niakoet kollanut nippitilugit. Aglait imaiput: Jesuse Nazaremiok, Judikut attañinget. Aglait ukkoa kollanetut Judikut unnuktut attuarpeit, Jesusib kikkiektortauvinga kannimet iglugaseksoarnit. Aglaksimavdle Ebræit, Grichillo Latainerillo okausingiñut. Pilatuse Judikut ajokertuijorsoangita okautivæt: Aglangniarnæk, Judikut attanningænnik, imagle aglagit: Judikut attañerivãnga okartok. Pilatusib kioveit: Aglalauktakka aglarerpakka, taimaitseriakarpok. Tagvona arvertartut mittautigivæt, illekettangitutik okarput: Koinængnalukpotit, kattimavingmik asseroijotit, ama señalugo uvlune pingasuñe, illingnik piulidlarit, senningajolingmit mañaakkarit, Gudim Erngneripattit. Innugaseit tagvanetut tækkunarpæt. Ajokertuijorsuit aglangniglo illissimajut, angajokaijello iñuit illagivlugit mittautigivæt, okarlutik: Assine ikkajulaukpeit, ingminigle, ikkajornermik

sapperpok. Kristuseogune, Israelitit attanerippatsuk, Gudim anneripago, senningajolingmit mana akkarle, okperiomavavut. Gude tettigigingmago, piuliliuk manna, kuviagikpago; Gudim Erngnerivanga okartok. Sorsuktuksello mittautigivæt, kassilinartomik, imerpæt, okarlutik: Judikut attaneripattit, illingnik nangminek piulidlarit!

Ajortulliartugle aipanget nivingakattinget mittautigiva, okarlune: Kristuseoguit, illingnik nangminek piulidlarit, uvaguglo piulittiguk. Aipanget kiova; suadlarlugo, imak okautiva: Igvit sulle Gude erksigingilet, tapsotunak tokkomut pidlareksaugavit? Uvagugle pidlariakarmigamnuk, ajortullialaurannuk; tamnale idluitomik pinialaungilak. Jesusemullo okarpok: Nalegak, erkaringa, nalegaunningnelerait. Jesusib kiova: Ahammerik, okaupagit: uvlome aiparilarapkit kuvianartovingme Paradiseme.

Jesusib senningajoet senniane nængertut arngna, arngnalo kattanguta, Maria Kleofasib nullia, Maria Magdalenalo. Arngne Jesusib tækkogamiuk, illinniartine nægligijane sennianetok, arngne okautiva: Arnak,

ahak, erngnerit tagva. Kingorlermik illinniartine okautiva: Ahak, ananet tagva. Taimanget illinniartub ingminut pitipa.

Uvlub nellunaikuttanga arvengilermet, nunnane tamainne tartorsolerpok, nellunaikutet arvengemit sittamartunnut tikkidlune. Sekkennek kanmajungnerpok. Uvlub nellunaikutanga arvengemit sittamalermetta, Jesuse nippekortovlune okarpok: Eli, Eli, lama asabtani? imaipok: Gudiga, Gudiga, sōg kemekpinga? Tagvanetut illangita tamanna tussaramitsuk okarput: Ahak, Eliase kaikova.

Tamanna kingorngagut Jesusib nellunginame, pijekset tamaita namaksingmetta, aglait illunatik nellautsimangmetta, okarpok: Imerukpunga. Kattaujak tagvanetok kassilinartomik imalik. Illanget akpangerpok, nipperkut kassilinartomut missukpa, ajaupiamullo kappomitarlugo, imertipa. Assingnit okarput: Ovatsiaro, tækkunarta, Eliasib piulijartoromangmangago?

Jesusib imek kassilinartok pigamiuk, okarpok: Mana namaksivok.

Jesuse ama nippekortovlune pivok, okar-

lune: Atatak, aĕernera aggangnut perkovara. Taimak okarame, niakune nĕrpa, aĕernengerdlunelo.

§. 125.

MATH. XXVII. 51—56. MARK. XV. 38—40. LUK. XXIII. 47—49.

Ahak, kattimavium uminga allikpok marrolivlune, panget uñunga aglæt tikkidlune. Nunna saijukpilladlarpok, kairtullo kopludlarput, illuvrillo angmarterput, unnuktorsuit idluartut sinniktut tokkungajut timingit omarput, illuvriñillo, añivut, Jesuse makkimet kingorngagut, iglugaseksoarnut ivsornaituñut pivut, unnuktuñullo sakkerdlutik.

Kappitauble nellane nængertok, illangitalo neijorkattine, Jesusemik udsertortut, nuña saijukpilladlartok tækkogamitsuk, tattaĕminiarnartullo assingit, kakkilangadlalerput; Kappitauble Gude nakoridlarpa, okarlune: Ahaĕmerik, angut tamna ajungidlartok Gudim Erngneriva. Iñuillo illunamasiatik tagvanetut tamakkoninga tattaĕminiarnartun-

nik tækkunartut, kañorlo illijokalaungmet tækkogamikit, sagvittik pattiktordlugit utterput.

Illunatik illagilauktangit, arngnello uñuktut, Jesusemik malliktut Galilæamit, kivgartortut, kañitome nængerput: Tapkoa illanget Maria Magdalenaujok, Marialo, Jakoblo Josesiblo arngnæk; tapkoa señingajub señianetut, Salomelo, Zebedæusib kittorngangita arngnæt. Assingillo arngnet, uñuktut Jerusalemut kangivakattigilauktangit tagvanenivut. Tapkoa tækkoveit tattamñiniarnartut tamaita.

§. 126.

Joh. XIX. 31—37.

Uvlok taimna oppallungerviongmet, timait señingajolingme-erkoñagit Sabbate otillugo, Sabbate tamna angingmet, Pilatuse Judikut tuksiarpæt, tapkoa sauningit navgortaukovlugit, akkartitaukovlugillo señingajolingmit. Sorsuktukset navgoriartorpeit sivorliub aipanelo kikkiektortaukattikita sauningit. Jesusemut pigamik, tokkojarertok tækkogamit-

suk, sauningit navgungileit, sorsuktukselle illangeta señeranga angmarpa kallugiarsoarmut, tuavilune auglo iñerlo tagvanget kolerpuk. Mattominga tautuktub tækkojenne okautigiveit, unipkausingit okpernartovut, tamna kausimavok, miksekartomik okarame: illipsetauk okperkovluse. Taimaitomik pinnerput, aglait nellautsekovlugit, imaitut: Tapsoma sauningit navgorniatsengilasse. Assingillo aglait okarivut: Kappilauktaminginik tækkojomarput.

§. 127.

Math. XXVII. 57—61. Mark. XV. 42—47. Luk. XXIII. 50—56. Joh. XIX. 30—42.

Ūñulermet, angut agluitok, Arimathiamit, Judikut iglugaseksoangita illangiñit, pijok, Josefemik attelik kiglissiñiartukset illanget, ajungitok issumagiktorlo. Tapsoma issumakattigilaungileit, kiglissiñjartut Jesuse tokkokovlugo, nangminek Gudib nalegauninga neriugigamiuk, Jesusib illinniartigingmago, angigutsivlune, Judikut erksigigamigit. Tap-

soma sapperane Pilatuse ittervigiartorpa, Jesusib timinganik tuksiarvigiva, senningajolingmit akkartekovlugo. Tokkojarertok Pilatusib tussaramiuk, tattaminiarpok, kappitak kaikova, apperivlugo tokkokamermanget. Kappitangmit tussaumagamiuk, Jesusib timinga tuñekova Josefemut. Uvineruksarsiniarame, akkartitsartorpa senningajolingmit.

Nikodemusetauk sivorngagut unuaksiordlune Jesusemut pilauktok, mana tikkinivok, tapsoma Mirrillo, Aloelo akkutsimajut okumaitovaksuit (tellimertorlutik ungniakattartut okumailutættut) tikkiupeit; Jesusib timinga pivæk, uvineruksamik imuserlugo tippigiksaumiglo mingoarpæk, Judikut illusingititut illuversilerangetta pivæk.

Josefe perorsevikartok, kikkiektortauviet erkane, perorsevingmelo illuvektarsimavok, kairtomik illulimajomik, sulle tagvunga innungmik illijiviolanngitomik. Tagvunga Jesusib timinga illivæk, Judiknt oppallungaijarvinget uvlunga nelliutingmet, Sabbateolermello, illuverlo tamna kanimet, ujarasuksuk aksakartidlugo illuviub upkuanga perovæt, angerarput tava.

Arngnettauk Jesuse illagællugo Galilæamit pijut, mallikput illuvek kem̄ergojartordlugo. Tapkoa illangit Maria Magdalena, Marialo assia, Josesim arngna: Illuveksadlugo ingipuk tækkunarlutik, kañok timinga illingmangako. Kingorngagut angerarlutik mingoarutiksamik tippigiksaumiglo oppalungaijaijartorput, Sabbateotillugo kikkarput, perkojittik malliklugo.

§. 128.

Math. XXVII. 62—66.

Oppalungaijaivingeta uvlunget aipangane, kaumet, ajokertuijorsuit Farisæerillo illunatik Pilatusemut pivut, okarlutik: Attanniok, erkaivogut, uivetok imna okartok, sulle innovlune: Uvlut pingajuane makkitsomarpunga. Tamanna pivlugo illuvinga udsertortaukoleruk, uvlut pingajuet nautsertordlugo, illinniartiminut t[illegible]aukonago, m̄ungnullo okarlutik, tokkungajunnit makkisimajomik, kingorlerpæk pækkonerluta tagva ajornerojomarpok sivorlerpanit. Pilatusib

okautiveit: Udsertortuksakarpose taga, ainiaritse issumapsingnik udsertorkogissiuk. Aivut tagva, ilhuvinga udsertorkovæt udsertortunnut, ujarasangsuglo nellunatikuserdlugo.

§. 129.

Nalegapta Jesusib Kristusib pinniarningit, tokkungajunnit makkiname hingorngagut killalliarame.

Math. XXVIII. 1—8. Mark. XVI. 1—8. Luk. XXIV. 1—9. Joh. XX. 1—10.

Sabbate kangerme, Maria Magdalena, Marialo Jakobusib aningia, Salomelo, ama tippigiksautisiniarput (Jesusib timinga) mingoaromavlugo. Uvlorme wochib sivorlerpame uvlararsukut, sulle tãrtillugo, Sekkenek nuekartiñago taipkoa arngnet assiminguik illakarlutik iluvermut pivut, tækkojartorlugo, mingoarutiksettik idluarserlauktettik neksariveit.

Ahak, nunna saijukpilalaulerivok. Nalekam Engelinget, killangmit akkardlune, uja-

rasugsuk illuviub upkuanganit aksartitsartorpa, kanganut ingidlune. Tapsoma tautuga sorlo kaumalak, añorangalo aputitut kakkortigivok. Udsertortulle erksinermut kukselalerput, tokkojutun illivlutik, kemavlutiglo. Arngnet pissuklutik ingmingnut okarput: ujarasugsuk illuviub upkuanganit kia aksakartiniarpauk, angijovaksongmet? Tækkogamitsuk, ujarasugsuk aksekartitaxinek tækkovæt.

Maria Magdalena akpangerdlune aularpok, Simone Petrusemut illiuniartomullo assianut, Jesusib nægliktanganut pivok, okautivlugik: Nalegak aularutivæt illuvermit, namullo illinermangatsuk nellovavut. Arngnelle ássingit illuvermut itterput, Nalekab Jesusib timinga, nenningilæt. Taimak pivlugo siardlileramik, angut iñuosuktok tallerpiet tungane iksivajok tækkovæt, takkijomik kakkortamik anoralik. Tapsoma asia keblertamik añoralingmik aiparællugo, tikkipeit. Erksilerdlutik kenangit kattulungavut. Tapsoma okautiveit: Erksiniarase, Jesuse Nazaremiok kikkiektorsimajok kenerapsiuk, nellungilapse. Sog omartok kenerpissiuk tok-

kungajuñe? Tamanengilak, makkisimavok, sorlo okalauktok. Kaileritse, Nalekam inigilauktanga tækkojartorsiuk, illinniartingit tokkungajuñit makkisimajomik tuaviluse okausertordlugit, Petruselo angijomik okautiluarlugo. Ahak, sivorlerilarpasse Galilæamut, tagvane tækkojomarpasse. Erkarissiuk sulle Galilæame-ĩtlune, imak okautivãse: Innum Erngninga iñuit ajortulliartut aggangĩnnut pititaujomarpok, kejungmullo señingajolingmut kikkiektortaujomarpok, uvlut pingajuanne makkitsomarpok. Okausingit erkarpeit, illuvermit tuavi aularput, erksivlutik kuviaisuvaksoadlalarmiglo, apkome naipitamingnut okangilet, erksileramik, akpangerlutik tamanna illinniartingit okautijartorlugit.

Petruselo illiñiartorlo assia, Mariab Magdalenab uñipkaumagik aivuk, illuvermullo tikkipuk. Tamarmigle akpangerdlutik: Illiñiartorle assib okillanersaugame Petrusemit, sivorliovlune illuvermut pivok, illuanut itsuarame uvinerukset illimajut tækkoveit, itteranele. Simon Petrusib mallikpa, illuvermut itterame, uvinerukset imutigilauktangit illi-

majut tækkoveit, kidsiarnerub allarutiksanga Jesusib niakoanut tapsiulauktok uvineruksenut illimangitok, ingmigulle apsimavlune illimajok tækkova. Kingorngagut illinniartok assia itterivok, sivorliovlune illuvermut pijok, tækkogame okperivok, (Nalekab timinga aularutsausugallugo). Aglait tokkungajuñit makkitsomartomik okartut, nellogamikit. Illiñiartuk angerarivuk, tattamiñiardlutik kañok illiortokalaungmet

§. 130.

MARK. XVI. 9. JOH. XX. 11—17.

Jesuse, uvlakut makkiname, uvlorme wochib sivorlerpame uvlakut, sakkerkarpok Maria Magdalenamut, tapsomanget annernekulluit arvengemit aggartut añitilaukpeit. Tapsoma ama illuvek nellipsaramiuk, sillatanetualerame keasivok. Kealerame, illuviub illuanut itsuardlune, Engelæk kakkortængnik anoralæk iksivajuk tækkovæk, aipanga niakoet inningane, aipald ittiggangita inniñgane, Jesusib illijanvigilauktangane.

Tapkoa imak okautsivuk: Arngnak sõg keavit? Kiovæk: Nalegara tigunermatsuk, namullo illinermangatsuk, nellovara. Taimak okarame keviarpok, Jesuse senimime nængertok tækkova, Jesuseojoringila. Jesusib okautiva: Arngnak, sõg keavit? Kina kennerpiuk? Perorsẽvilliortorigamiuk, okautiva: Attanniok, nũlaurungne unnertotilaunga namut illimaviuk, aijomavara. Jesusib okautiva: Maria! Keviardlune okautiva; Rabbuni, imaipok, Ajokertuijok! Jesusib okautiva: aktornanga, sulle takpaunga Atatamnut pinginama. Kattangutimnut okariartorit, imak okauterkovãse: Takpaungaromarpunga Atatamnut Atatapsingnullo, Gudimnut Gudipsingnullo.

§. 131.

Math. XXVIII. 8—10.

Arngnet assingit illinniartinginnut mattominga okariartormetta, Jesusib parpeit, okaudlugit: Sallutitauvose! Tapkoa tikkipæt, ittiggangit erkidlugit piveit, sanganelo pa-

mangavlutik. Jesusib okautiveit: Erksiniarase, mattominga kattangutikka okautsertorsigik, Galilæamut aikollugit: tagvane tækkojomarpänga.

§. 132.

Math. XXVIII. 11—15.

Tavunga ainiartillugit, ahak, udsertortut illangit iglugaseksoarnut pivut, illusiolauktut tamaita okautigiveit ajokertuijorsoarnut. Tapkoa angajokaijello illagivlugit, kachimiolerput, ingningnut okarlutik, sorsuktuksennut tunnilerpeit kĕnaujavaksuit, okarlutik: imak okaritse: Illiñiartingita tigligiartorpæt unnuame, sinniktilluta: Nunnab attanninget tussaumalerpago, satomakojomarpavut pidlartaukonnase tapsomunga. Kĕnaujet tapkoa piveit, pinniarlutik, sorlo ajokertortaumetta. Tamanna Judikut okauserilerpæt illuserællugo sulle uvlome.

§. 133.

MARK. XVI. 10, 11. LUK. XXIV. 9—11. JOH. XX. 18.

Mariab Magdalenab illinniartut kiksartut keajullo tikkipeit, okautiveillo: Nalegak tækkolauktara, imaglo okautivänga. Tapkoale illinniartut, omartok tussaramitsuk, Magdalenamullo sakkertok, okperingilæt. Johannalo Marialo, Jakobusim arngua, illagilauktangit arngnet kattimajut, tamattominga arkangartunnut assinginnullo okalagalloarnetta, okausingit piungitsugiveit okperinagillo.

Uvlome taipsomane Jesuse tækkogiva Simonib Petrusib, Kefasemik attiggub (1 Kor. xv. 4.)

§. 134.

MARK. XVI. 12. LUK. XXIV. 13—35.

Mattoma kingornagane tapkoa illakingnut marrungnut sakkerpok, assianik kallinerdlune. Uvlok tamaun tapkoa aivuk igluga-

sengnut, Emausemik attelingnut, Jerusalemmit ungasingitomut. Ingmingnut makkoninga tamainnik illutsinnik okalavuk. Taimak okartillugik, ingmingnut apperikattautivlutik, Jesusib anguvæk, ingerakattigivlugiglo, ĩsigigle imailivuk illitarsekonnago. Jesusib apperivæk: Kannok okalavitik illiptingnut ingeravlutik kiksarlaptiglo? Aipæt kiova, Kleofasemik attigub okaudlugo: Tujormitsennit illunainit Jerusalemetunnit, uvlune tamakkonanne illutsinik kausimangitotovit? Appersorpæk, kanoetomik? Kiovæk: Jesuse Nazaremiok pivlugo, nellautaijolauktok pitsartudlarlune, pinniarnernut okautsinullo Gudemelo innungnelo tamainne. Tamna ajokertuijorsoapta kappitaptalo unnertonerpæt tokkotaukovlugo, kikkiektortaukovlugo senningajolingmut. Uvagut Israelitit piulijauniarasugivavut tapsomunga. Uvlome, uvlut pingatserput, imailiormatsuk. Arngnet illapta illangita, illuvermut uvlarulauktut, kvaksailaukpãtiguttauk. Timinga nenningināmitsuggog, okarput Engelingnik marrungnik tækkolaukput, omartomik okartuk. Illapta illuvæk nellipsarpæt, arngnet okar-

metta taimak naipipæt, Jesusele kingorarpæt.

Jesusib okautivæk: Illissimaipotik, omættiptingne okpernek ajortotik nellautaijut okausinginnik! Kristuse taimak angitigijomik äniatiteksaulaungilak, änanaunerminut kingorngagut itterlune? Moseselo nellautaijullo tamaita okautigilerpeit tapkungnunga, aglangnik tamainik, ingminik aglaksimajunnik ipaksitidlugik nellojungnertipæk. Iglugaseit nellipsarniartatik kaglileramikit, sivunersimaniarkolaulerpok. Unniksarpæk okarlutik: Uvaptingnelerina, uvloklilermet unnulermello. Itterkattigivæk tapkungnangnenialerdlune. Iksivakattigileramigik nerrivlutik, kakkojak tiguva, kujalivlune avgorpa, tapkungnunga tunnivlugo. Isigik uitalerpuk; illitarigamiko, samingne nippaivæk. Ingmingnut tapkoa okalerpuk: omættivuk illuptingne onarsiomilaungilæk okautingmattiguk apkome, aglangnik nellojungnermattiguk? Erinnesulerdlutik nikkovipuk, aularlutiglo, Jerusalēmut utteramik, arkangartut neijortingillo kattimajut tikkimagit, imak okarput: Nalegak ahamērik tokkungajmit

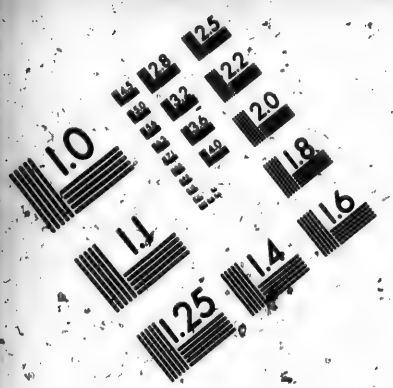

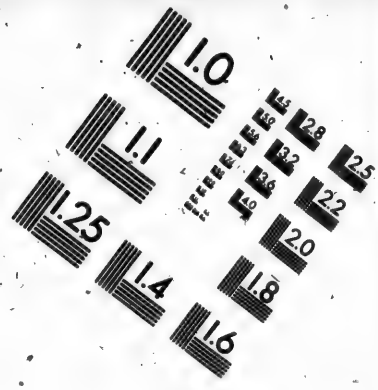

IMAGE EVALUATION TEST TARGET (MT-3)

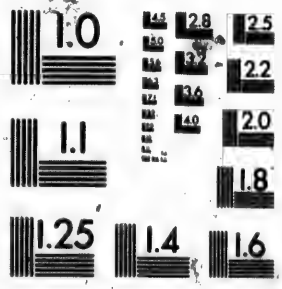

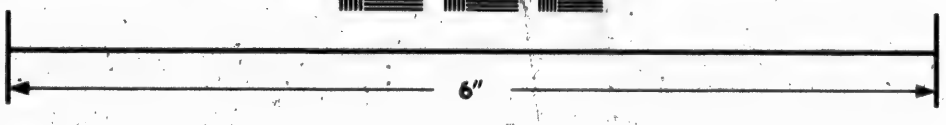

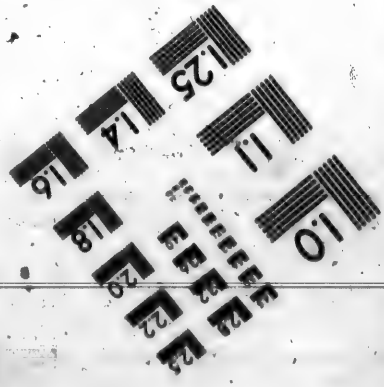

Photographic Sciences Corporation

23 WEST MAIN STREET
WEBSTER, N.Y. 14580
(716) 872-4503

makkisimavok, Simonemut Petrusemut sakkilauktok. Tapkoa marruk illamingnut okarpuk, apkoine illutsekalauktuñik, illitarsitigingmako kakkojak avgormago.

§. 135.

MARK. XVI. 14. LUK. XXIV. 3—48. JOH. XX. 19—25.

Uvlorme taipsomane, wochib sivorlerpame, unnungmet, illimiartut kattimangmetta, upkuatiglo parngnanersimatillugit, Judikut erksigigamikit; illiñiartungnut marrungnut tamakkoninga okartillugit: Jesusib tapkoa arkangartut sakkerpeit nerritillugit, akkornganut pivlune, okautiveit: Ullapkotekaritse illipse! Tapkoale kvaksangalerput erksililarmiglo, annerneĩnak tækkonasugællugo. Jesusib okautiveit: Sõg kvaksangavise, songme innaituñik issumakarkise omættipsingne? Aggakkalo ittikakkalo tækkolersigik, uvangauvunga, aktorlungalo tækkunarsinga: Añernek uvinekangilak saunekaranelo, uvanga tækkovapsinga pekkartunga.

Taimak okarame, agganelo ittiggannelo sennerkanelo kemergokolerpeit. Illiniartut kuviaisulerput tagva, Nalegak tækkogamitsak. Kuviaisungnermut sulle okpernek ajormetta tattaminiarmettalo, okautiveit: Ovane nerkiksakarkise? Aulasagavinermik jarrasimajub illanganik, igubsaujartub orksuet illanganik tunnijivut, tamakkoa nerriveit tautuktillugit. Jesusib suadlarpeit, tokkungajunnit makkisimajomik tækkolauktut okperingimattigik, omættingit mangaidlarmetta.

Imaglo okautiveit: Tamedsa okautsikka, okauserilauktakka illipsingnut, sulle neijorapse. Pivlunga aglait illunamasiatik nellautsimajuksaungmetta, Mosesiblo nellautaijullo aglangine, Davidib tuksiarusinelo. Tagva ipaksitilerpeit, aglainik, Gudim okausingiñik nellojungnertidlugit, okautiveillo: Imak aglaksimavok, taimaglo Kristuse äniatiteksaulauktok makkituksauvlunelo tokkungajunnit uvlut pingajuane, innungnut tamainut okarkojijok atterninut, kakkialerkovlugit issumatarkovlugit, ajorningit issumngijaujungnerkovlugit, Jerusalemiut issukliulugit. Illipselo makkoa tamaita okautigijomarpasse innungnut.

Jesusib aularnialerame ama okautiveit: Ullapkotekaritse illipse: Sorlo Atatama tilliaukpänga, taimaktauk tilligivapse. Imak okalaurame, supporpeit, okautivlugit: Añernek ajunginek pigilersiuk: Issumagijungnertapse ajorningit issumagijungnertekarput; issumagijungnerniængitapse ajorningit issumagijungnertekangilet.

Tomasib, marroliavinermik taijab, arkangemit illangetta, illagilaungileit, Jesusib tikkimägit. Tamaña pivlugo illiñiartut assingita okautivæt: Nalegak tækkolaukpavut. Kioveille okaudlugi[illegible]ggangiñe kikkiektorningit tækkungikupkit, tikkeralo illingikupko kikkiektorningiñut, aggakkalo illingikupkit peñeranut okperijomangilara.

§. 136.

Joh. XX. 26—29.

Uvlut arvengemit pingajoartut nangmetta, illinniartingit ama takkamane kattimagamik, Tomaselo illagivlugo, upkuangit parnguanersimatillugit, Jesuse akkornganut pivok, okarlune: Ullapkotekaritse illipse! Tomasemullo

okarpok: Tikkit kaitsuk, aggakalo tækkolikit, aggaktillo isæktikit, señerkama illuanut kautilugit, okpingmiarnæk, okperille. Tomasib kiova, okautivlugo: Nalegara, Gudiga! Jesusim okautiva: Tomase, tækkogamga okperpotit; pilloridlarput okpertut uvanimik tækkolaungitut.

§. 137.

Joh. XXI. 1—23.

Mattoma kingorngagut illiñiartiminut Jesuse ama sakkerpok Tiberiasim imarbinget erkane, imailiorlune sakkertok: Simon Petruse, Tomaselo, marroliavinermik taijak, Nathanaelo, Kanamit Galilæametomit pijok, Zebedæusiblo erngnæk, assigik marruk illiniartuk, tapkoa illunatik kattimagamik, Simonib Petrusib okautiveit: Nulluarniariatsoromavunga. Kiovæt: Illaginiarpaptigit. Umiakotomut ikkiartorput erinesuklutik, unuame tamattomane pingilet. Mañale kautualermet, uvlaruklune, Jesuse imab kiglingane nængertok, illiniartingitale Jesuseosugingilæt. Jesusib okautiveit: Kittorngait ner-

kiksakangilase? Kiovæt: Ahaila. Okautiveille: Umiab tællerpianut nullutset kivitissigik, pilarpose tagva. Kivitipeit, nulluartut unnuksingmetta amujungnængerkasekpeit.

Illinniartok Jesusib nægligijanga, Petrusemut okarpok: Nalegak tagva. Simon Petruse Nalekamik tussarame, uvinerkune ativlugo piva, anorerlaurame, imãnut missikpok. Assingit illinniartut umiakut nuñaliput nuña ungasigiungneramitsuk, ablornerit arkangemit tellimartut ungnipsakattartut, nullutset nulluarsimajortagit kallipeit. Niugamik aumæñik tækkovut, mingeritseñiglo kangeñut illimajuñik, kakkojarmiglo. Jesusib okautiveit: Nulluartuñit maña pijapsingnit kaitsititse. Simon Petruse niugame, nullutset nulluarsimajortagit amuveit nuñamut, nulluartut uñudlaralloartillugit, (153) nullutset allikttungilet. Jesusib okautiveit: Nerrimariartoritse. Illñiartingitale illunatik appersornera sapperpæt, kinaumanget. Kausimagamik Nalekamik. Jesusib kakkojak tiguva, tuñivlugo tapkonunga, taimaktauk nulluartavinermik. Tagva pingajuane Jesuse sak-

kertok illiñiartiminut illunainut illangiñullonēt tokkungajuñit makkilaukkardlune.

Nerriareramik, Jesuse Simon Petrusemut okarpok: Simon, Jonasim erngninga, makkonanget nægliginersarivinga? Kiova: Ahaila, Nalegak, nægligijagit nellungilarma. Okautiva: Saugarsukka nerritiniakit. Aipanut appersorpa: Simon, Jonasim erngninga, nægligivinga? Kiova: Ahaila, Nalegak, nægligijagit nellungilarma. Okautiva: Saugakka pairiniakit. Pingajuangnut apperiva: Simon, Jonasim erngninga, nægligivinga? Petruse kiksalererpok, pingajuangnut okautingmago, nægligivinga. Kiovlune okautiva: Nalegak, illunarsoata nellunginangne, nellunginivarma nægligijagit. Jesusib okautiva: Saugakka nerritikit. Ahamerik, ahamerik okautivagit: Iñuosulauravit nangminernik tapsilauktotit, piomajarnullo aulartotit. Ittulerulle, aggaktit issægomarpattit, assivit tapsiomarpātit, piomangitarnullo pititsomarpātit. Taimagle okarpok, nellunailivlugo, kanoctomut tokkoviksamut Gude nakoridlaromarpa. Taimak okalaurame, okautiva: Mallinga.

Petruse keviarame, illiñiartok Jesusemik malliktok tækkova, Jesusib nægliktanga, nellãlauktok imna sakkiangiñe uñuktome nerritillugit, imaglo okalauktok: Nalegak, pititsijok illingnik kina? Tamna Petrusib tækkogamiuk, Jesuse okautiva: Nalegak, unale kañok illingajuksauva? Jesusib okautiva: Tagvane-erkojomagupko, tikkitsiarilunga, piareakangilak illingnut; igvit mallinga. Tamaña pivlugo kattangutigĕt ingmingnut okalerput: Illiñiartok una tokkoniængilak. Jesusible okautigilaungila: tokkoniængitok; imagle okartok: tagvane-erkojomagupko, tikkitsiarilunga, piareakangilak illingnut.

§. 138.

Math. XXVIII. 16—20.
Mark. XVI. 15—18.

Illiñiartut tapkoa arkangartut Galilæamut aivut kakkamut, tapsomunga Jesusib perkungmagit. (Tagvunga kattangutigĕt angutit uñuktovaksuit, 500. kattimajartorput. 1 Kor. xv. 16.) Tækkogamitsuk, sänganut pamak-

put, illangille sulle iñertuimavut. Jesusible tikkipeit okautivlugit, imak okarlune: Tunnijauvunga pitsartunernik tamainik, killangmelo nuñamelo. Tamaña pivlugo sillarsoarmut tamaiñut ainiaritse, iñuit tamaita ajokertorniarsigik, okautilugillo okautsiñik tussarnertuñik, Babtilugillo Atatab, Erngnerublo, Añernerublo ajunginerub attinganut: Ajokertorsigiglo, mallekovlugit tamaita perkojakka illipsingnut. Okpertok Babtitaujorlo piulijaujomarpok, okpingitorle erkartortaujomarpok. (Kappianartomut pijuksauvok) Imaituñik nellunaikutekaromarput okpertut; attimne añernekulluit aniitsomarpeit, nutanut okarnut okaromarput, kuglugiangojartuñiglo pejaijomarput, tokkonartomiglo immeralloarunik, sukkoserniængilet: Kañimajut aggangminut pattiktorpattigik, piungneromarput. Ahak, uvlut tamaita neijutsainarpapse, sillarsub naggatañut.

Mattoma kingorngane tillijab Jakobusib tækkogiva.

§. 139.

Act. I. 3—12. Mark. XVI. 19, 20.
Luk. XXIV. 49—53.

Uvlut ungniakattartut marroertorlutik, tillijet Jesusib sakkervigijarangamigit, Gudiblo nalegauninganik okautiganigit, kingorlerpanik Jerusalemut kattitipeit, Jerusalemme kemekkonagit inerterpeit, Atatable okautigilauktanganik uttakkikoveit, tussalauktattik tapsomanget (Jesusemit). Imak okartok: Ahak, Atatama okautigilauktanga illipsingnut tillijomarpara; illipsele iglugaseksoarne Jerusalemetuarniarpose, panget pitsartunermik tunijaukarase. Johanese Babtisilauktok inermut, illipsele Babtitanjomarpose Annernermut ajunginermut, uvlut ikkitut kingorngattigut. Kattimajulle apperivet okardlutik: Nalegak, mannakut Israelib nalegauninga amu idluarsaromarpiuk? Kioveit: Piareakangilak, tamattoma nelliuniksanga nellunaikutaksangalonet kausimagupsigik, tamana Atatab ajugakangitub issumaminik piomarpa; illipsele Anernerub ajunginerub pitsar-

tuninga pilarniarpasse, tamna illipsingnut tikkitsomarmet. Okautigiomarpapsinga Jerusalemmiunut, Judæamiunnullo illunainnut, Smariamiunullo, sillarsublo issuanut.

Tagvanget Betaniamut aitipeit, agganne kollangiutidlugit saimartipeit. Imagle saimartikamigit, takpaunga kangattartitauvok tækkuksauvlune, tautuktillugit nuvujab kangattartipa, killangmut, takpaungaujauvok, ingipok Gudib tallerpiet tungänut.

Killangmut kangattartok arlorvigingmatsuk, ahak, angutik marruk kakkortængnik annoralæk senniænnetuk, imak okalerpuk? Okkorse, angutit Galilæamiut, sög nangerpise, killangmullo arlorpise? Jesuse tamna, illipsingnit killangmut kangattartitauvok, ama tikkitsomarivok, sorlo tækkolauktasse killangmut kangattartok.

Tava pamangavlutik tuksiarvigivæt, Jerusalemut kuviaisuvaksoadlarlutik utterivut, kakkamit taimajomit orksuktalingmit, tamna Jerusalemit kannitok, sorlo Sabbateme pissukattartotitut. Kattimavingmetsainalerput, Gude nakoridlarpæt kujagidlarlælo.

Annernek ajunginek pigileramitsuk kingorngagut aivut, tamainnut okariartorput (okautsinnik tussarnertunnik). Nalekable pinniarkattigiveit, okausingit okpernartiniarpeit tattamminiarnartunnut malliktunnut.
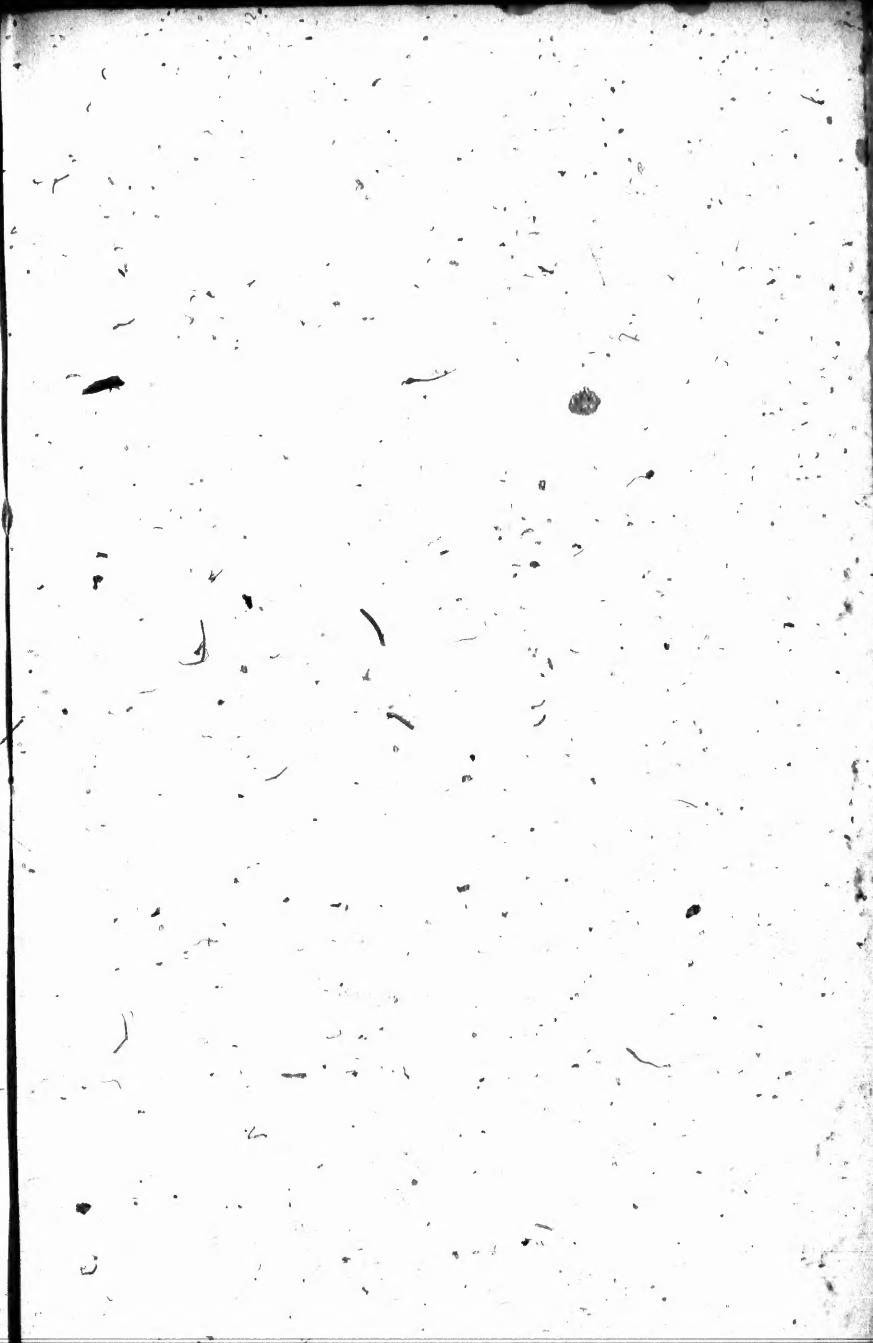
(Jesusib Kristusib pinniarningit naggatiksanget).